Ma: képesmelléklettel együtt 44 oldal — Ára 24 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM. TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK EGÉSZ ÉVRE 36 PENGŐ, FÉLÉVRE 18 PENGŐ, HAVONTA 3 P.

(TRIANON 18.) 1938 ÁPRILIS 17, VASÁRNAP | KER. POLITIKAI NAPILAP | XLII. ÉVFOLYAM, 86. SZÁM

A mi húsvétunk

Türelmetlenül számoljuk az éveket a gyászos 1918. évi összeomlás óta, figyeljük az idő monoton, lassú számunkra alig kibírható vánszorgását, hiszen nekünk magyaroknak ez az immár két évtizedes időmúlás egy örök hosszúra nyúlt dermedt nagypénteki éjszakának tűnik fel. És lám az eltelt húsz esztendő alatt is minden évben a hétköznapok sodró egymásutánjában is ezt az egyik legmagasztosabb keresztyén ünnepet várjuk a hit áhitatával, újjongó várakozással és ilyenkor fürkésszük a húsvét jelentőségét, értelmét. A feltámadás szent örök ténye a nagypénteki gyászra virradó szivárványos öröm, a halált feloldó csoda tette ezt az ünnepet mindig a legfelemelőbbé az ember számára és az ez nekünk magyaroknak mindenekfelett, akik keresztre feszítettek vagyunk ezen a földön, ellenséges népek gyűrűjének közepén egy bűnös igazságtalan emberi gonoszság következménye képpen.

Valahányszor elérkezik ebbe a mi komor nagypénteki éjszakánkba a feltámadás dicső ünnepe, szószéken és fórumon, szóban és írásban megvonjuk a párhuzamot a mi szerencsétlen nemzeti tragédiánkban és a mi emberi elesettségünkben ama isteni példával, amelyet Krisztus urunk tett örökkön élő valósággá az emberiség számára a megfeszítettséget jóvátevő, hozsánnás feltámadással.

Most, az 1938. év húsvétján a golgotás magyar élet sötét útján, nem révedező csodavárással, nem ingatag kishitűséggel, hanem talán először öntudatos hittel érezzük, hogy a magyar Feltámadás napja felkelőben van. A kelő nap sugarai a látóhatárt már bearanyozták. Már nem beláthatatlan messzeségből dereng felénk, hiszen közvetlen közelről dübörög immár az a rettenetes kő, amelyet trianoni sírunkról hengerít letelé a Gondviselés keze, amikor az egyik sírunkat megásó porkolábunk dől kifelé a sírboltunkat őrizők sorából.

Érezzük a Feltámadás jöttét, mert a külső napfény beszivárgásán kívül bent a sírkő alatt is megmozdult az életreébredés: a nacionalista magyar gondolat csodálatos feléledésével. Felrázta magát a magyar élet halott dermedtségéből. Kezdi lerázni magáról a sírbatett nemzet testét rágó és marcangoló, belülről bomlasztó s a holttesten mindig olyan könnyen tenyészett porlasztó sejteket. Éppen most a húsvét előtti időkben olyan ellenállhatatlan feszítő erőt kapott ez a hitre ébredés, mely képes lesz szétszakítani a málladozó szemfedőt és azt az átkos követ, amely két évtizeddel ezelőtt borította be a magyarság lelkivilágát.

Ez a mi húsvétunk jött most el hallelujás diadallal. Ez a húsvét jelenti nekünk az igazi magyar életet és Magyarország feltámadását.

(dr. —y.)

A tót nép a Magyarországgal való ezeréves frigy feltámasztását követeli

A Tót Tanács húsvéti szózata a magyar nemzeti társadalomhoz

Budapest, április 16. Alulírottak, mint a Tót Tanács vezetői a keresztény feltámadás ünnepén a magyar nemzeti társadalomhoz fordulunk kérő szózatunkkal. 1919 ősze óta mi voltunk az egyetlen szabad hang, — amely a Csehszlovák állam-mozaik ellen keresztrefeszített tót népünk nevében tiltakozott, s ma az elnyomatás legsötétebb időszakában sem szünt meg hirdetni a szlovákság önrendelkező jogát a történelmi Magyarországgal való ezeréves frigy feltámasztásának reményében és formájában.

Ma, amikor úgy látjuk, úgy érezzük és úgy tudjuk, hogy 20 esztendős nehéz és keserves munkánk gyümölcseit megérlelte az idő, megérlelte tót népünk martíriuma,

megérlelte a világpolitikai helyzet és amikor az ősi Budavár felé rabláncait csörgetve hittel és sóvárgással fordul a mi nemes és derék tót nemzetünk,

kötelességünknek tartjuk, sőt minden porcikánkban azt érezzük, hogy egy nagy történelmi kapcsolat szószólói vagyunk, amikor a Tót Tanács nevében arra kérjük a magyar nemzeti társdalmat, tartson és fogjon össze ebben a sorsdöntő órában és ne ossza meg erőit, mert csak erős magyar nemzettől várhatjuk szabadság küzdelmünk kifejlődésének végpontját, azt a támogatást, amelyre szükségünk van.

Egyben a felvidéki szlávok, magyar, német és rutén testvéreinkhez is fordultunk, kérve őket, tartsanak ki azon az úton, amelyre legutóbb léptek: az igaz testvériség útján és vállvetve küzdjenek a végső győzelem közelgő órájáig.

Genf, 1938 húsvét vasárnapján a Tót Tanács nevében: Jehlicska Ferenc, dr. Dvorcsák Győző elnökök.

DARÁNYI MINISZTERELNÖK

az egymilliárdos programról, a zsidókérdés rendezéséről és a parlament munkarendjéről

„A kormány joggal elvárhatja, hogy a nemzet bizzék benne és méltányolja a komoly elszántságot akkor, amikor dülőre juttatjuk a zsidókérdést

Budapest, április 16. Darányi Kálmán miniszterelnök a húsvéti ünnepek alkalmából nagy nyilatkozatot tett a sajtónak a milliárdos beruházásról, a zsidókérdés megoldásáról és egyéb aktuális problémákról. A miniszterelnök húsvéti nyilatkozata a következőképen szól:

— Az egymilliárdos programról örvendetesen az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy az egész nemzet elismeri e nagy erőfeszítés szükségességét és helyesli a kitűzött programot. Mindenki belátja, hogy a honvédelem fejlesztése elsőrendű nemzeti kötelesség, de azt is megértette a magyar közvélemény, — hogy a normális költségvetési méreteket meghaladóan szükség van mind az iparí élet, mind pedig a mezőgazdaság további támogatására s általában a szociális helyzet további megjavítására.

— Ami engem és a kormányt különös elégtétellel tölt el, az tulajdonképpen az a megértés, mellyel a gazdasági körök felismerték, — hogy a nagy erőfeszítés nemcsak a nemzeti célokat mozdítja elő, hanem egyúttal az országra nézve — hasznos befektetést is jelent, mert a gazdasági élet vérkeringésébe friss lendületet visz. Tisztában van mindenki azzal, hogy a nagyarányú beruházások és közmunkák igen sok munkaalkalmat teremtenek. — Ezek révén az ipari, valamint a mezőgazdasági munkásság újabb foglalkoztatáshoz jut, ami nagytömegek vásárlóképességét emelni fogja és ezzel a fogyasztást és forgalmat nagyban élénkíti. A földmunkásság részére is megfelelő munkaalkalmak nyílnak, úgy hogy a következő öt esztendő alatt kiküszöbölődik az időnyszerű munkanélküliség, ami a gazdasági munkák szünetei közben természetszerűleg be szokott következni.

— Az egymilliárdos program kétségtelenül kedvező kilátásokat nyujt majd a vállalkozásoknak és általában a gazdasági életnek. A közgazdaság, az üzemek és egyesek nagyobb foglalkoztatásában megtalálja a tetemes áldozatok megfelelő ellenértékét. Arról is gondoskodás történt, hogy a vállalkozás számára a nagy nemzeti erőfeszítés ne válhassék meg nem engedhető nyerészkedések forrásává. Bár nem lehet kétségbe vonni, hogy a gazdasági életre a milliárdos program fedezetének előteremtése súlyos anyagi megterhelést jelent, a másik oldalon végeredményben a gazdasági tevékenység és a munka kárpótlást fog találni a termelés megnövekedésében, a forgalom élénkülésében és a fogyasztásnak várható általános emelkedésében.

— A nagyobb kiadásokkal szemben nagyobb bevételek is fognak jelentkezni. Bizonyos vagyok abban, hogy az egyszeri beruházási hozzájárulás túlnyomó részét fedezni fogja a mezőgazdaságban is a termelést fokozó és az értékesítést előmozdító intézkedések nyomán várható nagyobb bevétel.

— A zsidókérdés megoldását célzó törvényjavaslatot a nemzet túlnyomó nagy többsége megelégedéssel és örömmel fogadta. A lakosság minden rétegéből üdvözlő sürgönyök és köszönő levelek tömegével árasztanak el.

— Hogy a javaslat által közvetlenül érintett zsidóság ellene súlyos kifogásokat hangoztat, az emberileg érthető. De viszont megelégedéssel állapíthatom meg, hogy a társada-

Ünnepi
sütés-főzéshez
mindent
Kontsek Géza
krt.
cégtől

D. K. W. 1938-as
typusu
bemutató kocsi
megérkezett
Tekintse meg a körzetképviseletnél:
Szoboszlay István
Széchenyi 24.

ERŐS,
MEGBIZHATÓ,
KÉNYELMES,
SZÉP,
OLCSÓ
ezek jellemzik
ATTILA
nemesacél
OPTIMUS
luxus
STEYR-WAFFENRAD
eredeti külföldi
kerékpárjalmat
KATZ műszerész Piac-u. 60
Emergé és Wolfner gumik.
Előnyös részlet.

iom józan elemei látják a mérsékletet és emberséget, amely a javaslatban megnyilatkozik. Természetesen arra is el van készülve a kormány, hogy lesznek olyan szélsőséges elemek, amelyek a zsidókérdésnek még radikálisabb megoldását követelik. A Nemzeti Egység Pártjában már kifejezésre juttattam hogy a párton kivül lesznek most is, akik a javaslatra rálicitálnak. — Meg vagyok azonban győződve arról, hogy e javaslattal a kormány elment addig az ésszerű határig, amelyen túl nem mehet anélkül, hogy a társadalmi és gazdasági egyensúly fontos szempontjai csorbát ne szenvedjenek. Ezt célozza az átmenet biztositása is.

— Azt hiszem, elég világosan fejeztem ki azt az elhatározásomat, hogy a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának helyreállítására vonatkozó törvényjavaslatot olyannak tekintem, amely az adott körülmények között és jelenlegi viszonyaink szemmeltartásával elment az ésszerű lehetőség határáig.

— A komoly nemzeti közvéleménynek látnia kell, hogy a kormány ezeket a kérdéseket a nemzeti érdekek szemmeltartásával, de erélyes kézzel oldja meg. Nincs tehát létjogosultsága annak, hogy egyes körök ezeket a jelszavakat továbbra is agitációs eszközül használják fel. A kormány egyébként sem hajlandó tűrni, hogy munkatempóját az utca hangulata diktálja.

— A gazdasági élet folytonosságának megóvása igen fontos nemzeti érdek és mindenképpen el kell kerülni azt, hogy a rendezés márholnapra zökkenést idézhessen elő. A törvényjavaslatban meghatározott húszszázalékos arányszám azért állapittatott meg, mivel a gazdasági életnek vannak olyan területei: állami és egyéb közalkalmazások, — szövetkezetek, keresztény vállalatok stb. ahol zsidó alkalmazottak egyáltalán nincsenek, vagy csak igen csekély számban vannak és ezeknél a zsidóság arányszáma az országos öt százalékot sem éri el.

— Az arányszám rögtöni megvalósításának pedig az áll útjában, — hogy a magángazdaság egyes területein a zsidóság arányszáma túl nagy és azt a javaslat mértékére leszállitani egyszerre nem lehet. Bizonyos idő szükséges ahhoz, hogy a zsidó alkalmazottak pótlására megfelelő számú szakképzett keresztény munkaerő rendelkezésre álljon. Különösen áll ez egynémely kereskedelmi szakmára,amelyeket a keresztény ifjuság eddig teljesen elkerült és amelynek elsajátításához bizonyos idő kell. Ezért tartotta szükségesnek a kormány, hogy az értelmiségi ifjúság részére átképző tanfolyamokat létesitsen, melyeknek elvégzését az állam anyagi támogatással segiti elő.

— A javaslatnak az a rendelkezése, amely szerint nemcsak az alkalmazottak számát illetően biztosítható a keresztények nyolcvanszázalékos aránya, hanem ugyanez az arányszám érvényes a fizetések összegére nézve is, biztosítéka annak, hogy ki ne lehessen játszani az új rendelkezésnek azt a célját, hogy egészséges jövedelemelosztás következzék be.

— A törvényjavaslat igen alapos megfontolás eredménye és joggal elvárhatja a kormány — amelynek van bátorsága ennek a kényes — problémának törvényes megoldására, — hogy a nemzet bizzék benne és méltányolja a komoly elszántságot akkor, amikor düllőre juttatjuk ezt a kérdést.

Többet követelni, radikálisabb megoldást hangoztatni akár az — arányszám, akár a végrehajtás üteme szempontjából felelőtlenül, a tömegek szenvedélyének szitásával igen könnyű. A kormány azonban felelősségének tudatában, a javaslatban lefektetett mértéket ismeri el helyesnek és súlyt helyez rá, hogy a javaslat ezeknek a kereteknek alkalmazásával váljék törvénnyé.

— Ennél sem kevesebbet, sem többet koncedálni nem vagyunk hajlandók.

— A telepités céljaira eddig évi kétmillió pengő volt felvéve a költségvetésbe. A beruházási program szerint öt éven át az eddig felvett összeg évi négymilliópengővel fog emelkedni. Hozzászámitandó ehhez a vételár törlesztéséből befolyó összegek, amelyek újból felhasználhatók. Ehhez jönnek még az illeték és adóhátralékok fejében igénybeveendő földek.

— Ujból hangsúlyozom, hogy a kormány rövid időn belül a földbirtokpolitikával kapcsolatos vonatkozásokat is rendezni kívánja. Elsősorban az lebeg szemünk előtt a földtulajdon cseréjénél, hogy a magyar földet mindenkorra a gazdálkodásra hivatottak műveljék és tartsák birtokukban.

Ennek érdekében a terv az, hogy a földmívelésügyi miniszter a földbirtokok elidegenítésénél a hozzájárulást akkor is megtagadhatja, ha az állam nem él elővásárlási jogával. Ez azonban lehetővé fogja tenni, hogy a magyar föld ne juthasson illetéktelen és nem alkalmas kezekbe. De a kormány az eddiginél erőteljesebben kívánja alátámasztani a földbérlő szövetkezetek alapitását is, olyan elgondolás alapján, amely nem zavarja meg a termelés rendjét, hanem ellenkezőleg, lehetővé teszi, hogy a kisbérletek az eddiginél sokkal nagyobb számban keletkezhessenek és igy a kisegzisztenciák jóval nagyobb mértékben kapcsolódhassanak be a gazdálkodásba. Sok helyen kisbérlő csoportok alakítása is lehetővé fog válni a Földhitelintézet, vagy az OKH közbenjöttével.

— A kisbérletek alakításával kapcsolatban számit a kormány az egyházi javadalmasok megértő támogatására és megvan a remény arra is, hogy megfelelő konstrukcióval a célvagyonok által szolgált magasabb érdekek sérelme nélkül is lehetne ezeknek a földeknek kis haszonbérbeadását megvalósitani.

— Ha szükség van az iparban, kereskedelemben és vállalkozásban a zsidóság arányszámát jóval meghaladó gazdasági érvényesülés — csökkentésére, akkor áll ez a mezőgazdaságra nézve is, amelynek anyaga: a föld, nem lehet portéka és nyerészkedés forrása, hanem a legfontosabb nemzetpolitikai tényező.

— A húsvéti ünnepek után — mint már ismeretes — először a beruházásokat tárgyalja a képviselőház pénzügyi bizottsága, azután a költségvetés bizottsági tárgyalása következik. Közben a sajtórendészeti intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslat, valamint a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának biztosításáról szóló törvényjavaslat foglalkoztatja az illetékes bizottságokat.

Minthogy a költségvetés bizottsági tárgyalása előreláthatólag hosszabb időt fog igénybevenni, időközben a Ház plénuma a beruházási, a sajtórendészeti és a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló javaslatokat fogja tárgyalni. E javaslatok közt természetüknél fogva bizonyos belső összefüggés áll fenn. Azután következik a sor a költségvetés képviselőházi tárgyalására, amelynek folyama alatt viszont a felsőház letárgyalhatja a három törvényjavaslatot. A költségvetés után fogja a képviselőház elintézni a 33-as országos bizottság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot, melyet azután a felsőházzal is szeretnénk letárgyaltatni még a nyári szünet előtt.

— A nemzet rendkivül nagy feladatok előtt áll. Nagy erőfeszítésekre s éppen ezért nyugalomra van szükség. Tehát minden zavartkeltési szándékkal — amely csak azoknak szolgálhat előnyére, akik nem barátaink, — le kell számolnunk.

— Gyomor és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József“ keserüvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

Koncz kelmefestő
száraz vegytisztító
Tavászi női- és férfi ruhák festője és tisztitója.
Kifakult ruháit divatszínre festi.
Kifényesedett ruháit fényteleníti.
Péterfia-u. 30. Szent Anna-u. 2.

A Vígszinház legszebb husvéti ajándéka
Deanna Durbin
ragyogó, uj vígjátéka:
Szivek csalogánya
Hangúlat, vidámság, pazar ének- és zeneszámok!
Előadások: ma és holnap 3, 5, 7 és 9 órakor, kedden 5, 7 és 9 órakor.

Kerékpár

legkisebb részletre

legnagyobb választék

leghosszabb

kihitelezés

legjobb minőség

SOLTÉSZ

Kálvin-tér 2.

Pánik Csehországban

Rettegnek Prága urai — A csehek kijátszották a kisebbségeket

Róma, április 16. A Gazetta del Popolo Prágába küldött külön tudósítója rendkívül drámai színekkel festi meg Csehország helyzetét úgy, ahogy a helyszínen az Anschluss után látta. Többek között a következőket írja:

A wilsonismus erődje, a Népszövetség előretolt bástyája a végét járja. Védőit valóságos pánik fogta el, de még mielőtt megadnák magukat, próbálják megmenteni fegyvereik becsületét. Ha még elszánják magukat az elkerülhetetlen áldozatokra, akkor talán még egy ideig urai tudnak maradni a kártyavárnak, de ez a vár — minthogy papirból van — nem állhat ellent sokáig a belülről és kívülről fújó szélviharnak. Prágában és az egész cseh területen nem beszélnek másról, mint belső és külső háborúról.

A tudósító ezután elmondja, hogyan játsszák ki a csehek az önkormányzat kérdésében a tótokat, félremagyarázva a pitsburgi szerződést, majd pedig rámut arra, hogy látszólag bizonyos szabadságot adnak a kisebbségeknek, de a valóságban annál jobban elnyomják őket.

A cikkíró ezután részletesen ismertette a csehországi németek mozgalmát, majd a többi kisebbség, a magyarok és lengyelek megmozdulását. A legmeglepőbb az volt, — írja — hogy a tótok is megmozdultak és a legerélyesebbben követelték az önkormányzat megadását. Csehország a teljes belső zűrzavar képét mutatja, ami talán a végső felbomlás előjátéka. A prágai uraknak valóban van miért rettegniök.

Elegáns

hazai és valódi angol

szövetek

az idény legszebb újdonságaiból finom választékban

Dr. VARGA úri divatnál

Aláirták az olasz-angol egyezményt

Róma, április 16. Ciano gróf külügyminiszter Perth lord római angol nagykövet nagyszombaton délután félhétkor aláírta az angol-olasz egyezményt.

Az egyezmény ünnepélyes aláírásánál jelen voltak az angol nagykövetség tisztviselői, az olasz külügyminisztérium vezető tisztviselői, néhány olasz ujságíró és a nagy külföldi hirszolgálati irodák képviselői.

A jegyzőkönyvhöz 8 mellékletet csatoltak. Fontosabbak ezek között a 3. függelék, amely szerint mindkét fél kötelezi magát, hogy tiszteletben tartja Arábia és Jemen területi sérthetetlenségét és függetlenségét és megegyeznek abban — és közös érdeküK —, hogy semmiféle más hatalom ne háboríthassa ezeknek az országoknak a függetlenségét és sérthetetlenségét.

A levélváltás alakjában létesült megegyezések a következők:

1. *Libia:* Az olasz kormány kijelenti, hogy utasításokat adott a libiai olasz haderők csökkentésére.

2. *A londoni tengerészeti egyezmény:* Olaszország kinyilvánítja azt a szándékát, hogy csatlakozik a londoni tengerészeti egyezményhez.

3. *Spanyolország:* Az olasz kormány kijelenti, hogy hozzájárul az idegen önkéntesek Spanyolországból való arányos elszállítására vonatkozó angol formulához. Kijelenti továbbá az olasz kormány, hogy Olaszországnak nincsenek területi, vagy politikai céljai és nem keres kiváltságos gazdasági helyzetet sem Spanyolországban, sem a Baleári szigeteken, sem a spanyol tengerentúli birtokokon túl, sem a marokkói spanyol körzetben és nincs szándékában, hogy fegyveres erőket tartson ezeken a területeken.

Az angol kormány a Spanyolországra vonatkozó olasz politika ügyében adott ezeket a biztositékokat tudomásul véve újból kijelentik, hogy a spanyol kérdés elintézését az angol-olasz egyezmény hatálybalépte előfeltételének tekinti.

4. *Etiópia:* Az angol kormány kijelenti Etiópia tekintetében, hogy ki akarván küszöbölni azokat az akadályokat, amelyek a Népszövetség tagjait az Etiópiára vonatkozó olasz felségjogok elismerésének szabadsága tekintetében gátolják, lépéseket szándékozik tenni a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén a tagállamok ezirányú helyzetének tisztázása céljából.

Jó-szomszédsági egyezmény: A jó-szomszédsági egyezmény, amelyhez Egyptom is csatlakozik Szudán tekintetében a főegyezmény aláírásától a különböző keletafrikai területek közti határok megvonásáig és egyéb közös ügyek elintézéséig terjedő időközre vonatkozik, és a kormányok együttműködését állapítja meg a szomszédságból kifolyó különféle ügyek tekintetében.

VIM

mindent tisztit - fürdőkádat is

Piszokcsikot, rozsdafoltot könnyen eltávolit. VIM nem karcol.

A nemzeti csapatok kettévágták a köztársasági Spanyolországot

Páris, április 16. A spanyol polgárháborúban nagypénteken délután háromnegyed 6-kor Tortosa és Castellon közt megtörtént az utolsó másfél év legnagyobb hadászati jelentőségű fordulata: a nemzetiek elérték a Földközi-tengert és ezzel kettévágták a köztársasági Spanyolországot.

Az öt hete tartó nagy aragoniai-katalóniai nemzeti offenzíva ezzel a sikerével a szorongatott Barcelonát, az ellenállás főfészkét, elszakította a sokkal nagyobb központi területtől és Madridtól.

Az északi hadszíntér egyébként alárendelt jelentőségű a tengerparti eseményekhez képest, ahol Franco tábornok kezén van már San Mateo, Vinarez, Benicarlo, Alcanar és Ulldecona. Barcelona és Valencia közt megszünt a vasúti és távíróösszeköttetés. Aranda tábornok csapatai a parton északi és déli irányban Tortosa és Castellon irányában rögtön tovább nyomultak előre és péntek estig 30 kilométer szélességben megszállták a tengerpartot.

Elfogták a soroksári rablógyilkost

Budapest, április 16. Annakidején megírtuk, hogy március 28-án reggel Soroksáron, a Hősök-tere 1. számú házban lévő lakásában baltacsapásoktól eredő súlyos sérülésekkel eszméletlen állapotban találták Stumpf Mihály 65 éves fűszerkereskedőt. A mentők bevitték a Szent István kórházba, ahol meghalt, anélkül, hogy kihallgathatták volna.

A gyilkosság helyszínén pénz maradt és nem lehetett tudni, rablógyilkosság történt-e, vagy bosszúból ölt-e a gyilkos? A csendőri nyomozók figyelni kezdték azokat, akik Stumpf közelében éltek és a törvénnyel régebben már összeütközésbe kerültek. Igy jutottak el Keszei József 26 éves kovácssegéd személyéhez, aki a gyilkosság körüli napokban eltűnt lakásáról.

Kihallgatása során Keszei beismerte, hogy a főszolgabirói hivatal fogdájából március 28-án szabadult és azóta menyasszonyának, Székely Jánosnénak soroksár-újtelepi lakásán tartózkodott. A csendőrség megállapította, hogy Keszei a gyilkosság óta nagyobbösszegű adósságát kifizette és több holmit vásárolt, pedig nem dolgozott, jövedelme nem volt. Házkutatást tartottak Székelyné lakásán: a ruháskosárban megtaláltak 320 pengőt és Stumpf gyűrűjét. Mindketten beismerték ekkor a gyilkosság elkövetését. Keszei elmondta, hogy Székelyné válni akart férjétől és ő akarta elvenni feleségül, azonban ehhez hiányzott a pénz. Elhatározták, hogy Keszei a magányos Stumpfot meggyilkolja és kirabolja, ha máskép nem tud pénzt szerezni. Keszei Stumpf óljában aludt. Reggel magához vette a fűszerkereskedő baltáját és délután besurrant a lakásba. Az előszoba egyik sarkában meghúzódott és amikor Stumpf szénért ment a kamrába, Keszei berohant a szobába és pénz után kutatott.

Mielőtt azonban talált volna valamit, Stumpf visszatért a kamrából. A kovácslegény ekkor a baltával négyszer fejbesujtotta a fűszerkereskedőt, majd elrabolt áldozatától 440 pengőt, magához vette Stumpf zsebóráját és gyűrűjét, aztán elmenekült. A rablott holmit a közeli parkban elásta, majd néhány nap mulva kiásta és magához vette.

A csendőrség Keszeit átadta a pestvidéki ügyészségnek.

Storfüggöny gyönyörű kivitelben P **5.70**-től

Paplan műselyemből, fehér vattával P **20.50**

Gumikabát, méteráru függönyanyagok, szőnyeg, linoleum óriási választékban!

Haas Lipót

Linoleum és Szőnyegház

Ferenc József-út 58. Megyeháza mellett. Telefon: 29-63.

BALLY (Sveic) LICHT MANN DIXI POPPER (Chrudim) MÁRKÁS CIPŐK egyedárusitása MANDEL LIPÓT RT. TRAPEZ MONT BLANC CARY PIAC-U. 28

A legapróbb római utikalauzom

Róma, április hó. A Colosseumban jártam. Jó pap holtig tanul, én is új részleteket tudtam meg egy kis monello (utcagyerek) szájából. Hogy-hogy nem, természetesen odapenderedett hozzám, bizalma rögtön mellém csatolta őt az így lúsvéttájt amúgy is megduplázódott idegenforgalmi elem és szenvedő alany hő kavargása közepette. Még észre sem vettem, már magyarázgatott, pedig nem kértem erre. Biztos gyerekösztöne megsúgta neki, hogy itt nincs mitől tartania. Ciceronei szaktudását csak mint szerény ajándékot dörgölte oda orrom alá (nyilván kiérezte belőlem az elásolt gyereket.) Nem volt abban semmi tolakodás, ahogy magyarázni kezdte, kissé római nyelvjárásban a cellák értelmét, Néró titkos földalatti futásának folyosóját, mikor kanócot vettetett a Városra, az oroszlánok barlangját, Szent Ignác vértanu fülkéjét a pálmával és a kereszttel.

Csak ott volt a bökkenő, hogy engem más kérdés izgatott. A Colosseum fölött mindig fekete madarak raja röpdös, sose tudtam biztosan, mifélék. Na itt a legnagyobb szakértő — gondoltam. Naivan feltrancsírozta, hogy sólymok azok a madarak és nagy fecskék, ott a Colosseum karimás párkányán. Nem csókák? — kérdem kissé csalódva. Nem. Nagyobb nyomaték kedvéért, végtelen bájosan, elmondta, hogy csúzlizták le (debreceni magyarsággal sliccgumi!) a minap egy szép pé'dányt belőlük a legfelső terraszon. Aztán nem lett semmi baj? Nem látott meg az őr bennünket. Szép, merészprofilú, egészséges gyerekarc. Villogó szem, rövid nadrág.

Miközben magyaráz, félszemmel lurkótársai felé kacsint, ezek meg a régi g'adiátorok módjára tusakodtak a kőrengeteg kavicsos sikátoraiban. (Oh boldog gyerekség, melynek nyiladozására ilyen hatalmas köveken át vet árnyékot a Történelem!)

De ő csak makacsul visszatért idegenvezető rögeszméjéhez. Magyaráz boldogan. Én adom a csodálkozót, hadd örüljön. Kérdezek, felel, pontosan, értelmesen. Aztán honnan ez a nagy tudományod? A nagybátyám őr a Palatinuson, ő mesélte nekem.

A Colosseum északi főbejáratához értünk, ahol a régiségek sétánya felé fvel az út Constantinus diadalívén keresztül. Szeméből soldokérő könyörgés csillant ki, de azért egy szóval sem kért (a fasizmus fegyelme!) A líra látása egészen boldoggá tette. Vidám grazievel szökdécselt vissza pajtásai közé.

A sólymok szemrehányóan kerengtek fölötte, mintha fölismernék benne egyik rokonuk leparittyázóját.

Ez a kis utcakölyök volt eddig legapróbb, de leghájosabb római kalauzom.

Ternay Kálmán.

— **Egy hónapig érvényesek a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményei.** Az április 29.-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai 27 állam vasúti, hajózási és légiforgalmi vonalain csaknem mindenütt egy hónapig 25—30 % kedvezményre jogosítanak. A magyar vasútakon a kedvezmény egy teljes hónapig érvényesek. A vásárigazolvány alapján külföldiek vissza vagy továbbutazhatnak bármely irányban, anélkül, hogy a Budapesten tartózkodás tartama elő volna írva. Magyarországra a vásárigazolvány-tulajdonosok vizum nélkül utazhatnak be, az utólagos vizum díja 2.50 pengő. Vásárigazolványok a m. kir. külképviseleti hatóságoknál, a vásár tb. képviseleteinél és az utazási irodákban kaphatók.

Az Országos Baross Gábor Kör külföldi gyermeknyaraltatási akciója

Már évek óta szép eredménnyel működik az Országos Baross Gábor Kör külföldi gyermeknyaraltatási akciója. Most a szép siker továbbfolytatása reményében dr. Lengyel Zoltán főorvos, a Kör debreceni Kerületének fáradhatatlan elnöke, a debreceni kerületet is bekapcsolta — e nevelési szempontból is különös figyelmet érdemlő — akcióba.

Tájékoztatásul közöljük, hogy három országban történik a gyermekek nyaraltatása. Németországban 1000, Olaszországban 200, Svájcban pedig 100 gyermek elhelyezéséről történik gondoskodás. Természetesen az akcióban résztvenni szándékozó gyermekek szülei cserébe egy külföldi gyermeknek az ellátását tartoznak elvállalni. Indulás 1938 június 3.-án, visszaérkezés augusztus 19.-én. Résztvételi díj — ami teljes mértékben a gyermekek útiköltségeinek fedezésére fordíttatik — Németországba 60 pengő, Olaszországba 80 pengő, Svájcba 150 P. A Kör titkársága (Piac-utca 38., I. emelet) mindennap délelőtt 9—12 és délután 3—6 közt szívesen szolgál az érdeklődőknek felvilágosítással.

Kerékpár 95-től 1 évi felelősséggel
Csoda, Johnson, Favorit, Rotor stb. a legocsóbban Keszler Széchenyi-u. 1. vásárolható.

Stewart evangelizátor Budapesten vőlegény lett

Egy baptista missziósnővel jegyezte el magát a futballista evangelizátor

Budapest, április 16. Érdekes eljegyzés történt nemrégiben Budapesten: James Stewart a híres skót evangelizátor, aki hosszabb ideig volt Debrecenben az év elején, eljegyezte magát Ruth Mahannal, egy budapesti baptista misziósnővel. Miss Mahan, aki Amerikából jött Budapestre, a Wesselényi-utcai baptista templomban látta először vőlegényét, ahol az evangelizátor előadásokat tartott. A fiatal misziósnőt magukkal ragadták Stewart fejtegetései és megismerkedett az evangelizátorral, hogy tanait tanulmányozza. Gyakran találkoztak és Miss Mahan egyszer azon vette észre magát, hogy az érdeklődésből szerelem lett. Hasonló érzések keletkeztek a futballbajnokból lett evangelizátorban is. Hamarosan megtartották az eljegyzést, majd Stewart Németországba utazott és onnan néhány héttel ezelőtt tért vissza. Ekkor határozta el, hogy esküvőjét már májusban megtartja Ruth Mahannal és azután együtt mennek egy amerikai evangelizációs útra. James Stewart a hírek szerint a közeljövőben, de valószínűleg már házassága után Debrecenbe is ellátogat.

STEYR AUTÓK Körzetképviselete BORY-nál Tel.: 20-51

Palotás István nyolc éve futballozik a Bocskayban

Néhány évvel ezelőtt a Hungáriához hívták a kiváló futballistát

A régi Bocskayt ma már csak két játékos képviseli Debrecenben. — Az egyik Markos Imre, aki egyéves megszakítással 10 éven keresztül játszott Debrecen színeiért, a másik pedig Palotás István, aki megszakítás nélkül most tavasszal töltötte be nyolcadik éves működését a Bocskayban. Ebből az alkalomból a héten felkerestük a kiváló futballistát s elbeszélgettünk egyről-másról és a régi szép időkről.

Palotás István már 14 éves korában megkezdte a futballozást. A Főv. TKR-ben kezdte meg a futballozást Turaival a magyar válogatott középfedezettel. — Innen a VI. ker. TK-ba vezetett az útja, ahol Buzássival, Blaskóval és Gombkötővel játszott együtt. Az amatőrösködést azonban megunta és átment a BAK TK-ban, amely csapat abban az időben a II. ligában igen jó helyen állt. Itt futott fel formája tetőpontjára és nem is lehet rajta csodálkozni, hogy hamar felfigyeltek rá és a Bocskay 1931-ben le is szerződtette.

— Örömmel jöttem Debrecenbe — mondta Palotás — mindig vágytam a Bocskayba s mivel vágyálmom teljesedett, szívvel-lélekkel játszottam mindig. Ennek meg is lett az eredménye, mert a szövetségi kapitány is felfigyelt a játékomra és csakhamar beválogatott — a nagyválogatottba. Kilencszer öltöttem magamra az országos válogatott dresszt, többször voltam profi- és csikó-válogatott is. Szégyent sohasem vallottak velem. A nagy válogatottban játszottam jobb- és balfedezetet is és mind a két oldalon ment a játék.

— A Bocskayban már nyolcadik éve játszom. Ide nősültem Debrecenbe és annyira megszerettem a várost, hogy ma már nem is tudnék megválni tőle. A városnál, a villanygyárban kaptam alkalmazást, ahol kezdetben 40 filléres órabért kaptam. Később azonban azon a címen, hogy futballista is vagyok, amit álláshalmozásnak vettek, 10 fillérrel leszállították az órabéremet, ami nagyon érzékenyen érint.

— Néhány évvel ezelőtt a Hungária megkörnyékezett és hivott, hogy Budapestre menjek. A kék-fehérek heti 60 pengő fizetést és 1500 pengő belépést ajánlottak fel. Az ajánlat nagyon csábos volt, de el kellett utasítanom, mert én már csak Debrecen színeiért tudok igazán harcolni. A Hungáriában pedig azóta prémium fejében is többet megkerestem volna mint Debrecenben.

— Legszebb emlékeim a néhány évvel ezelőtt lebonyolított spanyol-portugál turához fűznek. Mintegy nyolc mérkőzést játszottunk le, amelyet egy kivételével meg is nyertünk. Az utolsó mérkőzést az akkor még nagy spanyol válogatott ellen játszottuk és 7:4 arányban kaptunk ki. Ez az eredmény azonban akkor győzelemmel is felért, mert a spanyol válogatottnak, nemhogy klubcsapat, de még nemzeti válogatott sem rúgott négy gólt. A hét gól ellenére viszont akkori kapusunknak, Albertinek játéka annyira megtetszett a spanyol vezetőknek, hogy még is vették.

— Nagyon szép emlékek maradtak meg bennem a Svédországban lebonyolított turamérkőzésekről is. Amióta a Bocskayban futballozom, beutaztam az egész Európát, sőt Afrikában és Ázsiában is jártam.

— Az idei bajnokságban sajnos, nagyon gyászosan szerepeltünk. Hogy ennek mi az oka, arról nem érdemes beszélni. A Bocskay híveit azonban megnyugtatjuk, hogy a Bocskay nem fog kiesni a Nemzeti Ligából. Most már együtt van a csapat és amig Debrecen színeiért harcolunk, megmutatjuk, hogy még nem halt ki belőlünk a virtus. A Bocskay még csak ezután lesz nagy és félelmetes. — Ami személyemet illeti, az a következő: Az idén hosszabb ideig sérült voltam. Sérülésemből még fel sem épültem és játszanom kellett, mert csapatom érdeke úgy kívánta. Természetesen sérülten nem ment úgy a játék, mint ahogy kellett volna. Utána nemsokára megbetegedtem és ez is hátráltatott képességeim kifejtésében. Ne feledkezzünk meg azonban arról sem, hogy egyik héten hátvédet, a másik héten csatárt, utána pedig halfot kellett játszanom. Én szívesen játszom mindenütt, de ez a hirtelen átmenet egy kicsit megviseli az embert és nem tud egykönnyen beilleszkedni a csapatrészbe. Én bízok abban, hogy nemsokára visszanyerem régi nagy formámat és sok örömöt szerzek még Debrecen futballszerető társadalmának. Természetesen addig még nem szeretnék visszavonulni a futballtól, amíg ismét válogatott sikert nem érek el. Feleségemmel és kétéves kislányommal egészen jól érzem magam Debrecenben és engem már mindenki debreceni polgárnak könyvelhet el.

Eddig tartott beszélgetésünk a népszerű futballistával. Ő az egyedüli a Bocskayban, akinek az a szerencse adatott meg, hogy állást kapott a városnál. Azt azonban sehogy sem tudjuk megérteni, hogy csak azért, mert futballista, leszállították a fizetését. Más városokban igyekeznek a csapat összes játékosait állásba helyezni, hiszen egy jó futballcsapat még a mai világban is egyik legnagyobb idegenforgalmi tényező. Debrecennek van annyi közüzeme, hogyha mindegyikben csak egy futballistát helyeznének el, akkor mindegyiknek lenne állása. Ha ez bekövetkezne, akkor lehetne egy olyan csapatot összehozni az Alföld metropolisának nevezett városban, hogy bajnokságot is nyerhetne. Kü'földön jó eredményeivel egy futballcsapat olyan propagandát fejt ki városa érdekében, hogy többet ér akármilyen szellemes és színes prospektusnál. Ez a propagandaeszköz a propagáláson kívül dolgozna is a városnak. De kérdjük mi, hogy hol vagyunk ebben a tekintetben a többi városoktól, ahol csak egy játékos van ideiglenes állásban és annak is leszállították órabérét, mert futballista.

sz. Kl.

Törvénysértéssel árverezték el a csehek a sztregovai Madách-birtokot

A Cseh Légió Bank elárvereztette Madách Imre maradék birtokát és az árverésről a Budapesten élő Madách-örököst nem is értesítették — 1, 980.000 cseh koronáért vásárolta meg a birtokot az árverésen a bank alvállalata, holott a Cseh Állami Földhitelintézet 4 millióra becsülte

„Az ember tragédiája" költőjének 1.500 holdas, maradék birtokát Sztregován elárvereztette a Cseh Légió Bank. Ez az árverés sok kívánnivalót hagy maga után. A legfeltűnőbb azonban, hogy Madách Imre Budapesten élő örökösét, dr. Lázár Pálné szül. Madách Flórát, sem az árverés előtt, sem azután nem értesítették hivatalosan a történtekről. Az is furcsa, hogy tavaly **még 4 millió cseh koronára** becsülte a Cseh Állami Földhitelintézet, a Hypotecna Banka, az 1500 holdas birtokot, s noha azóta a földárak a cseh korona leromlása folytán felmentek, most mégis csak 1,980.000 cseh koronáért vette meg a birtokot az árvereztető Légió Bank Barázda r. t. nevű alvállalata.

Jelenleg visszhangzik a Madách-kastély az ügynökök zsivajától, a Barázda Rt. parcelláztatni akarja a birtokot.

Minthogy a magyarságnak felbecsülhetetlen értékű emlékei, Madách relikvái, — köztük a költő mauzoleuma — kerültek ilyen úton dobra, hír szerint a magyar kormány is lépéseket tesz az árverés ügyében. A Pesten élő Madách-örökös, dr. Lázár Pálné pedig losonci ügyvédje útján előterjesztéssel élt a Modry-Kamen-i (Kékkő) járásbíróságnál a szabálytalan árverés ellen. A törvény értelmében legalább 30 nappal az árverés előtt értesíteni kellett volna az örököst az árverés kitűzéséről. Ha ez a jogorvoslat nem járna eredménnyel, akkor fellebbezés után az ügy az illetékes besztercebányai törvényszékre kerül, ahonnan már nem lehet tovább vinni.

Kalandos, regénybeillő fejezetek váltogatják egymást a Madách-birtok történetében. A család 700 éve szerepel a történelemben, a török és huszita háborúk idején híres hadvezérekkel ajándékozta meg a nemzetet...

A költő 5000 holdas birtokot hagyott egyetlen unokájára Madách Flórára. A háború után a csehek hatalmas vagyondézsma-adót és háborús nyers-adót vetettek rá. Egy év mulva 3500 holdat kisajátítottak földbirtokreform célokra.

Emellett kegyetlenül behajtották az 5000 holdra kirótt tekintélyes adót. Ettől kezdve szüntelenül harcolnia kellett Madách Flórának, hogy a birtokot megmentse az elárverezéstől.

A Magyar Általános Hitelbank nagyobb kölcsönt folyósított az adók kifizetésére. A tartozást természetesen betáblázták a birtokra.

Közben azonban a Magyar Általános Hitelbank eladta csehországi érdekeltségét a cseh Légió Banknak. A tartozás napról-napra nőtt, mert a törlesztések a kamatra sem voltak elegendők, míg a tavasszal megperdült a dob a sztregovai Madách-birtokon.

A törvénytelen árverésről Madách Flóra férje, dr. Lázár Pál bankigazgató így nyilatkozott:

— Való az, hogy az árverést már megtartották, holott a végrehajtást szenvedettek erről a törvény imperatív rendelkezése ellenére sem értesítették. Feleségem az árverés megtartásáról azonban magánúton még az előterjesztésre előírt határidőn belül tudomást szerzett és utasította losonci ügyvédjét, hogy az árverés hatálytalanítása iránt tegye meg a lépéseket. Elképzelhetetlennek tartom, hogy a kékkői járásbíróság ne adjon helyt ennek az előterjesztésnek. De ha ez mégis megtörténnék, akkor további jogorvoslattal élünk. Megjegyzem, hogy a kékkői járásbíróságnál, mint illetékes hatóságnál szabályszerűen bejelentettük annakidején a pesti lakásunkat s éppen ezért tiltakoztunk ellene, hogy távollétünk miatt ügygondnokot rendeljenek ki. Mégis kirendelték az ügygondnokot és az árverési hirdetményt is az ő kezéhez kézbesítették. Azonban erről is csak utólag szereztünk tudomást, mert ő sem értesített, ami magában véve is szabálytalan és ellenkezik a törvénnyel.

— Tárgyalásokat folytattam ez ügyben a kormány több tagjával és hozzájuk közel álló urakkal. Különösen Hóman Bálint kultuszminiszter érdeklődött a dolgok iránt, minthogy a Madách-kérdés elsősorban kultúrális presztizs-ügy Magyarországon. A részleteket azonban még nem ismerem, hogy a kormány milyen módon óhajt beavatkozni ebbe a jogfosztásba és hogyan szándékozik megtalálni az orvoslás útját.

Minderre talán nem lenne szükség, ha élne Masaryk köztársasági elnök, aki 1930-ban elzarándokolt Sztregovára, hogy megkoszorúzza „a legnagyobb magyar költő" sírját.

Súlyos kimenetelü autó- és kerékpár-szerencsétlenség a vasúti nagyhidnál

Szombaton este súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt a Gázgyár előtt a Nagyhid lábánál. Palotai János 29 éves newyorki születésű lapkihordó, Szávay Gyula-utca 29. szám alatti lakos kerékpárjával hazafelé igyekezett. Már leért a hídról, a mikor pont szembejött vele a DK. 055. rendszámú taxiautó, amelyet tulajdonosa, Gyöngyössy Sándor vezetett. A két jármű eddig még kideritetlen okokból összeütközött, minek következtében Palotai János hatalmas ívben repült le kerékpárjáról. Már az első pillanatban lehetett látni, hogy a lapkihordó súlyosabb sérülést szenvedhetett, mert nem tudott talpraállni. A gázgyár irodájából azonnal értesítették a mentőket, akik Palotai Jánost elsősegélyben részesítették, majd kiszállították a sebészeti klinikára. Az orvosi vizsgálat során megállapitották, hogy Palotai János nyakán, orrán, arcán és koponyáján szenvedett súlyosabb sérüléseket. A lapkihordó állapota elég súlyos, de nem életveszélyes. A szerencsétlenséggel kapcsolatban a rendőrség megindította a nyomozást a felelősség kérdésének tisztázására.

UJ TYPUSU **KERÉKPÁROK**

LEGELŐNYOSEBB BESZERZÉSI FORRÁSA:

FÖLDES SÁNDOR PUSPÖKI PALOTA

WOLFNER GUMIK GYÁRI ÁRBAN.

HUNGÁRIA FILMSZINHÁZ

Húsvéti ajándékunk a legvidámabb MAGYAR vígjáték:

A

Családipótlék

Főszerepben: **Kun Magda és Gyergyay István**

Kísérő: Világhiradó és ahol a világbajnoknőket nevelik

Előadások ünnep mindkét napján: d. u. 3, 5, 7, 9-kor, ünnep után kedden: 5, 7, 9-kor

Pénztár d. e. 11 órától. Telefon: 32-51. szám.

AZ APOLLÓBAN

Unnep mindkét napján: fél 3, fél, 5, fél 7, fél 9 órakor, kedden: féi 5, fél 7, fél 9 órakor

a 2. húsvéti meglepetés:

STAN és PAN

kacagtató bohózata:

ÉLJEN A MUNKA

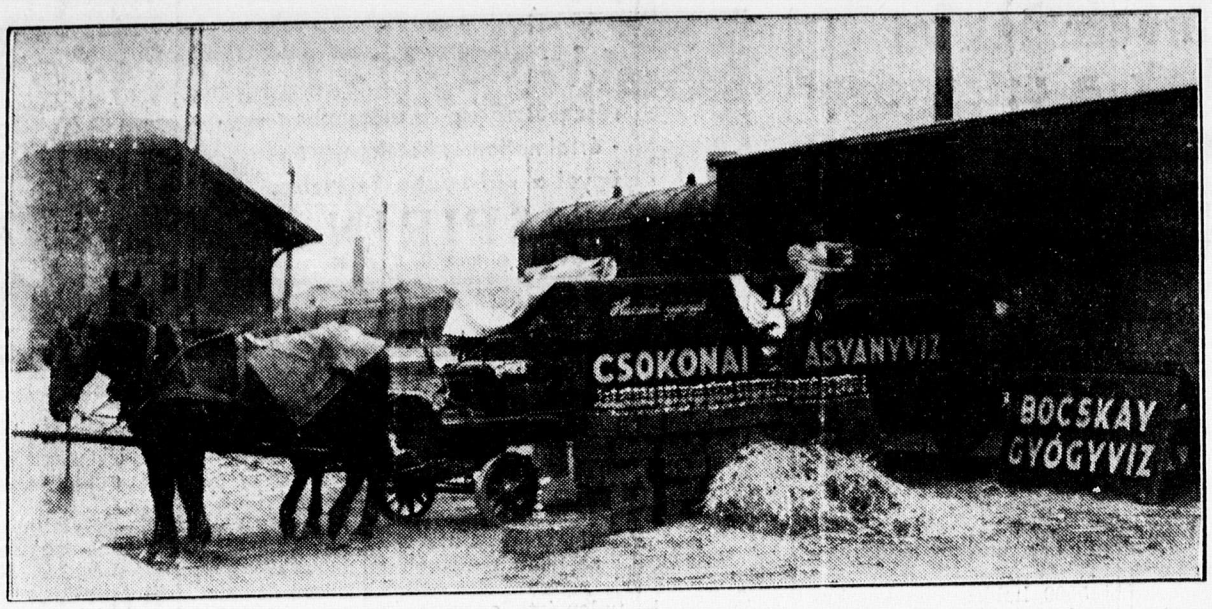
Jegyelővétel délelőtt 11 órától.

és a leglebilincselőbb filmdráma:

A nagyváros

Főszereplők: LUISE RAINER és SPENCER TRACY.

Jegyelővétel délelőtt 11 órától.

A Csokonai Ásványviz növekvő népszerüségére jellemző fenti képünk, mely budapesti rendeltetéssel inditott szállitmány berakását örökiti meg.

Nagy egyházi pompával tartották meg a feltámadási körmenetet

A római katolikus nagyheti szertartások befejezése a feltámadási körmenet, melyet az idén is a szokásos fénnyel rendeztek meg. A Szent Anna-utcát már a kora délutáni órában ellepte a közönség. A templom előtt a helyőrség díszszázada és a katonazenekar sorakozott fel, a lépcsőkön és a Szent Anna-utca két oldalán pedig díszruhás rendőrök álltak sorfalat. A templomot teljesen megtöltötte a hivők serege.

Néhány perccel hat óra után felharsant a díszjel és megkondult a templom harangja. Ekkor indult meg a körmenet. A menetet vezető kereszt után Máriaszobrot vittek, majd a Svetits-intézet és a piarista gimnázium növendékei következtek. Az iskolák után a különböző egyesületek tagjai lépkedtek, mögöttük a katonazenekar és a díszszázad fele menetelt kemény díszlépésben. A baldachin alatt a papság után dr. Lindenberger János apostoli kormányzó vitte a monstranciát. A baldachin mellett a katolikus polgári és katonai előkelőségek lépkedtek, majd a díszszázad másik fele mögött a honvédtisztikar ment.

A Szent Anna-utcára néző ablakokat a körmenet egész útvonalán kivilágitották. A Svetits növendékei kis mécseseket vittek kezükben, melyek soronkint piros-fehér-zöldet mutattak. Ugyanigy voltak kivilágitva a Svetits-intézet ablakai is.

A feltámadási körmenet fényével, impozáns pompájával méltó befejezése volt a nagyheti szertartásoknak és gyönyörű előhirnöke a húsvétnak, a feltámadás ünnepének.

Ma már 7200 tagja van a debreceni Légoltalmi Liga csoportjának

Az a nagyszabású szervezkedés, melyet a Légoltalmi Liga megalakulásával a kerületi és helyi csoport kezdett, megtermi lassanként a maga jó gyümölcsét. Olyan szédületesen szép sikerrel zárult az alig egyhónapos munka, amire aligha volt még eddig társadalmi szervezkedésnél példa. Ez is azt mutatja, hogy ennek a szervezkedésnek szükségessége és jelentősége itt van a levegőben, mindenki várta, mindenki akarta, mint a legfontosabb és legszükségesebb szervezkedést.

A mai napig több, mint hétezerkétszáz tagot számlál a helyi csoport.

Olyan imponálóan magas szám ez, amire büszke lehet ez a város, mert elsőségét ezen a téren senki el nem vitathatja. Példát adott, követésre méltó példát állított Debrecen az egész magyar társadalom elé.

Örömmel kell megemlékezni erről a tényről, mert ebben a szervezkedésben a város társadalmának minden rétege benne van. Minden társadalmi rendű és rangú polgár érzi, hogy mivel tartozik családjával, fajával, nemzetével szemben. Több, mint kötelesség, éppen ezért további reményekre jogosit ez a szám és egészen bizonyos, hogy nem akad család ebben a városban, mely ne tartozna a Légoltalmi Liga kötelékébe.

A legutóbbi kimutatás szerint a jelentkezés sorrendjében az alábbi jelentkezések történtek az évi pártoló tagságra a rendes évi 2 pengős tag jelentkezéseken kivül:

Feldheim Imre posztókereskedő 20 pengő, MONE műszerüzem 20, Feldheim Dezső posztókereskedő 20, Halász Nándor ékszerész 20, Thury Judith tisztviselőnő 20, Klein Lajos pék 20, aki különben ezen a téren az első a kisiparosok között. Blayer Béla földbirtokos 20, dr. Zakariás József ny. ezredes, orvos 20, Hay Miksa fakereskedő 20, Kovács Aladár szállodás 20, Goldberger Áron és Társa nagykereskedő 20, szentgericzei Nagy Lajos nyugdíjas 20, Schön Sándor kereskedő 20, Berkovics Zoltán cipész 20, Havas Károly kereskedő 20, Grünfeld Adolf kereskedő 20, Guttmann Jenő kereskedő 20, Katz Andor 20, ifjú dr. Mihalovits Jenő gyógyszerész 60, Meteor csillárgyár lerakat 20, Bernfeld Sámuel Rt. nagykereskedő 60, Németh Nándor szállodás 20, dr. Lindenberger János prépost, apostoli kormányzó 20, Steinfeld István földbirtokos 20, Szilas Hugó igazgató 24, dr. Sarkady Sándor orvos 20, Csillag Testvérek kereskedő 20 pengő.

Csak a legutóbbi jelentkezések óta érkezett újabb pártoló tagok névsorát közöljük, mint bizonyságot arra, hogy a megértő és építő munkát értékelő tehetősebb polgári társadalom tagjai az idők szavát hallván, legjobb belátásuk szerint igyekeznek segitségére lenni a Ligának a gondolat megvalósításában.

(P. 20.)

Pogány Margit, a Csokonai Szinház tagja

Férfiruha

különlegességek

Bartosnál

a Svetits-palotában

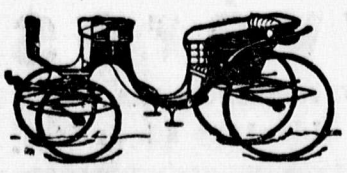
Kapu alatti helyiség. Kapu alatti árak.

A csapókerti szegény iskolásgyermekek húsvéti megajándékozása

A gyermekszeretet krisztusi példáját mutatta meg nagypénteken az iskola öt Ifjusági Vöröskereszt csoportja és az a lelkes, a gyermekekért minden áldozatot meghozó hölgygárda, kiknek ajándékozásával és segitségével közel 140 szegény iskolás gyermek részesülhetett a húsvéti ünnepekre ajándékban.

Az egybegyült gyermeksereghez az iskola igazgatója, Hadházy Dániel intézett szeretettől mélyen áthatott beszédet, majd felhivta a gyermekek figyelmét, hogy Krisztustól, ki még a Golgotán is a szeretetet és a megbocsátást hirdette, soha el ne szakadjanak. De ne felejtsék el azokat a nemesszivű adakozókat sem, kiknek áldozatkészsége lehetővé tette ezt a kedves ajándékozást. Megható volt egyik V. osztályos kislány szivből fakadó magyaros köszönete, melyben szegény tanulótársai nevében köszönte meg a nem várt ajándékot. Minden gyermek fél kg. kalácsot és piros tojást kapott, melyet boldog örömmel vitt haza.

Az ajándékok elkészitését a csapókerti háztartási tanfolyam hallgatói vállalták, kiknek vezetője özv. Törőné, Korpássy Mária ref. tanitónő. A munkában résztvett hölgyek pedig: Bakóczy Mihályné, Nagy Bálintné, Orbán Mihályné, Selyem Lajosné, Török Lajosné, Berényi Sándorné, Pallay Erzsébet és Kanyó Margit.

Kocsik minden alakban

Riesz Henrik kocsigyár

DEBRECEN

Költözködése előtt lakásába szükséges szőnyeget, függönyt, butorszövetet, paplant, takarót stb.-t készséggel bemutatja:
Piac-utca 34. **Erdélyi Szőnyegház** Telefon: 32-45.

Gyilkos merénylet áldozata lett egy tizenhét éves hajdúsámsoni fiatal leány

A gyanu szerint a merénylő előbb megfojtotta, majd felakasztotta a szerencsétlen D. Varga Piroskát

Titokzatos haláleset, esetleg gyilkosság bűntettében vezették le a nyomozást tegnap a debreceni vizsgálóbíróságon. Április 15.-én reggel D. Varga Piroska 17 éves hajdúsámsoni leányt rokonai a lakásán felakasztva találták. A mozdulatlan, megmerevedett test a mestergerendáról függött alá. Nyomban levágták a kötélről és értesítették a községi orvost is, aki elment a helyszínre s miután mesterséges légzéssel sikerült életre kelteni a halottnak hitt fiatal leányt, beszállíttatta a debreceni klinikára, de a szerencsétlen leány közvetlenül a klinika előtt meghalt. A klinikán megtartott orvosi vizsgálat során megállapították, hogy D. Varga Piroska nyakán olyan nyomok fedezhetők fel, amelyek aligha eredhettek önakasztásból. Ezekután az a gyanú merült fel, hogy a 17 éves D. Varga Piroskát valaki, eddig még ismeretlen tettes megfojtotta és amikor azt gondolta, hogy a leány meghalt, felakasztotta a gerendára, azzal a szándékkal, hogy a nyomozó hatóságok előtt az öngyilkosság látszatát keltse.

A különös halálesettel kapcsolatban előbb a hajdúsámsoni csendőrség, majd a debreceni klinika értesítette a nyomozó hatóságokat és Zsögöd Jenő táblabíró, a központi vizsgálóbíróság vezetője elrendelte a holttest felboncolását és utasította a hajdúsámsoni csendőrséget a legszélesebbkörű nyomozás lefolytatására, melynek során tisztázni fogják, hogy D. Varga Piroska öngyilkos volt-e, vagy pedig bestiális és kegyetlen gyilkossági merényletnek esett áldozatul.

Budapesten a színházak és nyilvános helyek bojkotálására indított akciót egy zsidó társaság

Huszonnégy zsidó fiatalembert előállítottak

Budapest, április 16. A rendőrfőkapitányság különös ügyben folytatott nyomozást a hét folyamán a fővárosban. Zsidó forrásból eredő körlevelet terjesztettek Budapesten, főleg ismert zsidó személyiségek körében, s abban az a felszólítás állt, hogy ne menjenek a színházba, ne mutatkozzanak nyilvános helyeken és hogy feleségeik tartózkodjanak az ékszer viseléstől. A körlevélben szabotázsra is felszólították a vagyonosabb zsidóságot. Ezenkívül a Dohány-, Síp- és Dob-utcában, valamint a zsidó negyedekben hasonló tartalmú litografált röpcédulákat osztogattak.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy baloldali mozgalmakban szerepet játszó zsidó fiatalemberek bocsájtották ki a röpcédulákat s ezek közül tizet a toloncházba szállítottak, a többit pedig elbocsájtották, de az eljárást megindították ellenük. A különös, zsidók által tervezett bojkottmozgalom ügye a fővárosban kínos feltűnést keltett.

Esterházy-díjjal kitüntetett debreceni tudósok

Dr. Straub János és dr. Sántha Kálmán a nyertesek között

Esterházy Pál herceg által, az orvosi tudományos kutató munka támogatására kiírt pályázatban 145 tudós vett részt. A pályázatok elbírálása, a herceg elnöklete alatt a napokban történt meg, amikor is 39 nyertes között kiosztották a 66 ezer pengő összegű kutatási segélyt.

A debreceni Tisza István Tudományegyetem tudósai közül dr. Straub János egyetemi magántanár, az orvosi vegytani intézet adjunktusa és dr. Sántha Kálmán idegklinikai tanársegéd nyertek kutatási segélyt.

Dr. Straub János m. tanár, a vegytani intézet adjunktusa mintegy 15 éve foglalkozik az endémiás golyva etimológiájának biokémiai alapon való kutatásával és mintegy 20 magyar- és németnyelvű dolgozatában ismertette már eddig is kutatásainak eredményeit. Vizsgálatai alapján sikerült Hajdúmegyében, különösen Boda hegyközségben fellépett endémiás golyvát annakidején még csirájában felismernie s megfelelő gyógyszeres kezeléssel visszafejlesztenie, illetve megszüntetnie. De kiterjesztette ezirányú kutatásait a régibb idő óta golyvásnak ismert hegyes vidékekre, így Miskolc környékére, (Huta, Hámr stb.), továbbá Budapest környékére (Szentendre) is. A kutatás nehéz munkája anyagiak híjján sajnos, csak nehezen haladhatott előre, míg most Esterházy herceg nemes adománya révén lehetővé vált e munka gyorsabb ütemű folytatása.

Dr. Straub János tudományos kutató munkája mellett egyébként mint városatya a jobboldali politikai életben és a keresztény társadalmi megmozdulásokban is erősen kiveszi a részét.

Dr. Sántha Kálmán a másik kitüntetett tudós, a debreceni idegklinika tanársegéde, igen kiváló és szintén Európa-hírű agyszövet kutató, akinek több munkája igen nagy feltűnést keltett tudományos szakkörökben is.

A tudományos kutató munkáikról tudományos körökben általánosan ismert két fiatal tudós kitüntetése a város előkelő társadalmi rétegében általános örömet keltett.

FOGÁSZATI
szaküzletemet (Dentál-Depot) megnyitottam. „PLAT-ALOY" fehér fémképviselet
Bartha Gábor
CSAPÓ-UTCA 25.

Végetértek az Egyetemi Népszerü főiskolai Tanfolyam előadásai

Nagycsütörtök estéjén Jézus életéről hangzott el az utolsó előadás

A debreceni Tisza István Tudományegyetem kebelében alakult Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyam idei előadássorozatának — nagycsütörtökön délután 7 órakor volt meg az utolsó előadása. Ezt dr. Soós Béla egyetemi m. tanár, ref. lelkész tartotta meg, aki művészi értékű és gazdagon színezett vetített képekkel mutatta be az Urjézus életét születésétől kezdve mennybemeneteléig és a tanítványok sorsát is.

A Kereskedő Társulat dísztermét színültig megtöltötte az igen előkelő közönség, hogy Nagypéntek előestéjén végignézze képeken az Üdvözítő életét.

Dr. Soós Béla egyetemi m. tanár ref. lelkész rövid bevezetés után felvonultatta előttünk a Jézus életére vonatkozó képeket, amelyek a Megváltó életének legkimagaslóbb jeleneteit tárták elénk és a képekhez fűzte magyarázatait és felvilágosításait. Ezekben mélyen járó reflexiókat, alapos kulturtörténeti vonatkozásokat és szépirodalmi utalásokat hallhattunk, amelyek mind érdekességüknél, mind értéküknél fogva nagy hatást váltottak ki a hallgatóság soraiból.

Az előadás látszólagos mozaikszerűségét eltüntette a tárgy és tartalom hatalmas egysége és az a körülmény, hogy a magyarázat is mind egy egységes világnézet: egy mélységes keresztyén vallásosság szócsöve volt. Ebbe a vallásosságba olvasztott belé Soós Béla, előadó tudományt és művészetet, ezt adta közvetlen, egyszerű és olyan formában, amely szívünkre hatott és magával ragadott, de úgy is, hogy sokat tanulhattunk belőle.

Mint az előadó befejezésében is utalt rá, ha a bemutatott illusztrációkban kifejezési erőnek némi nyomát láthatjuk, akkor a művész fantáziájának megtermékenyítőjét kereshetjük-e másban, mint Jézus életének és a biblia fenségének erejében.

Az egybegyült közönség nagy érdeklődéssel és mély áhítattal hallgatta végig az előadást, amelynek végeztével őszinte és igaz tapssal adózott az előadónak, kitűnő előadásáért.

Dr. Soós Béla egyetemi m. tanár ref. lelkész nagycsütörtöki előadásával a Tanfolyam idei tanévi előadássorozata végetért.

— **Április 19.-én Ecce Homo-nyitás a Déri Múzeumban.** A Déri Múzeum igazgatósága április 19.-én, azaz kedden d. u. fél 7-től fél 8-ig tartja meg április havi második Ecce Homo-nyitását. A múzeumigazgató ezuttal is elfogja beszélni Munkácsy Mihály világhírű festménye, az Ecce Homo keletkezésének történetét, ismertetni fogja a festményen ábrázolt bibliai alakokat és röviden foglalkozik Munkácsy másik világhírű festményével is, a Golgothával, melynek első szinvázlata ugyancsak a Déri Múzeum birtokában van. Belépődíj 10 fillér.

Kalapot
jót, divatosat, nagy választékban
Wernertől

PUCH motorkerékpárok körzetképviselete BORY-nál Telefon: 20-51

Megfojtották a csecsemőt, elvérzett az anya

Szokatlanul érdekes magzatelhajtási ügyben rendelte el a boncolást és a vizsgálatot Zsögöd Jenő táblabiró, a debreceni központi vizsgálóbiróság vezetője. Április 14-én, a hajnali órákban a hozzátartozók holtan találták Szőlősy Irén 21 éves leányt konyári lakásán. Mellette az ágyban szintén megfojtva, holtan feküdt újszülött gyermeke. Az esetről azonnal értesitették a konyári csendőrséget és a községi orvost. Az eddigi megállapítások szerint Szőlősy Irén, aki egy földmüvessel élt hosszabb idő óta vadházastársi viszonyban, a jelzett nap éjszakáján elhatározta, hogy megszabadul a kínoktól és saját maga akart egy különös műtéttel megszabadulni gyermekétől. A valószínűség szerint ő maga, de egy másik bemondás szerint egy, még ismeretlen egyén követte el a törvény által tiltott műtétet. A gyermek ezután élve megszületett, majd utána valaki, aki közvetlen közelében tartózkodott, megfojtotta. Ugyanazon az éjszakán meghalt elvérzés következtében maga Szőlősy Irén is. Az elrendelt boncolás és vizsgálat fogja minden kétséget kizáró módon megállapítani, hogy milyen okok miatt következett be a kettős haláleset és hogy a halálos műtétet az anya, vagy egy kívül álló személy követte-e el.

Az addisabebai kereskedelmi ügyeket tanulmányozza a helyszínen egy debreceni fiatalember

A kereskedelmi minisztérium megbizásából utazott Abesszíniába Ratkóczy Tibor, aki négy nyelvet beszél

Ma, amikor a fiatal tudós generáció gazdag felkészültsége mellett is olyan elkeseredett harcot vív az existenciája megalapitásáért és a jövőjének kialakitásáért, szinte öröm rámutatni arra, ha egy ilyen kiváló ifju elindul arra a munkamezőre, amelyen dolgozva sikert és dicsőséget szerez nemcsak önmagának hanem elsősorban a nemzetének.

Ilyen fiatal tehetség indult most el messze idegenbe, hogy tanuljon, ismeretet szerezzen és gazdag tapasztalatait itthon gyümölcsöztesse. Ratkóczy Tibor debreceni fiatalemberről van szó, akit magas megbizatása Afrikába rendelt gazdasági kérdések tanulmányozására.

A „Debreczeni Ujság" olvasótáborának több izben volt már alkalma lapunk hasábjain olvasni azokat a színes útleirásokat, amelyeket Ratkóczy Tibor olaszországi, majd legutóbb afrikai útjáról küldött hozzánk. Ebben az ünnepi számunkban a harmadik ilyen értékes útleirást közöljük, amelyet Ratkóczy Tibor, aki a „Tevere" nevü hajón már elindult Abesszíniába, repülőposta útján juttatott el Olaszországon keresztül szerkesztőségünkhöz és mi tovább adjuk a közönség szórakoztatására.

Lapunk munkatársa felkereste dr. Ratkóczy János kereskedő társulati titkárt, Ratkóczy Tibor édesapját, aki végtelen szivélyességgel de őszinte szerénységgel beszél fiáról, akit a magyar kormány bizott meg tanulmányútjának megtételére.

Az interju során aztán kitünt, — hogy Ratkóczy Tibor szinte univerzális nyelvtehetséggel rendelkezik. Debrecenben végezte tanulmányait, itt járt a piarista gimnáziumba, — majd ennek elvégzése után az egyéves kereskedelmi tanfolyamon vett részt. Öröklött nyelvtehetségét középiskolai tanulmányai során szélesbitette, majd magánszorgalommal is gazdagította, úgy hogy most

tökéletesen beszél a magyar nyelv mellett németül, franciául, olaszul, angolul, sőt ujabban éppen az arabarra nyelvet tanulja.

Tavaly a magyar kereskedelmi minisztérium ösztöndijával Olaszországban tanult, ahol a milánói gyarmatügyi főiskola hallgatója volt. — Értékes tánulmányokkal tért vissza Debrecenbe, míg az idén aztán ugyancsak

a kereskedelmi kormány megbizásából egy éves tanulmányútra ment Afrikába,

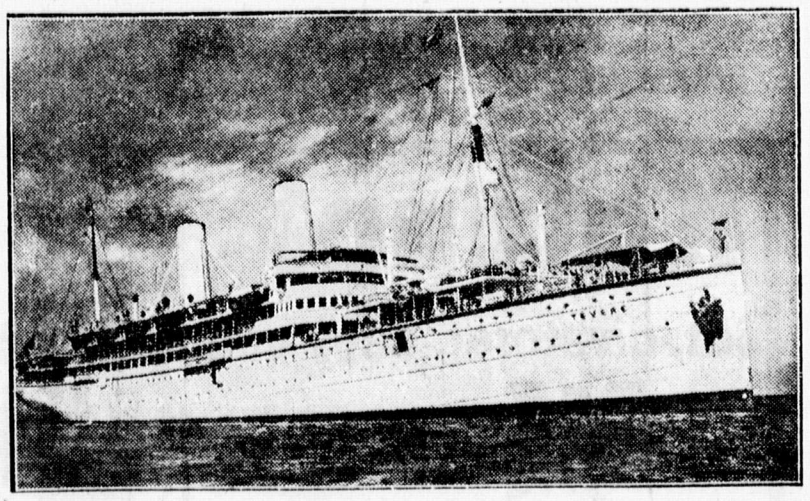
elsősorban is Addis Abebába,

hogy az ottani kereskedelmi ügyeket, elsősorban is a nyersbőr-importot és exportot tanulmányozza.

Hónapokkal ezelőtt tervezett útja csak nemrégiben sikerült, mert a beutazási engedély megszerzése három hónapot igényelt, míg végre sikerrel járt.

Olaszországi egy éves tartózkodása alatt élénk kapcsolatot tartott fenn tanulmányaihoz szükséges körökkel és igy Addis-abebai tartózkodása is számára nem jelent nehézséget sem, annál is inkább, mert mint értesültünk, igen sok olasz fiatalember van kinn Afrikában azok közül, akikkel az olasz akadémiát együtt hallgatta. Ha ez esztendei tanulmányútjáról visszatér Ratkóczy Tibor, jövő esztendőben, eddigi terv szerint folytatja olaszországi tanulmányait, ha ugyan a kormány újabb megbizást nem ad ennek a fiatal magyar és főleg — ami ránk nézve is csak örvendetes — debreceni tudósnak.

Addig is a „Debreczeni Ujság" készséggel bocsájtja az olvasó közönség részére azokat az eleven tollal irt, élvezetes irásokat, amelyeket Ratkóczy Tibor állandóan eljuttat hozzánk.

A „Tevere"-olasz hajó, melyen Ratkóczy Tibor Abesszíniába utazott

Az üzletvezetés titka az előzékenység

Szép magyar stilusú kerthelyiség épül a Páll söröző udvarán

Jóleső érzéssel számolunk be arról, hogy az alig pár hónapja megnyilt Páll Sándor-söröző és étterem szép fejlődést mutat. Különösen feltünő az, hogy ez a fiatal, agilis főnök rövid időn belül az érdeklődés középpontjába tudta fejleszteni ezt a virágzásnak induló üzemet. Már a megnyitásnál láttuk, hogy a magyaros stilusban megépitett étterem és söröző tisztaságban, kivitelben, előzékeny kiszolgálásban egyike azoknak, amely minden tekintetben megállja a helyét. Ez a fokozott érdeklődés, amely rövid idő alatt meg nyilvánult Páll Sándor iránt, indította arra, hogy a nyári szezonra a söröző udvarán ugyancsak egy szép, magyaros stilusú kerthelyiséget létesitsen, amelynek tekintélyes befogadóképessége lesz. Debrecen városának is előnyére szolgál az ilyen berendezésü üzem, mert a fokozódó idegenforgalom, amely ma mindig jobban és jobban fellendül, megköveteli a magyar jelleg intenzivebb ébrentartását.

Láttuk azt a külföldieknél, hogy az ilyen vendéglőt előszeretettel látogatják, mert ma nemcsak nálunk tartják ébren a magyar jelleget, hanem külföldön is az érdeklődés középpontjában áll a magyar kultúra és a magyar művészet. Az az üzleti szellem, amellyel Páll Sándor a sörözőjét és éttermét vezeti, tette lehetővé, hogy vendégei elsőrendü közönség soraiból kerülnek ki. Mindenesetre csak a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozhatunk egy olyan vállalkozásról, amely a mai nehéz viszonyok között rövid idő alatt ilyen szép eredményt tud felmutatni.

Hatnapos díjtalan baromfitenyésztési tanfolyam Debrecenben

Uj tenyésztési eljárások, bemutatások, vetitettképes előadások a tanfolyam programján.

Amint már jelentettük, a Keletmagyarországi Baromfitenyésztők Egyesületének Vezetősége a debreceni Gazdasági Egyesülettel karöltve április 25—30-ig este 6—8 óráig, a helyi gazdatársadalom és a nagyközönség részére hat napos baromfitenyésztési tanfolyamot rendez. A tanfolyam keretében kizárólag a gyakorlatban legjobban bevált ismeretek alapján a jövedelmező baromfitenyésztés helyes irányai lesznek bemutatva, úgy a tenyésztés, mint az értékesitéssel kapcsolatban, melyek alapos ismerete nélkül a baromfitenyésztés jövedelmezővé nem tehető.

A debreceni Baromfitenyésztők Egyesülete, mint a Tiszántúl baromfitenyésztésének védő bástyája, ez alkalommal hivja fel a debreceni nagy közönséget, a gyakorlati tenyésztőket vagy azokat, akik a baromfitenyésztéssel foglalkozni akarnak, akármilyen kis, háztartási, szük keretek között is, hogy feltétlenül jelentkezzenek a tanfolyamra, amely teljesen díjtalan, mert a baromfitenyésztés az az ág, ami ma feltétlenül jövedelmet biztosit okszerü kezelés és értékesités mellett.

A tanfolyam programja a következő:

1. A baromfitenyésztés jelentősége. Előadó dr. vitéz Benke Gyula gazd. akadémiai r. tanár.

2. A külföldi kultúrfajták ismertetése. Előadó dr. vitéz Bíró Barna törvényszéki bíró, sporttenyésztő.

3. A tyúk, lúd, kacsa, pulyka és gyöngytyúk tenyésztése. Természetes és mesterséges keltetés és nevelés. Baromfiólak épitése és berendezése (vetitett képekkel.) Törzskönyvezés, tenyészállat kiválasztás, baromfitelepek állami ellenőrzése, keltető központok. Baromfiak takarmányozása és hizlalása. Előadó Lucza János István gyakorlati baromfitenyésztő.

4. Hogyan készitsük elő a baromfiakat és termékeiket az értékesitésre? Előadó M. kir. Külkereskedelmi Hivatal kiküldött szaktiszt-viselője.

5. Baromfibetegségek és az ellenük való védekezés. Előadó dr. vitéz Benke Gyula okl. állatorvos, gazd. akad. r. tanár.

6. Baromfitenyésztés helyes irányának megszervezése Debrecenben. Előadó Kovács Gyula, a Baromfitenyésztők Egyesülete ügyv. elnöke.

A tanfolyam díjmentes, jelentkezhetnek: nők és férfiak április 20.-áig Csáthy könyvkereskedésben Kovács Gyula ügyv. elnöknél és a Gazdasági Egyesületben (Hatvan utca 1. szám, I. emelet.)

Világhirü
ENGLEBERT
autó és motorkerékpár gumik MINDEN MÉRETBEN RAKTÁRRÓL kaphatók:
Szoboszlay István
Széchenyi-utca 23.

A Légoltalmi Liga hírei

Az óvatos szomszédokról

Ha az ellenfél jót csinál, nekünk se szabad ezen a téren elmaradni. — Az ami neki jó, nekünk veszedelmes lehet. — Példájukat tehát fokozott mértékben követnünk kell. Hiszen ellenünk indúló kezdeményezések ezek, vagy legalább is nekünk szóló figyelmeztetések...

Most jelent meg, hogy Csehszlovákiában minden férfi hadköteles hatvan esztendős korig. Sőt, már a gyermek is, mert 14 éves korától évente többször behívják és kiképzésben részesül. Ennek a kiképzésnek elsődleges feladata a polgári légoltalom is többek között...

Ugyan abban az ujságban olvashattuk, hogy a csehek közelesen kiosztják a polgári lakosság számára a gázálarcot. Meg kell venni mindenkinek ezt a házi eszközzé emelkedett háborús találmányt. Akinek nincs reá pénze, annak ingyen szolgáltatják ki kellő igazolás mellett.

Románia roppant méretű fegyverkezésekkel igyekszik szövetséges társa mellett. Évente milliárdokat áldoznak fegyverkezési és védekezési eszközökre.

A napokban kényszer leszállást végzett egy cseh repülőgép Nagybánya közelében. A cseh bombavető gép Oroszországból jött, próba repülést végzett...

Közismertek a cseh és magyar határok mentén berendezett katonai repülő támpontok, melyekről a világ sajtó még egy esztendővel ezelőtt is igen bőven írt...

És nincs nap, hogy újabb, meg újabb hasonló híreket ne olvasnánk.

Nyugodtan kérdezhetjük tehát, hogy csak mi maradhatuk le ebben a rettenetes versenyben. Csak mi lehetünk szabad prédái az állig fegyverben csikorgó ellenfeleknek?

Minden magyar ember érzi, hogy a tettek ideje itt van.

Cselekedni kell sürgősen.

A polgári lakosság védelmére szolgáló cselekedetek sorát megindította a Légoltalmi Liga. Hetek alatt csodát tett, de nem lehet, nem szabad, hogy ez a lendület megtorpanjon. Még többet, sokkal többet kell tenni mindannyiunk érdekében ennek a nemes célzatú intézménynek. De ugyanakkor mindannyiunknak ott a helyünk a Liga keretében. Segítsük, támogassuk, istápoljuk, mert magunkat segítjük, támogatjuk, istápoljuk...

A szervezkedés nem tehet kivételt. Mindenkinek ügye, mindenkinek érdeke, tehát haladéktalanul jelentkezzék mindenki... P. 20.

RENDKIVÜLI OLCSÓ ÁRAK!

PATENT SYLVIA ÓRALOCSOLÓ töltve illattal együtt 66 f.

Tréfás Miki locsoló, töltve . . . 30 fillér
Tréfás ibolya, gomblyukba töltve 30 „
Viráglocsoló, töltve . . . . . 24 „
Üveges, szórós új locsoló . . . . 24 „
Perzsa lilliom parfüm üveges . 60 „
CORYSDOR-parfüm kis bojtos ü. 50 „
6 csomag tojásfesték összesen 10 „

Likőressencek óriási választékban, kitűnő új recepttel együtt, Réthy-féle. Legnagyobb választék, szép locsoló parfümök: kakas, papagály, galamb, repülőgép, hadihajó, kutya, bonzó, cica stb. színes festéssel.

Csak szaküzletben vásároljon mindenki!

Papp Lajos

illatszerspecialista szaküzleteiben: Kossuth-u. 1, Csapó-u. 58

Szíveskedjen kirakatainkat megtekinteni!

Kellemes húsvéti ünnepeket kíván Papp Lajos illatszerspecialista

A túlmagas díjak miatt gyengének igérkezik az idei jégkárbiztosítási szezon is

Tavaly több mint 12%-al csökkent a jégkárbiztosítási kötvények száma

Szakértők szerint rendkivül gyengének igérkezik az idei jégkárbiztosítási szezon. Az elmult évben több mint 12%-al csökkent a jégbiztosítást kötő gazdák száma s minden jel arra mutat, hogy ez évben még kevesebb gazda biztosítja termését jég ellen, mint tavaly. A jégkárbiztosítással foglalkozó társaságok hir szerint dobbal szeretnének verebet fogni és elhatározták, hogy ingyenes hatósági segédlettel áprilisban két napon, májusban egy napon kihirdetés formájában hívják fel a lakosságot a jégbiztosítás megkötésére. A propagandának ez a fajtája éppen olyan, mint ha arra szóllítanák fel a lakosságot, hogy ne vegyen parazsat a szájába, mert megégeti a nyelvét.

A gazdaközönséget felesleges meggyőzni arról, hogy jégkárbiztosításra szükség van. Van annyi esze a magyar gazdának, hogy ezt épp oly jól tudja, mint a biztosító intézeti vezérigazgató. Nem arról kell tehát meggyőzni a gazdát, hogy a jégbiztosítás okos és célszerű intézmény, hanem a biztosítóintézeteknek messzelátó áldozatkészséggel elébe kellene menni az ezernyi gonddal, bajjal viaskodó magyar társadalomnak és alaposan le kellene szállítani a mai túlmagas jégbiztosítási díjaket, mert ez az egyetlen módja annak, hogy a gazdatársadalom tagjai tömegesen kössenek jégbiztosítást. A mai díjtételek mellett ugyanis a rendkivül drága jégbiztosítás megfizetésére egyre kevesebb gazda mer vállalkozni s egyébként is számos panasz hangzik el, melyek szerint a jégkárok felbecsülésénél nem egy esetben nagyon elégedetlenek a gazdák az eredménnyel s úgy vélik, hogy nem képesek olyan mértékben megvédeni érdekeiket, mint a biztosító intézetek.

A bajokon csak az segítene gyökeresen, ha végre államositanák a biztosítást, ezzel párhuzamosan kötelezővé tennék a jégbiztosítást, — mert így a biztosító társaságoknak nem jutna ugyan vastag profit, hanem tizedrészére csökkenne a most érvényben levő biztosítási díj, amelyet még a legkisebb és legszegényebb gazda is szivesen és könnyen meg tudna fizetni.

Audi–Hörch–Wanderer

automobilok tiszántuli vezérképviselete:

Gombosi Zoltán

Debrecen, Déli-sor 4|b. sz. Telefon: 12-90.

ASZMANN FEHÉRNEMŰ AKCIÓ 6·80 -ÉRT RENDKIVÜLI NYUJT

Az ausztriai események nagy kihatással voltak a Hortobágy idegenforgalmára

A külföldi vendégek nagy része lemondta a hortobágyi vadászatot a nemzetközi helyzetre való hivatkozással

Debrecen és a Hortobágy őszi és tavaszi idegenforgalmának a libavadászás az alapja. Debrecen város idegenforgalmi hivatalában több német, francia, angol vadász jelentette be részvételét a hortobágyi libázásra, de amikor az ausztriai események bekövetkeztek az összes vendégek a súlyos nemzetközi helyzetre való hivatkozással lemondták résztvételüket. Igy történt meg aztán az a szokatlan eset, hogy a tavaszi libázáson csak két angol vadász egy kapitány és egy ezredes jelent meg, de ők is az ausztriai események bekövetkezése előtt érkeztek meg.

A két angol katonatiszt nagyon jól érezte magát a magyar pusztán és igen gazdag zsákmányt ejtettek. A vadászat egyik napján Grassl Herbert az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója is járt kint a Hortobágyon és beszélt a két angol vendéggel. Az angol katonatisztek ekkor már értesültek az ausztriai eseményekről és kijelentették, hogy Hitler és Mussolini igen veszedelmes államférfiak, nem sokat tervezgetnek, hanem egyenesen cselekszenek és

vállalkozásuk csaknem kivétel nélkül sikerül. Egyébként a hortobágyi vadászattal nagyon meg voltak elégedve.

Alkalmunk volt beszélni Grassl Herberttel, aki elmondta, hogy a kezdet pont az ausztriai események miatt nem a legjobban sikerült, de erősen bízik abban, hogy Debrecen és a Hortobágy idei idegenforgalma felül fog múlni minden eddigit.

Április 28-án 25 német egyetemi professzor érkezik Debrecenbe, akik megtekintik a város nevezetességeit és a Hortobágyra is ellátogatnak. A Magyar Gazdák Országos Lovas Egyesületének rendezésében május 28-án az első külföldi lovastúra csoportja érkezik Debrecenbe. Junius 5.-én ezt követi a második csoport Junius elején az Orosházi Gazdaifjak Egyesülete látogat el. Már most több város középiskolájának igazgatója jelentette be, hogy a nyár folyamán tanulmányi kirándulást rendez Debrecenben.

Május 28-án a Magyar Mérnökök és Építészek szintén Debrecenben rendezik meg országos vándorgyűlésüket. Augusztus idegenforgalmát a Nyári Egyetem előadásaira érkező külföldiek fogják kitölteni. Augusztus hatodikán várható az amerikai Verhovay Egyesület csoportja 60 fővel. Augusztus 23-án a reformátusok Budapesten rendezik meg világkongresszusokat és egy nagyobb csoport Debrecenbe is leránduL Augusztus 1—5 között a Prohászka munkaszövetség 400 tagja jön Debrecenbe. Juliusban az önálló foglalkozást űző nők Budapesten tartják kongresszusokat és Debrecenbe is ellátogatnak.

Az idegenforgalom kiemelkedő eseményei Julius közepén a már ismeretes pilóta piknik lesz, nemzetközi résztvevőkkel. Nagy érdeklődésre tart számot augusztus 10-én a Debrecen—Hortobágy légi csillagtúra. Julius elején ismét megrendezik Debrecenben az országos lovasnapot, lovasmérközéssel a nagyerdei Stadionban, amely már a múlt évben is három feledhetetlen napot idézett a lókultusz kedvelőinek. Megrendezik a Tiszántúli Ipari és Kereskedelmi Árúmintavásárt, amelyen a debreceni Aeró Club kiállítást rendez. Ez a kiállítás igen érdekesnek igérkezik. Október 4—5-én tartják meg a Kollégium 400 éves jubileumi ünnepségét, amelyre szintén sokan érkeznek Debrecenbe Természetesen gondoskodás történt arról is, hogy azEucharisztikus kongresszus és a budapesti Nemzetközi vásár látogatói is eljöjjenek Debrecenbe. A debreceni idegenforgalmi hivatal hathatós propagandát fejt ki, hogy az idegeneket Debrecenbe irányítsa. A budapesti autóbuszokon művészi kiállítású plakátok hirdetik Debrecen nevezetességeit. Az Idegenforgalmi Hivatal a budapesti Nemzetközi Vásár idegenforgalmi pavillonjában szintén gondoskodik hathatós propagandáról.

Természetesen csak nagy vonásokban számoltunk be Debrecen várható idegen forgalmáról, de ez még bővülni fog és kilátás van rá, hogy Debrecen idegenforgalma ebben az évben minden eddigit felülmul.

2 üléses

kis autó, üzemképes olcsón eladó

Pataky garage

autó-, motor-, gépjavító műhely.

NAGY ALKATRÉSZ RAKTÁR.

Benzin, olaj, gummi, accumulátor állomás, éjjel-, nappali szolgálat

DEBRECEN, ERZSÉBET-U. 32.

Telefon : 32-52. Telefon : 32-52.

A televizió bemutatása lesz az idei budapesti Nemzetközi Vásár egyik nagy attrakciója

Budapestről jelentik: az április 29-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár monumentális épületei már mind tető alá kerültek s így teljesen kialakult az új vásárváros lenyügöző képe. A sok-sok épület mind csupa friss szenzációt ígér, üvegpalotát, felhőkarcolót, Märklin rendszer szerint összerakható, szétszedhető építési rendszerü csodát, de bizonyos, hogy a leglátogatottabbak közé fog tartozni az, amelyik a **televízió** bemutatásának céljára készült.

Televízió! Mindenkit izgat az a kérdés, hogy a távolbalátás problémájának megoldásában mennyire haladt már előre a tudomány? Erre a valóban érdekes kérdésre fog pontos és minden részletre kiterjedő választ adni a vásár bemutatója.

A hollandi Philips-gyár, amely a legtöbbet áldozott és tett ezen a téren, egy egész autókaravánnal hozza ide televíziós leadó- és felvevő készülékeit.

A vásár területén állítanak fel színpadot, a csodás találmányu „elektromos szem" segítségével pedig egész színi előadásokat vesznek fel és vetítenek oda egy távolabbi teremben a közönség szeme elé. Tehát nemcsak a vételt és az adást és ennek bonyolult technikáját — amihez a fantasztikus konstrukciójú, közel egy millió pengő értékű hatalmas gépeken kívül még 40 szakértő állandó közreműködése is szükséges — csodálhatja meg az érdeklődő, hanem mindjárt arról is meggyőződést szerezhet, hogy ez a már csaknem tökéletes megoldás valóban a **modern kor legnagyobb csodája.**

A főváros egyébként már felkészülve várja a vásárral kapcsolatos hatalmas idegenforgalom megindulását. A külföldről jövők részére már húsvét keddjén életbe lépnek az utazási- és egyéb kedvezmények,

szombattól, április 23-tól kezdve pedig már a magyar vidéki közönség is féláron utazhat Budapestre.

A féláru utazást és egyéb rengeteg kedvezményt biztosító vásárigazolványokat már országszerte árusítják a menetjegyirodák és a vásár tb. képviselői. Ilyen vásárigazolvány ára Budapestről 80 kilométer körzetben P 1.80, ennél távolabbi állomásokról P 2.80 személyenként.

KALAPOT

Frank Imrétől

Arany Bika

A magyar szabadtéri muzeum terve

Irta: dr. Balogh István, múzeumi gyakornok

Komoly tudósainkat, a magyar idegenforgalom hivatalos intézőit és amint a leutóbb megjelent ujságcikkből látszik (Uj Magyarság 1938 március 27.) a napisajtót és a kormányköröket egyaránt foglalkoztatja egy szép és ötletes terv, a magyar szabadtéri múzeum megvalósításának a gondolata. Évtizedek tervezgetése, a magyar néprajzi tudomány úttörőjének, Herman Ottónak és Jankó Jánosnak testet öltött gondolata kezd újra, most már remélhetőleg a megvalósulás útjára lépni. Nagy dologról van szó, nyomasztó hétköznapjaink közt őrlődve is érdemes felfigyelni e mozgalomra. Annál is inkább, mert egy a napok árjában elmerülő ujságcikken kivül a hivatalos tudomány és a Magyar Néprajzi Társaság is magáévá tette ezt a tervet.

Az ezredévi ünnepségekkel és kiállításokkal Jankó János és Hermann Ottó a Városligetben tekintélyes, az ország minden részéből összegyűjtött népmüvészeti anyagból kiállítást rendeztek. Ez volt az első alkalom, hogy a magyar nép művészete, amelyről eddig csak keveseknek volt valami halvány tudomása, az ismeretlenség homályából a nagy közönség elé léphetett. A tervezők fejében már akkor is megfordult az a gondolat, hogy az összegyüjtött anyagot nem engedik elkallódni s belőle valami állandó jellegű kiállítást rendeznek. E gondolat akkor nem valósulhatott meg, de a már meglevő anyaggal vetették meg a mai magyar Néprajzi Múzeum alapját. Most újabb formában a stockholmi szabadtéri múzeum, a Skansen mintájára Budapesten is egy ilyenféle, a magyar életet bemutató szabadtéri múzeumot akarnak felállítani. Ebben összegyüjtenék, a magyar tájak jellegzetes háztípusait, egy kis faluban felépítve, ott a hamisítatlan magyar életet, népművészetet, foglalkozásokat mutatnák be. A terv szerint vagy a Városliget vagy a Népliget van e célra kiszemelve. A költségeket 200.000 pengőre becsülik.

Természetesen a cél elsősorban a Budapesten megfordúló idegenek számára a hamisitatlan magyar élet bemutatása, csak másodsorban a haldokló magyar kultúra valamiképpen való megörökítése. Múzeumi és néprajzi szakemberek elsőrendű anyagból a magyar nép művészetének színét-javát gyüjtenék itt össze. Ezzel megvalósulna a magyar tudományos élet régi kívánsága és a kényelmes külföldinek könnyen hozzáférhető módon lehetne bemutatni a magyarság sajátos kultúrkincseit. A nagyváros szürke színeit is igen élénkítené a közepébe telepített magyar falu. Sajnos, hogy csak most és nem előbb ébredt tudatára a magyar kövelemény, hogy mit jelent ez, akkor, mikor már az oláhok is meg akarják csinálni a maguk nemzeti parkját, hasonlíthatatlanul kedvezőbb környezetben és levegőben, mint mi.

A szabadtéri múzeum pesti megvalósítása mellett nagyon sok érv szól. Nyugati vendégeink természetszerűleg és a közlekedési viszonyaink folytán Budapestet érik el legelőbb. A fővárost szerencsés földrajzi helyzete Középeurópa legszebb nagy várossává teszi. Világváros a szó szoros értelmében, annak minden kultúrájával, kényelmével, szórakozási lehetőségeivel. Világváros, de a magyar életnek alig van köze hozzá, nem magyar földből nőtt ki, nem is magyar arcú, mint a svéd Stockholm. Ideültetni a magyar népélet színes virágát annyit jelentene, hogy lassú hervadásra kárhoztatnánk.

Kis Magyarországunk természeti szépségekben szegény. Érezzük ezt idegenforgalmi propagandánkban lépten nyomon. azért hangsúlyozzuk mindig a magyar népművészeti sajátosságainkat, színes tájainkat, Mezőkövesd, Eger, Boldog, Bugac, és a Hortobágy nem véletlenül letek az igedenjárás szinhelyei. Mindegyik külön életet élő talaj, mindnek meg van a külön élete amint a a környezet nélkül hiánytalanul megvalósítani felemás munka és lélektelenné tenné a legszebben eltervezett magyar falut is. A magyar pásztorkunyhót, a hortobágyi vasalót, még a csikóst is fel lehet vinni Pestre, ahol a nagyváros magyar közönsége éppen olyan különleges csodának nézné, mint a messziről jött külföldi. Mint a pesti ember, ő sem fogja megérezni, meglátni rajta a Hortobágy hatalmas távlatát, a környezetet és az életet. Ilyenformán nem mellékes az, hogy hol fogják megcsinálni a magyar szabadtéri múzeumot, vidéken-e vagy Pesten? Lehet, hogy Budapesten jobban kifizetődik mint üzlet, de igazi célját elérni nem fogja, operett díszlet lesz a nagyváros színpadán. A kormány támogatását megnyerve, nagyon valószínű, hogy meg is fog valósulni. Az azonban bizonyos, hogy vidéken kevesebb költséggel és hívebben meg lehet valósítani, ha nem is teljes egészében az eredeti terv szerint, hanem az egyes tájak jellegének megfelelően. Ilyenformán pedig kedvezőbb helyet lámpással sem lehet találni a Hortobágynál. Itt még a természet és az élet adja a hozzávalókat, a környezet hamisitatlan, sőt a már meglevő lehetőségek, adottságok kevés megváltoztatásával jóformán alig kerülnek valamibe. Világvárosi kényelem nincsen ugyan, mint Budapesten, de a tervbe vett vadászszálló ezen segíthet. Jobb vasúti közlekedéssel, körültekintő és agilis propagandával azonban közelebb lehet hozni Pesthez is. Múzeumunk vezetősége évek óta gyüjti az anyagot a már meglevő kis Hortobágyi Múzeum számára, a szamosi vízimalom, a kunsági szélmalom felállítása, a pásztorélet, művészet, a magyar hajdúsági, bihari épitkezés, földmívelés egy helyre való tömörítése alig okozna felényi költséget mint a pesti terv. A víztároló növény és madárvilága, a megvalósítandó természetvédelmi terület mind kéznél van, a Hortobágy folyón a halászélet meghonosításáról nem is beszélve. Mind ősi, szép és magyar emlék lenne.

Természetesen, mint ahogy a Néprajzi Társaság is az állam anyagi és erkölcsi támogatását akarja megszerezni a maga számára, éppen úgy nem menne e terv sem valamely közület ilyenféle támogatása nélkül. Tény azonban az, hogy itten lényegesen kevesebbe kerülne és minden valószínűség nagyobb sikere is lenne, mint a fővárosban. Ügyes és jól megszervezett ismertetések, amelyek azonban adják is azt, amit ígérnek, komoly és jelentős súllyal esnek a latba. A Hortobágy puszta vetélytársa, a Bugac még ki sem nyomtatta az ismertetéseit, mikor már az intéző körök a magyar és valószínűleg külföldi nagyobb vendéglőket ellátták körlevelekkel. Pedig ott már olyan pásztorélet nincsen is mint a Hortobágyon.

A magyar élet minden értékét nem szükséges a fővárosba vinnünk, van már ott sok minden. Hiszen az oláh szabadtéri múzeumot sem Bukarest, hanem Kolozsvár mellett felállítandó nemzeti parkba tervezik. A magyar élet mégis csak hamisítatlanabbul maradt meg a Tiszántúlon, mint Budapest nemzetközi világában. Ezért van a Magyar Skansen helye a Hortobágyon.

Takarékos háziasszony
takarításhoz
KRAYER E. és TÁRSA
festékgyár fióküzletében vásárol, Csapó-utca 5.
Telefonszám: 21-60
„Takarékosság"-ra is

Debrecen szociális érzésü polgármestere az összes városi szellemi szükségmunkások foglalkoztatását meghosszabbította

150 szellemi szükségmunkás dolgozik a városházán — Csak 15 szükségmunkást bocsátanak el végleges en — A szükségmunka nem állandó munkaalkalom

Mióta dr. Kölcsey Sándor polgármester áll a város élén, az inségmunka keretében évenkint igen jelentős számú ifjúság nyer átmeneti elhelyezkedést. Bár sok nyomós ok szól a szellemi inségmunka intézményének megszüntetése, illetve átszervezése mellett, annyi kétségtelen, hogy a legnehezebb hónapokban több, mint száz embernek jelent csekély, de biztos havi fizetést.

Az elmúlt év őszén mintegy 150 szellemi szükségmunkást alkalmazott Debrecen városa.

A szükségmunkások javadalmazására az 1937/38. évi költségvetésben 78.500 pengőt irányozott elő a polgármester javaslatára a közgyűlés,

előre nem látható foglalkoztatások költségeire pedig 10 ezer pengőt állítottak be a költségvetésbe. Végeredményben tehát 88.500 pengő fordítható a szellemi szükségmunkások foglalkoztatására.

MÁJUS 1-ÉVEL 15 SZELLEMI SZÜKSÉGMUNKÁST BOCSÁTANAK EL

Eredetileg a szellemi szükségmunkások foglalkoztatása hat hónapra szólt. Eszerint március 31-én lejárt volna a város inségenyhítő tevékenysége. A polgármester azonban részben szociális, részben hivatali okokból úgy intézkedett, hogy

a jelenleg foglalkoztatott 150 szellemi szükségmunkás foglalkoztatását április 30-ig hosszabbítsák meg.

A polgármesteri határozat ugyanakkor a továbbiakra nézve is intézkedik. A szellemi szükségmunkásokat az illetékes ügyosztályok meghallgatása alapján három kategóriába sorozzák. Ennek alapján május 1-től kezdődően 15 szellemi szükségmunkás foglalkoztatása szünik meg. Ezeknek nevét törlik az illetményszámfejtő könyvből.

A nem nélkülözhető szellemi szükségmunkások tehát május 1-én már nem kapnak fizetést

AKIKET IDEIGLENESEN VISSZATARTANAK

A második csoportba azok tartoznak, akiket költségvetési okokból a következő hónapok elsejével kell elbocsátani. Eszerint május 1-ével 14, junius 1-ével 17, julius 1-ével 22, augusztus 1-ével 29, és szeptember 1-ével 14 szellemi szükségmunkást törölnek az illetményszámfejtő könyvből. A második csoportba tartozó szükségmunkások újbóli foglalkoztatása iránt a polgármester külön határozattal fog intézkedni.

A második csoportban tehát 96 alkalmazott van érdekelve.

Ezeknek az elbocsátása azonban nem végleges.

Ha az illető ügyosztályok, amelyekhez őket beosztották, szükségesnek látják későbbi foglalkoztatásukat, előterjesztést fognak tenni a polgármesternek újabb behívásra. A későbbi időpontban behívandó szellemi szükségmunkások számánál azonban tekintettel kell lenni a rendelkezésre álló összegre.

A NEM NÉLKÜLÖZHETŐ SZÜKSÉGMUNKÁSOK

A harmadik csoportban azok a szellemi szükségmunkások tartoznak, akiket nem jelöltek ki elbocsátásra. A polgármesteri határozat azonban hangsúlyozza, hogy ezeknek az alkalmazása szeptember 30-ig tart. A további intézkedésről a polgármesteri határozat nem tesz említést.

Az elbocsátásra ki nem jelölt 39 szellemi szükségmunkás egyébként a következő:

Dávid Erzsébet, Papp M. Magda, Blattner Béla, Wagner Nándorné, Pirkler József, Holló Mária, Sipkovits Béláné, dr. Szabó Károly, Németh László, Patonay József, Jakó Imre, Koehler Lajos, Rimóczy Gábor, Hamar Gyula, Lahocinszky Viktor, Dienes Ida, Katona Ferenc, Molnár József, Kemecsey Zoltán, Pulay Erzsébet, dr. Miklóssy Béla, dr. Csontos Gyula, dr. Kádár Zoltán, dr. Faragó István, Kovács Sándor, dr. Csoboth István, Mányák József, Bartha Sámuel, Szutor Albert, Sándor Gyula, Karancsi József, Balogh Lajosné, Császár Imre, Méhész Róza, dr. László Imre, Medgyaszay Józsefné, Fehér Mihály, Fejér György, Darvas Gyula.

A SZELLEMI SZÜKSÉGMUNKA NEM VÉGLEGES ÁLLAPOT

A határozat végén a polgármester figyelmezteti az összes szükségmunkásokat, hogy

a városnál való foglalkoztatásukat ne tekintsék végleges elhelyezkedésnek,

mert ez csupán átmeneti állapot. Ez a munkaalkalom bármikor megszüntethető s a polgármester éppen ezért figyelmezteti az érdekelteket, hogy városi foglalkoztatásuk mellett is igyekezzenek rendes elhelyezkedést találni.

A polgármesteri határozatot a napokban megküldik az érdekelt ügyosztályoknak és külön értesítik a döntésről a szellemi szükségmunkásokat is.

Divatkeztyűk
minden színben
Schön Sándornál keztyűs kötszerész
Debrecen, Piac-utca 14, Csapó-utca sarok.

Emléktáblát emelt Karacs Ferenc egykori debreceni rézmetsző diáknak Püspökladány

A debreceni Kollégium nagykönyvtárának sok érdekességei és értékes tárgyai között van egy térképgyüjtemény, amelyről bizony sokan nem tudnak semmit, legkevésbé azt, hogy éppen egy debreceni tógátus diák készítette fiatal kollégista korában. Ez a 32 lapból álló gyüjtemény a maga nemében páratlan és ez az első magyarnyelvű térkép is, amelyet maga Karacs Ferenc rajzolt saját kezével. Karacs Ferenc úttörő volt a magyar térképkészítés és a földrajztudomány terén. Ő készítette azokat a híres rézmetszeteket, amelyekről már százegyven évvel ezelőtt is tanítottak a magyar iskolákban. Magyar ember volt, magyarnak maradt haláláig. Püspökladányban született, valószínüleg 1770-ben jómódú nemesi szülőktől, akik papnak szánták, de ő nagyobb vonzalmat érzett a rajzolás és térképkészítés, általában a rézmetszés iránt. Teológiai tanulmányait azért befejezte, de csakhamar Budapestre költözött, ahol néhány év mulva ismert rézmetsző művész lett, s akadtak barátai, akik tovább lelkesítették a kiváló magyar tehetséget, külföldi tanulmányutakra próbálták rábírni, hogy minél nagyobb hírre tegyen szert. Szerény ember volt, elhárította magától a világhír utáni vágyat, magyarnak maradt s itthon dolgozott. Akadtak intézetek, amelyek gazdagon dotált megbízásokat adtak neki és lehetővé tették ezzel nagy családjának a megélhetését és neki a további törhetetlen buzgalmat.

Karacs Ferenc réz-, cím-, oklevél- és betűmetszeteket készített a térképek mellett, de ez utóbbiban volt igazi művész. Keze alól valóságos művészi alkotások kerültek ki. — Megrajzolta Európa magyar atlaszát.

Fővárosi lakása állandó otthona volt a kor híres tudósainak és íróinak, többek között Katona József is ott írta a „Bánk bánt." 1838-ban, az akkori nagy árvíz idején halt meg. Halálának 100 éves fordulója alkalmával hálás szülővárosa, Püspökladány emléktáblát emelt hallhatatlan szülöttének, amelyet díszes ünnepség keretében lepleztek le. Az ünnepség szónokai rámutattak Karacs Ferenc érdemeire, amellyel a magyar térképészet megalkotója és elindítója volt, míg a Térképészeti Intézet reprezentánsa kiemelte beszédében, hogy ma milyen nagy áldás azon az úton haladni, amelyet a törhetetlen kitartású és szorgalmú Karacs Ferenc legelső magyar rézmetsző mutatott meg. A díszes emléktábla örök időre megőrzi ennek a derék, halhatatlan magyar tehetségnek érdemeit.

Húsvéti ajándéktárgyak legnagyobb választékban, olcsó árakon
üveg és porcellán edények
Kaszanyitszky Endre üzletében
PIAC-UTCA 57. Takarékossági tag.
Képkeretezés! Épületüvegezés!

Debrecentől Addis-Abebáig

A Debreczeni Ujság részére írta Ratkóczi Tibor

A Suezi csatorna felé

Földközi tengeren, 1938 április.

Könnyű búcsúzni vasúti állomáson. A hajó sokkal kegyetlenebb. Csigalassúsággal hagyja magát lomhán kivontatni a kikötőből. A modern nápolyi hajóállomás mólóján végigkísérik az itthonmaradottak a fehér „Teveret.“ Lassan homályba vesznek az alakok. Egyedül a fehér zsebkendők világítanak. Nem sír senki. Ma már megszokott dolog Olaszországban gyarmatokra menni. Alig van család, melynek legalább egy tagja ne teljesítene szolgálatot valamelyik olasz afrikai gyarmaton.

Eltünnek a nápolyi lámpák. Capri szigete egyetlen rejtelme fekete folt s a nyílt tengeren rohanunk Sicilia felé.

*

Harmadosztályon utazom. Az egész hajón egyedül vagyok külföldi. Az elsőn katonatisztek, magasrangú hivatalnokok, a másodikon kereskedők, ferencrendű szerzetesek, repülőtisztek mennek az új földek felé. Az igazi gyarmatosítók azonban a harmadik osztály utasai. Köztük többen már másodszor mennek Afrikába. Sokat beszélnek Etiópiáról, ahol minden szúr: növény, kígyó, hegyek és lándzsa. Nagyrészük végigharcolta az etióp hadjáratot, s most ismét visszamennek megdolgozni a földet, utakat építeni, kibányászni az ércet s terjeszteni az olasz árukat. Mindegyikük szerelmese Afrikának, a vadonnak, s már azt mondják, hogy „hazamegyünk.“ Velük jönnek a feleségek, gyermekek. Mindegyik Olasz Kelet-Afrika felé induló hajó majdnem kizárólag gyarmatosítókat visz magával. Alig van, ki saját költségen utazik. Munkáscsaládok végtelen sorát katonák kísérik, kik megvédik a nehéz munka gyümölcsét. Mindegyik hajó egy gyarmatosító sejtet visz magával, mely ismét egy lépéssel viszi előre Etiópia fellendítését.

*

A fedélköz gőzmosodájában sárga alakok dolgoznak. Némán, gépiesen mozognak a gőzfürdőben, melyből csak néha villan elő kínai embertársaimnak ferde vágású szeme. Van Lung, ki beillene egy ópiumcsempész bandába is sanda nézésével, majdnem nekem rohan, midőn le akarom fényképezni. Kínaiul káromkodik valamit, aztán ismét eltűnik a gőzben.

A báros már barátságosabb. Volt osztrák repülőtiszt. Mikor megtudja, hogy magyar vagyok, csomó kérdéssel halmoz el Budapestről, hová kedves emlékek fűzik. A monarchiát szolgálta a harmadosztály joviális képű felügyelője is, ki mindent gondosan felülvizsgál, — ételt, takarítást, rendet s éber szemekkel vigyáz a jókedvre. Hol mozielőadást rendez, hol tánc, koncert van műsoron. Az első- és másodosztály is ugyanazt a filmet látja, ugyanazt a zenét hallja, csak szebb termekben, kényelmesebb fotelekben ülve és gyakrabban. Midőn este nincs program, maga csinál magának a társaság. Előkerülnek a mandolinok, dalban, zenében ismét egyesül Olaszország valamennyi tartománya.

A beszélgetések tárgya a munka. „Asmarában már sokan vannak, Addis-Abebában drága a megélhetés. Gimma, Chere, Dire Daua, Dessié még kihasználatlan területek. Oda kell menni, mert az otthon maradt éhes szájak várják a pénzküldeményeket. Ha jól megy, kijön a feleség és a gyermekek is.“ Már mindenkinek megvan a helye. Az olasz hatóságok csak annyit engednek ki a gyarmatokra, amennyi munkásnak jó megélhetést adnak az új területek, elkísérik Afrikába is szervezetükkel, mely gondoskodik munkásról, a fasiszta világbirodalom legdrágább, legféltettebb kincséről, mely szorgalmával pótolja az aranyat, külföldi kölcsönt, harcol és dolgozik, vérrel és izzadtsággal öntözi Olasz Kelet-Afrika földjét.

*

A napfelkelte Messina-szorosban talál. A felhők között Calabria hegyei kéklenek, a síma tenger tükrében a másik oldalon már Sicilia zöld hegyei látszanak. Alattuk Messina városa. Cataniával együtt búcsúzunk Európától. Pálmapalántákat raknak a hajóra. Csomó narancs is érkezik. Beleharapok az egyikbe. Piros vére végigcsorog a fedélzeten.

Catania öble is olyan, mint egy piros, egészséges narancs, közepén a dóm kupolájával, melyre utolsó fényét szórja a lemenő nap. A hosszú mólók, mint gerizdek nyúlnak be a kék tengerbe. Hiányzik Nápoly kikötői forgalma.. Nyugodt minden: öszvérek hordják a hajókhoz az árut. A kocsik kerekét népművészeti formák díszítik. Még a küllőket is kifestik. Csak a hajók dudálnak néha bele a csendbe. De azok is mintha lassúbbak lennének, mint északabbra.

*

Eltűnik Sicilia utolsó nyúlványa is. Megkezdjük az átkelést Afrika felé. Az órát húsz perccel előbbre igazítják a hajón. A térképen minden második órában előre viszik egy darabkával a hajó helyzetét jelző, olasz zászlót. A tenger csodálatosan síma. Két delfin versenyt úszik a hajóval. Testük kivillan néha a hullámokból. Hűvös tengeri szellő csap az arcomba. Karom sajog még a védőoltásoktól, amint a hajó korlátjára könyökölök. De a tengeri levegő behatol az esőkabátomon át a bőr alá, s meggyógyít mindent. Mintha újjászületnék.

Mellettem egy ferencrendi atya áll. Öt évet töltött Etiópiában, most visszamegy ismét öt esztendőre. Egyike az olasz gyarmatosítás pionirjainak, kik először tanulták el a bennszülöttek nyelvét, ismerték meg szokásaikat, lelküket. Érdekes dolgokat mesél a svéd missziós küldöttségekről, kik sok pénzt, munkát fektettek bele Etiópiába. S a svéd diplomácia igyekezett ellenezni Olaszország hódítását, mert remélte, hogy a Népszövetség majd Svédországnak egy mandátumot csinál Etiópiában.

Közben az alkonyatban nézzük a hajó által hagyott örvényeket. Fehéren habzik fel a fekete víztömeg, merre a Lloyd Triestino 10 ezer tonnás hajója elhalad.

— Meglátja, rövid idő mulva Magyarország is megkapja a maga területeit. Amit Mussolini mond, azt meg is tartja, — mondja a barátságos, ősz szakállú szerzetes. Némán bólintok, s nézem a fehér habokat, mintha azokban lenne megírva a magyar sors. Közben a térképen ismét előrébb viszik a helyzetjelző zászlót. Koromsötét éjszakában már csak a fehér habok látszanak a tengerben. A hajón egyedül az őrlámpák világítanak.

Két kontinens, két világ között lebegünk a tengeren. A bárban már mindenféle cigaretta kapható. Osztráktól a törökig, fillérekért. Az utascsoportok kezdenek összeszokni. Közös út, egyforma sors összehozza az embereket. S a Lloyd Triestino udvarias személyzete tapintatosan eltűnik, ha látja, hogy két ember találkozik a sötét éjszakában rohanó hajó fedélzetén. Az öreg hajómester rosszmájúan jegyzi meg: „Majd ha átkeltünk a Szuezi csatornán, megbomlik a legjózanabb fehérnép is. Ne tessék rajta csodálkozni. Minden út végén kötnek egy-két házasságot.“ Mindenesetre ez veszélyes hely az agglegényeknek, mert pap is van a hajón.

Hölgyeknek a kerékpár egészséges sport,
nem nagy gond beszerezni
Horváth Sándor műszerésznél részletre.
Hunyadi-utca 22. Telefon 17-57.

Háromsoros kadrátos tengeri vetőgépet készített egy debreceni gépészkovács

Az új géppel 12—14 hold földet lehet bevetni egy nap alatt

Magyarországon, mint elsősorban gazdasági államban, a gazdatársadalmat azok a gazdasági gépek érdeklik, amelyek az ő munkáját megkönnyítik és földjének hozamát megnövesztik. Megfelelő tőke hiányában az úttörő magyar kisiparosok arra vannak kényszerítve, hogy a már meglévő gépeket tökéletesítsék újabb találmányaikkal. A Debreczeni Ujság—Hajdúföld számolt be elsőnek arról, hogy Debrecenben Gólyán Péter lakatosmester szerkesztett egy kis vetőgépet, amely bármilyen ekére rászerelhető. Az ekére ezenkívül egy láncha jtásos küllős kereket is szerelt. — Az így összeállított gépnek Gólyán Péter és társa a „Ha'adás“ nevet adta. Ennek a vetőgépnek az az előnye a már forgalomban lévő gyári vetőgépekkel szemben, hogy egyszerre szánt, vet és boronál. — Kevesebb erővel, kevesebb idő alatt nagyobb munkát lehet elvégezni vele és ami fontos, lényegesen olcsóbb, s így minden kisbirtokos könnyen beszerezheti. Ezt a gépet a múlt év tavaszán már ki is próbálták, amelyre a szakkörök is felfigyeltek. Később Gólyán Péter lényegtelen változtatást végzett a gépen és az idén már hozzá is kezdett gyártásához, amelyből Debrecen határában több került forgalomba.

Örömmel számolunk be most ismét elsőnek egy debreceni gépészkovács kísérleteiről, aki újabb fajta kadrátos tengeri vetőgépet szerkesztett. A gép feltalálója Karacs Imre 58 éves gépészkovács Ondód-Szoboszlói-düllő 1. szám alatti lakos. Az idős feltalálóval alkalmunk volt beszélni, aki a következőket mondta el:

— A nagy magyar Alföld két fő terménye a búza és a tengeri. Ma már a búzát mindenütt géppel vetik, mert a gazdák rájöttek, hogy a géppel való vetés sokkal biztosabb és gazdaságosabb. A vetés egyenlőbben kel és sokkal többet terem, mint a kézzel vetett búza. Ma már az aprómagvetőgépek olyan tökéletesek, hogy a kézzel való vetést teljesen kiszorították a forgalomból.

— Természetesen a tengerinek géppel való vetése is sokkal gazdaságosabb. Többen bebizonyították, hogy egy katasztrális hold föld géppel vetve 20 mázsával többet terem, ha géppel vetik. A jelenleg forgalomban lévő kadrátos tengeri vetőgépek azonban még nem tökéletesek. Az igavonó jószágot nagyon megviseli, sőt váltani is kell a lovakat s így is csak hat-hét hold földet lehet bevetni egy nap vele. Sokat törtem a fejemet, hogy hogyan lehetne a jószágokat megkímélni a fárasztó munkától és hogy lehetne több földet egy nap alatt bevetni. Szóval, az volt a célom, hogy kevesebb energiával, kevesebb idő alatt nagyobb eredményt érjek el.

— Én is szegény ember vagyok, s teljesen új gépet nem tudtam összeállítani. Teljesen rá voltam utalva a már forgalomban lévő gyári gépek megjavítására. Sokat kísérleteztem. Két gépet már csináltam is, de azzal nem értem el a várt sikert. Most azonban egy teljesen újszerű felfedezésre jöttem rá. Az eddigi kétsoros gépet átalakítottam háromsorosra, amelyből 80 centiméter távolságra lehet vetni a tengerit. A középső cső mellett van egy mellékcső is, amelyből telszészserinti távolságra a tökmag vetését is lehet végezni a tengeri vetésével egyidőben.

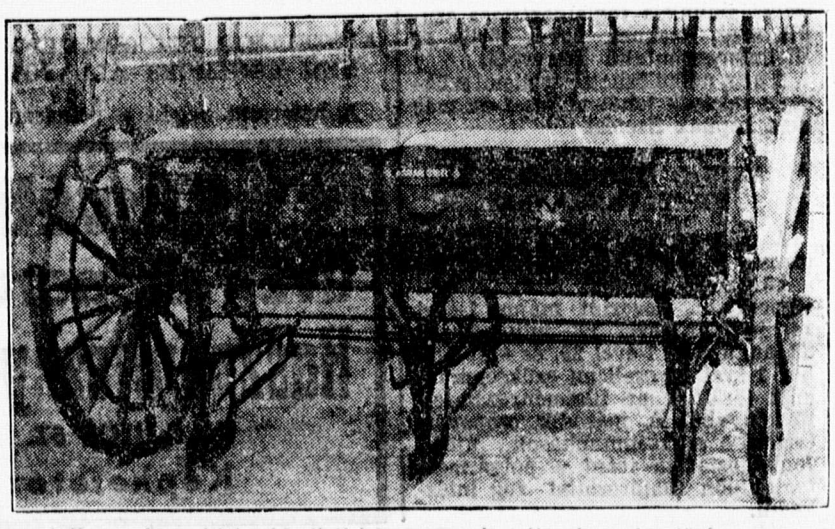
— Előnye gépemnek az eddigi forgalomban lévő gépekkel szemben az, hogy a lovakat nem fárasztja ki. Egész nap lehet két-három lóval vetni, mert a gépet felrúgóztam s így nem rángatja a jószágot össze-vissza. A másik előnye, hogy a háromsoros géppel egy nap alatt 12—14 hold földet is be lehet vetni.

— A gyári gépek ára 500—700 pengő között ingadozik. Hogy ilyen gépet a találmányommal fel lehessen szerelni, — igen csekély összegbe kerül.

Karacs Imre egyébként Hajdúszoboszlón született, ahol a gépészkovácsságot is tanulta. A világháborúban mint hídász szolgált és a háború befejezése után beköltözött Debrecenbe.

A magyar kisiparosságban meg van a leleményesség, dolgozik, fáradozik, hogy verejtékező magyar testvéreknek, a föld szerelmesének munkáját megkönnyítse. Töke azonban nincsen s találmányát a már meglévő gépekre kell rárakni. — Addig azonban míg ilyen magyar emberek lesznek, bízhatunk a magyar jövőben.

(Ács).

A Karacs Imre által módosított háromsoros kadrátos tengeri vetőgép.

Aki már négy éves korában szerepelt a Csokonai szinházban

Beszélgetés Pogány Margittal, a debreceni fiatalság kedvencével

A Csokonai-színház idei társulatának minden tagja beférkőzött a színházlátogató közönség szívébe. Ennek az értékes gárdának egyik különösen közkedvelt tagja Pogány Margit, az aranyszőke szubrettprimadonna, aki azonban épp oly tökéletes vígjátékban, mint operettben.

Néhány nappal ezelőtt felkerestük a tehetséges fiatal művésznőt és megkértük, beszéljen magáról, a pályájáról.

— Színészi pályám Debrecenből indul ki. Már négy éves koromban szerepeltem a Csokonai-színház színpadán, — mondotta Pogány Margit.

Mikor látta csodálkozó pillantásunkat, hozzátette:

— A szüleim voltak vendégszerepelni Debrecenben s velük együtt léptem fel. Óriási sikerem volt. Csak akkor még cukorral dobáltak meg, ami nagyon jó volt.

gedre mentem férjhez. Itt csak alkalomszerűen léptem fel. A nő elnyomta bennem a színésznőt. Csak az idén tértem vissza ismét a színházhoz.

„IMÁDOM AZ IFJUSÁGOT"

— Mi a véleménye a debreceni közönségről?

— Szeretem. Különösen a fiatalságot imádom. Nagyon szívesen játszom a diákelőadásokon, mert a fiatalság mutatkozik a leghálásabb közönségnek. Nem mulik el előadás, hogy egy-két kis diáklány fel ne keresne az öltözőmben. Állandóan fényképekért ostromolnak, én pedig nem tudok a kérésüknek ellenállni. Már nincs is itthon elfogadható fényképem.

— A felnőttek, úgy veszem észre, sokkal hidegebbek. Gyakran figyelem a színészpáholyból, amikor nem játszom, hogy bizony csak itt-ott tapsolnak. És sokszor bántanak az üres széksorok. Remélem, hogy a mostani diákságból jobb színházlátogató közönség válik.

— Egyébként nagyon sok kedvességet tapasztaltam a közönség soraiban. Nem bírom elképzelni, honnan tudhatták meg, hogy már pici gyermekkoromtól kezdve Pintyőkének becéznek. Elég az hozzá, hogy a multkor az egyik felvonás végén valaki elkiáltotta magát, hogy „Pintyőke." És utána egész kórus ismételte a becenevemet.

A CSOKONAI SZINHÁZ „ÖRÖKÖS TAGJA"

— Melyik műfajt szereti legjobban a művésznő?

— A debreceni színházhoz operettszínésznőnek szerződtettek. Pedig sokkal jobban szeretem a prózát. Valahogy jobban bele tudom magam élni a prózai szerepekbe. Az operetthez a hangom sem elég jó, bár egy évig tanultam énekelni a Zeneművészeti Akadémián. Táncolni meg nem szeretek. Furcsának találom és szinte szégyenlem magam a színpadon.

— Mik a további tervei?

— Őszintén megvallva nem gondolkoztam ezen. Mindenesetre szeretnék visszajönni Debrecenbe. — Már el is képzelem magam, mint a Csokonai-színház örökös tagját — mondja kedves mosollyal. — Rettegve gondolok a májusra, amikor el kell mennünk. Nehéz lesz megszokni egy új helyen. Ha visszajönnék ide, akkor már haza jönnék. Megszoktam itt, pedig még a várost sem ismerem valami túlságosan. Mindig itthon vagyok. A téli hideget sem éreztem, mert csak a színházba futottam át. Most kezdek csak széjjelnézni és az utolsó két hét alatt szerettem meg a várost.

AMIKOR A SZÍNÉSZNŐ A TANÁRJÁVAL EGYÜTT LÉP FEL

— Egyébként művészcsaládból származom. Szüleim híres énekesek voltak, akik gyakran turnéztak külföldön. Én is egy németországi turné közben születtem Hamburgban. Édesapám tragikus körülmények között halt meg pályája delelőjén. Egy amerikai turnén vérmérgezést kapott és ez három nap alatt elvitte.

— Édesanyám eredetileg a zeneakadémiára akart beíratni. Tanultam is itt egy évig, azonban úgy gondoltam, hogy az énekes színésznek Magyarországon nincs sok jövője. Ezért a következő évben a színiakadémiára íratkoztam be. Kiss Ferenc és Ódry Árpád voltak a tanáraim.

— Érdekes, hogy a Kék rókában egykori tanárommal játszottam együtt. Bevallom, nagyon meg voltam hatódva az előadáson.

TÜSSZENTŐPOROS MERÉNYLET AZ AKADÉMIAI FŐPRÓBÁKON

Mondjon valamit a színiakadémiai életéről — kértük a művésznőt.

— Bevallom, nagyon virgonc gyerek voltam. A Nemzeti Színházban Horváth Árpád volt a főrendezőm. Senkitől nem féltem úgy, mint tőle. Volt is alapja, hiszen akárhány főpróbát megakasztottam. Tüsszentőport szórtam szét.

— Mikor az idén leszerződtem a Csokonai-színházhoz, eleinte még féltem Horváth Árpádtól viselt dolgaim miatt. De azóta ez a félelem szeretetté változott. Nagyon sokat köszönhetek az igazgató úrnak. Nagyon sokat tesz az érdekemben, az ő gondoskodása segítette elő a fejlődésemet. Különösen azért vagyok hálás, hogy minden szerepemet az utolsó szóig megmagyarázza. Nagyon jól esnek ezek a gondoskodó útmutatások.

— Az Akadémia után a Bethlen-téri színházhoz kerültem, majd Szeged mentem férjhez. Itt csak alkalomszerűen léptem fel. A nő elnyomta bennem a színésznőt. Csak az idén tértem vissza ismét a színházhoz.

Mikor már nemsokára el kell mennem.

— És a fővárosba nem vágyik?

— Most nem. Érdekes, hogy akik a Színiakadémián tanulnak, elképzelhetetlennek tartják, hogy vidékre kerüljenek. A vidéki színjátszás valami sötét világ előttük, ahová nem jó menni. Én is arról álmodoztam, hogy első évben szerződök a Nemzeti Színházhoz. De már megszoktam és megszerettem a vidéket.

— Mit üzen a közönségnek? — kérdeztük búcsúzásul.

— Azt, hogy ha éppen akarnak látni, nézzenek meg húsvétkor. — Most ugyanis vettem egy biciklit és tanulni akarok kerékpározni. A jövő héten már csak darabokban, a legjobb esetben zöld és kék foltokkal tarkítva lehet látni. *(—r.)*

Nincs szebb és jobb kiskacsi

Körzetképviselet:

Trnka Ferenc Fiai

Debrecen, Barna-u. 3.

Angoranyúl

husvétra a legidőszerűbb ajándék.

Törzskönyvezett, fajtiszta, külföldi tenyészállatok leszármazottai választási kortól kaphatók:

Debrecen, Csapó-u. 28.

A családi házak építési kölcsöneinek annuitásait pontosan törlesztik

Az 1930-ban alakult Lakásépítési Hitelszövetkezet fennállása óta családi házak építési költségeire összesen 38.268.000 pengőt folyósított. Az első kölcsönök visszafizetési idejét 10 évben szabták meg, később azonban 15 évre tolták ki s az újabb kölcsönök közül többet 20 évi lejáratra folyósítottak.

Az építtetők fizetési kötelezettségüknek pontosan eleget tesznek. A mult év december 31.-ig a tőkéből 6.869.000 pengőt fizettek vissza. Az elmaradt annuitások hátraléka, — amely 1936 végén 36.800 pengőt tett ki, a mult év végéig valamivel emelkedett, de most sem érte el a 40.000 pengőt és az egy évi annuitásnak alig 1.75 százalékát teszi ki. Figyelemmel a leromlott kereseti viszonyokra, a kislakásépítő adósok fizetési kötelezettségeiknek pontosan tesznek eleget s ennek megállapítása indította a Lakásépítési Hitelszövetkezetet arra, hogy akcióját kiszélesítse. A mult évben újabb 2.843.000 pengő értékű kötvényt bocsájtott ki. Ebből az OTI 500.000 pengő értékű kötvényt vett át azzal a kikötéssel, hogy ez összeget ipari szakmunkások részére folyósítják. A mult évben az építtetőknek kiutalt kölcsönök összege: 2.824.100 pengőt tett ki.

A szövetkezet a kislakás építési akciót ez évben tovább folytatja.

Olcsón vehet

edényt és háztartási cikket a most megnyilt üzletemben!

DÁVID Hatvan-utca 15.

Május 15-én rendezi a Debreceni Torna Egylet 70 éves jubileumi ünnepségét

A Debreceni Torna Egylet május hó 15-én rendezi meg nagyszabású 70 éves jubileumi ünnepségét. Délelőtt a városháza közgyűlési termében jubileumi közgyűlés lesz, amelyen a katonai és polgári előkelőségek is megjelennek.

A tulajdonképpeni ünnepség délután 4 órakor kezdődik a nagyerdei Stadionban, amelyen képviseltetik magukat a női- és fiúiskolák, leventék, katonák, a DEAC hölgycsapata, a MOTESz keleti kerületének válogatott csapata, a budapesti tornászok legjobbjai, a DTE összes szakosztálya, így a tornászok, súlyemelők, ökölvívók és az atléták. A programm egyik érdekessége, hogy felújítanak egy régi sportágat, a kötélhúzást. Itt a birkozók fognak szemben állani a többi szakosztály tagjaival. Az ünnepség együttes szabadgyakorlatokkal kezdődik, majd a női intézetek ritmikus tánca következik. A katonaság egy lovas járőrrel vesz részt az ünnepségen, amelynek kiemelkedő száma lesz, hogy Mátyás király korabeli hű jelmezben lóháton dárdás párbajt mutatnak be. A talajtornászok szemkápráztató gullamutatványaikkal fogják a közönséget szórakoztatni.

A DTE május 15-i jubileumi ünnepsége országos viszonylatban is kiemelkedő. A 70 éves DTE-t az egész országban ismerik, mert csak egy egyesület van, amely azt mondhatja, hogy öregebb nála. A jubileumi ünnepség valóságos kis olimpia lesz, amelyen a DTE versenyzői tesznek arról tanúságot, hogy vidéken is van még sportélet és a valódi tehetségeket még most is a vidék neveli a magyar fővárosnak.

PAPLANOKAT

a legújabb minta szerint készítem. Régi vattát géppel portalanítom. Izléses és jutányos munka garantálva! **NAGY JULIA Rákóczi-u. 6.**

Husvétra alkalomszerü és hasznos ajándékot vegyünk!
Ilyen egy hófehér, selymesszőrü, törzskönyvezett
ANGÓRA NYULACSKA
Tartása szórakozás, gyapjúja nagyon értékes! Kapható ízléses husvéti csomagolásban **S. J. V. angóra-telepen Debrecen, Deák Ferenc-utca 6. szám.** Takarékosságra is. Kitüntetve a Külkereskedelmi Hivatal Aranyérmével.

Debreceni nagygyülésünk

Irta: **irsai Szabó Tiborné.**

A hazafiasság nemcsak üres szó, nemcsak tárgynélküli érzelem, hanem tényleges magatartás is, melynek tettekben, láthatólag is meg kell nyilvánulnia.

A Honi Ipar és Mezőgazdaság Pártoló Fogadalmi Mozgalom május 8-án nagy magyar városunkban: Debrecenben tartja idei zászlóbontó nagygyülését.

Gyülésünk bensőséges fényét emeli a nádori család igaz magyar szívü képviselőjének vitéz dr. József Ferenc kir. herceg és felesége Anna kir. hercegasszonynak részvétele. Mozgalmunk, amely a kir. hercegasszonynak védőszárnyai alatt viszi diadalra az eszmét, Debrecennel való kapcsolódásunk által nagyarányu erősödést nyerhet. Mi forró hazaszeretettől áthatott szívvel jövünk ide és hazaszerető munkával megértő támogatását reméljük e nagy magyar városunk minden lakosától.

Nagy és szent célért küzdünk. Becsületet akarunk és fogunk szerezni Isten segitségével a magyar munkának, hogy ezáltal munkát és kenyeret biztosíthassunk minden magyar testvérünknek. Felszínre akarjuk hozni földünk kincseit és értékeit és a magyar tehetséget.

Hogy egy nemzet minél jobban kiküzdhesse magának a jólétet, egyetemes érdekeinek szolgálatába kell állitani minden termelési ágat. Már Kossuth Lajos megmondta: „Nálunk iparnak, kereskedelemnek és földmüvelésnek közös érdekei vannak."

Világviszonylatban is büszkék lehetünk gyáriparunk nagyarányu fejlődésére és azok egyes termelvényeinek kimagasló minőségére. Gyáriparunk hazánk munkásainak számottevő részét látja el munkával és óriási nemzeti vagyont képvisel, ezért tehát érdekeit szivünkön kell viselnünk.

A honi termények fogyasztása által éppen ugy támogatjuk a kisipart és kézműipart, mint a nép- és iparművészetünket is. A kézmű a gyáripart sok esetben kiegészíti, mert vannak olyan gyári iparágak, melyek a kézmű ipart dolgozzák fel. Jól fejlődő gyáriparmellett a mezőgazdasági termények egyrésze, mint nyersanyag értékesíthető, mig másrésze a jól kereső iparososztályban fogyasztóra talál. Ezeknek a dolgoknak a hangoztatása igen fontos. Azért a nemzeti jólét megalapozásához a társadalom segitsége szükséges.

Épen ezért

mozgalmunk célja, hogy társadalmi uton felrázzuk a lelkeket, megszüntessék a közönyt, a nemtörődömséget, munkára serkentsük az alélt energiát.

Erős hittel akarást teremteni! Bele kell vinnünk ezeket a gazdasági kérdéseket a családba, az iskolákba és a társadalmi életbe.

Népmüvészetünk ma még kiaknázatlan és fejlődőképes nemzeti érték. A magyar fajban van egy csodálatos képesség: a művészi zseni. Ez tudott a tulipános ládákat festegető asztalosinasból is egy Munkácsit kitermelni. Ha megfigyeljük, majd minden családban előfordul a kézügyesség. A magyar faj most van kulturális virágkorszakában, mely a művészetnek termő talaja. Egész világ csodálja ipar- és népmüvészetünket.

Ne szégyeljük tehát a magyarságunkat. Annak külső formában is meg kell nyilvánulnia. Öltözködjünk magyarosan. Ennek jelentőségét kormányzónénk is elismerte és érdekében mozgalmat indított és felölti a magyaros ruhákat. Ezzel is élniakarásunk mellett tüntethetünk. Eddig tartott nagygyüléseinken minden város kitett magáért azzal, hogy a társadalom nagyrésze és az iskolák stb. magyaros öltözetben jelent meg.

Ezt kérjük és reméljük Debrecenben is példaadó módon.

E sorokban röviden ismertetni kivántam mozgalmunk erkölcsi tartalmát és kérem hozzá büszke magyarságunk hitvalló városának megértő támogatását.

MEGNYILT ÚJ ÜZLET!
Tekintse meg dúsan felszerelt raktáraimat vételkényszer nélkül.
BUDAPESTI BUTORCSARNOK
Hunyadi-utca 2.
Royal-épület. Telefon: 12-35.

A VACI MEGYÉSPÜSPÖK VÉDNÖKSÉGE
alatt
junius 29-től julius 11-ig
TÁRSAS ÚTAZÁS
lesz
Velence - Firenze - Róma- és Nápoly
útvonallal.
Részvételi dij: vasuti költség, teljes ellátás, autocarok, podgyászszállitás és borravaló teljes beszámitásával III. osztályon P 210·—, II. osztályon P 270·—.
Jelentkezni kiadóhivatalunkban: Piac-u. 56. lehet.

ÜNNEPRE
szikvizet Szliukától
rendeljen. Telefon: 21-11.

Parkirozzák a Péterfia-utca jobboldalát

A Péterfia-utca baloldalát már évekkel ezelőtt parkírozták a villamossínek mentén. Sajnos, a közönség nem sokat törődött a kiültetett növényekkel és sokszor letaposta azokat. Igy aztán minden évben pótolni kellett a virágokat, csemetéket.

Néhány hét óta a Péterfia-utca jobboldalán is serény munka folyik. Az Egymalom-utcától az Ajtó-utcáig a villamos sínek mentén elég széles sáv húzódik. Ezt a részt fogják az idén parkírozni. A parkírozott sávot kőperemmel látják el, nehogy a biciklisták ráhajtsanak a virágokra. Mindenesetre jó volna, ha a közönség méltányolná a város vezetőségének azt az elgondolását, hogy az utcát portalanitsák és igy egészségesebbé tegyék.

Ráncokat
garanciával tüntetek el.
Különleges hormon készítményeim és pakolásaim olcsók és eredményesek
Kiss Böske Piac-u. 43. Svetits-palota

Jelentősen emelkedett a kisipar exportja

Ázsiába, sőt Ausztrállába is szállitottak magyar kisipari cikkeket

Külkereskedelmi mérlegünk kedvező alakulásához hozzájárult, hogy a kisiparnak is sikerült erőteljesebben belekapcsolódnia a külföldi szállításokba. A kisipar exporttételei között szerepelnek olyanok, melyek már régebben is előfordultak, de 1937-ben jelentősen javultak, ezenfelül több olyan is fordul elő, amely most első izben jutott külföldi piachoz.

A kisipari termékek 1937. évi exportjának értéke 2.3 millió pengőre emelkedett. A legfontosabb piaca Anglia, de jelentős tételeket vittek át Svédországba, Norvégiába, Hollandiába, Ausztriába, az Amerikai Egyesült Államokba, Indiába, Japánba, sőt Ausztráliába is.

A kisipar legfontosabb exportcikkei és azok kiviteli értéke 1937. évben a következő volt:

bútor- és asztalosáru	1.800.000 P
női konfekció	140.000 P
bőrkesztyű	110.000 P
bőrdiszmüáru	36.000 P
optikai cikkek	35.000 P
fésük	32.000 P
gombok	24.000 P
rádió alkatrészek	20.000 P
háztartási cikkek	15.500 P
női kalapok	15.000 P
kötött-szövött áruk	14.500 P

A kisipari export örvendetes javulást mutat, de további fejlesztése érdekében még sok a teendő. Még messze mögötte áll a háziipari exportnak, ami egyedül annak tudható be, hogy a kisipari export megszervezése nem olyan tökéletes, mint arra szükség lenne.

A kisipari termelés exportjának növelésére nemcsak a kereskedelmi mérleg és a devizagazdálkodás intenzivitása érdekében van szükség, hanem különösen azért, hogy az ország egyik igen értékes termelő rétege nagyobb foglalkoztatottsághoz juthasson.

Tisztelt vevőim figyelmébe!
Értesitem, hogy a **TAVASZI szövetujdonságaim** raktárra megérkeztek
Mikó László
posztókereskedő PIAC-UTCA 4. SZ

MEGJELENT
Debreceni Vas és Rézbutorgyár rt.
1938. évi tipusu gyermekkocsija
kerti bútorok, csőbútorok, gyermekkocsik és játékok nagy választékban!
Gyár: Ispotály-utca 5. Városi üzlet: Ferenc József-út 56.

Húszezer pengős hozzájárulást ajánlott fel a kormány dr. Gergely Sándor folyékonygyümölcs készítéséhez

Gyümölcsértékesítő szövetkezetet állítanak fel Debrecenben

Alig négy hónappal ezelőtt adtunk először hírt a Debreczeni Ujság hasábjain arról, hogy dr. Gergely Sándor debreceni ügyvédjelölt forgalomba hozta saját készítményű folyékony szőlőjét. Részletesen beszámoltunk az üzem eredményeiről, amelyben Gergely Sándor hónapokon keresztül serényen dolgozott azon, hogy előállítsa a folyékony gyümölcsöt részben külföldi tanulmányútjain szerzett tapasztalatai, részben saját kísérletei alapján és a fogyasztó közönséget az importált folyékony szőlő helyett egy hazai, éppen tiszántúli folyékony gyümölccsel lássa el.

Gergely Sándor születésre nézve székely, de szíve már egészen a Tiszántúlhoz fűzte őt. Itt végezte tanulmányait, itt szerezte diplomáját és új eljárásával éppen a Tiszántúlt akarja gazdagítani. De a kitartó, szívós munkakedv, praktikus készség azonban még az ősi székely talentum benne. Bejárta Középeurópát, itt is, ott is tanult, látott és meggazdagodva ismeretekben tért haza. Minden anyagi és erkölcsi támogatás nélkül, úgyszólván egyedül végezte eddigi munkáit, a siker is egyedül őt illeti.

Négy hónap óta azonban, mióta a folyékony gyümölcs a fogyasztóközönség közkincsévé lett, igen sokan keresték fel érdeklődéssel, elismeréssel és akadt, aki bizonyos hozzájárulását is felajánlotta Gergely Sándornak. Ő azonban szerényen hárított el eddig minden ilyen felajánlást, mert a folyékony gyümölcskészítés további kísérletezést és tanulmányokat kíván.

Hogy milyen nagy érdeklődést keltett azonban a folyékony gyümölcskészítés, azt legjobban bizonyítja, hogy maga

a kereskedelmi minisztérium is figyelemre méltatta Gergely Sándor találmányát, és információt kért az üzem továbbfejlesztésének lehetőségeiről.

Gergely dr. kész költségvetést bocsájtott rendelkezésre, amit illetékes körök felülvizsgáltak és kivétel nélkül részleteiben is kedvezőnek és helyesnek találtak, sőt anyagi hozzájárulást is kilátásba helyeztek. Így mintegy

húszezer pengős hozzájárulását ajánlotta fel a kereskedelmi minisztérium,

amellyel lehetővé válna bármilyen nagy gyümölcskészlet feldolgozása. Gergely dr. ezekben a napokban fogja az ügyet perfektuálni, és minden remény meg van arra, hogy

a tavaszi gyümölcsérés idejére, már a megnagyobbított üzem dolgozza fel a tiszántúli barack, szilva, alma és szőlő készletet.

GYÜMÖLCSKERESKEDELMI ÉS ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZET TERVE

Hogy milyen nagy körültekintéssel végzi Gergely Sándor az üzemmel kapcsolatos teendőket, arra jellemző, hogy a kormány támogatásának kilátásba helyezése után

egy gyümölcskereskedelmi és értékesítő szövetkezet felállításának tervét is kidolgozta.

Mint lapunk munkatársának maga Gergely dr. elbeszélte, ennek

a gyümölcsközpontnak a feladata lenne a tiszántúli gyümölcskészlet összevásárlása, feldolgozásra bocsájtása és exportálása.

Ennek a vállalkozásnak feladata részletekben a következő lenne: Vétel és eladás bármilyen mennyiségben. Tárolás és osztályozás, vagyis a príma gyümölcsök kiválogatása, pakolása és exportálása, a másod- és harmadrendű gyümölcsnek folyékony gyümölcs készítésre bocsájtása. A nem alkalmas gyümölcsből lekvár, konzerv és jam készítése, esetleg pálinkává kifőzése. Végezetül ez a gyümölcsértékesítő szövetkezet egy úgynevezett gyümölcsbárt állítana fel, ahol a fogyasztó közönséget úgy príma gyümölcsökkel, mint a már feldolgozott folyékony gyümölccsel ellátná. Végezetül a propaganda munkáját is elvégezné ez a szövetkezet.

Mindezeket azért tartja szükségesnek Gergely Sándor megvalósítani, mert kétségtelen, hogy a Dunántúlhoz, aztán Kecskeméthez és környékéhez viszonyítva, a Tiszántúl e tekintetben háttérben van, és bizony sokszor nehézségekbe ütközik a gyümölcstermelő gazdáknak terményeik értékesítése, vagy pedig kénytelenek egyes magánkereskedelmi vállalkozások árdiktálásának és igényeinek behódolni.

Mindezeket éppen Tiszántúlon akarom megvalósítani — mondotta befejezésül dr. Gergely Sándor, — mert úgy látom, hogy az országnak ez a legmagyarabb és talán legértékesebb területe van ezen a téren leginkább elhagyatva. Ha kell, megvalósítom mindezeket magam, mint eddig is dolgoztam, mert én imádom Tiszántúlt és kötelességemnek tartom, hogy tehetségemmel és erőmmel azon legyek, hogy minél előbbre vigyem a tiszántúli gyümölcstermelést és megoldáshoz vezessem a gyümölcsértékesítést is.

NÓI KABÁT, RUHA, KALAP

MAGOLCSAI NAGY MIHÁLY

URI DIVAT, KALAP, FEHÉRNEMŰ, CIPŐ

üzleteiben

Piac-utca 44. Piac-utca 37.

Szolid, szabott árak! „Takarékosság"

Nagyothallóknak megváltás a SIEMENS-PHONOPHOR!

Uj modern csontvezetéses typusok. Kérjen képes árjegyzéket.

SIEMENS, Budapest, VI, Nagymező-u. 4

Tavaszra valódi Lipcsei ezüst, Kék, Patagóniai tüz és Mongol róka boákat

Nagy József ezüst-koszorus szücsmesternél

Óriási választékban. Olcsó árakon.

Nagyszabású változást hoz a zsidótörvény

a pénzintézeti, vállalati és kereskedelmi életbe

Az elmúlt hét folyamán a kormány több olyan nagyjelentőségű rendeletet és törvénytervezetet hozott nyilvánosságra, amelyek alapjaiban érintik és az évek folyamán még is változtatják a magyar gazdasági életet. Ezek közül országszerte legnagyobb feltűnést a közönyelven zsidótörvénynek nevezett törvényjavaslat keltette. A javaslat értelmében, mint ismeretes, a 10 alkalmazottnál többet foglalkoztató cégek, vállalatok, pénzintézetek és a közgazdaság egyéb tényezői kötelesek a tűzharcos és hadirokkant zsidó alkalmazottak kivételével a zsidók arányszámát 20%-ra csökkenteni. Hogy ez az intézkedés milyen személyi változásokat idéz elő prominens gazdasági tényezőinknél: a vezető pénzintézeteknél és a nagy iparvállalatoknál, azt most megállapítani még nem lehet. Pontos statisztikai adatok ugyanis még nem állnak rendelkezésre. A törvénytervezet publikálása óta azonban mindenütt megkezdték a pénzintézetek és vállalatok erre vonatkozó összeállítását. Információnk szerint nagyszabású változások várhatók már a közeljövőben is, hogy amikorra a törvény kihirdetésre kerül, már előnyösebb helyzetben legyenek úgy a pénzintézetek, mint a vállalatok.

A pénzintézetek vezetőinek előrelátását és gyors alkalmazkodóképességét dicséri egyébként, hogy évek óta a legtöbb helyen csakis keresztényeket vettek fel. Ennek következtében már évek óta egyre növekedik a pénzintézeteknél egy-két kivétellel a keresztény tisztviselők száma. Így különösen a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankról és a Magyar Általános Hitelbankról köztudomású, hogy csakis keresztényeket akceptáltak. Mindenesetre a fővárosi pénzintézeteknek, az Angol-Magyar Bank és a Belvárosi Takarékpénztár kivételével, nem fog különösebb gondot okozni 5 év alatt 20%-ra lecsökkenteni a zsidó alkalmazottak és 80%-ra növelni a keresztény tisztviselők arányszámát.

A vállalatoknál és kereskedelmi cégeknél azonban már sokkal nagyobb gondot okoz ez a kérdés. Több olyan hatalmas, sok száz tisztviselőt foglalkoztató iparvállalatot ismerünk, amely állandóan csakis zsidó tisztviselőket vett fel és ahol éppen azért a keresztény alkalmazottak száma még az 5%-ot is alig éri el. Ezen a téren különösen a textilipar vezet, amelyben nemcsak az adminisztratív és kereskedelmi munkákat, hanem számos vállalatnál még a technikai vezetői pozíciókat is kivétel nélkül zsidók foglalták el. Ezeknél a vállalatoknál, illetve iparágaknál természetesen nagy átalakulást fog jelenteni a zsidótörvény végrehajtása, sőt még az is elképzelhető, hogy keresztény munkaerők hiányában néhány kisebb üzem kénytelen lesz beolvadni más vállalatba, miután a zsidó törvényt végrehajtani, illetve keresztülvinni nem áll módjában.

Itt említjük még azt is, hogy a kormány az elmúlt napokban rendeletet adott ki, mely szerint a 3 milliló pengő saját tőkén felüli pénzintézetek és biztosító társaságok vezető tisztviselőket csakis a Nemzeti Bank és a Pénzintézeti Központ elnökeinek jóváhagyásával szerződtethetnek. A rendelet tehát vétó-jogot biztosít mindkét személyhez. Ezt a vétójogot nem személyhez kötötték, hanem a Központ mindenkori elnökének hatásköre alá tartozik a szerződtetések jóváhagyása. Hogy a kormány ilyen intézkedést megvalósított, az több okra vezethető vissza. Az egyik és talán legfontosabb ok, hogy az utóbbi években a Nemzeti Bank és a Pénzintézeti Központ egyaránt a pénzintézeteket úgyszólván kivétel nélkül hatalmas összegekkel támogatta. Az pedig eminens joga minden nagyhitelezőnek, hogy olyan személy álljon az általa finanszírozott, hitelel erősen támogatott vállalat élén, akiben

Hiányosan kelt, vagy fagykárt szenvedett vetéseken

PÉTISÓ-val segíthet

Beszerezhető:

Ganofszky Lajosnál

Debrecen, Hunyadi-u. 23. Telefon: 11-56.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Debreceni fiók

SÜGÖNYCÍM: MOKTÁR. Telefon: 20—21.

Debreceni Közraktár és Kereskedelmi Rt. Debrecen.

Központi iroda: Ferenc József út 36. szám.

Raktárházak: Híd-u. 16. szám.

Mindenféle terményt legelőnyösebb áron vásárol és tárol. Elraktározott terményre, borra kedvező feltételek mellett KÖLCSÖNÖKET folyósít!

teljesen megbízik. További szempont az is, hogy különösen a zsidók által vezetett intézetek és biztosítók kerültek nagyrészben spekulációs okok miatt válságos helyzetbe. Példa erre a Phönix biztosító, a Magyar Hollandi Biztosító, melyeknél utólag azt állapították meg, hogy a vezetőség más célra és más módon használta fel a vállalat tőkéjét és vagyonát, mint amire szabad lett volna. Hasonló okok miatt kellett a Nemzeti Banknak és a Pénzintézeti Központnak a közhiteli érdekek megvédése céljából nagyösszegű szanálási hitelt folyósítani a Magyar Hollandi Banknak, melynek vezetését ezt követően keresztényeknek adták át. Ugyanilyen okok miatt volt szükség a Magyar Általános Takarékpénztár befúzionáltatására is, ahol a részvényesek vesztettek tekintélyes összegeket. Még megjegyezzük, hogy a Nemzeti Bank és a Pénzintézeti Központ elnökeinek nemcsak az újonnan felvett vezetőtisztviselők szerződéseit kell jóváhagyni, de az állásban lévőket is abban az esetben, ha azok szerződése megújításra, vagy változtatásra kerül.

Házak és házhelyek igen előnyös részletfizetésre

Gazdasági Takarékpénztárnál.

TAVASZI FELHŐK AZ ÉGEN...

EGY UJSÁGÍRÓ TAVASZI SÉTÁJA DEBRECEN UTCÁIN

Nehezen jött meg az idén a tavasz. Amilyen szépen kezdődött a márciusi melegekkel, épp oly csúnyán folytatódott a múltheti havazással és faggyal. A természet ébredését azonban már nem tudta megállítani a kedvezőtlen hideg és egymásután pattantak ki a bimbók, a rügyek. És a hideg levegőben is benne van az a bizonyos tavaszi friss íz, melyet a költők részegítőnek, mámorosnak mondanak, a parasztember azonban csak egy egyszerű, de annál találóbb kifejezéssel jelöli: „a föld szaga".

Hogy az emberek általában milyennek látják a tavaszt, az köztudomású. A költő a virágokat látja benne és orgonaillatot érez, a festőt a levelek friss zöld színe és a virágok tarka káosza ragadja meg, az operettszerző a parkokban andalgó szerelmespárok viselkedésében témát keres, az öreg emberek pedig örülnek a fiatalos hévvel tűző napnak, melyben sütkérezni lehet délelőttönként.

Most azonban arról akarunk írni: mit lát a tavaszban az ujságíró?

ITT A TAVASZ. ITT A FAGYLALT

Egy napsütötte délelőttön indult el munkatársunk Debrecen utcáin és tavaszi sétájáról a következőkben számol be:

A szerkesztőségből kilépve a korzóra jutottunk. Mozgalmas élet fogadott. Már első lépésünknél akadályt gördített elénk egy vidáman szaglászó ölebecske, mely hosszúra eresztett pórázon vizsgálgatta a járókelők cipőit. A póráz másik vége egy hatalmas boát viselő hölgy kezére volt csavarva. A nő, aki — úgylátszik — összes állatait meg akarta fürdetni a friss napsütésben, nagy társaság közepén állva akasztotta meg a békés sétálók útját.

A délelőtti korzón leginkább nők sétáltak a szivárvány minden színében tündöklő kabátokban, némelyik gyermekkocsit is tolt maga előtt. A kirakatok is mind a tavasz változatos színeiben tündöklöttek. Az egyik cukrászda ajtajában hatalmas kemény papirra festett tölcsért látunk: „Cornet fagylalt 10 fillér".

— Ilyen korán, — nézzünk nagyot — hiszen néhány nappal ezelőtt még hó esett és a meteorológiai jelentések szerint az ország egyes részein természetes fagylaltot is lehetett kapni. Kíváncsiságból betértünk a cukrászdába, hogy kipróbáljuk, milyen a fagylalt íze kora tavasszal. Közben meg is kérdeztük, érdemes-e már ilyen kánikulai csemegét készíteni.

— De még mennyire — felelt mosolyogva a kiszolgálókisasszony. — Ha nines is olyan nagy keletje a fagylaltnak, mint nyáron, sokan vannak, akik csupa kíváncsiságból, inyenceségből veszik.

Bizony, az ember szívesen előlegezi magának a következő idény örömét. Mint az az ifjú titán is, aki hajdonfejjel, kiskabátban sétál el előttünk.

„IBOLYÁT TESSÉK!"

Sétánk közben eljutottunk a Déri-térre. A járdakörüli padok mind foglalva voltak és csak nehezen találtunk egy üreset, ahol leülhettünk. A mellettünk lévő padon egy öreg bácsi olvasta az ujságot, miközben hatalmas szivarból eregette a kék füstkarikákat. A mélyített kertben sok apró gyermek játszott, a padokon pedig freileinok kézimunkáltak, vagy képeslapokat nézegettek. Az egyik virgonc kisgyerek éppen akkor célozta orrba nevelőnőjét hatalmas labdájával, mikor az egy kis könyvecske olvasásába kezdett. A megsértett kisasszony mérgesen csapta le a könyvet és tettlegesen figyelmeztette neveltjét a Jónevelésű Kisgyermekek Illemkódexének szabályaira.

Rongyos kabátba öltözött lányka állt meg előttünk:

— Friss ibolyát tessék. Valódi tavaszi ibolyácskák. Csak tíz fillér.

Vettünk egy csokorral és megkérdeztük a kislányt:

— Honnan vetted ezt a sok ibolyát?

— A nagyerdőhen szedtem. Sok van, de nehéz megtalálni. De még nehezebb eladni... — tesz hozzá lemondó szomorúsággal. — Pedig otthon az apám várja a pénzt. Megver, ha nem hozok.

ÉBRED A NAGYERDŐ

Tehát a város utcáin már nemcsak ébredezik, de teljesen fel is ébredt a tavasz. Vajjon így van ez a természetben is? Hogy erre a kérdésre feleletet tudjunk adni, villamosra ültünk és kimentünk a Nagyerdőbe. És nyugodtan állapíthattuk meg, az emberek nem vágtak elébe a természetnek! Zöld szőnyeg fogadott a fák között. Azaz nem is annyira zöld, mint tarka szőnyeg. Mert virágok kandikálnak itt is, ott is. Sárga, kék, piros kis virágfejek. A gyöngyvirág összegöngyölített levele hegyes tőrként szúrja át itt is, ott is a szürke avart. A százféle repkény versenyt fut a tölgyek ágain és zöld függönnyel takarja be a barna fakérget. A bokrok már mind zöld ruhában sütkéreznek az ágak között átszűrődő napfényben. Csak még a fák alusszák látszólag téli álmukat, de az alacsonyabb gallyakon már élettől duzzadnak a rügyek. Fent pedig felszabadultan trilláznak a madarak. Valahol harkály kopácsol. És a lépéseink alatt megzörrenő avartól megijedve, riadtan fut keresztül az ösvényen egy őzike.

* * *

Hát ez a tavasz. A nap süt, csak néha takarja el egy kószán bolyongó tavaszi felhő. Színes, élénk a korzó és ébred a természet. A költő megmámorosodik a tavasztól, a festő élénk színű képeket pingál. És a tavasz, a bohó, pajkos gyermek néha még az ujságíróból is — költőt csinál...

torló.

Húsvéti istentiszteletek

A református templomokban:

Húsvétvasárnap: Nagytemplomban d. e. 10 órakor pr. Makláry Károly, ág. dr. Farkas Pál, d. u. 5 órakor dr. Rácz Jenő. Kistemplomban d. e. 9 órakor pr. dr. Soós Béla, ág. Uray Sándor, d. u. 5 órakor Németh Sándor. Ispotályi templomban d. e. 10 órakor pr. Molnár F., ág. Kulcsár D., d. u. 5 órakor Kulcsár István. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor pr. Baja Mihály, ág. Bartha Tibor, d. u. 5 órakor Molnár Gyula. Árpád-téri templomban d. e. 10 órakor pr. Márki K., ág. Nagy Sándor, d. u. 3 órakor Csák László. Homokkerti templomban d. e. 10 órakor pr. Kovács J., ág. dr. Rácz J., d. u. 5 órakor Csák László. Nyilastelepi templomban d. e. fél 9 órakor Kulcsár István, d. e. 10 órakor pr. Mezey Béla, ág. dr. Juhász L., d. u. 3 ó Kulcsár István. Csapókerti templomban d. e. 10 órakor pr. és ág. Tömöry Lajos, d. u. 3 órakor Molnár Gyula. Nyúlasi áll. isk. d. e. 10 órakor úrvacsorát oszt Birinyi János. Szegényházban d. e. 9 órakor úrvacsorát oszt Szenes László. Téglavetői gyül. házban d. u. fél 4 órakor préd. K. Kiss L., ág. Kovács A. Wolaffka-telepi olvasókörben d. u. 3 órakor úrvacsorát oszt Kovács József. Kerekes-telepen d. e. 10 órakor Erdei Mihály, d. u. 5 órakor Tamás Ferenc.

Tanyai istentiszteletek: Egyeken d. e. fél 11 órakor úrvacsorát oszt Siposs Imre. Belsőhalmon d. e. fél 9 órakor Siposs Imre. Bánkon d. e. 11 órakor Biró Béla. Kismacson d. u. 2 órakor Váry László. Dombostanyán d. u. 2 órakor Halász András. Pallagon d. e. 9 ó úrvacsorát oszt Kiss Ferenc. Állóhegyen d. u. 2 ó Bárdi Ferenc. Pipóhegyen d. e. 11 ó. Bárdi Ferenc. Pacon d. e. 10 ó. vitéz Szabó Endre. Mézeshegyen d. u. 2 ó. vitéz Szabó Endre és Papp Géza. Nagymacson d. e. 10 ó. Váry László. Nagycserei iskolában d. e. 10 ó. dr. Révész Imre. Ondód Kádár-dülőn d. e. 11 ó. úrvacsorát oszt Rápolty Árpád. Ondód-Vedres-dülőn d. e. 9 ó. Rápolty Árpád. Szatán d. u. fél 3 ó. Biró Béla. Kunpálhalmon d. u. 2 ó. Rápolty Árpád. Ebesen d. e. 10 ó. Kotormán István. Szepesen d. e. 10 ó. Papp G.

Húsvéthétfőn: Nagytemplomban d. e. 10 ó. dr. Soós Béla, d. u. 5 ó. Csák László. Kistemplomban d. e. 9 ó. Kulcsár István, 11 ó. úrvacsorát oszt Uray Sándor és Szenes László, d. u. 5 ó. dr. Rácz Jenő. Ispotályi templomban d. e. 10 ó. Németh Sándor, d. u. 5 ó. dr. Rácz Jenő. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 ó. Csák László, d. u. 5 ó. Kulcsár István. Árpád-téri templomban d. e. 10 ó. Molnár Gyula, d. u. 3 ó. Molnár Gyula. Homokkerti templomban d. e. 10 ó. dr. Rácz Jenő, d. u. 5 ó. Németh Sándor. Nyilastelepi templomban d. e. 10 ó. dr. Juhász László, d. u. 3 ó. dr. Rácz Jenő. Csapókerti templomban d. e. 10 ó. Tömöry Lajos, d. u. 3 ó. Tömöry Lajos. Kerekestelepi templomban d. e. 10 ó. Kiss Ferenc. Téglavetői gyül. házban d. u. 3 ó. Kovács Árpád. Wolaffka-t. olvasókörben d. u. 3 ó. Németh Sándor. Horthy kórházban d. e. 9 ó. Siposs Imre.

Tanyai istentiszteletek: Diószegi-úton 11 ó Biró Béla. Nagyhegyesen d. e. 9 ó. úrvacsorát oszt Rápolty Árpád. Lukaházán d. e. 10 ó. Bárdi Ferenc. Hármashegyen d. e. 9 ó. Bárdi Ferenc. Szikgáton d. u. 2 ó. vitéz Szabó Endre. Pallagon d. e. 9 ó. vitéz Szabó Endre.

A kat. templomokban:

Húsvétvasárnap reggel 6, 7, 8 és 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10-kor főpapi szentmise, melyet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó celebrál. A szentbeszédet is dr. Lindenberger János apostoli kormányzó mondja. 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes szentmisék.

A kertségi kápolnákban következők mondanak szentmisét: Csapókertben Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. Homokkertben dr. Rassovszky Kálmán kegyesrendi tanár. Nyilastelepen Kiss László segédlelkész. Auguszta szanatóriumban Horváth István kegyesrendi tanár, Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész, Józsán dr. Szabó János segédlelkész. Pallagon dr. Bátky Miklós piarista házfőnök.

Húsvéthétfőn: Reggel 6, 7, 8 és 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10-kor énekes nagymisét mond és a szentbeszédet mondja Láng Pál helyettes plébános. 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes szentmisék.

A kertségi kápolnákban a következők mondanak szentmisét: Csapókertben Kummergruber Emil piarista tanár, Homokkertben dr. Rassovszky Kálmán piarista tanár, Nyilastelepen Kiss László segédlelkész, az Auguszta szanatóriumban Horváth István piarista tanár, Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész, Józsán dr. Szabó János segédlelkész.

Az evangélikus templomban:

Húsvét első ünnepén d. e. 9 órakor prédikál Böjtös Sándor, d. e. 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Pass László. Este 5 órakor prédikál Pass László.

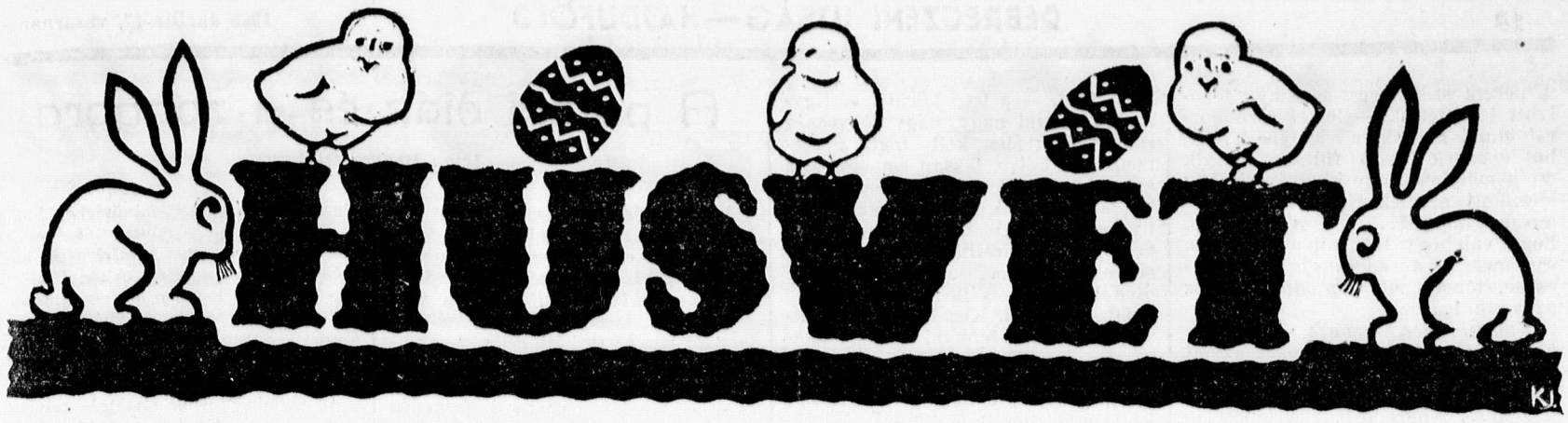
Húsvét másodnapján d. e. 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt és este 5 órakor prédikál Pass László. Ugyanaznap szórványistentiszteletet tart és úrvacsorát oszt Derecskén, Berettyóujfaluban és Biharkeresztesen Böjtös Sándor.

A görög katolikus istentisztelet húsvéti rendjét lapunk más helyén közöljük.

Húsvétmásodnapi istentisztelet az unitárius templomban. Debrecen, Hatvan-utca 24. szám alatt lévő unitárius templomban április 18-án, ünnep másodnapján d. e. 10 óraj kezdettel ünnepi istentiszteletet tartanak úrvacsoraosztással. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és úrvacsorát oszt dr. Csiki Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapest
debreceni fiókja.
Foglalkozik a bankügylet minden ágával.
Telefon: 19-52, 28-40. Telefon: 19-52, 28-40.

Rákóczi induló

Irta: Marschalkó Lajos

Húsvéti áhítat jöttén az idén de sokszor jutott eszünkbe egy hegyoldalban fekvő kicsiny temető. A sírjai behorpadtak talán, a keresztjait kidöntötte a szél, halott nagyapák sírjára tizenkilenc év óta nem vihettek már virágot a szétszórt unokák. Ott messzi Sárosban, ahol a Tarcaparton vattás, hófehér barkát virágoznak a fűzfák, virágtalanul álmodtak a holtak két évtized óta. Hiszen az új határon idegen szurony vigyázott rá, hogy mi soha ne vihessünk oda egy bimbózó rózsát, soha ne gyujthassunk lélekvirrasztó mécset és soha ne láthassuk, hogy annak a felvidéki temetőnek a kapujára is fel vagyon irva egy szó, amelytől halálnál is jobban féltek a cseh börtön őrzői. Ott van az Ur Jézus igérete, magyarnak, zipszernek, tótnak nagy vigasztalása. Egyetlen szó. Ennyi:

Feltámadunk!

S aki a sárosi, erdélyi, bánáti temetőkre gondol, bizton eszébe jut egy másik történelmi temető is. Abba sem királyok, császárok álmodták az utolsó tündökletes álmot. Az egykori német—osztrák határon a gronaui halottak között csak egy egyszerű német vámhivatalnok és egy fehérhajú asszony pihentek. És mikor Bécsből huszonöt év óta elment egy sápadt, sovány műszaki rajzoló, amikor lent a Bürgbräukeller forrongó népgyűlésein szónokolt, puccsot tervezett, vagy a várbörtön homályán szabadulásról szőtt álmokat Hitler Adolf őrvezető úr, neki is biztosan sokszor jutott eszébe az a temető. A hazai föld. Az ősök és ős-anyák sirja.

Ki ismeri a történelem mozgató erőit? Ki tudja vajjon, hogy a világhistóriában mit jelentett az az egyszerű tény, hogy az a két gronaui sir nem huszonöt vagy harminc kilométerrel Nyugat felé feküdt, nagynémet földön. Csak annyi bizonyos, hogy száz választás vad lerohanásaiban, istentelen bolsevistákkal vivott utcai csatákban, börtönben és hatalom polcán az őrvezetőből lett diktátor is mindig a sirokra gondolt. Tudta, hogy összedőlhet a világ, megváltozhatik világtérkép és világtörténelem, de neki egyszer ahhoz a két sirhoz vissza kell menni, mert rab földben nincs nyugodt álma az édesanyának. Vissza kell menni, mert amig ő nem léphet a hazai földre, mint szabad büszke ember, addig Schuschniggék szuronya árnyékolja el az osztrák szabadságot. Addig rabokkal telik meg a börtön és éhes gyerek-had kódorog Bécs minden külvárosában.

Március 13-án, mikor Hitler Adolf egyetlen mozdulattal lesöpörte a sakktábláról a mult Ausztriájának üres figuráit, bizonyosan arra a két sirra gondolt. Nem álmodhatnak tovább szabadságról a holtak!

És a Szabadság két öreg szüle sirján keresztül érkezett meg az új Ausztriába. Az egykori műszaki rajzoló, a szabaditó Vezér és kancellár az első imára ezeknél a siroknál állt meg a felszabadult édes, otthoni földön.

Szabaditó, életet teremtő sirok, vérrel áztatott felvidéki magyar temetők, érezzük-e vajjon mi is azt az erőt, delejes vonzást, amely onnan sugárzik ki a süppedt hant alól. Érezzük, tudjuk-e Trianon börtönszemléletéhez szoktatott árva magyarok, hogy számunkra is közelit a nap és ott a Felvidéken útni készülnek az órák. Tudjuk-e vajjon, hogy soha nem volt olyan közel a lehetőség a nagy feltámadáshoz, mint éppen most, amikor az ítélet malma ropogtatni kezdi Csehszlovákia veszendő testét?!

Feltámadunk!

S az új ország — üzenjük magyarnak, szlováknak, németnek, ruthénnak — olyan lesz az életben, mint ezek a néma temetők a halál, a közös sors testvériségében. A sárosi, iglói, selmeci temetők fejfáin ott van a közös történelmi mult minden dicsőséges bizonyitéka. A korhadt fakeresztekre nem a cseh népszámlálók, nem a prágai szabadkőműves szobatudósok, hanem évszázadok irták fel a mult és jövendő egyetlen igaz valóságát. Ezekben a sirokban ott alszik a szabadságharcos cipszer ősapák teste. Pihen az ükapa, aki talán kukkot se tudott magyarul, de szive vérét ontotta ki Magyarországért. Porlad Rákóczi szlovák kuruca, új szabadságról álmodik Görgey vörössapkás tót honvédje, aki Kossuth lobogói alatt rohamozott a Branyiszkó sáncai ellen. Esze Tamások, mezitlábas kurucok, lőcsei német lándzsások, pro patria et libertate zászlói alatt vérzett ruthének együtt ontott véréből nő itt temetőben, réten és mezőn a millió pipacs. A halálban, börtön és sir sötétjében is örök a régi Felvidék minden népének, nemzetiségének autonómiája.

Vajjon ki kérdezte meg a holtakat, hogy akarnak-e cseh földben pihenni? Vajjon miféle népszavazáson nyilatkoztak az élők arról, hogy akarnak-e „cseh-szlovákok" lenni?!

Hiszen ha Lengyelország felől fújni kezd a szél szlováknak, magyarnak, ma is a Nagyságos Fejedelemről suttog a zborói hársak minden rezdülő ága. Ma is Rákóczi fái alatt imádkozik szabadulásért az ősz Hlinka páter. Temetőben és életben, multban és jelenben újra együtt van már a felvidéki népek isteni egysége. Kisebbségi sorsban, közös elnyomás szenvedésében egymás mellett küzd újra szlovák, német és magyar.

Sziklát hengerítő húsvét hajnalán nekünk is üzennek a temetők, a süppedt sirok, a suttogó zborói hársak. Azt kérdik: érezzük-e a mágneses vonzást, a temetők, a mult hivó parancsát? Azt kérdezik, halljuk-e, hogy a tavaszi szelek zúgásában újra a Rákóczi induló szabadságdala száll felénk? Vesszük-e észre, hogy a munkácsi sáncra újra kiállott a nagyságos sárosi ispán dobosa. Szellemalakja ott jár a véres föld felett. S igen! Készül, már készül, hogy megüsse újra a dobot.

S vajjon készülünk-e mi is a nagy pillanatra? Vajjon mit csinál az a magyar társadalom, amely végtelen reviziós-bankettek dörgedelmes tószt-mondása között várta a finom sült galamb ingyen repülését? Vajjon nem lenne már ideje, hogy egyszer végre megmozduljon az ország. Talpára álljon az egész társadalom s egyetlen napon kilenc millió magyar világraszóló demonstrációja hirdesse meg a nagy követelést:

Nemzetiségi autonómiát és népszavazást az egész Felvidékre!

Igen! Eljött az idő, hogy egyszer már mi is kinyilvánitsuk a magyar álláspontot. Megmondjuk, hogy miránk is várnak a történelmi sirok. Mi is akarunk vinni egy szál alföldi rózsát. Mi is oda akarunk menni, de nem mint hódítók, hanem mint szabad, egyenjogú testvérek, akik tudjuk, hogy mi a kötelességünk szlovákkal, ruthénnel, némettel szemben. Amint a temetőkben együtt egymás mellett nyugszik különböző fajú, nyelvű és hitű ükapák teste, olyan békében akarunk együtt lenni az életben, a jövendő új országában is.

Húsvét vasárnap a felvidéki sirokon nem lesz még virág. Talán csak egy fehér barka-ágról visz néhány szirmot feléjük a szél. Talán csak egy kóbor lepke szárnya lesz egyetlen disz a megkopott fejfán. De a szivünkben már ott az emésztő vágy, a népeket sodró akarat, a haza vezérlő nagy nosztalgia. S lent a sírok mélyén a halottak hallják, bizton hallják már a szabadság közelgő dalát.

Hallga! csak hallga! A Rákóczi induló melódiáját zúgják a zborói hársak. Már szárnyalni kezd a húsvéti ének. Már nem lehetnek sokáig virág nélkül a néma temetők. Egyszer mi is elérkezünk oda a Tarca partra, a sárosi vár árnyéka alá. Mi is leteszünk egy virágszálat a névtelen sirra.

Magyarok! Szlovákok! Zipszerek! Ruthének! Azon a napon mi is — feltámadunk!

Gondolatok az Eucharistia ünnepi fényén

ÁLOM

Egy este az „Eucharistia" fölséges, — egész világot átkaroló eszméjéről beszélgettünk. Egyik barátom egy dedikációról szólott, amelyet egy, — az „Eucharistia" eszméjével foglalkozó könyvnek a homlokán látott.

Így szólt a dedikáció pár sora:

„Hit és szeretet nélkül élni lehetetlen!... Hit nélkül sötétben állsz — és szeretet nélkül fázol!... Aki lelkében élő hittel és szívében meleg szeretettel indul, — el nem merül, mert az élet minden küzdelmén, szenvedésén és megpróbáltatását át, — az igazi boldogság, öröm és szépség örök forrásához: a „Királyok Királyához," Krisztushoz kell találnia!"

... Elgondolkoztunk, s valahogy úgy éreztük, hogy a dolog lényegéhez ér a mondás!... Későre járt, mikor elváltunk... Otthon a meghányt, vetett gondolatok újra és újra ébredtek bennem... Jól elmult már éjfél, mikor eloltottam a villanyt. Hamar elszunnyadtam és akkor egy különös álom szállt elém.

... Egy meredek, — csupa szikla hegyoldal előtt álltam... Szikla, szikla mellett: napfényben szikrázó, szürke, ormósan kiemelkedő szikla! Valami visz, sodor, biztat, hogy induljak neki a hegynek; föl — az úttalan, a merőben megmászhatatlannak látszó hegynek!... Verejtékezett az arc, botlott a láb, megsebződött a térd — és én mentem.

Egyszerre egy panaszos, fájó „jajj!" szó töri át a csendet... Fiatal férfi fekszik a sziklán; sáppadt; szemei zárva; oldalán mély seb; a sebből patakzik a vér!... Riadtan állok... Érzem: be kellene kötni a sebet, de víz, gyolcs, kötelék sehol!... Ebben a pillanatban valami csendes, ezüstösen csendülő, megmegcsobbanó hangot hallok... A hang irányába megyek és látom, hogy az egyik szikla-orom alatt kristályosan tiszta forrás friss vize csillog. „Víz!..." — dobban a szívembe!... De hol a gyolcs, amit a patakhoz vigyek, a patakba merítsek, — amivel elkössem a sebet?!... Tétován tekintek széjjel és megbabonázva látom: az egyik szikla-tömb mellett lomb-gazdag fa terebélyesedik; az ágakon, — mint a bodzafa fehér tányér virágai: gyolcs! Hófehér, puha gyolcs!... Remegve kapkodom le a gyolcsót; a patakhoz futok, megmártom; elkötöm a sebet — és elhalkul a „jajj!..." Tovább megyek. Egyszerre egy összeaszott, borzalmasan csupacsont kar nyúl ki elém... Sáppadt, beesett arc; éhségtől lobogó szemek!... „Kenyeret!" — suttog a cserepesre szikkadt, vértelen ajk... A vállamra vetett iszákomhoz nyúlok; kiveszem a magammal hozott cipót, ketté töröm, átnyújtom... Mohón ragadja meg a kenyeret a kéz és boldog, — mindent átsugárzó mosoly villan az arcon... Tovább indulok; egy szikla-peremhez érek.

A perem szélén egy asszony; tébolyult tekintettel, — lelket rázó borzalommal mered a mélybe... Öt, hat évesnek látszó fiúcska fekszik ott a mélyben: egy kiugró sziklán; lecsukott szemekkel, halványan, — mozdulatlanul!... — Kétségtelen, hogy valahogy legurult a mélybe a gyermek és az édesanyja kétségbeesése, tébolyodott borzalma tükröz az arcon!...

Valami visz, ragad: — leereszkedni a mélybe; felhozni az ott fekvő gyermeket és az édesanya karjaiba tenni!... Lehetetlen!... Érzem... Nincs út!... A lépcsőzetesen kiálló, kiszögelő szikla-fokokon leereszkedni lehetetlen: — a lezuhanás veszélye nélkül!... Mégis!... Mennem kell! Valami visz, visz, sodor, ragad: megkísérlenem a lehetetlent!... A perem szélére állok, indulok: egyszerre valaki átfog, megkarol; láthatatlan erő óv,... tart,... emel és én elérem a lépcsőzetesen kiugró szikla-fokot; az elsőt,... a másodikat,... a harmadikat, — lent vagyok. A kis fiúhoz hajlok: lélekzik,... — él!... Karomba emelem. Vissza!... Megtorpanva állok: — az élesen kiugró szikla-fal előtt!... Fölkapaszkodni?... Csodával lenne határos a dolog; csodák ereje kellene hozzá — és megtörténik a csoda!... A láthatatlan erő, amely a leereszkedésnél mellettem állott,... óvott, — mellém szegődik ismét: visz, emel és én újból elérem a mereven kiszögelő, kiugró szikla-fokot; az elsőt,... a másodikat,... a többit, — fönt vagyok;... a boldogan újjongó édes anya karjába fektetem a gyermeket és indulok tovább!... Újra és újra megismétlődik minden!... Újra találkozom sebesültel, — segélyre szorúlóval,... elbukottal,... újból és újból fölbuzog a patak kristály ezüstje; újból elém tárul a fa, — ágain a hófehér gyolccsal!... Újból elnémul a „jajj!..." Ismét elém kerül a lobogószemű éhség!... Riadtan nyúlok az iszákomhoz; csodák-csodája! Van benne kenyér megint; enyhül az éhség, a szenvedés, a kín!... Aztán nem találkozom már senkivel!... Érzem: magasan járok; fönt, fönt, — a tető körül!... Egyszerre valami nagy, nagy fényesség csap reám; be kell fogni a szemem!... Félve, lassan emelem le a szemeimről a kezem... Megrendülten állok... A mindent átható fényességben: Ő áll előttem, Ő!... Ő!... a „Názárethi Jézus!..." Mosolyogva néz... ...A keresztről diadalmasan leszállt: „Krisztus!..." Széttárt karral. Kezein mindent átsugárzó rubint-fénnyel csillog a keresztre feszítő szögeknek a helye... Remegve hullok térdre. Valami mérhetetlen súly nyomja a szívem! Szememből omlik a könny... Érzem, hogy valamit mondanom kell!... Keresem a szavakat; csak artikulátlan szavak kerülnek az ajkaimra... Egyszerre a nevemet hallom, — messziről, — mintha hívnának, szólítanának... Valaki megérinti a vállam, — megráz... Eltűnik minden!... Szürke, reggeli fény önti el a szobát. Ágyamban vagyok... Elaludtam.... költenek!... Véget ért az álom!

...És ha egyszer, — egyetlen éjszakán, — ezt az álmot álmodná minden ember: szegény és gazdag, — minden küzdő, fájó szenvedő ember a földön, — de úgy, hogy azt a reggelbe hajló álmot nem a gránát robbanása, az ágyúk dörgése szakítaná félbe, zúzná össze, hanem a lágyan megcsendülő harangnak a szava: a „misére hívó!..." és ennek a harangnak a hangján indulna el fölfelé az ember?!...

Ez lenne az „Eucharistia," — egész világot átkaroló eszméjének a legszebb, legfölségesebb megünneplése, megnyilatkozása és az embernek, a „világ urának" teremtett, az „Isten képére alkotott embernek — a mindennél szebb, mindennél nagyobb, — örök elhomályosulhatatlan, — mindent átsugárzó — dicsősége!

Ez az én jövőbe merengő „eucharistikus" álmom!

ZIVUSKA ANDOR.

Biró fodrásszalon **Piac-u. 58**
Víz és vasondulálás. estélyi frizurák
Szolid árak!

A pataki diák és a zongora

Irta: Berecz Ottó

A mai napig fennáll a református kollégiumoknál az a régi intézmény, hogy a nagyobb diákok a három fő ünnepen elmennek egyházakba a szent igét hirdetni. A hívek érdeklődve várják már ilyenkor a „legátust", kinek megjelenése változatosságot visz az egyházi életbe.

A hívektől befolyt pénzadomány adiák pénztárcáját dagasztja, noha valamélyes összeget be kell abból fizetni iskolai célra.

Az ünnepválasztás (elekcio) sok érdekességgel megy végbe. Régebben a legátus kis diákot (mendikánst) is vitt magával. Ez cipelte főnökének podgyászát, majd házról-házra járva, ékes ünnepi rigmusokban mondotta el a szent ünnep jelentőségét; többnyire krajczárokért.

A megnehezült viszonyok megtépázták a legácziók regényességét, de még mindig övezi azt némi derűs humor.

Indulás előtt előkerülnek a jóízű diáktörténetek. Megesett egyszer, hogy egy V. gimnazista, kezdő legátus, ki alacsony termetű, leányos képü fiu volt, egy hóri borgas mendikánst vitt el magával Sárospatakról. Egy jókedvű társaságban a nők összetévesztették őket; egyikük tréfából meg is csipkedte arcát, mire szégyenkezve volt kénytelen bevallani, hogy ő volna biz' a legátus!

A tréfás versek azonban inkább anyagi oldaláról világítják meg ezeket az ünnepi kirándúlásokat. Egy ilyen strófa biztatólag mondja bodrogközi falvakra:

Luka, Karos, Karcsa, Pácin,
Hol a béles igen fáin!

Kevésbbé hizelgő az ungiakra:

Iske, Csicser, Vaján, Bés,
Hol a diák éhen vész!

Vagy pedig:

Bágy, Bia,
Longa Via,
Parva Pecunia!

(Bágy, Bia; hosszú gyaloglás, kevés pénz!)

De, hogy történetünk hősére térjünk át, elmondom, hogy így minőségben indult el Sárospatakról — mintegy 65 évvel ezelőtt — egy kellemes megjelenésű, tudományokban és művészetekben jeleskedő ifju is, husvét hetében, név szerint Nagy Kálmán, egy szabolcsi egyházba. Meg is kezdette ünnepi működését, mire husvét másodnapján a földesúr főgondnokhoz volt hivatalos ebédre.

Az asztalnál élénk társalgás folyt, hiszen a házigazdának két eladó leánya is ott ült az asztalnál.

A mi diákunk ebédközben azonban oda-oda pillantott a szoba sarkába...

— Mit néz ott legátus úr? — kérdi a nagyobbik leány.

— Azt a nagy P formájú bútort; ugyan mire való az?

— Hát nem tudja? — az zongora!

— Ongora? — ismétli a diák jámboran.

— Nem ongora, hanem zongora! Muzsikálni lehet azon! No, majd ebéd után megmutatom, — mondja az érdeklődő ifjunak.

Asztalbontás után csakugyan oda mennek és el kezd neki játszani, majd mutogatja a billentyűket.

— Próbálja csak megütni, legátus úr!

A diák elkezdi egyenként bökdösni ujjaival a hangokat.

— Nini, még rákapnék, mert ahogy megütöttem, hát megszólalt!

Biztatja már az egész familia az együgyü legátust, hogy próbáljon valami nótát kiverni rajta. Ez hirtelen a Rákóczi-induló hangorkánját vágja bele a zongorába...

A körülötte állók elámulnak; szinte egymásba fogódznak a meglepetéstől...

Végre a háziasszony szólal meg: — No legátus úr, maga ugyan jól lóvá tett most bennünket, pedig gondolhattuk volna, hogy a diáktól sok képéség kitelik...

Ez ifjúból később ez ....! lelkész lett, művészi játéka után „bodrogközi szőke cigány" néven emlegették.

Imé: egy gyöngyszem a boldog múlt aranyködéből, melyhez hasonlót ritkán látni a mai fásult világban.

LÁNY ÁLL A MAGASBAN

IRTA: **HEGYALJAI KISS GÉZA** REGÉNY

(5)

A ház körül orgonabokrok, fák, virágol mindenfelé. Többnyire ökörszem csattogott vagy stiglinc fütyölt a fákon. Fülemile zengett pintyőke csivikélt az ablakok alatt. S az ablakok se meredeztek kopáron a fehér falon. Szőlő lombjai tartottak eléjök zöld ellenzőt.

Örökre kedves maradt ez a torony-melléke a Miklós szivének.

S ezen az estén boldog volt, hogy játékos ábrándjainak régi tanyáját viszontlátta. Nagybátyja megnyerő arcú, magas ember volt. Lobogó fekete szem, egyenes, szikár termet. kellemes zengésű férfi-bariton, dús, fényes. fekete haj és jóállású magyar bajusz. És amit először kellett volna említeni, olvadékony. tüzes, gazdag érzésű szív. Volt a modorában valami testvéries bizalom és bizalomkeltő közvetlenség. Ha komoly volt, akkor könnyen meg tudta nyerni a szíveket meggyőződése vagy meghatottsága bensőséges erejével. Ha pedig mint szellemes társaságbeli ember tréfára fordította a szót, akkor sikerült mókáival még az ellenséget is meg tudta békéltetni.

A felesége alacsony, vézna kis barna asszony volt. Sok gyermek anyja. Olyan tapadó lélek, akinek mindene az ura és az övéi. Aki nem tudja azt, hogy ő is van a világon, csak azt, hogy van Laci, az ura, és vannak kicsinyek. S annyival jobb és annyival szomorúbb asszony lett belőle, amennyivel több lett a kis sír a nádasi temetőben. Az élő gyermekek közül a legkisebb és a legnagyobb leány volt. Margitka, a nagy, mint egy szál margaréta. Szerény, törékeny, jóságos. A kicsi, Baróka halvány arcban égő két fekete csillag. Csupa szolgálatkészség, csupa szeretet. Úgy hatott néha, mintha csak szétnézni jött volna a földre. Mintha tudná, hogy ő nem is marad sokáig idelenn. Mátraszéky Miklósnak, ha ránézett, mindig megremegett a szive. Első rezdülése az öröm volt, hogy Boriska van. Második rezdülése a szomorúság volt, hogy Boriska nem sokáig lesz. De Miklós költői lélek volt. Neki talán meg lehetett bocsátani, hogy a szivének többféle a sejtése, mint a másokénak.

A fiúk érdekesek voltak. Béla, a legidősebb, kicsi, mint az anyja. Okos, elmés tekintetű, ügyes emberke. Az esze, mint a nyugtalan delejtű. Folyton újabb találmányok izgatták. A középső fiú, Laci, mint az apja. A legkisebb, Palika, mintha csak idetévedt volna valahonnan. Az nem volt sem az apja, sem az anyja. Vasgyúró volt és valami kedves józanság járt vele. Beszéde is más volt, mint a többieké. Az r betűt nem tudta erőltetés nélkül kimondani. A szive, az övé is olyan meleg volt, mint az egész családé.

Mátraszéky Miklós ezért szeretett Nádasra jönni. Kékszemű, halvány rózsaszín arcú, vékony fiú volt. Érzékenylelkű, aki az életben a szépségeket kereste. Ő itt a szerető szivek egész fűzére fogta körül. Igaz, hogy a nagybátyja familiája ritkán volt egyedül. Körükben az idegen is hamar ismerőssé, baráttá melegedett. A Mátraszéky-gyerekek nagynénjének is volt három lánya és egy fia. Azok közül is ott volt rendszerint valamelyik. Most épp mind a három Vinczédy-lány. Miklóst ezekhez is hű vonzalom fűzte. A legnagyobbat, Etát, ezt a gyönyörű nagy lányt, akinek még a mosolya is komoly volt, a tiszteletnek olyan érzésével látta maga felett, amint csak a legkiváltságosabb lelkeket. Emmával gyakran vitatkozott, mégis vágyott közelében lenni. Lenkét úgy szerette, mint az első Ideálját. Ez a gyöngéd teremtés barnán göndörülő fürtjeivel, ibolyaszemével, édesmetszésű ajkával a Sixtusi Madonna felhőn könyöklő angyalaival tartott testvériséget. Miklós hozzá írta első verseit. Már évekkel előbb jönni kezdtek azok a *Kárpáti Kürt*-ben.

Miklós ezt a társaságot találta most együtt a nádasi kúrián. Másnapra várták s örültek, hogy előbb megérkezett. Csupa megértő testvér, boldog gyermekkoruk világából. Néhány vendég volt, akit ma látott először. Botfalvi Miklós, egy sebesbeszédű, derék fiatal tanító. Annak a felesége egy halvány, filigrán asszonyka. Szegénynek mindig könnyfelhős volt a szeme. Nemrégen temették el az első gyermeküket, Icukát. És még egy fiú volt ott, Sörös Berci. Vértelenképű, öreges megjelenésű diák. Az volt a szerencséje, hogy mindig mosolyra állt a szája. Különben kissé savanykásnak látszott volna.

A hold mindig közelebb jött. Szinte melegített a fénye, ahogy végig ömlött a torony falán. A szomorúfűz levelei is meghitten susogtak és édesen, mintha ezüst lemezek csendültek volna össze. Igéző este volt. A virágokból mindenfelől oda hömpölygött az illat az ambitusra. Jól esett volna ott soká együtt ülni.

(Folytatjuk.)

KÖLTEMÉNYEK

KERESZT ALATT A GOLGOTÁN

Kereszt alatt a Golgotán
egy asszony sokszor elbukott.
Terhétől háta görbe lett,
amíg elébe eljutott...
Amíg elébe eljutott.

Tüskétől véres sok sebét
nem érzé szíve fájni fent.
Szent fény ült drága homlokán,
amint a bűnét szánni ment ...
Amíg a bűnét bánni ment.

Ezüst pihékkel fedte már
útját a télnek alkonya.
Midőn törötten célhoz ért
a bánat fáradt asszonya...
A bánat fáradt asszonya.

Uram!... Királyom! Jézusom!
— szólt ajka s némán térdre hullt.
Bűnét remegve bánta, míg
az Isten keze érte nyult...
Az Isten keze érte nyult...

„Emelkedj hozzám — szólt az Ur,
szent voltál lent, te szent vagy itt.
Bűnöd csak az, hogy szerettél,
erre meg rá a szíved vitt...
Erre meg rá a szíved vitt."

Imáknak szárnyán lelke, míg
megbánva bűnét mennybe ment
Kereszt alatt, a Golgotán
kihült az asszony szíve lent...
Kihült az asszony szíve lent.

Szent volt az asszony, mégis itt
méhében átkot hordozott.
Kereszt alatt a Golgotán
világra engem „Ő" hozott...
Világra engem „Ő" hozott.

TÖRZSÖK JÓZSEF

ÉN NEM TUDOM...

Én nem tudom, hogy a szívem
Mi fogja el olykor,
Amikor egy barna kislány
A tóparton súlykol.
Ha megpillant mosoly derül
Piros két arcára,
Bele néz a tó vizébe,
Mintha hozzám szólna.

Sugjátok meg nyíló rózsák,
Tóparti virágok,
Mit mond az a barna kislány,
Mikor arra járok?...
Azt dalolja a tópartján:
Hej de boldog lenne,
Csak az aki nyomába jár
A szívére lesne.

LŐRINCZ ENDRE

CSAK EGYSZER MÉG...

Csak egy virágot tépni
Egy sírról, messze, fönn,
Csak egy pár könnyet sírni
Az eltikkadt rögön,
Csak halkan elrebegni
Lelkemnek szózatát:
Add vissza Isten, újra
A szép, magyar hazát!
Idegen föld ölében,
Nem nyughatik a szív,
Álmatlan éjszakákon
Sikoltva, sírva hív,
S én szállanék, repülnék
A messzeségen át,
De martaléc orozza
Anyám haló porát,
Anyám haló porát.

Csak egyszer még, csak egyszer,
Zokogva, csendesen,
Imával térdre hullni
A régi bérceken,
Hadd zúgja ott köröttem
Az erdő fája mind:
E drága, kincses ország
Áldott — miénk megint.
De addig lenn a földben
A holtak sírjanak,
Álmatlan éjszakákon
Sikoltva hívjanak,
Rohanjunk, mint ítélet
Határon, gáton át,
Mert vissza kell szereznünk
Anyák haló porát,
Anyák haló porát...

Radványné Ruttkay Emma.

MÉZESKALÁCS-SZÍV

Írta: ABA ILDIKÓ

Rozika megnézte magát mégegyszer az előszoba nagytükrében és vídáman beköszönt a hálószoba ajtaján.

— Kezeit csókolom, nagyságos asszony. Már megyek is, kész vagyok mindennel. Szétnézek egy kicsit a vásárban.

— Itthon légy hét órára, Rozi — szólt utána az asszony álmos hangon.

Frissen penderült ki a kapun, arcán a tükörből szerzett megelégedettség öntudatával. Az utcán megállt egy pillanatra. Tétován nézett körül, nem lát-e ismerőst, hogy ne menjen egyedül. Elmosolyodott. A szomszéd ház kapujában a házmester katona fia álldogált s mikor megláta Rozit, gyors léptekkel feléje indult.

Nem sokat adott Rozika máskülönben a fiúra, de hiába, a katonaruha mégis csak imponál. Különösen a barátnőknek, akik irígy szemekkel néznek utána, amint oldalán a bakával a nagyvásár felé haladt. Különösen, mivel már csillaga is volt a fiúnak.

Lassan, imbolyogva tértek-fordultak a nagyvásár nyüzsgő áradatában. Vitették magukat a tömeggel, meg-megálltak egy-egy hangosan kiabáló mutatványos sátra előtt s a hajóhintára is felültek. Rozika nagyot visongatott, mikor Jani erősebben hajtotta meg a hintát, könyörgött is neki, hogy szálljanak le, mégis, mikor újra a földön voltak, nevető, kipirult arccal sóhajtott fel.

— Milyen finom volt!

A katona a céllövészetben is megmutatta, hogy ért a dolgához. Két apró tárgyat nyert s gavallérosan Rozikának ajándékozta. Még jeges málnát is vett a lánynak.

Rozika szétnézett a bazárosok között. Egy-két apró használati tárgyat vett, művirágot a konyhakredencre, azonkívül egy levesszűrőt, meg debreceni perecet, amivel az asszonya bízta meg. No, meg a gazdája kisfiának is vett egy csörgőt. Úgy érezte, hogy ezzel a csekélységgel legalább viszonozni kell azt a szép harasztkendőt, amit tőlük kapott vásárfiába.

Jani egy mézes sátor előtt állott meg. Ránézett a Rozika hamvaspiros arcára, aztán válogatni kezdett a mézeskalács szívek között. Egy szép, virággal feldíszítettet vett meg, aminek a közepére csak három szó volt írva, de ez nagyon sokat jelentett: „örökre tied vagyok".

Mosolygó arccal vette át Rozika a szívet. Meghimbálta kissé a testét, ahogy otthon szokták falun a kút körül, a nagy templom előtt a lányok. Itt a városi aszfalton, a Rozika városiasabb ruhájában kissé félszegnek tünt fel ez a mozdulat. A katonának azonban tetszett, mert kivillant a Rozika „slingölt" alsószoknyája és a piros eper szája azt mondta:

— Jaj, de nagyon szép!

Még el sem mult a friss, üde arcról a megilletődés, midőn szép szál parasztlegény szólt rá a lányra.

— Rozika, de rég nem láttalak!

— Jé, a Pista!

A Rozika hangja olyan boldogan csilingelt föl, hogy Janinak jeges áramlat szaladt át a szívén.

— Falumbéli, — magyarázta a dolgot Rozika a katonának. S annyi kérdés, felelet szakadt ki mindkettőjükből, hogy a baka érezte, hogy itt felesleges.

— Rozika, én már megyek hazafelé, — mondotta s lelke mélyén még kis bizakodás volt, hátha vele jön a lány is.

— Már megy? Akkor Isten vele, Jani. Én elmegyek Pistával, felkeresem a falubelieket. Azt mondja, a sógorom is itt van. Itt álltak be a szekérrel a szomszéd utcában.

S amint a viszontlátás örömében szelesen tovarebbent a másikkal, karjáról, a többi vásárolt holmi közül kiesett a mézeskalács szív.

Jani fel akarta venni, Rozika után szaladni s azt mondani neki:

— Rozika, ha már engem itt is hagyott, legalább a szívemet őrízze meg!

De mielőtt lehajlott volna érte a földre, egy szigorú arcú, nagybajuszú zord férfi rálépett. A fiú nézte egy darabig az összetaposott szívet, aztán lehorgasztott fejjel, nagyon szomorúan elindult a másik irányba.

Pedig nem történt semmi, csak Rozika az öneki ajándékozott szívét leejtette a földre s valaki, talán a Sors maga, eltiporta, összetörte.

A RÉGI JÓ VILÁGBÓL

AZ ÁL-SZAKÁLL.

A békebeli anyagi helyzet sokaknak megengedte a szórakozást, mulatozást. Cs... úr, ki aranyos kedéllyel rendelkezett, rögtönzött viceiről volt nevezetes. Egyszer, hajnltajban, illuminált társasággal megy a „resti" felé. Akkor jött be a budapesti személyvonat, többek között egy galiciai pájeszes zsidó toszitotta a levegőt a régi „Royal" előtt.

Meglátja Cs... úr, odamegy a rendőrposzthoz: — Kérem, biztos úr! Ez az ember kém. Nagyon gyanus, álszakál'a van!

A rendőr állj-t kiált a zsidóra, mikor az megáll, hirtelen megrántja a szakállát.

— Áj, váj, — kiabál a zsidó, — micsoda személy elleni merénylet ez? — merl a vatódi szakálla lett megrántva.

A rendőr odamegy a nevető-göresben fetrengő társasághoz, s kérdőre vonja Cs... urat, hogy miért vezette félre a hatóságot.

— Én csak azt mondtam rendőrkém, hogy az emberkém nagyon gyanus, ál-szakála van... hát nem az álán van a szakálla?

Frenetikusan tört ki a kacagás a rendőrből is, s a megindúló zsidó visszavissza fordulva morfondirozott magában: ez a rendőr tisztára bolond.

JULI, A MACSKA.

Cs... úr egy kurta korcsmába járt kvaterkázni. Mikor ez az eset történt, napfényes, nyári délután volt. Az udvaron, kisasztalok mellett szürcsölgette a rendes kompánia a gyöngyöző nedűt.

Volt a korcsmárosnak egy nagyon kedves, szótfogadó macskája. Julinak hívták. Ha azt parancsolta neki, hogy másszon a fára, egy perc alatt fenttermett az a fa tetején.

Egyszer Cs... úr fogadott a korcsmárossal 10 üveg borba, hogy ő meghipnotizálja a Julit úgy, hogy az nem mászik fel a fára. Odahívták a macskát az asztalhoz. Cs... úr felvette az ölébe, hókusz-pókuszolt vele egy ideig... közben a korcsmárost a söntésbe, kiszolgálni hívták... Ezt az időt felhasználta a vicc-mester: egy éles bicsakkal levágta a Julinak minden egyes körmét.

Mikor kiment a korcsmáros az udvarra, nagy hangon kérdezte:

— Megvan-e már hipnotizálva a Juli?

— Meg! — vágta vissza a macskát gyomrozó Cs.., úr.

— Áll még a fogadás?

— Áll!

— Juli! Mássál fel tüstént a fára! — parancsolta a korcsmáros.

Neki-neki iramodott a macska a biztatásra kétszer-háromszor is, de mindannyiszor leesett a földre. A társaság hisztérikusan hahotázott, s mikor a korcsmáros megtudta a macska-csonkitást, — hamar a puskámat! — kiáltással berohant a szobájába. Cs... úr jónak látta, ha nyullá változik, mert a puskaporosmérgű korcsmáros beleengedett volna egy pár srétet.

STIMMOLÁS A FÁN.

B... földesúr, 3000 magyar hold boldog tulajdonosa, a békeévek egy őszén a birtokára vitte ki a falu malac-bandáját. Szántó, legelő és erdő foglalta el ezt a nem megvetendő területet.

Délután érkeztek meg a cigányok a kastélyba. Mikor lecihelődtek a szekérről azonnal hozzáfogtak a stimmoláshoz.

A földesúr derüskedvű, tréfára hajló, jovíális magyar lévén, gondolt egy merészet, ácsit intve a cigányoknak, maga után rendelte őket s válán puskával, kezében korbáccsal megindult az erdőség felé. A cigányok egymásra pislogtak azokkal az apró, füstös bogarakkal, megkezdődött a sugdosódás: — Mi les? Vajjon mit tervez a méltóságos úr?... Biztosan salonnasütésre invitál azs erdőbe bennünket.

Megérkeztek aztán a tetthelyre. A földesúr lestimmoltatta a hegedűket. Megparancsolta, hogy másszanak külön-külön egy megtermett fára, úgy, hogy bizonyos körzetben 40—50 m. távolság legyen köztük. A cigányoknak nem igen tetszett a macska-szerep, de végül nagy lihegéssel csak felmásztak a földesúr által kiválasztott fákra.

A földesúr lentről, harsány hangon dirigálta őket:

— Most jön a stimmolás!

Aztán eljátszátok nekem: Minek turbékoltok búgó vadgalambok... De most hegyezzétek a sárral beteljesült fületek kagylóját: — ha kellő összhang nem lesz meg a játékotokban, ha a legcsekélyebb gikszert fogjátok, vagy lelövöldözlek, vagy még enyhébb eset: nem engedlek le benneteket reggelig a fáról. A cigányok össze-vissza kiabáltak egymásnak.

— Te kezsd meg! Te találd el azs „á" hangot!

A primás felé köpdösték az indulat szavait.

— Na, te gorilla-pofáju, most mutasd meg a cigányvirtust!... A primás el is találta, már úgy, ahogy az „á" s hozzá viszonyítva a „G"-, „D"- és „É"-hangokat, de a többiek olyan messze voltak tőle, hogy a kiabálást is alig hallották. Végre is, nem győzte várni a stimmolás-eligazodást, szólóba kezdett játszani, — de jajgatva hagyta abba, mert a fegyver eldördült s a golyó horzsolta az alatta nyújtozó vastag ágat.

— Ki adott erre engedélyt, hogy csak magad hegedüljél?... Nekem a banda összjátéka kell!

A banda tagjai, mint valami hernyók, lapultak meg a fák ágain, azt hitték, hogy az előbb jajgató primásukat lelőtte a földesúr. Közben beesteledett... A nehéz nyavalya majd kitörte őket... Néha-néha lövés dörrent az éjszakában félemlítésképpen, meg sem mertek mozdulni. Mikor világosodott, meggémberedve másztak le a fákról. A földesúr aztán fe'stimmoltatta a hegedűjüket és a kastélyban másnap reggelig huzatta a szebbnél szebb magyar nótákat, persze a cigányoknak a félelmetes éjszakáért nem maradt el a méltó honorárium.

Faragó Andor.

UJ KOLON KEZDŐDIK!
17-ÉN, HUSVÉT VASÁRNAPJÁN
délután fél 5-től fél 8-ig
NAGY
össztánc
HUSVÉT MÁSOD NAPJÁN
este 8-tól 12-ig nagy össztánc,
locsoló est!
SZÁRNYASKERÉK Hunyadi-u. 9.

SZOLIMÁN, AZ APA

ÍRTA: FAZEKAS IMRE

Ódon szavaknak, antik öltönyöknek s mindenfajta alkoholnak megrögzött barátja, Szolimán ott üldögélt egy színehagyott kiskocsma homályos zugában. Régi ismerősünk ő, nem kell külön bemutatni. Azt is tudjuk róla, hogy leginkább kocsmában található. Össze is illenek: a kocsma meg ő: olyanok voltak most, mint poros bútorok egy rég lezárt szobában.

A férfiú, aki hajdan fél várost izgalomban tartott különleges kalandjaival, kiről sohasem lehetett megállapítani: bolond-e vagy bölcs, szélhámos-e, vagy régi vágású nagyúr, kinek családi körülményei éppen olyan titokzatosak voltak mint származása, valamint foglalkozása (egyesek tudni vélik, hogy egykoron nevezetes városatya volt, kit végzetes szerelem kergetett a kalandorság és az alkohol karjaiba). — Szolimán ez alkalommal mélabúsan hallgatott és álmodozva sodorintott egyet-egyet törökösen lelógó bajuszán.

A viharvert duhaj rendkívüli módon megváltozottnak látszott. Ámbár külseje époly elhanyagolt volt, mint legvadabb magányossága idején, mégis tartásban, hallgatagságban, sőt poharának időnként ajkához való emelintésében is bizonyos méltóság bujdokált. Szinte nemes bánat lengedezett körülötte, ami annál meglepőbb volt, mert künn a természet épp most készülődött csodálatos átöltözéséhez a tavasz ragyogó tükre mellett és Szolimán ilyen időben felettébb vidám szokott lenni.

Tagadhatatlan, hogy még a legelvadultabb léleknek is vannak pillanatai, mikor keresni látszik saját hajdani tisztaságát; révedező gondolatai, melyek nyomán egy-egy tünő percre gyermeki ártatlanságába suhan vissza. S legyen egy élet bármily mozgalmas, vagy bármilyen árva vagy gazdag, vagy szegényes: eseményekben és tartalomban egy mozzanat, egy emlék, egy eltemetett vágy mindig felpattinthatja ennek az életnek rég rozsdásodó titkos zárait, hogy erre a pillanatra megállást parancsoljon a sír felé való rohanásnak. Így tünődhet az agg, midőn például öreg gyermeke születésére gondol a valószínűtlenül messze multból, vagy a nehéz beteg, aki a kórházi ágyon hajdani egészségét esengi vissza.

De Szolimán?...

Körülötte a társaság mindinkább zajosabbá vált. Delet harangoztak, mindenki igyekezett még egy korsó sört bekapni s régi gyakorlat, hogy az utolsóelőtti pohár hozza meg a hangulatot. Kis lány szaladt keresztül a termen, karján kosárkával, melyből cukrot meg virágot kínálgatott. A nap keresztül tűzött a csapszék elé állított apró lombokon s e lombok közt vakmerő verebek nyüzsögtek-csipogtak, rá sem hederítve a zajongó publikumra.

Ám Szolimán sötéten állta a tavasz ostromát. Még az udvarias vendéglőst is elkergette, aki friss itallal óhajtott kedveskedni. Goromba dünnyögéssel válaszolt annak a tulajdonosnak, aki éveken át hitelbe mérte neki a bort! (Azt is mondhatnánk: ingyen, mert hisz alig van valami különbség a ki nem fizetett hitel, meg az ingyen jószág között. De Szolimán mindig súlyt helyezett arra, hogy hitelbe kapjon meg valamit és nem ajándékba, vagy pláne ingyen: úri mivoltának ez utolsó erődítményét mindig féltékenyen őrizte.)

Rajongok a tavaszért s néha még most is bolondos gondolataim támadnak. A csintalan napsütésen csikó módjára szeretnék nyargalászni a fakadó fűvön, ámde most mindennél jobban érdekelt Szolimán kajla bajusza, amint ragyavert orra alatt meg-megremegett. Éreztem, hogy most valamely titok megoldása felé közeledem, egy titok felé, amely e sajátságos férfiú lelkéből épúgy kikívánkozik, mint sarjadó fű az anyaföldből s talán egészen más megvilágításba helyezi e haszontalan lump valódi mivoltát.

Puhatolózni kezdtem.

— Nézd Szolimán, micsoda pompa vesz körül bennünket s ráadásul fizetni sem kell érte. Mi az ördög lelt? Vén fiú, valld be, valami nő van a dologban. Kalandod akadt s ugy-e, elfelejtetted megkérdezni a gyönyörű címét?

Ügyetlenül fogtam hozzá, ez kétségtelen. De Szolimán elnézően ragadta meg poharát s bár mozdulatában ismét ott vibrált az a bizonyos méltóság, szemének szögletéből jóakarat sugárzott felém.

Bátorságra kapva, kihozattam a vendéglős által emlegetett üveg bort.

— Öreg csataló, hidd el, mindnyájunkat bánt valami olyan emlék, amit szeretnék meg nem történtté tenni. Itt van ez a Mihály — mutattam rá a szomszéd asztalnál kártyázó alakra —, hallottad micsoda ragyogó karrier előtt állott?... Jogász volt még, de már is biztos állásában... Völegény... Akkor közbejött valaki, kicsoda? — egy kis haszontalanság, libegő szoknya, éjféli kaland... s mint a villám, elperzselt mindent... Az ördögbe is Szolimán, mi ütött beléd?

Barátom vadul rácsapott az asztalra, szemei ijesztően lobogtak.

— Jól mondod — hördült fel —, közbejön valaki. Jól vasalt nadrág, símára nyalt üres koponya, gyalázatos séták a platánok alatt. És az asszony persze szereti a platánokat, meg a léhűtő, üres fickókat.

— Nagyon szeretted azt az aszszonyt? — kérdeztem csöndesen.

— Vigyen el az ördög — mordult rám —, azt sem tudod, miről van szó!

Nem, valóban nem tudtam, miről van szó. Az ember tapogatózik a homályban s mikor világosságra érne, elkáprázik a szeme. Locsoltam a bort a csapszékben és sokkal nagyobb izgalomban voltam magam is, mint amennyit ez az eset megérdemelt. De ez a fickó annyira a szívemhez nőtt már, amellett olyan keveset tudtam felőle, hogy minden szó, amit kibökött, valami különös értelembe öltözött.

Ekkor az a suhanc kisleány ismét beállított a helyiségbe, karján süteményes tálcával s verébhangon csicseregni kezdett:

— Cukrot, csokoládét tessék!..

Szolimánt érthetetlen izgalom fogta el a gyerek láttára. Szemei merően bámulták a fitos kisleányt, rajta keresztül messze, egyre messzebb nézett, az arca lángolt és egy nagy, nagy könnycsepp gördült rajta végig, hófehéren indulva s mindinkább piszkosabbá válva a bánattól terhes arc iszapjában. Szájából sóhaj röppent el, mint egy fehér galamb valamely fekete istállóból s magánkívül hebegett:

— Látod, ez tizenötéves... Tizenötéves... Az én lányom is — érted? — most tizenötéves. Napok óta figyelek minden gyermeket. Pici volt még, mikor az anyja elvitte tőlem. Sohse láttam azóta... Most milyen lehet? — ilyen? Mit tudsz te nekem mondani? Tudod, mit jelent az, apának lenni?...

Hangja recsegett, mint a gramofon, melyből kifogyóban a szusz. Még sokáig bámult a kislány után, aki ijedten kifutott. Aztán lecsuklott a feje és a következő percben már aludt. Mindig ilyen volt, hamar berugott s utána kegyetlen, fekete álomba zuhant.

Márkás
tenniszütők
Szendrőnél
Batthyányi-u. 22. sz.

Beszámoló három könyvről

I. TAKÁTS GYULA: „KAKUK A DOMBON". Versek.

A kaposvári Berzsenyi Társaság kiadása.

A Dunántul kulturája s irodalma a klasszikus hagyományok gyökeréből sarjadt ki, ellentétben a latin kultura hatásától kevésbé vagy alig átitatott többi magyar szellemi tájegységgel. Éppen ezért nem feltünő, hogy a legklasszikusabb magyar költők: Zrinyi, Berzsenyi, Kisfaludy, Vörösmarthy — mind a Dunántul szülöttei. De még a Debrecenben született Csokonai klasszikus példákon induló lirájában is felvillan és kimutatható a Dunántul formáló ereje, ha halványabb színben is. Földrajzi adottságánál fogva a Dunántúl közelebb állt a latin és a nyugati kulturához s így született meg egy egészen sajátos literatura: a klasszikus kultura gyökereiből táplálkozó s egyben európai magyar irodalom.

A „Kakuk a dombon" máris sokat nyujtó és még többet igérő poétája: Takáts Gyula fiatal kaposvári lirikus, szintén ennek a nagyszerü lirának a folytatója. Az első kötetében, a „Kút"-ban levő gyöngeségeitől megszabadulva, itt már formában hangban, témakörben sokat fejlődött s ízes, friss, fiatalos lendületü olykor kamaszosan bátor, egyéni lirát teremtett. Soraiban és azok mögött mindig érezzük a Dunántul üde levegőjét és megejtő varázsát. Biztos tájleiró készsége új, sokszor bizar, de mindig megkapó képek mozaikjából áll elő. Kimondottan szociális témáju verse bár nincs: mégis népiesebbnek tartjuk sok érdemtelenül felfujt „őstehetségnél" mert verseiben mély táj, föld- és népszeretet van. Uj népiesség ez, formában, hangban finomabb eszközökkel dolgozó lira. Halászok, pásztorok, kosárfonók ihletik meg sokszor Takátsot s róluk („Kosárfonó köszönti a tavaszt", — „A hajnal és a bivalyos". „Vén halász", „Zselici kanász", stb.) Egyik legszebb és legjellemzőbb darabja a „Himfi vers" igy hangzik:

„Csobogjatok csermelyek,
paskoljatok patakok,
én most régi talizmánnal
szebb világba ballagok.

Illanó füst már e föld.
Lábam vigan emelem,
mint kis gidát anyja tőgye,
hiv engem a szerelem.

Sziklák között visz az út,
jobbra-balra harlangok,
benne zengnek fátylasszavú,
kristályvizü patakok.

Fenyves völgyben kék forrás,
hivó szavát követem,
Mint halacska sásos tóban,
ott fürdik a szerelem."

Takáts Gyulában egy minden figyelmet megérdemlő, sokat igérő költőt ismerünk meg, aki nemesen tiszta, friss máris a fiatal magyar frónemzedék legjelesebbjei közé számitható.

II. MARCONNAY TIBOR: „AZ IDŐK KERTJE". Versek.

A „Kivonulás" kiadása. Budapest 1938.

Az „Idők Kertje" hatodik verseskötete már Marconnay Tibornak s neve és jelentősége — méltatlanul — mégis minduntalan háttérbe szorult kortársai között. Ennek az oka korunk irodalmi viszonyában és talán a költő egyéniségében rejlik, de ez a háttérbeszoritás semmit se vonhat le Marconnay időálló értékéből. Erdélyi József, Illyés Gyula, Szabó Lőrinc sokkal ismertebbek Marconnaynál, mert ma népi konjunktura van az irodalomban és némelyik nem is egészen tiszta irodalmi eszközökkel szerezte meg magának ezt a — sokszor kétes értékü — közismertséget.

Marconnay egy állandóan az alkotás lázában beszélő, sokszor próféciás hajlamú lirikus, a klasszikus és a nyugati formák biztos kezelője s a szonettnek ma a legkiválóbb magyar mestere. Az „Idők kertje" is — egy poéma kivételével — csupa szonettből áll. Minden egyes szonetje tiszta világos és tömör mintha klasszikus márványba vésné mondanivalóit. Nem játszik a formával, nála minden szónak sulya és jelentősége van. Tisztán zengő, tökéletes rimek, ritmikus, alexandrin sorok, befejezett strófák az ő szonettjének alkotórészei.

Itt-ott Heredia hatása — akinek különben ő szerelmesen nagy tisztelője s hű átültetője — érzik egyes darabjain, de ez csak hasonló lelki alkatuk s egyformán kemény klasszikus formaművészetük következménye.

S talán még annyi kivánnivalónk van Marconnaytól, hogy néhol tulságosan is márványhidegségüvé válik és itt-ott — rövid tömondataiban — prózai lesz — egyszerü helyett. Van aztán néhány témája, („Nekünk ma már nem kell...", „Józan költő szava", „Modern szánalom") melynek hangjával nem értünk egyet s méltatlannak találjuk szerzőjükhöz.

De — ezektől a lényegtelen hibáktól eltekintve — meg kell mondani, hogy Marconnayt az Ady utáni lirikusnemzedék egyik legkiválóbb tagjának tartjuk, lirájának kemény klasszicizmusa, tiszta, tömören kifejező hangja és tökéletes formaművészete miatt. A kötet legszebb darabjai: „Ha már fölkelt a nap", „Alusznak a kicsik", „Kivonulás", „Erdélyről beszéltél" az adriai versek, „A kő" — a „Gyémánt" és a Márványnak..." s a „Tünődő és a Nap" cimü hosszabb szabadverse.

III. BÁRDOSI NÉMETH JÁNOS: ÉLET ÉS IRODALOM.

Tanulmányok. Az „Irott Kő" kiadása, Szombathely.

A lirikusként jelentkező s ma már a Dunántúl vezető irójává fejlődött Bárdosi Németh János ezuttal rövidebb tanulmányát, ismertetéseit bocsátotta közre.

Nem magasrendü, elvont esszék ezek a kisebb irások, de szerzőjük mégis sok érdekes és értékes adatot, szempontot és megállapitást hoz. Az „Irodalom és decentralizáció" c. cikkében a magyar vidék lehetséges iróinak több lehetőséget biztositó összefogásáról és megszervezéséről ir, nem kicsinyes lokálpatrióta szempontból, hanem épen az egyetemes magyar kultúra egészségesebb jövője érdekében.

Értékes cikkeket találunk ezenkivül a magyar néplélek kincseinek mielőbbi megmentéséről; Surányi Miklós emlékezetes Széchenyi-könyve körüli vitáról; Ady nagy port felvert s Féja Géza által kiadott cikkeiről; Juhász Gyula utolsó verseskötetéről; az egyke és a svábok miatt pusztuló dunántúli magyarságról Gárdonyi Géza fiatal korának eddigi részleteiről, Tinódi Lantos Sebestyénről, akit mint az első magyar riportert mutat be; Móra Ferencről, Móricz Zsigmondról, a halott Kosztolányiról és Szombathely finomtollú, tipikus poétájáról, Ősz Iványról.

Bárdosi Németh János lirája és regényei mellett ezzel a tanulmánykötetével, mint kritikus és esztétikus is sikerrel letette a vizsgát.

TÓTH ENDRE.

A szép szomorúság költőjének templomában

„A természetszeretet debreceni örökség nála és a betegségével kapcsolatos, mint Csokonainál" -- Tóth Árpád élete és emléke

„A művészet rokon a halállal, jobbanmondva a művészet a halál függvénye. (Oláh Gábor: Tóth Árpád költészete.)

A merésztekintetű, komor Nagyúr, a csillogó kaszáju Halál végigsepert a Nagyerdőn. Lehellete nyomán megborzongott az erdő. Sírva nyögtek a fák, s a Nagyúr útját fekete felhő kísérte, mint valami kifakult haiotti zászló, amelyen három betü rémlett. Három betü, amelynek láttára felsikoltott a gyermek álmában, amelynek közelségére esdő imába, vagy fáradt káromkodásba fulladtak a hétköznapi szavak. — TBC: orditotta a zászló felirata, s a merésztekintetü, komor Nagyúr felkacagva csapott le csillogó kaszájával...

Suhintása nyomán lebicsaklott — egy pusztai virág. Derékbe szelte a kegyetlen kasza, s a szelíd, lányoslelkü ember, a szelíd bánat költője, Tóth Árpád negyvenkétéves korában visszaadta meggyötört életét a Teremtőnek...

Tóth Árpád 1886-ban született Aradon. Tóth Andrásnak, a híres debreceni szobrásznak a fia, s a családdal hároméves korában került Debrecenbe. Mikor hatévessé cseperedik, az ispotályi elemi iskolába iratják, majd a „Fazekas Mihály" állami főreáliskolában tanul, ahol 1904-ben, 18 éves korában jelesen érettségezik. Egyetemi éveit Budapesten tölti, tanárnak készül, de vére az ujságírói pálya felé hajtja. Debrecenbe kerül vissza ismét, ahol a Debreczeni Ujságnál és a Debreceni Független Ujságnál dolgozik. Kedvenc tartózkodási helye a Nagyerdő. Itt végezte mindennapos, merengő sétáit, s itt a madárdalos, lombzizegéses csendben születtek meg legszebb versei. 1928-at irtak, s élete belül korhadó, porladó, szúette fájáról negyvenegy megfakult évlevél perdült le. S a negyvenketfediknél földreomlott a megkínzott tölgy is.

TÓTH ÁRPÁD OLÁH GÁBOR TÜKRÉBEN.

Oláh Gábor, a debreceni reáliskola irodalomtörténelem tanára az iskola 1928—29-ik évi értesitőjében gyönyörü cikkben ismerteti Tóth Árpád költészetét. — A szeretetnek gyöngyszemeiből rakta ösze Oláh Gábor ezt a kis tanulmányt, s a szivégő rubintjával színesitette azt. Itt csak egyes részeket idézek ebből a tanulmányból, de ezek is elegendők lesznek arra, hogy Tóth Árpád művészetéről — Oláh Gábor nyomán — fogalmat alkossunk.

„Aki tudja azt, hogy a művészet sok tekintetben az ellentétek játékos megoldása, sejtheti már ennyiből is, hogy Tóth Árpád egész lényében igazi művész, igazi költő", irja Oláh Gábor. Majd egy más helyen: „Tóth Árpád a szelíd, lányoslelkü költő", „a szelíd bánat, a szép szomorúság költője."

Sokszor „a szép szomorúság bája ragadja Tóth Árpádot a jobb szó hijján magaimádásnak, vagy magabámulásnak nevezhető lelki diszpozicióba helyezkedésre", s ez az „önmaga fölébekerülés: a legmodernebb vonás Tóth Árpád költészetében". Belegázol a nyers élet avarjába, s igy jegecesedik ki benne, hogy „az élet minden pontjában szép, ha az örökkévalóság, azaz a halál szempontjából nézzük." Szerelmi dalaiban „bú és vágy hangján zokog", s „sokszor szivében halkan arcra dől a méla bánat, s kékkösöntyüs kontyát megbontva sir a sürüdő setétben." „A szive: élő, meleg, fájdalmas szelence, mely könnyek balzsamával és vágyak kincsével áldott." „Tóth Árpád fantáziája: festői, preciz, és a mindennapi élet színeivel, vonalaival dolgozó." „A természetszeretet debreceni örökség nála és a betegségével kapcsolatos, mint Csokonainál", s a csodálatos „fantáziája egyszerre háromféle képzettel dolgozik: szín, hang és mozgási képzettel." Tóth Árpád nagyon vigyázott arra, hogy senkit meg ne sértsen, de „ha nem tompit is, selyembe vonja a szavak élét." Játékos kedvessége majdnem mindig kiütközik, s ez a játékosság a báj forrásából táplálkozik. A báj, a báj és a báj mindenütt.

„Örök tavaszban járnék, melyben a rügyek barna
puhájún uj levél görbül már szelíden,
Mint enyhe nap verőjén ha kismacska
pihen
s bársonyos talpából lágyan ferdül ki
gyenge karma."

„S amint a heverő kis macska képét belopja a természet tavaszi képébe: épen kicsiségével önti el a báj színét az egész versszakon."

„A LEGSZEBBEN BESZÉLŐ MESEKIRÁLYFI."

Tóth Árpád húsz év alatt 166 verset irt csupán. Valamennyinek elsőrangú a formaművészete. Négy kötetben adta ki verseit: „Hajnali szerenád", a „Lomha gályán", „Az öröm illan" és a „Lélektől lélekig" cimü könyveiben. — Müfordításai „Örök virágok" cimen láttak napvilágot. Első kötetében a formák szigorú zártsága uralkodik, utolsó kötetében azonban felszabadul ezalól, s az Ady-féle szabadon lüktető jambusos formák felé hajlik. — A „Hegyi beszéd felé" cimü versében maga is dalol erről: „Bár hangja dadogóbb és fénye ritka, de — érzed? — mélyebb, — s érzed? több a titka. S nemcsak magad fájsz benne, de a tág egész világ."

Ezekután Oláh Gábor ebben szüri le vizsgálatának eredményét: „Tóth Árpád a férfias báj hangját viszi bele az uj magyar költészetbe. Tóth Árpád legszebben beszélő magyar költő. Mindig valami mesekirályfira kell gondolnom, mikor édes és bús sorait olvasom. S a lelke, az a szelid jó lélek, szinte már leányalakot ölt magára, s úgy lebeg felém az illuziók, a költészet erdejében, mint Hófehérke az üvegkoporsóban. A természet színes drágakövei, a rózsák beborítják szemfödelét s koporsói ágya szélén vigyázva ülnek, mint árva törpék, a halk rímek, és zokognak csendesen."

IGY SZÜLETETT MEG AZ EMLÉKMŰ.

S ez a zokogás halkan zsong a Nagyerdő felett, amelyben annyit járt, sétált elmerengve. Ez a zsongás túlélte a porladó földi porhüvelyét, s a finomfülü emberek meghallották azt. Igy születhetett meg a debreceni származású Popper Ferenc budapesti épitészben az a gondolat, hogy Tóth Árpád kedves sétahelyén emlékművet emeljenek. Az Ady-társaság már rendezett gyászünnepeket Tóth Árpád halála emlékére, s most Popper Ferenc gondolatát magáévá tette. Popper meg is tervezi az emlékművet, s Medgyessy Ferenc szobrászművész készíti el Tóth Árpád domborművét rá. A költségek fedezésére 1930 tavaszán emlékünepélyt rendezett az Ady Társaság. — Ekkor csak egy kis része gyült egybe a költségeknek. 1934-ben az egyik budapesti lap munkatársa v. T. Á. 150 pengőt adományoz az emlékmű céljaira, s ezzel, valamint Debrecen városának 150 pengő értékü téglaadományával megindulhat az emlékoszlop felépítése. A tervezést, valamint a munkát Popper Ferenc teljesen díjtalanul készítette el.

Évtizedes tölgyek alatt, a Simonffy-út elágazásához közel eső körönd szélén, a Vilmos császár-körút mellett, nyurga fenyőfák szomszédságában emelkedik az emlékmű. — Egy vén anyáskodó tölgy gallya szeretetteljesen hajol a Klinker-téglа oszlopot lezáró görögös, bronzváza felé. Az oszlop felső részén bronz dombormü díszlik: Tóth Árpád magashomlokú feje, azzal a bánatos, fájdalmas szemekkel. Alatta az emlékmű felirata:

Tóth Árpád
1886—1928
Jó így csendesen nézni a fákat,
Érezni a derűt, mely mindent áthat
A debreceni Ady-Társaság
1934
Medgyessy sc. Popper arch.

A köröndön nevekkel, s átnyilazott szivekkel televésett padok, s körösközül madárdal, mezei virágillat...

1934 június 10.-én leplezték le a gyönyörü emlékoszlopot. Az ünepélyen megjelent a költő édesanyja, özvegye és árván maradt kisleánya, Mitrovics Gyula egyetemi tanár, Csobán Endre főlevéltáros, Oláh Gábor és még sokan mások.

Ady Lajos tankerületi főigazgató, az Ady-Társaság elnöke mondotta az avató beszédet és adta át a városnak az emlékművet. A város nevében dr. Csürös Ferenc kulturtanácsnok vette át azt. Beszédében párhuzamot vont Csokonai és Tóth Árpád között, s a költő emlékének hü ápolására tett fogadalmat. Kertész Dániel három Tóth Árpád verset szavalt ezután, majd Szabó Lőrinc hirlapiró méltatta az ujságiró Tóth Árpádot. Végezetül Nagy Emma költőnő adta elő Tóth Árpádról irt, alkalmi költeményét. Ezután Papp Károly egyetemi tanár, a Csokonai Kör nevében helyezett koszorút az emlékműre.

Ettől a naptól kezdve ott borong a sötéttónusu emlékmű a nagyerdei tölgyek alatt, mint a körötte lebegő Tóth Árpád szelleme.

A játszi szellő homokot sodort a finommüvü vázába, az Ur angyalkái öröm könnyet pergettek belé, és a csattogó madár fümagot vetett a földbe. A nap életre csókolta a kis magot, s ilyenkor, tavaszidején kiserken a bronzbörtönből a zöld fü. S minden tavasszal „az uj tavasz játékos ujja rügyet sodort az águegyen s most lágyan enyhe szája fujja, hogy szétnyiljék és lomb legyen". S minden ujabb rügyfakadással szebb lesz a mi szemünkben is a Nagyerdő, csillogóbb a mélaszavú, általa ihletett költő, Tóth Árpád emléke.

Egy fiatal debreceni festőművész nagy sikere az Ernst muzeumban

Virágvasárnapján nyilt meg az Ernst Múzeumban a Szinyei Merse Pál Társaság rendezésében a fiatalok bemutatkozó kiállítása. Tavasz, fiatalság jellemzi a szép elindulást. Mennyi friss tehetség, — gondoljuk örömmel, — és boldog büszkeség tölti szivünket, hogy Debrecen város „koronázási" ösztöndijának — egyik ezévi nyertese, Somlay Gyulának képeit is feltaláljuk közöttük. Somlai Gyula itt, Debrecenben a piarista gimnáziumban Bánszky Tamás művész-pedagógus keze alatt kezdte ezirányú tanulmányait.

A kiállításon e fiatal és rendkivül tehetséges művész két nagy linoleummetszet kompozícióját állitotta ki.

A két nagyméretü grafikus kompozició biblikus témájú, (Ecce Homo, Kálvária) teljesen egyéni hangú, sablonmentes megoldásban.

Egyébként megjegyezni kivánjuk hogy Somlai nemcsak a város ösztöndijját nyerte meg az idén, hanem a Nemes Marcel-féle dijat is. Ezek után minden reményünk meg van arra, hogy Somlairól ily szép kezdés után még sokat fogunk a közeljövőben hallani, jelentős művészi sikerekkel kapcsolatban.

Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja
Alapittatott 1867-ben.
Telefon: 23-70. Telefon: 23-71.
Alaptőke és alapok cca. 70 millió pengő.

DEBRECENI HAJLITOTT BÚTORGYÁR ÉS FAKERESKEDELMI R.-T.
Gyár: Debrecen, Nagyvárad-utca 31. Telefon: 12-75.
Tűzifa-osztály: Salétrom-utca 5. Telefon: 21-56.
Bútor-osztály: Ferenc József-út 32. szám. Telefon: 23-41.
Budapesti lerakat:
VII., Rákóczi-út 30.
Telefon: 1-331-47.
A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Fogkefének ninesen párja
Hogyha TIP-TOP a márkája.
Gyártja:
AZ EGYESÜLT KEFEGYÁRAK R.-T. DEBRECEN.
A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

VILLANYSZERELÉS
BIRO és BORKA
Piac-utca 44. RÁDIÓ

A posta szóval kapcsolatos jelzős szavak

Irta: Dr. Monus Ferenc

A „posta" szó Magyarországon a XVI. században kezd ismert lenni, később elterjedni, majd hosszúhosszú idők multán népszerűvé válni. A XVI. század előtt nálunk a „posta" szót nem ismerték; hírnökök, futárok járták az utakat, réveket, átkelő helyeket. Ezek a kormányzat és magánosok emberei voltak.

A szervezett postaintézmény létesitésével, mely összeesik a Habsburgok magyarországi uralmával, — e szerv fontossága nőttön nőtt s a „posta" szót a fejlődés folyamán szükségszerüen különféle jelentésü és értelmü jelző-szóval ruházták fel. Ezek a jelzős szavak a posta egész multjáról beszélnek s mint ilyenek feltétlenül korjellemzők is. A „rabposta" pédául a török hódoltság korára emlékeztet, a „kambiaturaposta" a török kiüzetése után Mercy gróf kormányozta Délvidékre, a „Deligence" posta a XVIII.—XIX. század postakürtös életét juttatja eszünkbe. stb.

Szeretettel kell megállani egy-egy kifejezés előtt s egész világ tárul fel előttünk rossz, járhatatlan utjaival, harcos csetepatéival, örömével, bujával, tárogató, vagy posta-sipos melódiáival. De nem szabad mindig a mai értelemben vett postára gondolni, hanem legtöbbször személyre, mint ahogy sokáig személyt értettek apáink a „posta" szó alatt. — És ezek a sokatmondó, különféle értelmü jelző szavak alkalmazása azt is bizonyítja, hogy a magyar nyelv szókincse milyen gazdag, ha fogalmat jelez, vagy fejez ki.

A posta (hírközvetítés) különféleségének jelzésére régtől fogva használt, közel 100 jellegzetes és ugyanakkor korjellemző szót irtam össze. Van ezek között egynéhány osztrák, sőt francia kifejezés is, ezek igy mentek át a közhasználatba, de egyes vidékeken magyar jelentőségük is használatos volt. Érdemes figyelemmel olvasni.

Alkalmi, — altiszti mozgó, — állami, — átmenő, — átrovatoló, — absatz, — baj, — céh, — cigány, — cimeres, — (erdélyi fejedelmek futárai), császári, — császári, királyi, — császári és királyi, — csiga, — (gúnyos értelemben lassú), — cső, — deligence, — dupla, — egész, — erdélyi, — érkező, — extra, — fejedelmi, — fél, — fiók, — fő, — futár, — fuvaros, — galamb, — gyalog, — gyors, — gyűjtő, — Habsburg, — hadi, — hamar, — helyi, — hintó; — hivatalos, — induló, — (jó hírt hozó), kalauz, — kamarai, — (pozsonyi és szepesi kamara postája), kambiatura, — kariol, — kereskedői, — királyi, — kis, — klapper, — kocsi, — közönséges, — kuruc, — küldönc, — külön, — lassu, — levél, — légi, — lovas, — magán, magyar, — malle, — málha, — másfél, — mészáros, — mozgó, — nemzetközi, — német, — (igy), nyargaló, — ordinária, — osztrák, —Paar, — paraszt, — portai, — (az erdélyi fejedelmeknek a szultán udvarát járó postásai), rab, — Rákóczi, — rendes, rendkivüli, — repülő, — rossz, — (nem jó hírt hozó), sebes, — stabil, — staféta, — sürgöny, — szárazföldi, — szekér, — székely, — tanyai, — Taxis, — tiszti mozgó, — titkos, — (II. Rákóczi dunántúli postái, állomáshelyeit ő és bizalmas emberei ismerték), udvari, — vasuti, — városi, — vásári, — világ, — vizi-posta.

A „posta" szóval kapcsolatosan ma már nincs szükség a jelző szavak különféleségére, mint a multban, elegendő maga a törzs szó: posta. A közönség nem is igen használ jelzőt e szóhoz, mert ez ma mindent kifejez. Egyes vidékeken még használt a „gyalogposta", „tanyai posta" kifejezés, vagy általánosságban ismert és használt ma már a „légi posta" mint új szervezés. Ujabban a „galambposta", mely régi kedves világok romantikájára emlékeztet.

Golyóscsapágyas-kocsik

60 q teherbirásig, vaskerékkel vagy fúvott új és használtgumikkal, valamint hajtókocsik és alkatrészek a legnagyobb választékban kaphatók:

Lévay kocsigyártónál, Cegléd.

Tavaszi újdonságok fővárosi kivitelben

szolid árak mellett készit Takács János cipész-mester

Debrecen, Batthyány-utca 4. A Takarékosság kötelékébe tartozó cég.

Nyiregyházán keresik a debreceni gyermekklinika betörőit

Hírt adtunk már arról, hogy a debreceni gyermekklinikára a szerdára virradó éjszaka ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak s az egyik irodahelyiségből 2.000 pengő körüli összeget magukkal vittek.

A tettesek a betörés alkalmával csak az egyik íróasztal fiókját nyitották fel s miután ott a pénzt megtalálták, nem is kerestek egyéb értéket, hanem munkájuk eredményével megelégedve, eltávoztak.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a nagyarányú betörés ügyében. Az a gyanú merült fel, hogy a gyermekklinikán elkövetett bűncselekményt nem Debrecenben tartózkodó bűnözők követték el, hanem az a betörőbanda, amely az utóbbi időben Nyiregyházán és Szabolcs nagyobb helyein egyre-másra követi el a betöréseket. A rendőrség a betörésről nyomban értesítette a debreceni bűnügyi osztályt, mert alapos a gyanú, hogy a betörők munkájuk végeztével Nyiregyházára jöttek és itt bujkálnak.

Kézrekerítésükre országos körözést is kibocsátottak.

Rádiók most olcsón kaphatók!

Ünnepre gramofon-erősitők!

Burgundia-u. 15. Mayer mérnök Tel.: 15-79.

Egy Verhovay magyar „követ" debreceni útja elé

Az idén eddig még nem látott tömegekben özönlenek az óhazába a világ minden sarkába elszórt magyarok. Szivükben érzik, hogy együtt kell ünnepelniük az óhaza minden népével azoknak is, kiket a sors messze dobott az Alföldről, Erdélyből, vagy a Felvidékről. A szivekben valami megmagyarázhatatlan édességgel tör elő a hazeszeretet, a hon viszontlátásának vágya. A debreceni református kollégium világraszóló jubileumán, az eucharisztikus kongresszus hatalmas ünnepségein ezrével akarnak résztvenni külföldi magyarjaink.

Jönnek haza. Az őshaza meleg szivének dobbanását hallgatni. Jönnek csoportosan, jönnek egyesek, messziről, tengerentúlról. Jönnek, mert érzik, hogy jönniük kell. A szivekben megcsillant remények már tették fogamzottak, és szerte a világon megkezdődött a hazatérő magyarok lázas készülődése.

Az Északamerikai Egyesült Államok területén működő Verhovay egyesület ismét útjára bocsátja ötven fiatal, magyar követét. Ötven magyar fiú és leány siet vissza erre az áldott földre, hogy megcsodálja itt a nap és hold járását, a csillagok sziporkázó fényét, a végtelen pusztát, Szent István kilencszázéves álmainak kiteljesedett valóságait, a magyar váraljakat, a világba fényesitő kristályos kulturájú magyar városokat és azt a népet, amely körül fényes történelmi idők hullámzottak el és amely most is bámulatos igyekezettel, hősiességgel igyekszik megtépázott országa egységét helyreállitani.

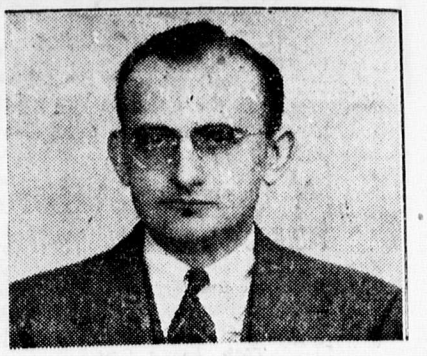
A Verhovay követek magyarországi útja körül, Nyári Egyetemünkön keresztül közelebről érdekel bennünket egy homestadi (USA) városi gimnáziumi magyar tanár útja. **Fekete István** tanár az amerikai második generáció tagja, aki meglehetősen nehéz körülmények között indította el felfelé ivelő pályafutását. Szorgalma gyümölcséül **Homestad** város gimnáziumának már három éve tanára és közben a legkülönbözőbb útakon fáradozott azon, hogy műveltségét teljessé tegye.

Ez a fiatal tudós egyre nagyobb szükségét érezte annak, hogy magyar mivoltának még sokkal tartozik és mint legtermészetesebb dolgot elhatározta, hogy az idén Debrecenbe útazik, ahol a Nyári Egyetemen akarja bővíteni ismereteit és tökéletesíti magyar nyelvtudását.

A fiatal amerikai magyar tanár, kint élő magyar testvérei körében igyekezett segitséget találni terve megvalósításához. Igy hozta össze sorsa a Debreceni Ujság—Hajdufőld egyik belső munkatársának Pittsburgban élő magyar barátjával **Kurják Ede** fogorvosjelölttel. **Kurják Ede**, — aki egyszer már járt itthon, Debrecenben, megható szeretettel sietett honfitára segítségére és napokban hosszabb levelet küldött hozzánk **Fekete István** érdekében.

Ez a levél annyira megható és szivhezszóló, hogy alkalmasnak tartjuk annak egyes részeivel a nyilvánosságot is megismertetni.

Kurják Ede levele ezt mondja: **„...Pista egy nagyon szorgalmas és törekvő fiú, aki saját erejéből felküzdötte magát addig a polcig, amit hasonló környezetben élő fiúk közül nagyon kevés ér el még a „lehetőségek hazájában" is.** Három évig szorgalmasan és dicséretesen betöltötte tanári állását, közben tovább képezte magát nyári egyetemeken..."

Fekete István, Homestad város (USA) gimnáziumának tanára

„Mint itt született magyar, református vallásu szülők gyermeke, — szól tovább a levél,— **a magyar nyelvet nem a legtökéletesebben birja** és az itten élő magyar társadalom igazán kevés buzditással szolgált magyar mivoltára; ennek ellenére büszkén vallja magyarságát és bizonyitékául ennek, megvalósítja az idén régi óhaját, szülei hazájának meglátogatását és annak tanulmányozását is magáévá teszi.

Meg akarja tanulni Debrecenben azt a nyelvet, amit uj, fogadott hazája megtagadott neki. Közelről meg akar ismerni mindent és mindenkit, akik a magyar múlthoz és jelenhez tartoznak, hogy ezáltal úgy magát, mint mindenkit meggyőzhessen itt Amerikában Magyarország nagyságáról!"

Megható ennek a levélnek minden mondata. Megható azért, mert a sorok sugalmazójának szivében hamisíthatatlan magyar vér lüktet, amely él és munkál messze, a tengeren túl is. Munkálása a magyar élniakarás biztosítéka nekünk, akik a hazai rög taposása közben tekintünk fel elszakadt testvéreink felé.

Majd igy fejezi be sorait a levélíró:

„Amikor megtudtam ezeket a terveket, igénybe vettem a köztünk fennálló barátságot és biztositottam, hogy Debrecenben egy igen kelves barátom van, akit feltétlenül szeretném, hógy megismerjen..."

„...és mivelhogy a magyar nyelvben még annyira nem járatos, hogy levél útján közölhesse iráprevious való tiszteletét, megkért, hogy én tolmácsoljam mindezt Neked..."

Ezek a jó barát érdekében irott sorok hívebben beszélnek a szóvirágos körülirásoknál. Egy fiatal magyar tanár természetesnek találja azt, hogy Amerikából Debrecenbe jöjjön magyar nyelvet, kulturát tanulni és magyar vidéket, magyar embereket megismerni. Mi is természetesnek találjuk, hogy e nemes törekvésében legjobb erőnk szerint segítségére legyünk.

Debrecent, fáklyaként lobogó Nyári Egyetemével szerte a világon ismerik már. Magvető munkája mindjobban hozza meg áldását szerte a világon, de legszebb áldás nekünk az, mikor e jelképesen elvitt fáklya fénye tengerentúlon igy lobban fel egy-egy fiatal magyar testvérünk szemében. Bárcsak ez a fáklya minden magyar szivében az áldozatos hazaszeretet tüzévé égné ki magát!...

Irógép kellékek

HURAY Iparkamara, T. 17-93

ZÜNDAPP
körzetképviselet
Felvilágosítással szolgál:
Budaházy Zoltán
jogszigorló.
Németh Dániel és Társa
József kir. hg.-u. 2. Tel.: 31-44. Autó műszaki és olaj szaküzletében.

Debrecen természetes szaporulata állandóan csökken

Az év első három hónapjában emelkedett a születések száma, de emelkedett a halálozások száma is

Ha Debrecen népmozgalmi statisztikáját figyelemmel kisérjük, akkor szomoru kép tárul elénk. A legmagyarabbnak nevezett városban a születések száma egyre csökken. Ez pedig a faj pusztulását vonja maga után. Egy nemzet, ha nagy és hatalmas akar lenni, ahhoz emberekre van szükség, akik hazájukért tudnak dolgozni, küzdeni, harcolni és utolsó csepp vérüket feláldozni. A nagy német birodalom lakói, a fassista Olaszország népe és Távolkeleten a japán nép gombamódra szaporodik. Ezzel arányban nő az ország határa is.

Ezzel szemben áll a kiélt Franciaország, amely évtizedek óta nemhogy szaporodást tudna felmutatni, hanem állandóan csökken a lakóinak száma. Az ilyen országok lassan elsorvadnak és évszázadok mulva csak a történelem írott betüi tanuskodnak arról, hogy valamikor ilyen ország is volt, amelyet népének büne vitt a megsemmisülésbe.

Ha ezzel a szemmel nézzük Debrecen népmozgalmi statisztikáját, akkor szomoruan gondolunk arra, hogy mi lesz a magyar fajból egy néhány évszázad mulva, ha ez még sokáig igy megyen. Öt évre visszamenőleg megnéztük az év első három hónapjának anyakönyvi statisztikai adatát, amelyből kitünik, hogy Debrecenben a természetes szaporulat 1938-ban 164, 1937-ben 190, 1936-ban 177, 1935-ben 234, 1934-ben pedig 260 volt. Ez a kis statisztika azt bizonyítja, hogy évről évre csökkent Debrecen természetes szaporulata. 1937-ben 26, 1936-ban 13, 1935-ben 70 és1934-ben 96 emberrel volt több a természetes szaporulat az év első három hónapjában, mint ebben az évben.

A születések száma több mint az előző két évben volt, de sokkal kevesebb, mint 1934-ben és 1935-ben volt. 1938 első három hónapjában 717, 1937-ben 694, 1936-ban 700, 1935-ben 808 és 1934-ben 786 gyermek született.t Ezzel szemben a halálozások száma is nagyobb volt mint az előző években. Kivételt csak 1935 képez. A halálozások száma 1938 első három hónapjában 555, 1937-ben 504, 1936-ban 523, 1935-ben 574, 1834-ben 508.

1938 első három hónapjában 23 gyermekkel született több gyermek mint 1937-ben és 17-tel több mint 1936-ban, de 91-el született kevesebb mint 1935-ben és 51-el kevesebb, mint 1934-ben. A halálozásnál már valamivel még roszabb a statisztika. 1937-ben 41, 1936-ban 32, emberrel kevesebb halt meg mint ebben az évben. 1935-ben már 19 emberrel több halt meg, de 1934-ben 47 emberrel kevesebb volt a halandók száma.

A házasságok számában némi javulás látható az előző évekkel szemben, csupán a mult évi házasságok száma multa felül az ideit. Házasságkötések száma 1938 első három hónapjában 245, 1937-ben 256, 1936-ban 203, 1935-ben 216 és 1934-ben 194. A mult évben 11-el volt több a házasságok száma. 1936-ban 42, 1935-ben 29 és 1934-ben 47 párral kevesebben mentek az anyakönyvvezető elé.

A számok unalmasak, de beszélnek, mégpedig szomoru dolgokat mesélnek. A magyar faj itt a Dunamedencében csak akkor tölthet be vezetőszerepet ha az ország lakosai számban is megnövekszenek s akkor a megerősödött menzet ellent tud állani mind a pángermán, mind a pánszláv áramlatnak. Ha ez a számbeli megnövekedés bekövetkezik, akkor a magyar népet nem kell félteni, mert ha a vérzivataros évszázadokat, ahol annyi magyar ontotta vérét a nyugati kulturáért, átutudta vészelni, akkor egy megerősödött magyar nép itt a Dunamedencében egy uj ezredévre tudja biztosítani létét.

Üzletem áthelyeztem PIAC-UTCA 26—28. SZAM ALA,
Gambrinus passás
Polgár fodrász
TELEFON: 26-54 és 34-58.
Tartós hullám, hajfestés

A Frontharcos Szövetség debreceni főcsoportjának nemzetnevelő munkája

Aki nem foglalkozik a Frontharcos Szövetség dolgaival, annak fogalma sincs arról, hogy milyen szerény munka folyik a Frontharcos Szövetségben. A debreceni Főcsoport elnöksége az egész Főcsoport átszervezését határozta el és ennek megfelelően minden vonalon meg is indult a nagy munka.

NAGY MUNKAPROGRAM VÁR MEGOLDÁSRA

Vitéz dr. Bessenyei Lajos Főcsoport-elnök intencióinak megfelelően az ügyvezető elnök a főcsoport életébe a gyors ütemü lüktetést vezette be és az agilis tiszti karral karöltve igyekszik megoldani az alapszabályokban is lefektetett célkitűzések mielőbbi sikeres keresztülvitelét.

A Főcsoport vezetősége gazdag programját tervszerűen valósítja meg. Jövendő kiemelkedő eseményként meg kell említenünk, hogy májusban évi rendes közgyülést tartanak, a hősök napját pedig a vitézekkel és a hadirokkantakkal karöltve méltóan óhajtják megünnepelni. Juniusban a Nagyerdőn egész napos táborozást rendeznek a bajtársi érzés ápolására és jótékony céljaikra. Ez évi ünnepségeik kimagasló eseménye az augusztus 8.-án megtartandó zászlószentelési ünnepük lesz, mely bizonyára országos érdeklődést fog kelteni.

Már a mult év novemberében megalakultak az egyes bizottságok, amelyeknek külön-külön ki van osztva a nagy munkából rájuk eső részfeladatok elvégzése. Igy

a tagok anyagi jólétének és felsegélyezésének érdekében működik a Jóléti és Társadalmi Bizottság,

a Propaganda Bizottság, Vígalmi Bizottság, a Zászló Bizottság, melynek feladata a Főcsoport zászlójának művészi kivitelű elkészíttetése és a zászlószentelési ünnepélynek valószínűleg ez év augusztus 8. napján való megrendezése s ennek az ünnepélynek az alapos előkészítése. Ujjáalakult a Fegyelmi Bizottság is amelynek azonban hála Istennek, csak nagy ritkán van működési lehetősége, ami a Főcsoport kebelében belül uralkodó bajtársi fegyelmezettségre vall.

ÖNEREJÉBŐL TARTJA FENN MAGÁT A FŐCSOPORT

Miután

a Frontharcos Szövetség kizárólag önerejéből tartja fenn

magát és semmiféle állami, vagy más közülettől anyagi támogatásban nem részesül, igy igen fontos hivatás vár jóléti és szociális ügyeket intéző bizottságokra, akik a megfelelő anyagi erőt kulturális előadások, bálok, teadélutánok és hazafias ünnepélyek rendezésével igyekeznek előteremteni. Ezek a megmozdulások a hatalmas erkölcsi siker mellett elég eredményes anyagi előnyökkel is járnak s igy érthető meg az, hogy a Frontharcos Szövetség a mult év Karácsonyán is például több mint 1600 P értékü segélyben illetve ajándékban tudta részesíteni a rászorúló tagjait és azok családjait. Állandó segélyezési alapot is létesített a Szövetség a Bizottságok által előteremtett összegből és igy tagjait szükség esetben gyorssegélyben is tudja részesiteni. Hirtelen betegség, haláleset alkalmával bizony elég sok esetben érvényesül a „bis dat, qui cito dat" elve.

Természetes, hogy a fenti célok elérése nagy adminisztrációs munkálatokkal jár, igy a Főcsoport titkári hivatalának a megerősítésére is szükség volt és igazán csak annak a nagy és fáradtságot nem ismerő önzetlen munkának köszönhető ezeknek a célkitűzéseknek a sikere, amelyet minden egyes tisztikari tag önzetlenül bocsát a Szövetség rendelkezésére.

JÖN A TAGREVIZIÓ!

Az Országos Elnökség rendelete folytán a Főcsoport Elnöksége is

elrendelte az összes tagjainak felülvizsgálását, a tagreviziót.

Ez igen hatalmas munka és csak úgy vihető keresztül, hogy a tagok abc-sorrendben hivatnak be a revizió megejtése céljából. A Főcsoport vezetőtisztje ezuttal is figyelmébe ajánlja minden egyes tagnak, hogy mindenki igyekezzék kitüntetési okmányait és egyéb személyi okmányait összegyüjteni és ha valamelyik okmány hiányzik, azt pótolni, mert a tagrevizió alkalmával

mindenkinek úgy kell magát igazolnia, mintha most kérné a tagok sorába való felvételét.

Mindazoknak, akik bármi okná! fogva az eddigi felhívásnak nem tudtak eleget tenni, figyelmébe ajánlja, hogy mulasztásukat okvetlenül pótolják, mert a tagrevizió befejezése után, ami előreláthatólag ez év junius havában megtörténik, és csak háromszori hírlapi hirdetéssel fogják az elmaradottakat felszólítani a mulasztások pótlására. — Aki ezen utolsó és végleges alkalommal sem igazolja magát, úgy

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez
a GÁZ legjobb, legolcsóbb, legtisztább,
a GÁZ a legkényelmesebb,
a GÁZ a leggyorsabban kezelhető,
a GÁZ melege pontosan szabályozható,
a GÁZ számlaértéke egy hónappal később fizetendő
Dittalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.
Ha valaki most vezeti be lakásába a gázt, a felszerelt készülékek minden darabja után 40 pengő értékü visszatérítést kap.
Debrecen sz. kir. Város
Világítási Vállalata
Batthyányi-utca 17. szám. Telefon: 28-53.

Mindenféle ipari szerszám nagy raktára

vasnagykereskedésében, Debrecen.

azok ellen a törlési eljárás nyomban folyamatba fog tétetni.

NINCS ÚJ TAGFELVÉTEL

A Főcsoport vezetőtisztjének közlése szerint az új tagok felvétele a debreceni Főcsoportnál folyó évi április hó 30-ig fel lesz függesztve tekintettel arra, hogy úgy a tagrevizió, mint a Károly csapatkeresztre vonatkozó rendelkezések folytán előállott óriási többletmunka a tömegesen jelentkező új tagok felvételének ideiglenes felfüggesztését vonta maga után. Addig igyekezzék mindenki a saját érdekében hiányzó okmányait beszerezni és tagfelvételét ezeknek birtokában folyó évi junius 1-től kezdődőleg kérelmezni.

A Főcsoport tagjai mindenfajta — ügyes-bajos dolgaikkal elég nagy számban fordulnak az elnökséghez és ezeknek elintézése is nagy feladatot ró az elnökségre, mert az elnökség nemcsak meghallgatja a bajtársak szociális és egyéb vonatkozású kéréseit, hanem igyekszik azt a lehetőség határain belül nyomban el is intézni, úgy hogy több esetben sikerült a Főcsoport elnökségéhez forduló bajtársakat állásba és munkaalkalomhoz juttatni.

Tavaszi felöltőket, öltönyöket
legujabb divat szerint készitek. Divatos szövetek nagy választékban
TÓTH GÁBOR
uriszabónál, Piac-utca 89. szám.

A Főcsoport elnöksége a vezetőtiszt útján állandó érintkezést tart fenn az Országos Elnökséggel és így ezúton is igyekszik szolgálni a bajtársak egyetemes érdekeit, országos viszonylatban is.

Ez a rövid és rapszódikusan ismertetett közlés is mutatja, hogy a Frontharcos Szövetség Debreceni Főcsoportja igen hatalmas és szép nemzetmentő munkát végez s emellett igyekszik tagjainak a szociális bajait is megoldani a trianoni adottságok szűkre szabott keretein belül, sőt egyes esetekben azon túlmenőleg is. Minden magyarnak csak a megbecsülését vívhatja ki a tűzharcos társadalom javára. A Szövetség mindenkinek szívesen áll tűzharcos kérdésekben rendelkezésére az újonnan felszerelt 24-50. számú távbeszélője útján.

Magyar könyvnap
1938. június hó 3 4-5.
Az idei könyvnap nagy eseménye:
Arany János
összes prózai művei
és műfordításai. *Egyetlen kötetben bibliapapiron, 2500 oldal. Könyvnapi ára P 16·40, Könyvnap utáni bolti ára P 22·—*
Arany János összes költői művei Arany János összes prózai művei és műfordításai *két hatalmas kötetben, kb. 4300 oldalon, bibliapapirra nyomva, egyöntetü müvészi kötésben Könyvnapi ára P 29·— könyvnap után bolti ára P 40·— Tizenkét kötet tartalma két kötetben!*
A könyvnapi ARANY-kiadás korlátozott példányszámban készül, ezért ajánlatos már most elöjegyeztetni. Elöjegyzéseket elfogad minden helybeli könyvkereskedés.

Igen sokan cserélnek lakást május elsején

A költözködés legmozgalmasabb szezonja május elseje. Különösen sokan változtatnak lakást az idén és valóságos népvándorlás fog megindulni május első napjaiban. Legtöbben nagyobb lakásból kisebbe költöznek, ami a gazdasági viszonyokkal van szoros összefüggésben, de igen sokan vannak, akik azért kénytelenek lakást cserélni, mert nem voltak hajlandók a lakbéremelést elfogadni.

Miután legtöbben kislakást keresnek, a két-háromszobás lakásokban nagy kereslet van és igen sokan kénytelenek voltak megfelelő lakás hiányában visszamaradni. Különösen szegény Debrecen a modern lakásokban és az építkezések visszaesése egyelőre nem nyujt kilátást kedvezőbb lakásviszonyokra. Hozzávetőleges becslés szerint mintegy 6—700 költözködés lesz május elsején, amely, ha másnak nem, de az iparnak egy kis pillanatnyi fellendülést fog jelenteni.

Kedvező fizetési feltételek
mellett is készitek saját szövetemből **öltönyöket!**
Kitünő szabás, elsőrendü munka!
MENEK LAJOS úriszabó, Burgondia. Iparisk.ola-épület.

Adományok a báró Vay Lászlóné Szeretet-Otthon részére

A Magyar Vöröskereszt Egylet báró Vay Lászlóné Szeretet-Otthona részére 1937-ben befolyt pénzadományok:

Dr. Lindenberger János 600 P, TÉBE Tiszántúli Körzete 500 P, Makláry Károly, Nemzeti Egység Pártja, Jótékony Nőegylet, Szent Erzsébet Egyesület egyenként 250 P, Debreceni Vásárpénztár 200 P, „báró Vay Lászlóné alapítványa" 200 P, dr. Mihalovits Jenő 125 P, Sesztina Nagybákay Jenő, Kékek Clubja 100 P. Ezenkívül 50 pengőt adományoztak: Debreceni Helyi Vasut, ifj. Balogh István, Kontsek Kornél, Fürst László, Fürst Mátyás, Sebestyén Lajos, Csikesz Sándor, Vidoni Testvérek, Egyesült Kefegyárak 40 P, 30 pengőt: dr. Reke Gusztávné, 25 pengőt adtak: Wiener Testvérek, dr. Gergely Jenő, Orvoskari dékáni hivatal, dr. Nyiri Ernő, dr. Markovits Elemér; 20 pengőt: Gál Samu, Neuber Ede, dr. Nyiri Ernő, dr. Markovits Elemér, Verzár Gyula, Debreceni Vadász Társulat; 15 pengőt: dr. Fornét Béla, Várady Szabó Miklós és neje; 10 pengőt: Galánffy János, Bókay Zoltán, Schaeffer Andor; 5 pengőt: Vásárhelyi Armand, Markovits Ignác, Rásó Sándor, Magoss Györgyné, Dicsőfy Marianne: 6 pengőt: Horn Rezsőné; 4 pengőt: Udvardy Lászlóné, N. N.; 3 pengőt: N. N. Összesen 3652 pengőt.

Az Otthon vezetősége leghálásabb köszönetét fejezi ki a nemes szivü adakozóknak, egyben tisztelettel kéri, hogy akik az 1937. évre felajánlott összegeket még nem fizették be, szíveskedjenek a Debreceni Első Takarékhoz a „báró Vay Lászlóné Szeretet Otthon" című számlára befizetni.

1937-ben befolyt természetbeni adományok: báró Vay Lászlóné: 2 nyúl, 1 q burgonya, 10 kg. vegyes zöldség, 107 dkg különféle fűszer, 440 dkg. szárított gyümölcs, 10 kg. árpakása, 470 dkg. tengeri liszt, 11 üveg paradicsom, 7.2 l. lekvár, 4. l. kompót, 2 tál, 1 tányér, Dr. Magoss Györgyné: 2 l. borecet, 50 tepertős pogácsa, 2 kg. liszt, 50 tojás, 2 kg. cukor, 1 kalács. Dr. Kölcsey Sándorné: 2 kg. cukor, 20 dkg. kávé, 2 vadliba, 1 cs. diógyümölcs, 48 kötet könyv. Stern Sándor: 43 kg. káposzta és zöldség, 10 fej káposzta. Várady Szabó Jánosné: 1 q. burgonya, 89 kg. vegyes zöldség, 5 l. bor. Kovássy Kálmánné: 1 nyúl, 50 piros tojás, 2 l. feketekávé, 20 könyv, 1 kalács. Popovits Gyula: 3 öz. Buzinkay Bélánć: 15 üveg paradicsom, 5 kg. méz. Makkai István: 15 tojás. Fáy István: 8 vadliba. Dr. Loessl János: 10 vadliba, 1 öz. 2 üveg befőtt, 2 l. bor. Egy mázsa burgonyát adtak: Balogh Mihály, Pásztor János, Arany Sándor, Tiszai Imre, Németh Nándor 5 vadliba, Hortobágyi Tógazdaság 190 kg. élőponty, Kontsek László 1 kg. cacaó, Kontsek Kornél 1 vég batiszt siffon, Debreceni Vásárpénztár 30 kg. zsír, Fürst Ödönné 10 l. ecet, Bőde Gyula 6 kg. sertészsír. Polgár István gyüjtése debreceni gazdáktól 700 kg. búza, Móne orvosi műszerüzem betegápolási cikkek, dr. Szabó Mihályné 1 ruhásszekrény, Dicsőffy Marianne 1 szoknya, 1 télikabát, Siegler Gézáné 1 télikabát, 1 kalács, Jónás Istvánné 1 évf. UJ Idők. Könyveket adtak: dr. Tóth Aurélné 55 kötet, dr. Schlammadinger Józsefné 10 kötet és 3 liter tejszínhab, Bodnár Géza 58 kötet, Uray Sándorné 25 kötet, Kövesdy Lajosné 25, Rácz Lajosné 67, Perczel Móriené 22, Tótin Andor 49, dr. Korpássy Lászlóné 26 könyv, özv. Tervey Tamásné 3 évf. Uj Idők, 1 évf. Magyar Urasszonyok Lapja, Kazinczy Gáborné 125 Pesti Hírlap melléklet, 126 könyv.

Karácsonyi akció: Fáy Istvánné: minden tag részére szükség szerint ruha, vagy cipő. Makláry Károlyné: minden tagnak szeretetcsomag, a reformátusok részére zsoltár, biblia. Szent Erzsébet Egyesület: minden tag és a személyzet részére szeretetcsomag és mosdószappan. Sass Béláné: két tagnak ruhakelme. Rásó Istvánné: 40 zsebkendő. Urinők Mária Kongregációja: minden tag részére szeretetcsomag, a katolikusok részére feszület. Arany Bika R. T. 20 szvetter.

A nemes szivü adakozóknak a természetbeni adományokért a leghálásabb köszönetét fejezi ki az Otthon vezetősége.

Bérautót helybeli és vidéki utakra minden időben
legolcsóbban rendelhet
Szikszay
bérautó fuvarozótól
Központi garázs
Piac-utca 60.
Telefon: éjjel, nappal 12-45.
Városban óránként 3 pengő.
Legmodernebb csukott kocsik. Megbizható vezetők.

A tavaszi toilette
előfeltétele a jó szabású fűző, amely a 45 éves Goldstein Karolin cégnél tökéletes szabással készül Miklós-utca 5. sz.

Húsvétra kitünő tokaji **borok**
már **68** fillértől kaphatók:
BULYOVSZKYNÉNÁL
Csapó-u. 8. Bőde-udvar.

100 pengő
pénzintézeti kölcsönt igényelhet minden hitelképes egyén, közszükségleti cikkek, — élelem, tüzelőanyag, ruházat, háztartási stb. cikkek — beszerzésére. A vevőközönség havonta 4—8 % készpénzvisszatérítésben részesül, ami nemcsak a kamatokat, de nagyrészben a tőketörlesztési részleteket is fedezi.
Kölcsönigénylésre és kedvezményes vásárlásra jogositó könyvecske beszerezhető az Országos Baross Gábor Kör irodájában, Piac-utca 38., I. emelet és a Gazdasági Takarékpénztár Rt.-nál, délelőtt 9—12 és délután 4—6 óráig.

Schiffer József
üvegcsiszoló és tükörgyártó mester
Matt és mintázott üveget a legszakszerübben készit. Régi tükör ujra foncsorozása különös gondossággal készül.
SZÉCHENYI-UTCA 42.
Telefon: 25-91.

AUSZTRIA ARANYVAGYONA 7 MILLIÓ FONT

Londoni jelentés szerint Ausztriának különböző angol bankoknál mintegy 7 millió font értékü aranydepója van. Miután ezekre az aranydepókra vonatkozólag különböző kombinációk látnak napvilágot, az angol bankok szükségesnek látták a nyilvánosság előtt kijelenteni, — hogy miután az aranydepók az Osztrák Nemzeti Bank, tehát magánvállalat és nem az osztrák állam tulajdona, azt a német birodalmi banknak ki fogják minden további nélkül szolgáltatni, mint az Osztrák Nemzeti Bank most már törvényes jogutódjának. Ezzel a kijelentéssel teljes cáfolatot nyert az osztrák résztulajdonos angol állampolgárok körében elterjedt az a hir, hogy a depók ezeknek fedezeti zálogául lesznek visszatartva.

Költöztetéseket
helyben és vidékre jutányosan eszközöl:
Csengeri szállító
Arany János-utca 42. Telefon: 32-2

...És harmadnapon halottaiból feltámadott...

A kereszténység nagy, szent örömünnepén áhítatos lélekkel merülünk el a reincarnatio minden évben megújuló szent misztériumában. Jézus a halált legyőzte, diadalmasan emelkedett ki a sír mélyéből (Et resurrexit tertia die) és megnyitotta nekünk az örökkévalóság kapuját. Megváltott minket kereszthalála által az elkárhozástól és kijelölte nekünk azt az utat, amely ugyan sokszor göröngyös, de Hozzá vezet!

A Feltámadás keresztény hitünknek gránitsziklája, amin a szent keresztény eszmék bevehetetlen, megdönthetetlen temploma áll.

A Feltámadás ad bizakodást és reményt arra, hogy az, ami szent és igaz: győzedelmeskedik.

Magyarország szétszaggatott teste most még a „békeszerződés" sötét kriptájában nyugszik, de a hullaméreg a haza testét felbomlasztani nem tudja soha, mert a nemzeti élniakarás és tiszta eszmék szentsége örök életet szánt a magyarságnak és ha a halott mellett ezer vagy millió őr áll is vigyázva: az ország teste felszabadítja végtagjait a halotti merevség bénaságából, az erekbe friss vér ömlik, a szív egészségesen dobog — a test feltámad!

~

A születésnap

Ki ne emlékeznék boldogan vissza a gyermekkori születésnapokra!? Az összegyűlt vídám pajtásokra, a sok jó, édes, krémes, habos csemegékre, (az utánuk következő gyomorrontásra) dobos torta közepén kevélyen lobogó gyertyalángra, ami büszkén hírdette éveink számát (nélyhez egyet-kettőt szívesen toldtunk hozzá — abban az időben). Mennyi örömöt okozott a születésünk napja, már hónapokkal előtte készülődtünk rá.

Az utóbbi időben azt tapasztaljuk, hogy a születésnap sokkal mérsékeltebb örömet okoz nekünk, nem várjuk annyira és egy kicsit unjuk is már a folyton ismétlődő dátumokat és — tempore mutantur — az sem okozna különösebb örömet, ha valaki olyan dobostortával lepne meg minket, amin az éveink számát jelző gyertyák ünnepélyesen lobognának (talán ki sem férnének mind, legalább is jókora dobostortára lenne szüksége).

A gyermekeink azonban átveszik a mi elveszett örömeinket és bennük újra átéljük a gyermekkor sok elmult szépségét. A fiamnak 5 szültésnapja pl. egy egész évre való örömet okozott neki: egy félévig az elmultat emlegette most a másik félévben pedig a következőre készül. A nyáron már hat gyertyát gyújtunk és a fiam nagy ünnepségekre készül (versenyfutás, versenyek stb.). Összegyüjtött tőkéjéből (64 fillér) ma kiszemelt és félretett 22 fillért „születésnap céljaira".

— Azért anyukám, hogy neked ne kerüljön pénzbe!

A mult évre is volt előre sok terve, amiket aztán elsepert a játék heve. Ez a „hév" ugyan eleinte egyáltalában nem látszott rajtuk. Szép ruhákba felöltöztetve csendben, mélán ültek.

Betegesen tiszta térdekkel és a még emlékezetükben lévő otthon kapott anyai intelmekkel illedelmesen unatkoztak.

— Istenem de jók! Csak nincs valami bajuk? Betegek, lázasak, vagy valami rejtett epidémia tört ki rajtuk? — Határozottan aggódtam.

Uzsonna után a dobostorta hangúlatjavító hatására éktelen ordítozásba törtek ki és a kertben összevissza rohangáltak. — Erre megnyugodtam.

— Na hál' Istennek még sincs semmi bajuk! Az összes járművek szolgálatba álltak harcifelszerelések, dob, síp, trombita, sok visítás és kedves gyerekkacagás adták a születésnap hangegyvelegét. Ebből a hangzavarból kicsendül egy kis mély erős hang.

— Bum, bum, bum! Rajta — kiált egy kis okos feketeszemü gyerek, a fiam „legeslegjobb" barátja.

— Háborút játszanak — állapítjuk meg, mi szülők a terasz páholyából.

— Ezertrillió pengőt lopott — üvölti később a fiam. — Utánna!

— Rablócsendőrt játszanak és látjuk, hogy a „csendőrök" vadiramban futnak a „rabló" után, aki szegény kezében levő ezertrillió (falevél) pengővel igyekszik megszökni. Ez nem sikerül neki és a többi ráveti magát és már úgy látszik, szülői beavatkozásra lesz szükség, mikor hirtelen szétbomlik a gomolyag és nagyokat nevetnek.

— Játszunk mást!

— Légitámadást!

— Jó.

— Grrrrrrrr — jön a repülőgép (vagyis a fiam két keresztberakott rúdon ülve).

— Meneküljünk! — és arcukon egy évre való vad rémülettel futnak „biztos fedezék" alá.

A fantázia mindent megvalósító ereje veretlenül uralkodik náluk a realitások szük lehetőségei felett. Hatalmasan, korlátlanul és parancsolóan irányítják és „realizálják" elképzeléseiket.

Milyen boldogok! Még nem keli a valóság sziklaszírtjeihez vágódniok, amiu megrepednek, ketté hasadnak és szilánkokra hullanak a gondolatok!

Már majdnem besötétedett. Valami nagyon mulatságosat játszanak nagyokat nevetnek. Súgárzó életöröm ragyog az arcukon. De már látszik, hogy fáradtak. — A gondos szülők kabátot adnak magzatjaikra, a valamikor fehérnek nevezett ruhák fölé. Hat kis gyermek vesz fájdalmasan búcsút egymástól és megfogadják „holnap, mindjárt reggeli után" megint együtt játszanak.

KONYHA

Orosz leves.

Veszünk hozzá: huszonöt deka sovány marhahust, huszonöt deka sertéshust, huszonöt deka csontot, ötven deka vegyes zöldséget, tizenkét deciliter vizet, egy középnagy ecetes uborkát, két deci tejfelt és a kellő sót.

A hust csonttal, a zöldségfélével és a tizenkét deciliter vízzel rendes husleveset megfőzzük. Egy külön edényben egy liter vizet forralunk és ebben a zöldségfélét metélt alakra vágjuk és megfőzzük. Tálalás előtt háromnegyed órával a zöldséglevet leszürjük és benne főtt zöldséget a husleveshez tesszük. A hust kockára vágva, szintén a leveshez tesszük. Aztán a középnagy ecetes uborkát karikára vágjuk és a levesben fölforraljuk. Tálalás előtt két deci tejfelt, két tojássárgájával simára elkeverünk és a forró leveshez, folytonos keverés közben hozzáadva azonnal tálaljuk.

Kacsa töltve.

Mivel a kacsán kevés hus van, ha kiadósabban akarjuk készíteni, megtölthetjük. Felbontáskor a begyénél ne vágjuk fel a bőrt, hogy ott huzzuk ki a begyescsornát és a gégét, hanem ezeket a belsőrészekkel együtt huzzuk ki. Ha esetleg tele van a kacsa begye, akkor a száján keresztül nyomjuk ki a kukoricát. Lábát, szárnyát első izig és a nyakát a középtájnál levágjuk. A nyaklevágásnál először is a bőrt huzzuk le a nyaktő felé s ugy vágjuk el a nyakat. A nyaknál nyuljunk be a bőr alá s válasszuk el azt a mellehusától.

A töltelékhez veszünk: egy deci rizst és a zuzát (igen apróra vágva) és ezt petrezselymes zsírban, sóval, borssal puhára (de nem lágyra) megpároljuk. Ha kissé kihült, közzévegyítjük a kacsa vérét és szitán áttört máját. Kellő sóval, majorannapolyvával és borssal ízesítjük meg és a kacsába tömjük, a nyakánál. A nyakát azután házi cérnával bekötjük. A töltelék csak nagyon lazán álljon benne, nehogy sülés közben a bőrt kirepeszsze. Ezután a kacsát kivül-belül besózzuk és belül bemajoránnázuk. Félóra mulva tepsibe tesszük és kevés öntve alá, sütőben, gyakori öntözés mellett, pirosra sütjük. Ha megsült, feldaraboljuk. A feldarabolás a következő sorrenben történik. Először levágjuk a nyakát a közepetáján, azután tőben. Egyik oldalon tőben a szárnyát és az ugyanazon oldalon levő combot is, valamint a combtövet; azután a másik oldalon levő szárnyat, combot és combtövet. Utánna a legfelüli mellrészt a sarkantyu-csonttal; a mellhust pedig mind a két oldalon hosszában, két-három szeletben vágjuk le a csontról. A mell középső részét a csonttal együtt, keresztben, legalább két darabra a hátát pedig keresztben, három-négy darabra vágjuk.

A tálban a következő módon rakjuk: Először a fejes nyakrészt tesszük a hosszu tál egyik végére, utána kétoldalt jön a két szárnya, azután a combtövek, ezek után a combok. A tál másik végéhez jön a püspökfalat. A tál közepére alulra rakjuk az oldal- és hátrészeket és a fél nyakat. Ezekre rárakjuk a mellrészeket, ugy, amint az feldarabolás előtt állott. Forró zsirjával lelocsoljuk, és tetszés szerint, salátával, asztalra adjuk.

Gyümölcsöt és feketekávét adunk utána.

Csokoládé bomba.

Veszünk hozzá hét deka vajat, négy tojást, hét deka csokoládét, hat deka morzsát, hét deka őrölt diót, hét deka cukrot, négy tojásnak a habját. A behuzáshoz veszünk huszonnégy deka cukrot, hat tojásnak a habját, három kanál finom rumot.

A négy tojás sárgáját a vajjal habosra keverjük és a reszelt, vagy megpuhitott csokoládét a cukorral és a hét deka őrölt dióval nagyon kiverjük, végül a tojásak kemény habjat könnyedén hozzáadjuk, utoljára pedig a morzsát. A bombaformát jól kivajazva kicukrozzuk és az anyagot bleöntjük. Gőzben megfőzzük.

A behuzáshoz vesszük a hat tojás kemény habját, a huszonnégy deka kristálycukorral és ezt vízfürdőben megfőzzük. Ha megfőtt, a három kanál finom rumot hozzávegyitjük és a megfőtt bombát tálra borítva, bevonjuk vele. Tisztított mandulát metélt alakra vágva, megszurkáljuk.

Cukrozott, kandirozott gyümölcs.

A kandirozni való gyümölcsöt először ugy készítjük el, mint a cukorban főtt gyümölcsöt. Aztán a levét két-három hét mulva leszürjük, a gyümölcsöt pedig aszaló rácsra rakjuk. Megszikkasztjuk annyira, hogy a kézhez ne tapadjon. Aztán vékony pálcikákra tüzzük, harmadfokig főzött cukorszörpbe mártjuk és a pálcikánál fogva, tésztaszürő likacsaiba állítjuk. Ha megszáradt, dobozba tesszük.

S. Vilmosné.

ÜZENETEK

Több hozzánk érkezett érdeklődő levélre közöljük, hogy április 3-án megjelent számunkban „Fehérnemü viselet a XVI. században" című nagyon értékes és közérdekü cikk szerzője Papp Julia (Berettyóujfalu), kinek március 3-án a rádióban hangzott el hasonló tárgyú lebilincselő előadása.

Ablak. Nem lehet általánosítani. Ne haragudjék, de nincs igaza. Azért mert ön még nem kapott megfelelő alkalmazottat ez lehet véletlen, de nem általános érvényü szabály. Türelemmel, megértéssel lehet és kell is rajtuk segíteni, nem szabad ilyen kérlelhetetlenül kezelni ezt az ügyet.

Monodia egyszólamúságot jelent, polifónia = többszólamúság. Sajnos kérésének nem tudok eleget tenni, ebben a rovatban nem fejtegethetem hosszabban.

Szerkeszti: —dorné.

TALÁLÓS KÉRDÉS.

— Mi az, aminek a gyökere fönt van?

— Nem tudom.

— A fog, amely a felső állkapocsban nő.

A KITÜNŐ FELÖLTŐ.

Kereskedő: Nos, hogy van megelégedve azzal a felöltővel, amelyet nemrég vett tőlem?

Vevő: Nagyon. Valamennyi fiam viselte már. Most éppen a legkisebb hordja.

Kereskedő: Hogy lehet az?

Vevő: Tudniillik minden zápor eső után rövidebb lesz.

HANGULAT

— Kérem, ön kedélybeteg. Próbálja meg munkáját lelkesedéssel elvégezni, igyekezzék hangulatot belevinni.

— Azt hiszem, ez lehetetlen, doktor úr. Én ugyanis sirásó vagyok.

LUMPOK.

Két lump beszélget.

— Hallom — mondja az egyik, — holnap elutazol.

— Igen. Reggel hétkor megy a vonatom.

— Kikisértelek volna, de rendes ember reggel hét óra előtt már lefekszik.

SKÓT

A skót belép egy boltba.

— Parancsol? — mondja a tulajdonos.

— Nem kérek semmit.

— Hát akkor miért jött be?

— Mert odakint esik az eső.

GYEREKSZOBÁBAN.

— Piroska, légy csendben. Végy példát a Pistikéről. Látod, hogy ő milyen csendes? Egy szót sem szól.

— Igen, mert papa-mamát játszunk. Most éppen éjszaka három óra van és ő most jött haza a kocsmából.

NAGY EMBER

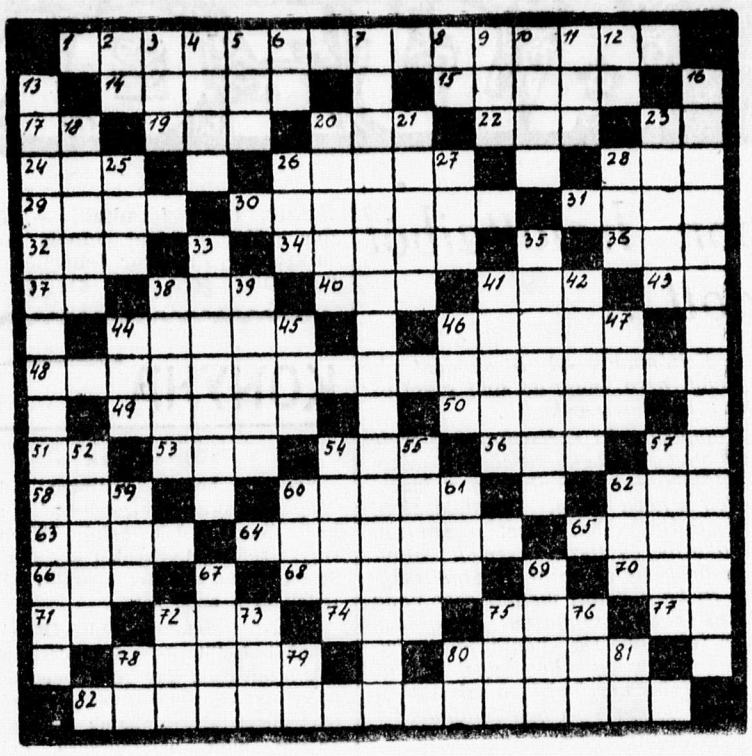
Az idegen megkérdez egy kisfiut

— Mond kis fiam, született ebben a városban valami nagy ember?

— Nem kérem szépen, itt csupa kisgyerekek szoktak születni...

Rejtvény-rovat

38. Keresztrejtvény.

Vízszintes sorok: 1. Debrecenben megjelenő napilap címe. 14. Vezénylő. 15. Eszményképe. 17 A közlekedést szolgálja. 19. Földmivelő szerszám. 20. Kecske mekegi. 22. Támadás valamilyen. 23. Kettős mássalhangzó. 24. Jutalom. 26. Nem idejében. 28. Tisza mellékfolyója. 29. Csökken. 30. Strauss János operettje. 31. Formátlan végtag. 32. Húz. 34. Leszakít. 36. Mátka. 37. Ellenérték. 38. Mulatozó szócska.(!) 40. S. T. R. 41. Cigarettázik. 43. Juttat. 44. Daráló üzem. 46.Hírt küldött. 48. Öreg diákok búcsúzó dala. 49 Svájci üdülő. 50. Felköszöntőt mond. 51. Karddal verekszik. 53. Apró jelző. 54. Mennye. 56. Törvény latinul. 57. Doktor. 58. Zsidó főpap. 60. Névelővel előtte bórszívó. 62. Idegen nőinév. 63. Alaktalan. 64. Emeleten lévő. 65. Kötőszó. 66. Német igekötő. 68. Dedó. 70. Sérülés. 71. Francia névelő. 72. Ürmérték rövidítése. 74. Kanálfajta. 75. Halál németül. 77. Fűszer. 78. Maródi. 80. Aki a 78 vízszintest gyógyítja. 82.. Olasz mondás magyarul (zárt betük V. O. É. K.).

Függőleges sorok: 2. Azonos magánhagzók. 3. B. L. E. 4. Primadonna vezeték neve. 5. Levélnek van. 6. Cerium vegyjele. 7. Arany egyik versének címe.(zárt betük: L. A. I. A.) 8. Kettő római számmal. 9. Férfinév (idegen). 10. Hívó szó. 11. Csik. 12. Hamis. 13.Magyar történelmi esemény. 16. Önként. 18. Lábbal tapos. 20. Lócsorda. 21. Hizott. 23. Növénynek van. 25. Téli hónap rövidítése. 26. Káposzta-fajta. 27. Lakosság összesége. 28. Ilona. 33. Palesztina fővárosa. 35. Avat. 38. Égési termék. 39. Szabályos. 41. Volt belügyminiszter. 42. Egyetemi leckekönyv. 44. Római szám: 1450. 45. M. M. S. 46. Vissza: Évácska. 47. Német címzés rövidítése. 52. Nőinév. 54. Jóelőre. 55. Sóvár. 57. Dérlepte. 59. Pusztít. 60. Szeret latinul. 61. Időhatározó. 62. Figyel titokban. 67. Tésztaféle. 69. Kérdőszó. 72. Felsőfok képzője. 73. Üdítő ital. 75. Három más nyelven. 76. Orosz folyó. 78. Betü fonetikusan. 79. Vallás rövidítése. 80. O. D. 81. Perzsa uralkodó fonetikusan.

A 37. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE

1. Minek nevezzelek? 14. Gitár. 15. Sóvár. 17. At. 19. Ser 20. S. n. v. 22. Kéz. 23. Ke. 24. Jól. 26. Kihív. 28. Tél. 29. Drót. 30. Vakolat. 31. Fény. 32. Unt. 34. Tolás. 36. Res. 37. Ba. 38. Tel. 40. Sdg. 41. Ido. 43. Sz. 44. Vásár. 46. Unoka. 48. Szőke Tisza partján. 49. Tolán. 50. Aljas. 51. Ön. 53. Lys. 54. Aga. 56. Tát. 57. Zs. 58. Rag. 60. Eredt. 62. Hez. 63. Miaz.? 64. Elindul. 65. Zene. 66. Elt. 68. Zefir. 70. Gém. 71. Na. 72. Tek. 74. Leg. 75. Női. 77. L. L. 78. Kelet 80. Hulla. 82. Ellentengernagy.

Függőleges sorok: 2. Ig. 3. Nis. 4. Etel. 5. Kár. 6. Nr. 7. Vén hold az égen fenn. 8. Zs. 9. Zok. 10. Evés. 11. Láz. 12. Er. 13. Hajdúböszörmény. 16. Helyszíniszemle. 18. Torna. 20. Sikos. 21. Világ. 23. Kénes. 25. Lót. 26. Kat. 27. Vas. 28. Tér. 33. Keselyű. 35. Adorján. 38. Tákol. 39. Látás. 41. Inalt. 42. Oktat. 44. Vőt. 45. Rin. 46. Upa. 47. A. j. s. 52. Naila. 54. Ariel. 55. Addig. 57. Zenél. 59. Gat. 60. Elz. 61. Tur. 62. Heg. 67. Vele. 69. Köln. 72. Fel. 73. Ken. 75. Nur. 76. Ila 78. Kl. 79. T. T. 80. He. 81. Ag.

EMBERBARÁTI SZOLGÁLAT.

Egy úr szalad végig a robogó vonat folyosóján és bekiált minden szakaszba:

— Van valakinél konyak? Egy hölgy elájult az utolsó kocsiban.

Valaki készségesen átnyújtja neki a konyakos üveget. Az úr nagyot húz belőle, aztán így szól:

— Köszönöm szépen! Mindig rosszul leszek, valahányszor ájult nőt látok.

TITKOS JEGYESEK.

Menyasszony: Nos, drágám, elintéztél mindent a szöktetés körül?

Vőlegény: Hogyne, édesem! Pesten megesküszünk, Hegyeshalomról értesitem szüleidet, Bécsből áldásukat kérem és Párisból táviratilag kérek tőlük pénzt a visszautazásra.

FIZESSEN ELŐ A „DEBRECZENI UJSÁG"-RA!

A SKÓT ÉS A JÓD

A skót bevásárolt a drogériában és véletlenül feldöntött egy jódtinkturás üveget. A barna folyadék végigfolyt a ruháján. A derék skót sietve távozni akart.

— Ne féljen, uram — kiáltott utána a droguista — nem kell megfizetni!

— Dehogy félek — válaszolta a skót — azért szaladok haza, hogy megvágjam az újjamat!...

KIHAJOLNI VESZÉLYES

Ne hajolj ki annyira, mert ha valaki meglát, azt hiszi, hogy afrikai betörő vagy.

ÉRTHETETLEN.

Pistike papája megkérdi a tanító urat, hogy van megelégedve a fiacskájával?

— Elég jól tanul — mondja a tanító, csak rémesen sokat hazudik.

Mire Pistike papája így szól fejcsóválva:

— Nem értem... A feleségemtől nem tanulhatja, mert az sohasem hazudik. Én pedig egész nap nem vagyok otthon...

KÉSŐ BÁNAT

— Ugyan min merengsz Gábor?

— Nem merengek, csak azon gondolkozom, hogy mennyit keresett rajtam a bőröndös.

BESZÉLGETÉS

— Te Ignácz, nem gondoltál arra, hogy nekünk a szakállunkat le kellene vágatni?

— Miért?

— Mert így azt hiszik, hogy a húszszázalékhoz tartozunk.

Péntek

ÁPRILIS 22.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Máriássy. 2.20-tól 7.20-ig Natter. 7.05-től 0.15-ig Loránd. (Opera: Gecsőné.)

5.45 Torna. Utána: Hanglemezek.

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 „A saláta szerepe a táplálkozásban.“ Írta Lángné Hilbert Emília. (Felolvasás.)

10.45 „Egy szegény főúr története.“ (Felolvasás.)

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12.05 Triump-együttes. Tagjai: Vigh Jenő, Balassa József, Révész Imre, zongoránál: Gerő György dr.

12.45 Hírek.

1.00 Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

2.35 Hírek.

2.50 A rádió műsorának ismertetése.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak és élelmiszerárak.

4.15 A rádió diákfélórája: „Utazás a Nílusón“. Dr. Wehner Józsefné előadása. (Felolvasás.) Utána: Ifjúsági közlemények.

4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 Horváth Rezső és cigányzenekara.

5.50 Sportközlemények.

6.00 Táncleme zek.

6.50 „Eliziumi beszélgetések.“ (Zrínyi és Napoleon.) Irta Hankiss János dr. egyetemi tanár. Előadják Kowéch Ernő és Szilassy Gyula.

7.20 Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30 Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „Makrancos hercegː“ Vígopera egy felvonásban. Szövegét idegen eszme után írta Mohácsi Jenő. Zenéjét szerezte Gajáry István. Rendezte Rékai András. — 2. „Francia saláta.“ Énekes baleti két felvonásban. Zenéjét szerezte Darius Milhaud. Szövegét írta Flament Albert. Fordította Lányi Viktor. Rendezte és koreográfiáját készítette Harangozó Gyula. — 3. „A háromszögletű kalap.“ Balett egy felvonásban. Irta Sierra G. M. Zenéjét szerezte Manuel de Falla. Vezényel Ferencsik János. Betanította és rendezte Gaubier Albert. A dalt Tutsek Piroska énekli.

8.10 Hírek.

9.10 Hírek.

10.15 Időjárásjelentés. Majd: Hanglemezek.

11.00 Hírek angol nyelven.

11.05 A rádió szalonzenekara.

00.05 Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Skublics.

6.20 Gyorsírótanfolyam.

7.30 „Egy milánói barát.“ Aradi Zsolt előadása Pater Gemelliről.

8.25 Hanglemezek.

9.30 Hírek.

9.50 Közvetítés a margitszigeti Pólóbárból. Szabó Kálmán jazzhármasa játszik.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BELGRÁD. 8.00 Az első belgrádi dalegylet egyházi dalokat ad elő. — BERLIN. 8.00 Nagy rádiózenekar szólistákkal. 10.30—12.00 Könnyű és tánczene. — BÉCS. 7.30 Szimfónikus hangverseny énekkel. — BOROSZLÓ. 7.10 Dalos, zenés tarkaságok. — BRÜSSZEL. 8.00 Katonaindulók és dalok. — FRANKFURT. 9.15 Rádiózenekar.

Szombat

ÁPRILIS 23.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Radó. — 2.20-tól 7.00-ig Loránd. 6.45-től 0.15-ig Skublics.

6.45 Torna. Utána: Hanglemezek.

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 Somlay Károly elbeszéléseiből: 1. „A bujdosó királyfi.“ 2. „A kísértet.“ (Felolvasás.)

10.45 A Szépművészeti Múzeum Ripplː Rónai József képeit ismerteti B. Rakay Margit. (Felolvasás.)

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12.05 Eugen Stepat és orosz balalajkazenekara.

12.30 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 Hanglemezek.

2.35 Hírek.

2.50 A rádió műsorának ismertetése.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak és élelmiszerárak.

4.15 „Magyar mondák és legendák“. Harsányi Gizi mesél.

4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 Kiss Judith és Bruckbauer Ferenc zongora-hegedű szonátát ad elő.

5.25 „Mit üzen a rádió?“.

6.00 A rádió szalonzenekara.

6.30 „A légüres tér tulajdonságai.“ Sztrókay Kálmán előadása.

7.00 Kalmár Sándor magyar nótákat énekel, kíséri Sárai Elemér és cigányzenekara.

8.00 „A szókimondó doktor.“ Vígjáték egy felvonásban. Irta Alicia Ramsey és Rudolp de Cordova. Fordította Halász Gyula. Rendező Németh Antal dr. Személyek: A walesi herceg — Vértess Lajos. Hamilton ezredes — Kertész Dezső; Nicodemus Athanasius Ignatius Brown, tiszteletes úr — Makláry Zoltán; Dr. Linton — Szabó Dezső; Miska — Csók István; Abernethy, a szókimondó doktor — Csortos Gyula; Artbuthnot grófnő — Aknay Vilma; Jervaise Danversné — Pogány Irén; Danvers Júlia, a leánya — Sebők Blanka; A házvezetőnő — Somogyi Nusi.

8.45 Hírek.

9.10 Budapesti Hangversenyzenekar.

10.00 Időjárásjelentés.

10.40 Közvetítés a Bellevue-szállóból. Angyal Árpád és jazz-zenekara játszik.

11.15 Közvetítés a Britannia-szállóból. Völgyi Imre és cigányzenekara muzsikál.

0.05 Hírek külföldi magyarok részére

BUDAPEST II. MŰSORA

Becondó: Gecsőné.

5.30 A rádió szalonzenekara.

7.00 Mezőgazdasági félóra.

7.30 Hanglemezek.

8.45 Lóversenyeredmények.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BERLIN. 8.00 Osztrák dalos, zenés est Bécsből. — BEROMÜNSTER. 9.05 Részletek „A bűvös vadász“ c. operából. — BÉCS. 8.00 Osztrák városok és falvak tarka zenés-dalos estréfákkal. 10.30—12.00 Berlin könnyű és tánczenéje. — BOROSZLÓ. 8.00 Részletek zenés játékokból és operettekből. — KASSA. 5.40 Magyar műsor. — LAHTI. 8.25 Kálmán: Csárdás királynő, operettrészletek.

1938 április 17-tól 23-ig.

Vasárnap

ÁPRILIS 17.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 8.30-tól 2.35-ig Radó. — 2.20-tól 8.00-ig Skublics. 7.45-től 2.00-ig Máriássy.

8.45 Hírek.

9.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.

10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi-templomból. A szentbeszédet mise közben Gunda Jenő pápai kamarás, hittanár mondja. Énekel a templom ének- és zenekara Berg Ottó vezényletével.

11.30 Evangélikus istentisztelet a Bécsi-kapu-téri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr. budai lelkész. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből.

12.30 Közvetítés Rómából, a Vatikánból. Ő Szentsége XI. Pius pápa húsvéti rádiószózata.

1.05 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos 1. Bach—Gui: Korál, előjáték. 2. Bach—Weiner: C-dúr toccata. 3. Rimszkij—Korszakov: Nagy orosz húsvét— nyitány.

1.45 „Őszentsége XI. Pius pápa húsvéti szózatának“ magyar nyelvű ismertetése.

2.00 Hanglemezek. 1. Mozart: Figaro lakodalma — ária (Peter Dawson). 2. Cornelius: A bagdadi borbély — kettős a II. felvonásból (Emmy Bettendorf és E. H. Groh). 3. Liszt: Valse oubliée (Elfelejtett keringő) (zongora: Simon Barer). 4. Bizet: A gyöngyhalászok — kettős (Gigli és De Luca). 5. Verdi: A végzet hatalma — ária a II. felvonásból (Giannini). 6. Flotow: Márta — négyes (Helge Roswaenge, Hedvig v. Debieska, Emmi Leisner és Rudolf Watzke). 7. Davies: Ünnepi hangok — orgonára és gordonkára (Clyde Twelvetree és Harold Dawbeer). 8. Massenet: Manon — ária (Helge Roswaenge). 9. Mascagni: Parasztbecsület — templomi ének kar és Santuzza áriája (Emmy Bettendorf). 10. Vecsey: Cascade (Vecsey Ferenc). 11. Giordano: Andrée Chenier — ária a III. felvonásból (Renato Zanelli). 12. Korngold: A holt város — Marietta dala (Németh Mária). 13. Puccini: Tosca — Te Deum (Riccardo Stracciari).

3.00 I. „Az alföldi szarvasmarhatenyésztés iránya.“ Piacsek András m. kir. gazd. felügyelő előadása. „Mikor van jó termőerőben a talaj?“ Di Gleria János m. kir. fővegyész és Telegdy Kovács László m. kir. vegyész párbeszéde. (A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)

3.45 A Vakokat Gyámolító Országos Egyesület „Homeros“ énekkara. Vezényel Schnitzl Gusztáv. 1. a) Liszt: Pater noster a „Krisztus“-oratóriumból; b) Kodály: Jézus és a kufárok (vegyeskar). 2. a) Bánáti Buchner Antal: Az anyai szív. Szólót énekli Gebauer Margit; b) Siklós: I. Fülemile: II. Csöndes dal (női kar). Zongorán kíséri Soli János és Amon István. 3. a) Hubay: Barázda-ének (József Ferenc főherceg szöv.); b) Bárdos Lajos: Népdal-átiratok (vegyeskar).

4.30 „A csekei remete.“ (Kölcsey.) Bory István előadása. (Közművelődési előadássorozat, felolvasás.)

5.00 Lakatos Flóris és cigányzenekara.

5.40 A húsvéti labdarúgótorna keretében a Hungária—Szlávia nemzetközi labdarúgómérkőzés II. félidejének közvetítése az M. T. K. Hungária-úti sportteleprőlː Beszélő Pluhár István.

6.40 „Húsvéti népszokások.“ Szendrey Ákos előadása.

7.10 A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. 1. Albeniz: Jota arragonesa. 2. Bartók: Este a székelyknél. 3. Farkas Ferenc: a) Tempo di minuetto; b) Tarantella. 4. Gounod: Faust — keringő. 5. Huszka: Induló. 6. Járay István: Farsang. 7. Frim!—Stotthardt: Rose Marie — egyveleg. 8. Szirmai: Galopp.

8.00 „A piros bugyelláris.“ Népszínmű három felvonásban, dalokkal. Irta Csepreghy Ferenc. Rádiószínpadra alkalmazta Bibó Lajos. A dalokat betanította Kubányi György. Kísér Rácz József és cigányzenekara. Rendező Gyarmathy Sándor. — Személyek: Török Mihály — v. Garamszeghy Sándor; Zsófi, a felesége — Bodán Margit; Csillag Pál — Cselényi József; Julis asszony — Ligeti Juliska; Menci — Révész Zsuzsa; Kósza Gyurka — Kubányi György; Kisbíró — Sala Domokos; Kapitány — Teleky Sándor; Peták káplár — Kiss Ferenc; Boros huszárkáplár — Bihary József; Pennás, jegyző — Matány Antal; Hájas, ispán — Várnai Jenő. Utána kb.

9.15 Hírek, sporteredmények.

9.45 Közvetítés a Spolarich-kávéházból. Kertész Miklós jazz-zenekara játszik.

10.45 A Mária Terézia I. honvédgyalogezred zenekara.

0.05 Hírek külföldi magyarok részére

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Lóránd.

11.15 Radics Béla és cigányzenekara.

12.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar.

3.00 Hanglemezek.

4.30 Lakatos Flóris és cigányzenekara.

6.10 Baranyi János zongorázik.

7.00 „A titokzatos mosolyú Madonnák művésze.“ (Bernardo Luini.) Farkas Zoltán előadása.

7.30 „Technika és kultúra.“ Bieskei Jenő műszaki főtanácsos előadása.

8.00 Hírek, sport- és lóversenyeredmények.

8.30 Hanglemezek.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BELGRÁD. 8.40 Rádiózenekar. — BERLIN: 8.00 Lehár: A víg özvegy, operett. — BÉCS. 7.10 Stolz: Az arany kiflihez, operett. BUKAREST. 9.45 Operettekből. DEUTSCHLANDSENDER. 8.00 Tavaszi dalos, zenés est. HAMBURG. 8.00 Tarka, zenés, dalos egybeállítás opera s operettrészletekkel. — KÖLN. 7.50 Hegyek alján, opera. — PRÁGA. 7.50 A csók, kétfelvonásos opera. STUTTGART. 8.00 Rádiózene és énekkar.

Hétfő

ÁPRILIS 18.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Loránd. — 2.20-tól 7.40-ig Natter. 7.25-től 0.15-ig Gecsőné.

9.45 Hírek.

10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Puszta Sándor leányfalui lelkész mondja.

11.15 Görögkatolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görög kat. plébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Krajnyák Gábor tb. kanonok mondja. Énekel a plébánia vegyeskara.

12.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30 Hanglemezek.

1.30 „Világhíradó." Máthé Elek dr. előadása.

1.45 Vidák József és cigányzenekara.

2.50 „Mese a Húsvét-szigetekről." — Matolay Tibor előadása.

3.15 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara.

4.25 „Respighi emlékezete." Farkas Ferenc előadása (hanglemezekkel).

5.15 Szalonötös.

5.50 „Hogyan készül Budapest az Eucharisztikus Világkongresszusra?" — Helyszínhi hangképek. Összeállította Filótás Lili. (Lemezfelvétel.)

6.40 Gyenge Anna (Anna Roselle) énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor.

7.10 „Rózsát vagy szekfűt? Tóth László dr. elbeszélése.

7.40 „Rádióegyveleg." Összeállította és vezényli id. Stephanides Károly. Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zenekar, Dobay Livia, Orosz Júlia, az Operaház tagjai, Orosz Vilma, Galetta Ferenc, Sárdy János, az Operaház tagjai és Szedő Miklós dr. és vegyeskar. — I. rész. Részletek „Li'i", „Királyfogás", „Virágcsata", „Kis alamuszi", „Rika", „Kukla kisasszony", „Hajduk hadnagya", „Leányka" és „Casanova" c. operettekből. — II. rész. Részletek „Zsuzsika", „Obsitos", „Hamburgi menyasszony", „Kisgróf", „Táncos huszárok", „Olivia hercegnő", „Annabál", „Hajtóvadászat", „Babavásár", „Lili bárónő", „Kislány", „Miami" és „Drótostót" című operettekből.

9.10 Hírek, sporteredmények.

9.30 Közvetítés a Pannonia-szálló-ból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.

10.30 Közvetítés a Dunapalota-szálló-ból. Megyeri Gyula és jazz-zenekara játszik, Miklóssy András énekel.

11.30 Hanglemezek.

0.05 Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Máriássy.

11.15 Országos Postászenekar.

5.55 Szalonötös.

6.30 A Csendes-Óceán partvidéke. Pécsi Albert dr. előadása.

7.00 Ketter Ernő és Csilléry Béla zongora-hegedű szonátákat ad elő.

7.40 A legjobb magyar sakkcsapat. G. Réthy Pál előadása.

8.10 Hírek, sport- és lóversenyeredmények.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BELGRÁD. 8.00 Opera. — BERLIN. 7.25 Kedvelt lemezek. 8.00 Vidám húsvét-hétfő. 10.30—1.00 Köln könnyű és tánczenéje. — BÉCS. 7.00 Verdi: Don Carlos, opera. — BOROSZLÓ. 10.30—1.00 Nagy rádiózenekar kétzongorás-játékkal. — BRÜSSZEL. 8.00 Dalos, zenés tarka est. — BUKAREST. 7.15 Szórakoztató zene. — FRANKFURT. 8.00 Strauss János: A cigánybáró — háromfelvonásos operett. — KÖLN. 8.00 Dalos, zenés, vidám húsvéti est. RÓMA. 9.00 Rádiózenekar Pederzini mezzoszoprán és Musini tenorral. — VARSÓ. 8.15 Lehár: A víg özvegy, operett.

Kedd

ÁPRILIS 19.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Gecsőné. 2.20-tól 7.30-ig Radó. 7.15-től 0.15-ig Skublic

6.45 Torna.
Utána: Hanglemezek.

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 „Bem apó Erdélyben." Írta Molnár Endre. (Felolvasás.)

10.45 „Nyári kötöttruhák." (Felolvasás.)

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.

12.05 Hanák Árpád zongorázik, Varga Tibor hegedül zongorakísérettel.

12.45 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 A rádió szalonzenekara.

2.35 Hírek.

2.50 A rádió műsorának ismertetése.

3.00 Árfolyamhírek, piac árak, — élelmiszerárak.

4.10 Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása).

4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 „Magyar táj magyar szemmel." (Erdély a XIX. században.) Tolnai Gábor dr. előadása.

5.30 Mekényesi Dalárda.

6.00 „Hogyan kaphatunk épületátalakításhoz és tatarozáshoz hitelt." ifj. Reischl Ágoston iparügyi min. építészmérnök előadása.

6.20 Gáti István brácsázik zongorakísérettel.

6.50 „A rádió halottai." Lambrecht Kálmán. Bevezetőt mond Haraszthy Lajos. Lambrecht Kálmán Hermann Ottóról tartott rádióelőadását felolvassa Kowách Ernő.

7.30 Hanglemezek.

8.20 Szathmáry István verseiből ad elő.

8.40 Közvetítés a Vadászkürt-szálló-ból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

9.35 Hírek, időjárásjelentés.

10.00 „A Dán négyes."

11.00 Közvetítés a Newyork-kávéházból. Mikulai Gusztáv és jazz-zenekara játszik.

0.05 Hírek külföldi magyarok részére.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Lóránd.

6.00 Strauss Richárd: Burleszk, zongoraszóló (Elly Ney). Hanglemez.

6.20 Francia nyelvoktatás.

6.50 Hanglemezek.

7.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórája.

8.00 „Egy francia-amerikai író." (Julien Green.) Benedek Marcell dr. előadása.

8.35 Hírek.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BERLIN. 9.00 Régi és új operettekből. — BÉCS. 10.20—12.00 Tánczene. — BOROSZLÓ. 8.00 Félre a gondokkal. Rádiózenekar énekegyüttessel. — BRÜSSZEL. 6.45 Operettegyveleg. — DROITWICH. 8.00 Faust, opera. 9.40 Szalónhatos. 10.20 Katonazene baritondalokkal. KASSA. 5.40 Magyar műsor. 7.35 Rádiózenekar. Indulók és keringők. — KÖLN. 8.30—12.00 Tarka táncest. — LAHTI. 6.35 Lemezek. Híres zongoraművészek. 9.10—11.00 Vegyes lemezek. — LIPCSE. 7.45 Rádiózenekar Drezdából. RÓMA. 9.00 Olasz-német cserehangverseny. — POZSONY. 6.00 Magyar műsor. VARSÓ. 8.00 Szalónzene. ZÁGRÁB. 8.30 Operaest.

Szerda

ÁPRILIS 20.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Natter. 2.20-tól 7.30-ig Radó. 7.15-től Máriássy. (Opera: Lóránd.)

6.45 Torna.
Utána: Hanglemezek.

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 „Ferenc József három aranycsinálója." Írta Szathmáry László dr. (Felolvasás.)

10.45 „Amerikai magyarok." Írta Szitnyay Jenő. (Felolvasás.)

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Időjárásjelentés.

12.05 Rácz Béla és cigányzenekara.

12.30 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 Lemezek.

2.35 Hírek.

2.50 A rádió műsorának ismertetése.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15 A rádió diákfélórája: „Petőfi élete fordulóján". Dr. Katona János előadása.

4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 „Önvédelmi kiképzés." Papp I. Ottó légoltalmi előadása. (Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleményei.)

5.25 Farkas Béla és cigányzenekara.

6.15 „Ókori milliomosok." Révay József előadása.

6.45 A rádió szalonzenekara.

7.10 Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30 Az Operaház előadásának közvetítése. „Simone Boccanegra." Zenedráma három felvonásban. Szövegét írta Piave, átdolgozta Werfel Ferenc. Fordította Nádasdy Kálmán. Zenéjét szerezte Verdi. Vezényel Failoni Sergio. Rendezte ifj. Oláh Gusztáv. — Személyek: Simon Boccanegra Genova dogeja — dr. Palló Imre; Amelia Grimaldi — Rigó Magda; Jacopo Fiesco, Péter Andrea néven — Székely Mihály; Gabriele Adorno, fiatal nemes — Halmos János; Paolo Albani, kancellár — Komáromy Pál; Pietro szenátor — Maleczky Oszkár; Az Ijjászok kapitánya — ifj. Toronyi Gyula; Amélia komornája — Dózsa Mária; Egy testőrhadnagy — Szomolányi János.

8.10 A rádió külügyi negyedórája.

9.35 Hírek, időjárásjelentés.

11.10 Hírek francia és olasz nyelven.

11.20 Hanglemezek.

0.05 Hírek külföldi magyarok részére.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Skublics.

8.50 Olasz nyelvoktatás.

7.25 A rádió szalonzenekara. 1. Szirmai: Részletek a „Ballerina" c. operettből. 2. Meyer—Helmund: Orosz szvit. 3. Ivanovici: Kis csolnakom a Dunán lengedez, keringő.

8.05 Hírek.

9.00 Táncelemezek.

10.05 Időjárásjelentés.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BELGRÁD. 8.00 Bernardics énekes. 9.30 Népdalok. — BERLIN. 9.30 Szórakoztató zene. — BÉCS. 10.20—12.00 Kis rádiózenekar. — BOROSZLÓ. 7.25 Tengerész zene. 9.30 Szórakoztató zene zongorajátékkal éjfélig. — BUKAREST. 8.00 A Parsiafl az Opera házból. — DROITWICH. 10.10 Rádió zenekar Walker basszussal. 11.00 Tánczene. — FRANKFURT. 12.00—1.00 Részletek operákból. HAMBURG. 10.30—12.00 Bécsi zene. — KASSA 5.40 Magyarm űsor. — KÖLN. 7.10 7.10 Fúvós zenekar. — RÓMA. 9.00 Strauss R.: Az árnyéktalan nő, háromfelvonásos opera. — ZÁGRÁB 8.00—11.00 Opera.

Csütörtök

ÁPRILIS 21.

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.35-ig Radó. — 2.20-tól 7.00-ig Máriássy. 6.45-től 0.15-ig Natter.

6.45 Torna.
Utána: Hanglemezek.

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 „A családi tűzhely Szent István korában." Írta Pap Miklós. (Felolvasás.)

10.45 „Az újabb hazai ásványos nyersanyagok bemutatása a Nemzeti közi Vásáron." Dr. Rihmer László m. kir. bányahatósági titkár előadása.

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangszó az Egyetemi-templomból, időjárásjelentés.

12.05 Bonkowska Ágnes és Mally Győző, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.

12.30 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 A rádió szalonzenekara.

2.35 Hírek.

2.50 A rádió műsorának ismertetése.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak és élelmiszerárak.

4.15 „Mai kertek." Nádai Pál előadása.

4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 „Futó emlékek egy magyar költőről." Kosztolányi Dezsőné előadása.

5.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar.

6.00 Dr. Árkay Ferenc miniszteri osztálytanácsadó előadása a budapesti „Nemzetközi Vásár"-ról.

6.45 „Növényegészségügyi időszerű tanácsadó." Urbányi Jenő dr. m. kir. kísérletügyi adjunktus előadása. (A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.)

7.00 Magyar nóták és dalok. Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál közben Rácz Aladár cimbalmozik zongorakísérettel és Szijj Dénes tárogatózik.

8.00 „Karolina, vagy: Egy szerencsés flótás." Komédia 1 játékban. Irta: Herczeg Ferenc. Rendező Barsi Ödön. Személyek: Herceg Cerigo, generális — Garamszeghy Sándor; Nyeviczay, bihari prépost — Gál Gyula; Nyeviczay százados — Pataki Jenő; Flórián — Makláry Zoltán; Wöber, komisszárius — Major Tamás; Bábi, komorna — Szaplonczay Éva.

8.40 Hírek.

9.00 A Beethoven-est ismertetése. — Bartha Dénes dr. előadása.

9.15 Dohnányi Ernő XV. Beethoven (befejező) estje.

10.00 Időjárásjelentés.

10.05 Táncelemezek.

1.00 „Budapest spa.1" (Angolnyelvű előadás.)

11.15 Közvetítés a Gellért-szálló-ból. Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál.

0.05 Hírek külföldi magyarok részére.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Geesőné.

6.45 Kurina Simi és cigányzenekara.

7.00 Angol nyelvoktatás.

7.30 „A Tunguz-meteor felkutatása." Monoki Mária előadása.

8.00 Juri Morfessi orosz tenorista énekel.

9.00 Hanglemezek.

10.05 Úgetőversenyeredmények.

KÜLFÖLD

Esti műsor:

BERLIN. 8.00 Dalos, zenés vidám est. — BÉCS. 8.00 Az igazi Bécs. Dalos, zenés tarkaest. — BRÜSSZEL. 8.00 Szalon- és tánczene. — SRASSBURG. 8.30 Opera. ZÁGRÁB. 9.00—11.30 Don Carlos, opera Velencéből.

HIREK

1938 április 17. Vasárnap.
Prot.: **Húsvétvas.** Kat.: **Húsvétvas.**
1938 április 18. Hétfő.
Prot.: **Húsvéthétfő.** Kat.: **Húsvéthétfő.**
1938 április 19. Kedd.
Prot.: **Kocsárd.** Kat.: **Emma.**

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Ámen.

Mentők telefonszáma: 0—4.
Rendőrség telefonszáma: 20—45.

— Lapunk legközelebbi száma a közbejött ünnepek miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Húsvéti istentiszteletek a gör. kat. templomban.** Húsvétvasárnap: d. e. 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, mise után pászkaszentelés, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, d. u. fél 4 órakor rózsafűzérájtatosság, 4 órakor vecsernye és szentségimádás. — Húsvéthétfőn: vasárnapi rend, a nagy szentmise után körmenet. — Húsvétkedden: vasárnapi miserend.

— **A húsvét vasárnapján** református fanyai istentiszteletet tart Fancsikán d. e. 9 órakor Bíró Béla.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos-utcai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaóra, fél 10—fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8ig vallásos-estély vegyeskar- és zeneszámokkal. Hétfőn d. e. 10—11-ig prédikáció, este 7—8-ig prédikáció. Szerdán este fél 8—fél 9-ig bibliaóra. Péntek este fél 8—fél 9-ig imaóra.

(:) **Az olasz-abesszin háborúról** készült film újból bemutatásra kerül április 25. napján este fél hétkor a Déri Múzeumban. Jegyek a Turista Egyesületnél kaphatók.

— **F. Kováts Kálmán a gyógyulás útján.** F. Kovács Kálmán, az ismert debreceni tanítóköltő és presbiter immár négy hete, hogy a Horthy Miklós közkórházban súlyos epekő és máj operáción esett keresztül. — Hetek óta élet-halál harcot vívott a gyilkos betegséggel, mert legyengült szervezetével az utolsó percig önzetlenül és lelkiismeretesen végezte hivatását. Teljes felépülését aggódva várják az Árpád-téri és a csapókerti egyházrész hívei is, akik között a hitélet terén évek óta áldásos és buzgó működést fejtett ki. Állapota néhány nap óta jobbra fordult és Isten segítségével pár héten belül elhagyhatja a kórházat.

(:) **Turista összejövetel** ünnep miatt kedd este nyolckor a Gambrinusban.

— **Illatszerek árusítása húsvét vasárnapján.** A drogéria- és illatszerüzletek — az utóbbiakhoz számítva az illatszereken kívül az úgynevezett háztartási cikkek árusítására berendezett üzleteket is — húsvét vasárnapján: április 17-én reggel 7 órától délután 2 óráig nyitva tarthatók. A drogéria- és illatszerüzletek körébe tartozó cikkek közül azokat, melyeket a húsvéti ünnepek alkalmából az utcákon, tereken és piacokon is szoktak árusítani, húsvét vasárnapján az említett üzletek nyitvatartása alatt az utcákon, tereken és piacokon is szabad árusítani. Ker. Kereskedelmi és Iparkamara.

— **Eucharisztikus gobelinképeket** zászlókat, úrasztalterítőket Pikó kézimunkaipar Szent Anna-u. 10. sz. készít. A raktáron levő gobelin, kelim és perzsaalapok olcsó árusítása.

Debrecen kultúrális életének nagy eseménye lesz az Olasz Kultúrintézet április 23-iki záróhangversenye

A helybeli Olasz Intézet április 23-án tartja utolsó ingyenes hangversenyét, amelyet br. Villani Lajos követségi tanácsos, az olasz kultúra kiváló ismerője nyitja meg az olasz zenéről szóló előadásával. Majd Attilio Ranzato, a fiatal, milanói csellóművész, aki már minden európai városban kivívta a kritika elismerését, rendkivüli temperamentumos egyéniségével lép pódiumra, hogy a közönség lelkét hétköznapias világból kiemelve, a zene igazi szivet-lelket kápráztató atmoszférájába vigye. Irene Eyssen, a budapesti előkelő társaságok kiváló énekesnője a legszebb olasz dalokat fogja énekelni. — Ez a ragyogó est az olasz-magyar barátság magasztaló ünnepe lesz, amelyen egy magyar női lélek finom húrjain fog az olasz dalok megkapó dallama megpendülni. A nagy érdeklődés miatt felhívja az Igazgatóság a még le nem jelentkezett érdeklődők figyelmét, hogy saját érdekükben adják le legkésőbb április 20-ig a jegyigénylésüket. — Telefon: 12-04. Hatvan-u. 2, I. e. (o)

Attilio Ranzato

ÁPRILIS ZSILIPJE

Szanaszétszórt apró tanyák délutáni fehérsége — ez mind nap. Fénytől csömöllött felhők kirojtosodott tarjaga — ez mind nap.

Mező, rét, lég, barázda — csupa naprezgés. Az egész világ napos gyönyöre fényben született Áprilisnak!

Lelkem, te a nagy mindenség napos boldogságának vagy zsilipje! A te nagy fénycsatornáidon zuhatagozza át Április a föld fölé világboldogító fényes mámorát!

TERNAY KÁLMÁN.

PAPLANVARRODÁMBAN
készülnek a **legmodernebb** mintájú
PAPLANOK.
Javitások minden kivitelben!
DEBRECENI LAJOSNÉ
Kossuth-utca 11.

— **Csang-Kai-Sek megsebesült.** A japán külügyminisztérium szócsöve a sajtóban kijelentette, hogy „aránylag biztos" forrásból származó értesülése szerint Csang-Kai-Sek április 10.-én Csangsa japán hidroplánok által történt bombázása alkalmával mindkét lábán — megsebesült. Sung pénzügyminiszter, a fővezér sógora, gyomrán és a jobbkarján sérült meg.

— **Miért kell tagositanunk?** Erre felelni nagyon könnyű, ha figyelembe vesszük, hogy sok helyen úgy szét vannak forgácsolva a kisbirtokok is, annyifelé, hogy gazdaságos megművelésükről beszélni sem lehet. Erről már igen sok hozzászólás és statisztika látott napvilágot, mint a mai mezőgazdasági megoldatlan problémák egyikéről, de a nagyfontosságú kérdésnek ébrentartását már nemcsak az érdekelt Kamarák, hanem a célszerűségért, az egészségesebb és gazdaságosabb termelésért munkálkodó mérnöktársadalom is céljául tűzte ki. A kérdésnek úgy mezőgazdasági, mint jogi és mérnöki szempontból való megvilágítására ez alkalommal a Magyar Mérnök és Építész Egylet Debreceni Osztálya vállalkozott, átérezve ennek nagy horderejét és ennek kapcsán Tóth Béla magy. kir. mérnök 19.-én, kedden délután 6 órakor az Ujságíró Klubban (Ferenc József-út 26. sz., I. emelet) előadást is fog tartani, amelyre a rendező egyesület minden érdeklődőt szívesen lát. Belépődij nincs. (:)

CSALÁDI ÉRTESÍTŐ

— **Házasság:** Witte Margarette és dr. Hartmann Rudolf házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

„Plat-Alov" fém
műfogakhoz. Képviselet:
Bartha Gábor
„Dentál-Depot" CSAPÓ-U. 25.

— **Dr. Balogh Béla klinikai orvos** rendelőjét Homokkert, Híd-utca 8. szám alatt megnyitotta. Rendel délelőtt fél 8-tól fél 9-ig, délután fél 3-tól fél 5-ig. Telefon: 20-60. szám.

— **Szigorú sajtótörvényt léptettek életbe Bulgáriában.** Bulgáriában uj szigorított sajtótörvényt hoztak. A törvény értelmében csak miniszteri engedély alapján lehet lapokat és folyóiratokat kiadni. Senki sem lehet lapszerkesztő, akit bűnügyben vagy államellenes vétség miatt elitéltek. Büntetés vár mindenkire, — aki engedély nélkül terjeszt nyomdatermékeket. Ezzel a határozattal a kormány nyilván a kommunista propagandairatok terjesztését kivánja megakadályozni.

— **1500 mozigépész sztrájkol Londonban.** A szakszervezetek megállapitása szerint a mozigépkezelők sztrájkjában 1500 gépkezelő vesz részt.

— **Vitézek eskütétele Debrecenben.** Húsvét vasárnapján, délelőtt 11 órakor 48 vitéz és vitézi váromány teszi le az előzetes esküt a vármegyei vitéziszékkapitány előtt a Vitézi Székházban. Az ünnepélyes eskütétel majd május 22.-én lesz Magyarország Kormányzója előtt, Székesfehérváron.

— **Tóth László a Magyar Ujságírók Egyesületének elnökjelöltje.** A Magyar Ujságírók Egyesületének választmánya csütörtök délután tartott ülésén foglalkozott Márkus Miksa udvari tanácsosnak az elnöki tisztségről való lemondásával. A választmány megilletődötten vett búcsút az egyesület 25 esztendő alatt rendkivüli érdemeket szerzett elnökétől és azzal a javaslattal lép a közgyülés elé, hogy Márkus Miksát tiszteleti elnökké válassza. Hegedüs Gyula indítványára elhatározta a választmány, hogy a közgyülést a jövő péntek délutánra tűzi ki. A megüresedett elnöki tisztségre dr. Tóth László alelnököt jelölték egyhangúan.

A közönséget érdekli,

hogy a sajtó megrendszabályozástól való félelmében az egyik fővárosi körúti esti liberális lapban az egész magyar keresztyén közvéleménynek nekirohanva a következőket irja: „Meddig rohannak elvakultságukban? Ha kenyeret akarnak elvenni, ha a művészet szabad pályáján érvényesülni nem tudó féltehetségek számára akarnak helyet csinálni, ha az ököl jogán akarnak beülni állásokba, ha nem tudnak ellenállni az alulról feltörekvő uszitás nyomásának, ha már a kormányzás abból áll, hogy az állásokra és jövedelmekre törő mohóság előtt ajtót nyit, akkor ám vallják ezt be őszintén. Mondják meg, hogy kenyeret akarnak elvenni és hogy a szellemi képességek természetes versenyét erre nem találják alkalmas eszköznek." Magyarán ez annyit jelent, hogy a pesti zsidóság egyik szócsöve a liberális kurir nyiltan nekiront a kormánynak, de nekiront az egész keresztyén magyar társadalomnak is és úgy állitja be a most benyujtott kormányjavaslatokat, mintha a keresztyén magyarság nagy mohósággal egyszerűen ököljog alapján elvenné a kenyeret a zsidóktól. Ilyen alantas beállitást kell zsebrevágni egy keresztyén államban, a mégis 95 százalékban keresztyén és magyar közönségnek a húsvét ünnepén, mert hiszen ezt a kemény leckét húsvéti számában látta jónak közreadni az 5 százalékos kisebbség sajtója. Ezekután egy szerény kérdést feltehetnénk mi is, — mert hiszen érdemben még visszautasításra is érdemtelen ez a vakmerőség, — nem tényleg a huszonnegyedik órája érkezett-e el annak, hogy a sajtó területét ettől az idegen agresszív szellemtől megtisztitsák.

(x) **Gyomorsavtúltengés, gyomorfekély ellen csak „HAJDUINT"** használjon, hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: **Sztankay gyógyszertár,** Debrecen, Szent Anna-utca 64.

— **Naményi Gyorsiróiskolában, Gépiróiskolában** húsvét után uj kezdőtanfolyamok. Az „Irodai Tanfolyam" elvégzése után államvizsga, államérvényes bizonyitvány állásbahelyezés. (Batthyány-u. 11.)

— **Aranyvonat viszi Székesfehérvárra Szent István jobbját.** Székesfehérvárról jelentik: Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, Székesfehérvár képviselője elnöklésével a polgármesteri hivatalban ülést tartottak, amelyen a június 1-én megtartandó eucharisztikus-nap programját állapitották meg és egyúttal intézkedtek Prohászka Ottokár hamvainak az emlékére épült hatalmas templomba való átszállitásáról. Június elsején reggel eucharisztikus vonatok érkeznek Székesfehérvárra, pontosan kilenc órakor érkezik az Aranyvonat, mely Szent István király Budavárban őrzött ereklyéjét, a Szent Jobbot hozza. Huszonhét érsek és a magyar püspöki kar kiséretében hatfogatú diszkocsin, ünnepélyes menetben viszik be a városba.

(x) Gönczi cserépkályhái jók, szépek, kifogástalan **hőfokúak.** Tökéletes munka, olcsó árak. Javitások, átrakások szakszerűen. **Monti ezredes-utca 3.** (Bejárat a **Burgundia-utca felől.**) **Telefon: 25-68.**

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok. Szalánky László m. k. csendőrhadnagy Kaposvár—Gunda Valéria Bercsényi-u. 12. Dr. Hajdu Lajos orvos Batthyány-u. 20.—Lázár Magda Bádogos-u. 2. Schiff István gyári munkás Csepel—Erdei Julianna Német-u. 27.

Szőnyegeket
üggönyöket, ágyteritőket stb
legolcsóbban vásárolhat
Horn Rezsőnél
Debrecen, Kossuth-u. 19

Születések. — Füzesi István fm. Tóth-telep II., leány Emma. Szabó Sándor fm. Torockó-u. 60. sz., leány Magdolna. Jurácsik Mihály fm. Hadházy Zsigmond-telep, fiú Mihály. Agárdi János fm. Szappanos-utca 14., leány Erzsébet. Horváth Ernő zenész Hajdúszoboszló, leány Jolán. Tőkés János fm. Olajütő 30., leány Irén. Losonci Gyula máv. fékező Erzsébet-u.61., fiú Gyula. Homa András géplakatos Nyíregyháza fiú Imre. Szénási József fuvaros Mező-u. 2., leány Anna. És 6 törvénytelen újszülött.

Halálozások. Szücs Gábor fm. g. kat. 84 éves, Lándzsa-u. 15. Gottlieb Hanna htb. izr. 80 éves, Varga-u. 40 Menyhárt Sándorné r. kat. 41 éves, Hajdúdorog. Schmidt Béla masszőr r. kat. 80 éves, Ferenc József-út 57. Özv. Olajos Sándorné ref. 64 éves, Veréb-düllő. Mihály Jolán ref. 13 napos, Pereces-u. 9. Huszti Erzsébet ref. 18 napos, Szoboszlói-út 24. sz. Szondy Erzsébet háztartási ág. h. ev. 19 éves, Homok-u. 32. Jeney Lajos magánzó ref. 85 éves, Diófa-u. 6. Kacsár János r. kat. 21 napos, Nyíl-utca 29. Albert Mátyás nyug. máv. főraktárnok r. kat. 63 éves, Wesselényi-u. 105. Siráki Jánosné ref. 44 éves, Hajdúhadház. Tóth István npsz. ref. 54 éves, Bellegelő 538. sz. Özv. Komoróczy Péterné ny. állami menház vezető ref. 87 éves, Nyírgelse. Sárközi Ferenc r. kat. 4 éves, Kassa-u. 29. Kiss Katalin g. kat. 1 hónapos, Pesti-u. 4.

HÚSVÉTRA
nálam vásároljon. Nagy választék! Olcsó ár!
IFJ. SINAY IMRE
illatszertára, Csapó-u. 88. sz.
Telefon: 33-76.
Tekintse meg kirakatunkat.

— **A vasutasok Szárnyaskerék Önképző és Önsegélyző Egyesület** f. hó 24.-én, (vasárnap) délelőtt fél 10 órai kezdettel tartja meg rendes évi közgyülését a Hunyadi-utca 9. sz. alatti saját székházában. Elnökség. (:)

— **Húsvét vasárnap** este 8-tól 12-ig zártkörű diák próbabál a Szárnyaskerékben, Hunyadi-utca 9.

— **Hirdetmény.** A köntösgáti északi, a köntösgáti déli és a fűzfacsőszházi csordajárásra hajtócédulák f. évi április hó 19. napjától, keddtől válthatók ki a számvevőségnél (Városháza I. em. 21. sz. szoba), éspedig: április hó 19-én a fűzfacsőszházi, április hó 20-án a köntösgáti északi és április hó 21-én, szerdán a köntösgáti déli legelőre. Ezeken a napokon mindenki csak egy tehénre válthat hajtócédulát. Április hó 22. napjától kezdve azonban, ha a létszám be nem telt, bármelyik csordajárásra bárki válthat több tehénre is hajtócédulát. Legelőbér tehenenként: a fűzfacsőszházi legelőre 38 P, a köntösgáti északira 37 P és a köntösgáti déli legelőre 36 P. Polgármester.

A Tiszántúli Ipari Kiállítás alatt repülő kiállítás rendezését is tervezik

A szeptember hó 3—11-ike között rendezendő Tiszántúli Ipari Kiállítás előkészületei rendben folynak.

A napokban igen életrevaló ötlet merült fel a Debreceni Repülő Klub részéről, amely azt célozza, hogy a kiállítás alatt a kiállítás területén a debreceni Repülő Klub rendezésében repülő kiállítást rendezzenek.

A kiállítás célja nemcsak a repülőgépek bemutatása lenne, hanem a nagyközönség körében a repülésügy iránti érdeklődés erősítése.

A Repülő Klub vezetősége a Tiáv vezetőségével a tervet a legnagyobb megértéssel felkarolták s elhatározták azt, hogy haladéktalanul megindítják a lépéseket annak érdekében, hogy a tervet megvalósítsák. Tervbevették azt is, hogy ebben az időben Debrecenben egy repülőnapot rendezzenek.

Most vásároljon ernyőt!
„Ernyőszalon" készítménye megbizható!
Piac-u. 77. (Linoleummal szemben) **Javítás, áthúzás legolcsóbban**

— **A fejfájás és a migrén,** akkor ha ezek a bélműködés és gyomoremésztés zavaraiból erednek, gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz használata után is megszünnek. Kérdezze meg orvosát.

— **Versenytárgyalási hirdetmény.** Debrecen sz. kir. város közterületén Károly Ferenc József-úton 430 fm. 30/45 cm. méretű csatornázási munkálatnak vállalatbaadására nyilvános versenytárgyalást hirdetek. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosíttattak. A munka odaítélése után azonnal megkezdendő és 30 munkanap alatt befejezendő. Az előírt s szabályszerűen kiállított ajánlatot ajánlat összefűzve és a hátlapo ncégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva „Ajánlat a Károly Ferenc József-úton létesítendő csatornázási munkálatra" feliratal, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban 1938. év április hó 25-én délelőtt 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalába nyujtandó be. A beérkezett ajánlatok ugyanaz napon délelőtt 11 órakor a városháza kistanácstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljáráson ajánlattevők, vagy megbatalmazottaik jelen lehetnek. A kiirási műveletet, valamint a jelen kivonatos versenytárgyalási hirdetményt kiegészítő részletes versenytárgyalási feltételeket ajánlattevők Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályánál Csapó-utca 33. sz. II. em. 12. sz. helyiségében díjtalanul kaphatják meg. Részletes felvilágosítás és a tervek megtekinthetők a műszaki ügyosztály 19. sz. helyiségében. Polgármester megbízásából dr. Vida Szűcs Imre s. k. műszaki tanácsos.

— **Bajban sokfélét ajánlanak,** Aspirin-tabletta azonban csak egyféle van, amin a „Bayer"-kereszt látható. Enélkül csak pótszer. — Egészsége érdekében ragaszkodjék a valódi Aspirinhez és utasitson vissza minden utánzatot.

— **Aki naponta 20 palackot vet az óceánba.** A Daily Express írja: E. R. Johanson, a Montery nevű 18.000 tonnás sanfranciscoi gőzös egyik tisztje a hajó minden utazásán Újzéland és Amerika között 20 palackot dob be naponta a tengerbe. Mindegyik palackban papírosra irt üzenet van, azzal a figyelmeztetéssel, hogy azok, akik a palackot kifogják a tengerből, a hely pontos megjelölésével küldjék be a papirost a sanfranciscoi tengerészeti hivatalnak. Igy kutatják ugyanis a tengeráramlatok irányát és változásait, főleg az Egyenlítőtől északra. A palackokat az áramlatok heteken és hónapokon keresztül viszik magukkal és abból, hogy hol fogták ki őket, pontosan meg lehet állapitani a tengeráramlatok irányát. Sajnos, mint Johanson megállapitja, 500 palack közül csak egyet fognak ki és küldenek be az intézethez. A rekordot eddig az a palack tartja, amelyet bedobási pontjától 12.000 kilométernyi távolságban fogtak ki.

(:) **Frontharcosok!** Április hó 24.-én este 6 órai kezdettel tartja előadását az Otthon helyiségében (Piacz-u. 36.) dr. Orsós Jenő egyetemi tanár. „Az élő szervezet mint állam" cimen, melyre a bajtársak családtagjait is szeretettel meghívja az Elnökség.

— **Mesedélutánt** tartunk a Vitézi Székházban szombaton és vasárnap délután 4 órai kezdettel. Gyerekek, mindnyájan eljöjjetek!

Gyomorégésnél
Szedjen **GUSZTIN CAPSULAT**
Mind n gyógyszertárban kapható. Egy doboz ára 1.20 P

— **A Déri-Múzeum húsvéti hirei.** A Déri-Múzeum húsvét első napján egész nap zárva. Április 18-án, azaz húsvét második napján d. e. 9—1-ig nyitva. Belépődij nincs. A Füvészkert-utca 2. sz. iskola épületben berendezett Thaly-szoba az igazgatóság engedélyével 10—12-ig megtekinthető. Belépődij 20 fillér. Április 19-én, azaz kedden este fél 7-től fél 8-ig Ecce homo-nyitás. Belépődij 10 fillér. A múzeumi Közművelődési Könyvtár április 19-én reggel nyílik meg a nagyközönség számára.

„PLAT-ALOY"
fémből készült műfognak nincs íze, színét, fényét megtartja,
nem törik.

— **Hölgyeim! Elegáns kosztümjeit,** kabátjait, ruháit **Papp Géza női divattermében** készítesse, s igy csalódás nem érheti: Miklós-u. 2. szám.

— **Április 19-én Ecce homo-nyitás a Déri-Múzeumban.** A Déri-Múzeum igazgatósága április hó 19-én, azaz kedden d. u. fél 7—fél 8-ig tartja meg április havi második Ecce homo-nyitását. A múzeumigazgató ezúttal is elfogja beszélni Munkácsy Mihály világhirű festménye, az Ecce homo keletkezésének történetét, ismertetni fogja a festményen ábrázolt bibliai alakokat és röviden foglalkozik Munkácsy másik világhirű festményével, a Golgothá-val is, melynek első színvázlata ugyancsak a Déri-Múzeum birtokában van. Belépődij 10 fillér.

— **Repülőmodel-bemutató.** Sulyok Béla a repülőmodell-bemutatót húsvét hétfőjén d. u. 4 órai kezdettel tartja meg a nyulasi repülőtéren, — ahol is jó idő esetén 10 repülőmodell fogja a produkciókt végezni. Belépti díj nincs.

SZEPLŐ, MÁJFOLT ELLEN ROZSA ARCKENŐCS. DOB. 1.20. KAPHATÓ JÓSA ÉS JÓNA UTÓDA, SOMOGYI DROGÉRIA KOSSUTH-U. 6. ÓRIÁSI RAKTÁR OLCSÓ ÁRAK.

FELHIVÁS

DEBRECEN ÉS VIDÉKE KATOLIKUS JOGÁSZ ÉS TISZTVISELŐ TÁRSADALMÁHOZ!

Katolikus Testvéreim!

Az Eucharisztikus Világkongresszus szervező bizottsága József Ferenc dr. kir. Ő Fensége elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen a jogász és tisztviselő társadalomnak az Eucharisztikus Világkongresszuson legalább lélekben való együttes résztvételét határozta el.

Hogy ez a résztvétel a kongresszus céljainak minél jobban megfeleljen, elhatározták azt is, hogy az egész ország területén a katolikus jogász- és tisztviselőtársadalom résztvételével a kongresszust megelőzően triduumok tartassanak.

Ezen elhatározásuknak megfelelően nagyon nagy súlyt helyezek arra, hogy Debrecen és vidéke katolikus jogász- és tisztviselőtársadalma méltóképpen és minél nagyobb számban vegyen részt a f. évi április hó 21., 22. és 23.-án este 7 órai kezdettel a debreceni Szent Anna-utcai plébániatemplomban tartandó lelkigyakorlaton és a 24.-iki közös szentáldozáson.

Katolikus Testvéreim! A káros áramlatokkal szemben egyetlen fegyverünk törhetetlen katolikus hitünk és lelkünk, melyen keresztül megóvhatjuk keresztény államiságunkat és függetlenségünket. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha minél nagyobb számban veszünk részt a triduumon. Éppen ezért arra kérem Katolikus Testvéreimet, hozzák meg hitüknek és hazájuknak azt a köteles áldozatot, hogy a Debrecenben tartandó triduumon vegyenek részt, annak befejezése és a szentgyónás elvégzése után közös szentáldozásban egyesüljenek az Úrral, hogy igy lelkünket kellően előkészitve jelenhessünk meg a május havában Budapesten tartandó Eucharisztikus Világkongresszuson.

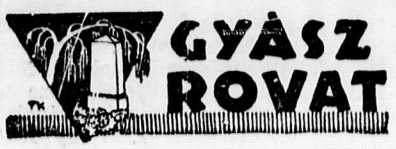
Felkérem minden jogász és tisztviselő testvéremet, hogy résztvételi szándékát azonnal jelentse be dr. Zalányi István ügyvéd (Debrecen, Svetits-palota) megbizottamnál, hogy a torlódás elkerülése végett megfelelő számú gyóntatóról és áldoztatóról gondoskodhassam.

Debrecen, 1938 április havában.

Dr. LINDENBERGER JÁNOS
apostoli kormányzó.

Költöztetést
Bútorszállítást helyben és vidékre legolcsóbban és leggyorsabban
KANT
Csokonai-u. 9. Telefon: 14-90.

— **A kancatulajdonosok figyelmébe.** Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy kancát a jövőben külföldre csak külön engedéllyel lehet az országból kiszállitani. Felhivom tehát a külföldre kancát szállitani szándékozók figyelmét, hogy ezen szándékukat saját érdekükben sürgősen jelentsék be a debreceni m. kir. méntelep parancsnokságánál, hogy a kancák a méntelep parancsnoksága által felülvizsgálhatók legyenek. Jutalomra (prémium) csak az tarthat számot, aki kancáját külföldi eladásra felajánlja. Törzskönyvezett és törzskönyvi előjegyzésbe vett kancák az országból csak kivételesen és a m. kir. földmüvelésügyi miniszter úr külön irásbeli engedélyével vihetők ki. Oly melegvérű körzetben, ahol a hidegvérű tenyésztés csak szórványos és oly hidegvérű körzetben, ahol a továbbtenyésztés veszélyeztetve nincs, a hidegvérű kancák kivitele nem esik oly szigorú elbirálás alá, mint azt a rendelet — mely elsősorban a melegvérű kancák védelmét szolgálja — előirja. Polgármester.

Albert Mályás nyug. máv. főraktárnok temetése vasárnap négy órakor lesz a Köztemetőben a róm. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Wesselényi-utca 105. Gebauer cég rendezi.

Ifj. Eperjessy Imre gépkocsivezető 37 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap öt órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Sipos-utca 5. sz. Gebauer cég rendezi.

Tóth István 55 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután — négy órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Bellegelő 138. Gebauer cég rendezi.

Sárközy Ferike 5 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető 2. a. teremből róm. kat. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után. Lakás: Kassa-út 29. szám. A temetést Csurka „Kegyelet" temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Iebényi Jánosné, született Pap Zsuzsánna 55 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemetőben református egyház szertartása szerint. Lakás: Kincseshegy-u. 15. sz. — A temetést Csurka „Kegyelet" temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Lókodi Sanyika temetése vasárnap lesz a Köztemetőben. Lakásuk Haláp 3. szám. A temetést Csurka „Kegyelet" temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. szám.

Pataki Béla ny. máv. irodai segédtiszt 60 éves korában elhunyt. Halálát bánatos özvegye, egyetlen gyermeke férjével dr. Diószegi János ügyvéddel gyászolják. Temetése hétfőn délután félhárom órakor lesz köztemetői II. á. sz. ravatalozó teremből róm. kat. szertartással. Lakás: Baross-u. 2. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás: Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik Mihály fiam végtisztességtételén megjelenni, részvétükkel, részvétnyilatkozataikkal felkeresni szívesek voltak s ezáltal poríg sújtottságunkban vigasztalni, nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton is úgy az özvegy, — mint bánattal sújtott családom nevében kifejezett hálás köszönetemet. **Id. Harsányi Imre.**

Köztemetői sírok gondozásához szükséges csekklapok kiállítva is kaphatók díjmentesen Pusztai temetkezési intézetében.

Köszönetnyilvánítás: Mindazoknak a rokonainknak, ismerőseinknek és vőm bajtársainak, akik felejthetetlen jó férjem, illetve édesapánk végtisztességtételén megjelentek, vígasztaló szavaikkal szívünk mély fájdalmát enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Özv. Jeney Lajosné és családja.

Köszönetnyilvánítás: Mindazoknak a rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, a postaaltisztikar küldöttségének, akik hűséges hitvestársam temetésén megjelentek, — mély bánatomban osztozni kívántak, ezúton mondok hálás szívvel igaz köszönetet. Riesz József és családja.

—

Csurka „Kegyelet" temetkezési Vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám. — Alapitási év 1905. A debreceni Tisza István Tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon nappal: 33-81., éjjeli szolgálat: 33-80.

Uj temetkezési intézet
cégtulajdonos
Pusztai József
Kálvin-tér 5. sz.
Telefon: 33-90.
Megbizható és pontos kiszolgálás, szolid árak; exhumál, temet, szállit.

— **Megmérgezte magát egy 21 éves fiú, mert nem lehetett vegyész** Sármán Béla egyetemi hallgató öngyilkosságot követett el Budapesten a Vígadó-utca 2. szám alatt levő penzióban. Tegnapelőtt este érkezett Szegedről és megszállt a penzióban, ma reggel édesapja, Sármán János gyártulajdonos kereste és — szobáját zárva találta. Az ablakon át másztak be a 21 éves fiatalember szobájába, aki élettelenül feküdt az ágyban.

— **Eucharisztikus és Szent István emlékzászlók.** A magyar katolicizmus világraszóló ünnepélyét, amely erre az egész évre kiterjed, magunk és a külföldiek számára lelkiekben és külsőségekben egyaránt emlékezetessé kell tennünk, mert ezt követeli a jubileumi évhez hozzákapcsolódó különleges magyar nemzeti érdek is. A legelismertebb, a meggyőződésnek, lelkihangulatnak ünnepélyes megvallására az egész világon elfogadott jelvény a zászló. A zászló nemzetközi nyelven beszél, mindenki, ha rajongását, újjongását, hűségét akarja kifejezni egy eszme, igazság vagy személy iránt. Ezt kell nekünk is tennünk az egész éven át az Eucharisztikus és a Szent István jubileumi év alkalmából. Erre nyujt könnyű és szép lehetőséget az Emlékzászló Akció. Eucharisztikus Világkongresszus és a Szent István Jubileumi Év rendezőségének elnöksége által engedélyezett Eucharisztikus és Szent István zászlóval. A zászlók ára darabonként 1 pengő. A zászlócskák egyike a pápai szinben van tartva az Eucharisztia, a másik nemzeti szinben Szent István emblémájával. Anyagjuk nehéz műselyemből van, állvánnyal együtt 30 cm. a magasságuk. Alkalmasak tehát arra, hogy ablakban feltünjenek és arra is, — hogy kézben legyenek minden erre a célra kínálkozó alkalommal. Megrendelhető egyenként is, ez esetben 20 fillér portó járul az árhoz, 2 darabon felüli rendelésnél a portó 50 fillér. 10 példányon felüli rendelés esetén 10% engedmény. Elárusítókkal külön megállapodás. Cím. VIII. Baross-u. 52.

(:) **A Kerekestelepi Olvasókörben** húsvét első napján a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjusága belépődíjnélküli műsoros estet rendez. Zenél: Ujvárossy Béla.

— **Adományok nyugtázása.** Lapunk szerkesztőségébe két jószívű adakozó újabban két-két pengőt küldött be a nyomorgó színész részére, az adományokat ezúton nyugtázzuk.

— **Iparok forgalma április hó 7-től 14-ig.** Uj iparok: Halmai László kifőzés, Bagdi Istvánné árusító asztalkölcsönzés, Benyáts Ernő rőfös, rövidáru, férfi és női készruha úridivat bizományi kereskedés, Gáll Zoltán József lófogattal személyszállítás, Steinhardt Dénes József rőfös, rövidáru, kötött-, szövöttáru, fehérnemű és nőiruhakereskedés, Zsírosi Árpádné margarin, sajt, túró, szárított tésztafélék, csokoládé, gyarmatáru vétele és eladása saját számlára és adásvételének közvetítése, Magyar Országos Központi Takarékpénztár épület- és tűzifa kis- és nagykereskedés, termény és gyapju kis- és nagykereskedés, Vajda Endréné szatócs, Özv. Jóga Mihályné gyümölcs, déligyümölcs, burgonya, tojás és dinnye kereskedése, Kiss Józsefné női szabó, Oláh Sándor árusító asztalkölcsönzés, Szathmári Mária nőiszabó, Nagy Margit nőiszab, Grünfeld Emília hűsítő ital árusító, Boldog Gábor szatócs, Székely Elekné árusító asztalkölcsönzés, Dallmann Miklós vendéglő, Fellegi Vince gyümölcs, déligyümölcs, cukorka stb. kereskedés, Kovács Gyuláné kifőzés, Kovács Gyuláné kávémérés, Magyarossy Ilona szatócs, sajt-, vajkereskedés, Moldován András baromfi, tojás kereskedés, Wiener Gyula cipész és cipőfelsőrészkészítés. — Megszünt iparok: Grittner Gyula koresma, Dobruczki Sándor rőfös, Schwartz Ignác élőállatkereskedés, ifj. Seres József petróleumlámpák adás-vételének közvetítése, Keresztesi Sámuel férfiszabó, Pető Gábor ács, özv. Szabó Imréné szatócs, Sipos Margit szatócs, Vértessy Margit szatócs, Szabó Béla fuvaros, Holb Péter vendéglős, Pataki János fuvaros. — Az ipar álladékában bekövetkezett változás bejegyeztetett 14 esetben.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése: Hazánkban általában felhős az égbolt, de még több helyről esőt jelentettek. A hőmérséklet az északnyugati határmegyékben csak 12—14, egyébütt 15—17 fokig emelkedett, sőt Debrecenben a 19 fokot is elérte.

PROGNÓZIS: Mérsékelt légáramlás, változó felhőzet, több helyen záporeső, zivatar (elsősorban a délutáni órákban), a hőmérséklet alig változik.

—

„Aranyangyal", Bánó Andor, Piac-u. 50. Piac- és Szt. Anna-u. sarok. — „Reménység", dr. Gödény Sándor, Csapó-u. 22. „Zenede" mellett. — „Bocskay", Lassányi József, Cegléd-u. 22, a Demkével szembeen. — „Hungária", Sz. Szabó Jenő, Vargakert, Szoboszlói út 4. f.

Uj szövet üzlet! Uj szövet üzlet
Csáki Imre
öltöny szövetek, felöltő szövetek és bélés áruk kereskedése
olcsó árak!
BATTHYÁNY-U. 17—19.
Városi bérház. Telefon: 29-42.

— **A Missziós Leányclub műsoros estje.** Az Árpádházi Boldog Margit missziós leányklub, a szentévvel kapcsolatban magas nívójú műsoros esttel kívná hódolni Szent István emlékének. Az előadás április hó 24.-én, vasárnap délután hat órakor kezdődik a piarista gimnázium dísztermében. Műsor: 1. Pikéthy-Sik: Az andocsi Máriához. Régi magyar egyházi énekek. Énekli: dr. Magyar István piarista tanár, zongorán kíséri Szabó Emil, a városi zeneiskola tanára. 2. Ünnepi beszéd. — Tartja dr. Rassovszky Kálmán piarista tanár. 3. Kodály Zoltán: Magyar népdalok. Gordonkán előadja Erdész Mihály, a Városi Zeneiskola tanára, zongorán kísér Szabó Emil tanár. 4. Ifj. dr. Toldy László: — Nagyasszonynak. Melodráma. Szövegét írta: dr. Prónay Antal. Előadja: Berta István orvostanhallgató, zongorán kísér: Mátrai Olga. Az élőképeket a Svetits intézet és a piarista gimnázium növendékei mutatják be. 5. Isten hazánkért. — Énekli a piarista gimnázium énekkara. Műsormegváltás kötelező. 1 pengő, 50 fillér és 30 filléres árban.

— **250-es Puch motorkerékpár** kifogástalan állapotban eladó. Simonyi-út 5. a.

— **Olcsóbban kapják a Debreczeni Ujság—Hajdúföld olvasói a Benyovszky-féle művészlapokat.** — Eddig ezek a páratlan szépségű, pompás művészlapok ára sorozatonkint 1 pengő 60 fillér volt. Lapunk olvasói ezentúl 1 pengő 50 fillérért kapják a nyolc darabból álló sorozatot. Ha ismerősének, vagy külföldre ír, küldjön Benyovszky-féle művészlapot.

MEGHÍVÓ

A Szántó Győző közhasznú kertegyesület (Közhasznú Munkáskertek Egyesülete) 1938 évi április hó 24-én határozatképtelenség esetén 1938. évi május hó 1.-én **d. e. 12 órakor Batthyány-utca 1. sz. hivatalos helyiségben évi rendes**

KÖZGYŰLÉST TART,

amelyre az Egyesület tagjait, bérlőit és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az

Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Beszámoló az 1937. évről.
3. Mérlegek, számadások, számvizsgáló-bizottság jelentésének ismertetése és a felmentvények megadása.
4. Költségelőirányzat.
5. Általános tisztújítás.
6. Esetleges indítványok.

Értesítés!
Értesítem a m. t. ügyfeleimet, hogy üzletemet
május hó 1-én
Sas-utca 2. szám alá
helyezem át.
Teljes tisztelettel:
Dankó Temetkezési Vállalat
Ekli József

Termeljünk takarmány növényeket

Az országosan kifejlett zöldmezőmozgalomnak meg van az eredménye. Ugyanis a gazdák és a szakkörök ujabban behatóan foglalkoznak a takarmánytermesztés kérdésével. Legutóbb kifejtettük, hogy szántóföldi termelésünk hattized részét hasznositjuk állattenyésztés utján. Ezzel kapcsolatosan felvetődik az a kérdés, szálastakarmánytermésünk elegendő-e ahhoz, hogy állattenyésztésünk megfelelő módon fejlődhessék. A kérdést részletesen tárgyalja a Stud egyik legutóbbi cikke, amely többek között arra utal, hogy a szálastakarmánytermelést az ország legtöbb vidékén még most is csak melléküzemnek tekintik és a fejlesztésre nem fordítanak kellő gondot. A statisztika adatai világosan mutatják, hogy rét- és legelőterületünk egyre csökken és szálastakarmánytermelésünk nem tart lépést állattenyésztésünk jelentőségének fokozódásával.

Hét évvel ezelőtt szántóterületünknek 11.1 százalékán termeltünk még szálas takarmányt, ugyanakkor a kataszteri birtokívek tanusága szerint 1.161.129 katasztrális hold volt a rét és 1.739.027 katasztrális hold a legelőterület kiterjedése. A statisztikai összeírás évében a szálastakarmányterületünk 1.127.934, a rét 1.142.869 és a legelő 1.692.229 katasztrális hold volt. Legelő- és rétterületünk tehát 80 ezer katasztrális holddal csökkent, viszont szálastakarmányterületünk csak 47 ezer katasztrális holddal növekedett. A javulás, a fejlődés tehát csak 0.5 százalék akkor, amikor a legelő- és rétterületünk együttes vesztesége közel 3 százalék. De talán nem is volna ez súlyos hiba, ha takarmánytermelésünk egyébként arányban állana állattenyésztésünk méreteivel. Gyakorlatilag minden darab állatra, amely szálastakarmányt fogyaszt, egy katasztrális hold takarmánytermését kellene számítanunk mint minimumot. A megfelelő adatok egybevetése során kiderül, hogy a magyar mezőgazdaság egy darab állatra 1929/30-ban 1600 négyszögöl takarmányosterület helyett *csak* 1300, 1935/36-ban pedig 1360 négyszögöl területet szánt. Természetesen ez is csak átlag, mert az országrészek között igen nagy az eltérés a takarmányterület nagyságában és arányában.

Az alföldi vármegyékben aránylag nagy az egy állatra jutó legelőterület, nagyobb mint a Dunántúlon vagy az északi országrészen, de ott a legelőterületnek nem lehet tulajdonitani nagyobb értéket, mert a szikes vagy a homokos legelő csak májusban és júniusban használható. Ezeken a területeken csak félnyáron talál táplálékot, azontúl sinylődik úgy, hogy sokszor téli istállózás alatt szerzi vissza a legelőn elvesztett kondiciót. Ez magyarázza meg azt, hogy az Alföld nagy részén a tejipari kisüzemek hálózata sem magán, sem állami kezdeményezés folytán mai napig sem tudott kiépülni. Ezért egyoldalu a mezőgazdasági termelés.

A tengeriháncs feldolgozása

A tengeriháncs feldolgozása nagyon régi magyar háziipari munka. Falusi házak ambitusán és szobáiban ma is találunk 25—50, sőt 80—100 éves tengeri háncsból font lócát, széket, zsámolyt. A háborús és konjunkturális esztendőkben feledésbe ment ez a régi, szép háziipari munka. Most azonban ismét sok helyen készül tengeriháncsból házilag szatyor, kosár, doboz, sőt szék is.

A kereskedelmi minisztérium, majd az iparügyi minisztérium támogatja ezt a háziipari munkát és több tengeriháncs feldolgozó tanfolyamot tart az ország minden részében. Ahol 20—30 jelentkező van, oda — megfelelő kérelem benyujtása után — kiszáll a téli tanfolyamot tartó tanerő. Aközségeknek a tanfolyamvezető részére lakásról és ellátásról, a tanfolyam részére pedig fütött helyiségről kell gondoskodnia. De vannak már magántanfolyamok is, ezeket az állami tanfolyam ügyes és élelmes volt növendékei szokták rendezni.

A tengeriháncs feldolgozásának — minden jel arra mutat — jövője van. De csakis kellő irányitás mellett. Mert a most készülő szatyrok, dobozok, munkakosarak, cifra tálcák többnyire csak a saját háztartás céljaira készülnek. Ha azt akarjuk, hogy ez a háziipari tevékenység számottevő kereseti lehetőséget is nyujtson, akkor tömegcikkek készítésére kell áttérni. Kisebb-nagyobb szék, támlásszék, nyugágy, gyékény, falvédő, futószőnyeg az, ami tömegcikknek alkalmas.

A kellő oktatás azért is szükséges, hogy azok, akik ezzel a háziiparral akarnak foglalkozni, pontos, tökéletes, egyöntetű munkát tudjanak végezni. Egy mintából nem elég egy-két darabot elkészíteni, hanem százat, ha kell ezret is, mindig egyformakivitelüt, ugyanazon árért, pontos határidőre. Annál fontosabb ez, mert azok körében, akik ilyen munkával foglalkoznak, többen vannak, akik a saját szárnyaló fantáziájuk után alkotnak — mindig mást, mindig változót. *A kereskedelemben azonban tömegszállításra, tehát sok, de egymáshoz mindenben hasonló tipus-munkára van szükség.

Kellő fegyelmezettség és egy kis üzleti szellem nélkül a tengerihánes feldolgozása nem jelenthet téli kereseti alkalmat. Ha a hazai iparművészet és a megfelelő társadalmi intézmények is segitségére sietnek a népnek, talán nem hiú az a remény, hogy a tengerihánes feldolgozása jelentős háziiparrá lehet.

Nyaraló és hétvégi vendéget fogadók bútorzatuk nagy részét tengerihánes székkel, nyugággyal, asztallal, paddal pótolhatnák. Hall, kert, veranda, előszoba, ebédlő, kertiház-terraszbútor készítésére is alkalmas a tengerihánes: tálcát, polcot, folyosó- és előszobaszőnyeget és gyékényt, falvédő-gyékényt lehet belőle készíteni. Nyaralóhelyeink szállodái különleges, magyaros, az idegennek újszerű holmival tehetnénk változatosá bútorzatukat a tengerihánesből készült cikkek felkarolásával.

Szőlő kataszter

A magyar szőlőgazdaság helyzetének a megjavitását célzó intézkedések foglalkoztatják a szőlőtermelőket. Mielőtt azonban az idevágó intézkedések testet öltenének, szakkörökben felmerült az a javaslat, hogy **célszerü volna a szőlőkataszter felállitása, mert csak ennek a birtokában lehet mindazoknak alapos munkát végezni, akik a szóbanforgó kérdést meg akarják oldani.** Igaz ugyan, hogy sok tekintetben az adóstatisztika is kellőképpen megvilágítja a helyzetet, de egy gondosan összeállitott szőlőkataszter mégis világosabbá és átlekinthetőbbé teszi a szőlőgazdaság valódi helyzetét.

Érdekes, hogy az adóstatisztika szerint 1935-ben az ország egész területén csak 19 kat. hold területen volt olyan szőlő, amely a legmagasabb kataszteri tisztajövedelemmel, vagyis 84 aranykoronával volt megterhelhető. Ellenben 210 ezer hold olyan szőlő volt amely az emlitett legmagasabb kataszteri tisztajövedelemnek **csak egynegyedével** volt megterhelhető. Ebből a területből 80 ezer katasztrális hold még a 10 aranykorona jövedelmet sem éri el, sőt 14 ezer holdon a **3 aranykorona jövedelmen alul marad.** Önkénytelenül merül fel az a kérdés: mi az oka annak, hogy ilyen rosszul jövedelmező szőlőterületek vannak?

A háború előtti időkben Magyarországon egy hold szőlőterület megélhetést jelentett egy szerényebb igényü családnak. A földhöz juttatottak számottevő része tehát sietett szőlőt telepiteni, aminek legjobb bizonyitéka az, hogy 1920 és 1928 között 56 ezer katasztrális holddal növekedett Magyarország szőlőtermő területe. Ezek a telepitések akárhányszor anyagi erő hiányában megfelelő előmunkálatok nélkül, mint amilyenek a talajforgatás és trágyázás, jöttek létre. Igy adódott az, hogy a siktérületek nem immunis talajából 17 ezer holdon történt telepités, az ország egész területén pedig 30 ezer katasztrális holdon hódított tért az amerikai direkttermő szőlőfajták telepitése.

Azonban a homok- és hegyvidéki talajokon, amelyek szántóföldi termelésre nem voltak alkalmasak, szintén történtek szőlőtelepitések. Ennek során a homokon 19 ezer, a hegyvidéken pedig 15 ezer katasztrális holddal gyarapodott a szőlőtermő terület.

Mindezekben csak egy pontos és jól felfektetett szőlőkataszter nyujtana világos képet.

TESTEDZÉS

Utóhang a Bocskay multheti 4:1-es győzelméhez

Egy héttel ezelőtt még senki sem hitte volna el, hogy a Bocskay 4:1 arányban megveri a Phőbuszt, bár mindenki bizott abban, hogy a debreceni kék-sárgák kitesznek magukért és talán az egyik pontot megszerzik. A mérkőzést már lebonyolitották, a Bocskay győzött, ami nagyon fontos a kiesés szempontjából. Ezek után többek szerint nincs is semmi helye a további beszédnek.

Nyitva marad azonban a kérdés, hogy a Bocskay az utóbbi idők gyengébb szereplése után hogyan tudta megverni a még jelen pillanatban is nagy játékerőt képviselő Phőbuszt. Akik kint voltak a mecesen, látták, hogy az összeállításon nagy változtatás volt és ami fontos, ez a változtatás bevált. Orosz a csatársorban a kiváló formában lévő Fintának nagyszerű segitőtársa volt és az első két gól neki köszönhető. Örvendetes volt az is, hogy Belcsik a fedezetsorban nagyszerűen bevált és úr volt a válogatottjelölt Megyeri felett.

Az utóbbi időben mindenki hangoztatta, hogy a Bocskayból csak egy jó jobbösszekötő és egy középfedezet hiányzik. Horváth Endre a meglévő játékosállományban megtalálta ezt a két embert. Az edző, amikor ezt a tervét közölte az illetékesekkel, sokan csóválták fejüket és nem fűztek hozzá sok reményt. Sokkal szivesebben látták volna Pa'otást összekötőben és Brost a középfedezet helyén. Ez a felállitás már több alkalommal megbukott és Horváth Endrét a Phőbusz elleni eredmény százszázalékban igazolta. Értesülésünk szerint utólag is elismerték a felállitás helyességét, akik előzőleg kézzel-lábbal tiltakoztak ellene. Mi is a Horváth kezdeményezése mellett maradunk, mert vasárnap bebizonyodott, hogy Belcsikkel az az úr, amely annyi mérkőzésen tátongott a csapat tengelyében, teljesen be volt töltve, s Finta és Orosz jó játékával pedig a góllövés is ment. Ha Markos, Hajdu és Takács jobb formában lettek volna, a debreceni ötös fogat még nagyobb meglepetést is csinálhatott volna.

1938. február 6.--1938. április 30.

A Keleti Játékvezetők Testületének tisztujitó közgyülését 1938 február 6-án tartották meg. Az újonnan megválasztott tisztikar munkájával sokan nem rokonszenveztek, aminek az lett az eredménye, hogy először az elnök, utána az elnökség s végül az egész tisztikar lemondott. Közben úgy határoztak, hogy a tisztujitást április 30-án fogják megtartani.

Az új választás előtt okulásul egy pár adalékkal szolgá'unk az elmúlt választás kulisszatitkairól. Az 1938 február 6-án megejtett választás előtt is kialakulóban volt már a keresztyén irányzat, sőt a Keletmagyarországi Sporthirlap is megirta, hogy az elnökség bizalmát birja az úgynevezett hivatalos lista. Ez ellenben nem tetszett egyeseknek és egészen más, az ő szellemüknek megfelelő listát állitottak össze. Ennek a listának támogatására sikerült megnyerni az elnökség támogatását is. Az új lista kedvelői nem riadtak vissza az anyagi áldozatoktól sem, készültek a közgyülésre és hogy maguknak a többséget biztositsák, egyes tagoknak hátralékos tagdiját is kifizették.

Igy történt meg aztán az, hogy Keletmagyarország összes zsidó játékvezetője, apraja-nagyja, fiatalja, öregje megjelent a közgyülésen és leadta szavazatát. Hogy csak egy példát emlitsünk, megjelent a közgyülésen egy szélütött zsidó játékvezető, aki szintén szavazott. Bámulatos volt az összetartás, három nap alatt dolgozták ki a listát és győztek is. A közgyülés után diadalmi tort ültek, amelyen hangoztatták, hogy az ellenzéki lista győzött, voltak azonban egyesek, akik igen helyesen kijelentették, hogy az átjavitott hivatalos lista győzött.

Ami azután ezután történt, az mindennél többet beszél. A játékvezetőküldésekné a keresztyén játékvezetőket addig mindig háttérbe szoritották, amig a Debreczeni Ujság—Hajdúföld fel nem emelte szavát.

Reméljük, hogy a keresztyén játékvezetők okultak a múlt tapasztalatain és az április 30-án megtartandó választáson arra a listára adják le szavazatukat, ahol a keresztyének lesznek többségben. Félre kell tenni minden torzsalkodást és meg kell mutatni, hogy a keresztyén játékvezetőkben is megvan az összetartás a cél érdekében.

—

BOCSKAY—BEUTHEN FC 3:0 (0:0)

A Bocskay pénteken délután 5000 főnyi közönség előtt játszotta első túramérkőzését a németországi Beuthenben a Beuthen FC ellen. A debreceni csapat a következő összeállitásban lépett pályára: Kertes—Nádas, Janzsó—Palotás, Boros, Békési—Markos, Pásztói, Finta, Takács, Hajdu. Az utazás fáradalmaitól a csapat az első félidőben mereven moz-

gott és nem tudott eredményes lenni. A második félidőben Palotás helyére Orosz állott be. Ekkor a Bocskay káprázatos akciókat vezetett ellenfele ellen és Finta mesterhármasával 3:0 arányban győzött a debreceni csapat. A Bocskayt a nézők lelkesen ünnepelték mind a mérkőzés alatt, mind a mérkőzés után.

Olventagu rajkó zenekar játszik a Színész-Ujságíró futballmérkőzésen

Lapunk szerdai számában már hírt adtunk arról, hogy a legvidámabb tavaszi eseménye lesz Debrecennek az április 24.-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a nagyerdői Stadionban megtartandó színész—ujságíró meccs. A program futballmérkőzéssel kezdődik, amelyben két rettenthetetlen ellenfél, a színészek és a könyörtelen kritikusaik, az ujságírók állanak egymással szembe a CSUTAK és a SZAFT (Csintalan ujságírók tettrekész atletikai klubja és a Színész akarnokok futball truppja.) A meccs középpontja a félidőben megtartandó Nagy sportkabaré. Rendezi: Tanay Emil. A kabaré számai a következők: Zsákbafutás, futóverseny akadályokkal hölgyek részére, somfordálás gyalog a labda után, hátramenés, tojásverseny stb., stb.

Jobbnál-jobb kacagtató számok és meglepetések. A kezdő rúgásokat a színház kedvenc primadonnáinak egyike fogja végezni. A nagy eseményhez sikerült még megnyerni a közismert ötven tagú debreceni rajkózenekart, amelynek külföldi turnéja előtt ez lesz az utolsó szereplésük elutazásuk előtt. Amint a program mutatja, egész különleges esemény lesz ez a művészmeccs, amely nagyobb sikerre számíthat, minden eddigi nagy bíróveréseknél és megszokott „sportkabarénál."

Közgazdaság

KÉTMILLIÓ PENGŐVEL TÖBBET FIZETNEK A GYÁRAK A CUKORRÉPATERMELŐKNEK MINT TAVALY

Az elmult napokban létrejött a megállapodás a cukorrépatermelők és a Magyar Cukorgyárosok Egyesülete között az idei termelési feltételek ügyében. Ez a megállapodás a korábbiaktól eltérően számos kedvezményt biztosit a cukorrépatermelőknek s végeredményében a szakértők szerint 1938-ban a gazdák kb. 2 millió pengővel kapnak többet a répáért, mint tavaly. A termelők éppen ezért megelégedéssel fogadták az új egyezményt. A megállapodás szerint a termelők ugyanolyan mennyiségben termelhetnek az idén is cukorrépát, mint tavaly, bár jogosultak 10 százalékkal magasabb kontingensre is szerződni. Azesetben, ha a szerződő termelőnek több cukorrépája teremne, mint amennyire szerződött, úgy a cukorgyár 10 százalék ú. n. többletrépát vehet át.

A répa alapára ebben az évben is 2.15 pengő lesz, ám ehhez bizonyos árkiegészítés is járul, amely a belföldi cukorfogyasztáshoz képest alakul. Amíg a belföldi fogyasztás a mai keretet meg nem haladja, úgy mázsánként 5 fillér az alapár, viszont ha emelkedik a fogyasztás, úgy a gyárak árkiegészítés címén minden mázsa répa után további összegeket térítenek a termelőknek. Ugyancsak új kedvezményekhez jutottak a termelők úgy a szeletjárandóság, mint a melasz tekintetében. De kedvezményt kaptak a termelők a szállítási költségeknél is, mert míg eddig a vasúti tolatás és kocsikiállítás díja teljesen a termelőket terhelte, az új rendszer szerint ennek felét ezután a gyárak viselik. Az említetteken felül még számos kisebb kedvezmény is szerepel az új megállapodásban a cukorrépatermelők javára.

—

Debreceni termény- és takarmánypiaci árak: Búza 19.80—20.00, rozs 16.80—17.00, árpa 15.00—15.50, tengeri 11.80—12.20, lucerna 9.50—12.90, széna 8.00—11.00, lóhere 8.00—11.60, cukorrépa 3.60—3.80, takarmányrépa 2.80—3.00, szalma 1.80—2.00.

Színház

A CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Április 17-én d. u. 3 órakor mérsékelt helyárakkal: **Mezei pacsirta.**

Április 17-én d. u. 6 órakor mérsékelt helyárakkal: **Gázmérgezés a Domb-utcában.**

Április 17-én este 9 órakor rendes helyárakkal: **Sonja.**

Április 18-án d. u. 3 órakor mérsékelt helyárakkal: **A legszebb tavasz.**

Április 18-án d. u. 6 órakor mérsékelt helyárakkal: **Láz.**

Április 18-án este 9 órakor rendes helyárakkal: **Sonja.**

—

A szinházi iroda jelenti:

Páratlan művészi szenzációt és bravúros teljesítményt készit elő a szinház Debrecen város közönségének. Kellő számú jelentkezés és előjegyzés esetén csak egy nap

ÁPRILIS 21.-ÉN
MAKAY MARGIT

a Nemzeti Szinház művésznője és

BEREGI OSZKÁR

a Belvárosi Szinház művésze eljátszák

LOUIS VERNEUIL:

DUO

c. izgalmas szinjátékát. **Mérsékelten** felemelt helyárak! Jegyelővétel és előjegyzés mától (Telefon: 25-45).

17.-én, vasárnap (Húsvét első napján) **három előadás!**

3 órakor mérsékelt helyárakkal: a **Mezei pacsirta,**

6 órakor mérsékelt helyárakkal **Gázmérgezés a Domb-utcában,**

9 órakor rendes helyárakkal: **Sonja.**

18.-án, hétfőn (húsvét másnapján)

3 órakor mérsékelt helyárakkal: **A legszebb tavasz.**

6 órakor mérsékelt helyárakkal a **Láz.**

9 órakor rendes helyárakkal: **Sonja.**

Ma és holnap a Sonjában ismét fellép:

SZILASSY!!!

19.-én, kedden prömerbérlet 25. számban, parádés szereposztásban.

20.-án, szerdán:

PIRANDELLO:

világhírű szinjátéka új rendezésben

HAT SZEREP
KERES EGY SZERZŐT.

kerül szinre. Főszereplők: Kömives Sándor, Somlay, Halassy, Sívó, Ladányi, Alszeghy, Mányai, Pogány, Szabó Imre, Kamarás, Nagy Erzsi, Herczegh, Virágh Elemér karnagy, Győri József titkár, Sándor Sándor, Kincses László szinpadmester, Nagy József fővilágositó és az egész prózai együttes. Rendező: Horváth Árpád. Segédrendező: Kamarás Gyula.

Ha felejthetetlen szép estét akar szerezni magának, akkor feltétlenül nézze meg a

HAT SZEREP
KERES EGY SZERZŐT.

Nem fog csalódni!!!!

JÖN a: Mányai—Szegő—Róbert:
SZALMALÁNG

c. operettje!!!

MOZI

Szívek csalogánya

(Bemutató a Vígszínház moziban)

A debreceni elit-közönség impozáns érdeklődésétől kísérve mutatta be tegnap a Vígszínház mozi nagy húsvéti ujdonságát, az amerikai Universal filmgyár egyik leggyönyörűbb remekét: a Szívek csalogányát. Eltekintve a darab kedves és hangulatos meséjétől, külön nagy élvezetet nyújt a főszereplőnek, Hollywood úgynevezett „kis üdvöskéjének": Deanna Durbinnak a játéka. A Három kis ördög, majd 100 férfi egy kislány után ez a legragyogóbb szerepe a tizenöt éves kis filmsztárnak, aki alig 1 évvel ezelőtt meteorként tűnt fel a filmcsillagok egén. Joe Pasternak felfedezettje ezúttal is beváltotta a korábbi filmjei után hozzáfűzött legnagyobb reményeket és mesteri játékával világsikerre vitte a Szívek csalogányát. A film témája maga is érdekes. A fiatalon özvegyen maradt film-primadonna (Gail Patrick) messze, egy kis svájci intézetben neveltetti kislányát, nehogy valaki még csak gyanítsa is, hogy neki, az ünnepelt sztárnak már bakfis lánya van. Az intézetben a gyermeklány látja, hogy a barátnők kapják hazulról a leveleket, ő pedig senkitől egy sort sem. Erre elhatározza, hogy segit magán. Csak gondolatban élő apja nevében saját maga ír levelet önmagának és azokat olvassa büszkén a barátnők előtt. Hátborzongató vadászkalandok és borzalmas történetek egész tömegét tartalmazzák ezek a levelek. Az eset azonban kezd gyanússá válni, mire a kislány, Glória, egy angol úrral találkozik, aki a kedves kérésnek eleget tesz és vállalja a fogadott apa szerepét. A fogadott apából azonban valóságos apa lesz, mert a kis Glória mégis csak összesegíti az édesanyát az angol úrral, Herbert Marschallal. Közben ő maga is szerelmi bonyodalmakba keveredik és Jackie Moran mint partnere „halálosan" szerelmes lesz belé. A darab szereplői kivétel nélkül művészetük csúcspontján állanak ebben a kedves, nevettető, aranyos vígjátékban. A film rendezése teljesen kifogástalan s nagy elismerést érdemel Norman Taurog munkája, aki a darab sok gyermekszereplőjét bizonyára határtalan türelemmel, de ugyanakkor nagy szeretettel is betanította úgy, hogy gyermekek helyett művészek játszanak a színpadon. Igen szép a film néhány melódiája. A Szívek csalogánya őszinte, meleg sikert ért el Debrecenben is. — Nagyon jó és élvezetes volt a kísérő műsor is. **(B. L.)**

—

Családi pótlék

A Hungária mozgószínház húsvéti műsora

A Hungária mozgószínház mindig gondot fordított a nívóra. Rajta kívülálló okokból ezúttal egy gyenge magyar filmmel kellett húsvétra megelégednie. A „Családi pótlék" című magyar hangosfilm ugyanis erőszakolt meséjével és nem éppen etikai alapötletével csak a humorában ad valami újat, egyébként azonban nem éri el a szokott nívót. A szereplők közül Gyergyay István mulatságos, Kun Magda ellenben modoros, Bilicsi Tivadar pedig feleslegesen édeskés. Vaszary Piroska komikuma ízes, a kis Ádám Klári egy kis jelenetben ügyes. Csepreghy Jenő rendezése sem tudta a film gyenge pontjait feledtetni. Még szerencse, hogy a magyar női testnevelésről készült kultúrfilm minden igényt kielégít s ez némiképen kárpótol. Ez a film szép, mutatós és a magyar szellem árad belőle. A Fox világhíradóban különösen a Hitlerre vonatkozó és vele kapcsolatos részek keltettek nagy érdeklődést. A „Hindu síremlék" bemutató képei szenzációsak. A premier elé fokozott várakozással néz a debreceni közönség.

Éljen a munka — Nagyváros

Két slágerbemutató az Apolló mozgóban

Az Apolló mozgó szombaton két kitűnő filmet mutatott be egy műsorban. Az első Stan és Pan remek, kacagtató bohózata, „Éljen a munka!". A két világhírű komikus ebben a történetben szinte lélegzetállító, néha a hihetetlenségig izgalmas kalandokon megy át, melyek bizarr humora mindvégig állandó kacagásban tartotta a közönséget.

A műsor második filmje Luise Rainer és Spencer Tracy „Nagyváros" című izgalmas, lebilincselő drámája. A film két nagy amerikai taxivállalat harcát mutatja be és ebbe a miliőbe helyez egy valóban bájos szerelmi történetet. A rendező, Frank Borzage hiánytalanul használja ki a témaadta lehetőségeket. Igazi amerikai film ez, kitűnően beállított tömegjelenetekkel, bájos jelenetekkel. A cselekmény túlfűtött, izgalmas jelenetektől, autók vad hajszája után, megnyugtatóan szép epizód közbeiktatásával elszánt tömegverekedés rövid jelenetét mutatják, melyben a rendező bő tért nyujt a humornak is. A feszült izgalom után valóban megnyugtató a nézőre a frappáns happy end.

A világ minden részéből vett, érdekes híradóanyag egészíti ki az Apolló mozgó húsvéti bombaműsorát. **(—or.)**

—

Mozi műsor

Hungária: Családi pótlék.
Apolló: Éljen a munka.
Vígszinház: Szivek csalogánya.

Vasárnap, húsvét elsőnapján:
3, 5, 7 és 9 órakor!
„RAMONA"
(Loretta Joung.)
ELVARÁZSOLT SZÁLLODA
vígjáték.
Hétfőn, húsvét másodnapján:
3, 5, 7 és 9 órakor!
ROBIN HOOD ELDORÁDÓBAN
(Warner Baxter). Magyar híradó.
Szerdán: „Mr. Moto Sanghayban"

— **Príma állapotban levő** (á) Ford teherautó olcsón eladó, Szoboszlay, Széchenyi-u. 24.

Vh. 7534/1938. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

A debreceni kir. Járásbíróságnak 1938. évi Pk. II. 20418. sz. végzése folytán dr. Galánffy János kir. közjegyző, debreceni lakos javára alperesek egyeki lakosok ellen 1389 P 90 fillér tőke, 79.53 pengő eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett — eddig fizetett összegek betudásával — **1938. évi április hó 25. napján d. e. 8 órakor** Egyeken a Piac-téren, ki nem szállítás esetén d. e. 1/4 9 órakor Felvég 312. sz. alatt, folytatólag d. e. 9 órakor Főutcán az iskolaépületben a debreceni kir. járásbíróság 1937. évi Pk. I. 28522. sz. végzése folytán Vh. 7534/1938. sz. jkönyvben 1—15. tétel alatt le-, illetve felülfoglalt 1540 pengőre becsült ingók, u. m. bútor, zongora, szőnyegek, függönyök stb. nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg becsáron alul is eladatnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai értelmében.

Debrecen, 1938 **március 22-én.**

Szilágyi Lajos,
m. kir. bir. végrehajtó.
Lakás: Vörösmarthy-u. 9.

ÁRVERÉS!

A Szepességi-utca felől 7 számú és a Nyugati-utca felől 8. számú házasingatlan a folyó évi április hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor a debreceni Járásbíróság árverési termében megtartandó árverésen el fog adatni.

904/1—1938.

RENDELET

A gyalogosan közlekedők testi épségének biztonsága és a templomi istentiszteletek csendjének biztosítása érdekében Debrecen sz. kir. város polgármesterének 33.134/1937. VI. sz. átiratában kifejezett állásfoglalására figyelemmel a 250.000/1929. B. M. sz. rendelet 31. §-ának 1. pontja alapján a Révész-téren a ref. kistemplom déli és nyugati oldalán elhúzódó úttesten a motorkerékpár és kerékpár átvonuló forgalmát eltiltom.

A tilalmazott területen fekvő házakhoz s üzletekhez törekvő vagy azokból kiinduló kerékpárosok e területen kerékpárjaikat tolni, kézen vezetni kötelesek.

E rendelkezés megszegése a 250.000—1929. B. M. sz. rendelet 119. §-a alapján 200 pengőig terjedhető, behajthatatlanság esetén 10 napig terjedhető elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntetendő kihágást képez.

A kihágások feletti bíráskodás 1. fokon a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága, 2. fokon a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya, 3. fokon a m. kir. belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

Ezen rendelet a kihirdetést követő 8-ik napon lép életbe.

Debrecen, 1938 április hó 12-én. **Lám Dezső** főkapitányhelyettes, a r.-kapitányság vezetője.

15.200/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr 1938. évi 29.0000. számú rendelete folytán a **hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák, vitézségi éremtulajdonosok és tűzharcosok** alábbi adókedvezményben részesülnek:

1. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege az 50 pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30%-os, a II. járadékosztályú hadirokkantakat 20%-os, a III. és IV. osztályú hadirokkantakat, valamint vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat 10%-os.

2. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege 50 P-nél nagyobb, de a 100 pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30%-os a II. járadékosztályos hadirokkantakat 20%-os, a III. járadékosztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokot 5%-os adómérséklés illeti meg.

Az adómérséklés kiterjed nemcsak a föld-, ház- és általános kereseti adók összegére, hanem az ezek után járó állami, törvényhatósági, és községi pótadókra is, a fent megjelölt mértékben.

Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapítása akként történik, hogy az arra igényt tartó hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, vitézségi éremtulajdonos, s tűzharcos ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet, 33. számú szobájában legkésőbb április hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja. Aki igazolványát április hó után mutatja be, annak adómérséklésre az igazolást követő évtől van igénye. Az igazolvány bemutatásával egyidejüleg adózó köteles arra is nyilatkozni, hogy mely községben (városban) van még adóelőírása, mert az igényjogosultságról a városi adóhivatalnak csak így lesz módjában az illetékes községi elöljáróságot (városi adóhivatalt) értesíteni. Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelenése előtt az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni.

Városi adóhivatal.

FÖLDHASZONBÉRI ÁRVERÉS

A református egyház tulajdonát képező a Fancsika 69, 70 és 71 szám alatti összesen 136 kh. tanyásbírtok egytagban avagy ezen birtok két egyenlő részre elosztva, továbbá a Cuca düllőben fekvő 11 kh. tanyátlan föld f. évi április hó 23-án, d. e. 9 órakor az egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17. sz.) tartandó nyilvános árverésen f. évi október hó 1-től haszonbérbe adatnak. Az árverési és haszonbérleti szerződés feltételei a gazdasági hivatalban megtekinthetők. **Küldöttség.**

15.101/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter az 1938. évi 43.000. VIII. a. számú rendelete alapján a rokkantellátási adómentességhez való igényjogosultság utólag igazolható, s az igényjogosultak az igazolást követő évtől kezdve az 1927. évi 700. P. M. számú hivatalos összeállítás 2 §-ának 2. pontjában biztosított adómentességben részesítendők.

A rokkantellátási adó alól való mentesség az 1938. évre kivételesen abban az esetben is megállapítandó, ha az adózó az igényjogosultságot legkésőbb 1938. év május hó végéig igazolja.

Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapítása akként történik, hogy az arra igényt tartó, és pedig csak hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet, 33. számú szobájában legkésőbb május hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja.

Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelenése előtt az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni.

Debrecen, 1938 március hó 31.

Városi adóhivatal.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala. 15.100/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr az 1933. évi 52.700. VII. számú rendelete folytán azon adózók, akiknek négynél több gyermekük van, s a jövedelemadónak azon ok miatt nem alanyai, mert 1000 pengőt elérő tiszta jövedelmük nincs, illetve 25.000 pengőt elérő tiszta vagyonuk nincs, a terhükre előírt föld-, ház-, általános kereseti adó, valamint az ezek után járó állami, törvényhatósági és egyéb községi adókból az ötödik és azon felüli gyermekei után egyenként 5%-os adómérséklésben részesítteknek. Az adómérséklés iránti igény megállapítása az érdekeltek bejelentése folytán történik meg.

Felhívja a városi adóhivatal az érdekelt adózókat arra, **hogy ez évi április hó végéig** adómérséklés iránti igényüket **a városi adóhivatalnál, I. emelet 33. számú szobában jelentsék be,** s ez alkalommal igazolják azt, hogy háztartásukban hány önálló keresettel nem bíró törvényes, törvényesített, mostoha, vagy örökbe fogadott gyermek, illetve unoka van. A bejelentés ezen körülmények írásbeli felsorolásával történik és a benyujtás alkalmával bejelentő-lappal igazolandó az a körülmény, hogy a bejelentővel egy háztartásban él és születési bizonyítvány, keresztelési jegy, vagy iskolai értesítővel a gyermek életben léte. Azok, akik fenti bejelentésnek április hó végéig eleget tesznek, az adómérséklési kedvezményben ez évi január hó 1-től számított egyévi időre részesülnek.

Városi adóhivatal.

Főszerkesztő: **Dr. Nagy Imre** Felelős szerkesztő: **Benyovszky Pál**
Felelős kiadó: **Alföldi Sajtóvállalat Kft.**
Ügyvezető igazgató: **Dr. Kólya Sándor.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből szedett, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdőszavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű póstabélyegekben beküldhető. —

Kisipari hirdetések

ELŐRAJZOLÁS
Abrosz 30, falvédő 12, hokedli 10, csík 8, ing 6, monogram 2 fillér divatos mintákkal
VÉNUSZ
kézimunkaüzlet, CSAPÓ 41.
Rákóczi-piaccal szemben

JEG-SZEKRÉNYEK
háztartáshoz, mindenféle nagyságú, kapható és megrendelhető. Használtat cserélek és javítok.
SIMON ISTVÁN
asztalos, PESTI-U. 67.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL!

KELLEMES SZÓRAKOZÁS!
Estélt olcsón és jól tölthet ZSUGYELNÉNÁL MIKLÓS-UTCA 53. SZ. alatt, hol Rácz Béla muzsikál. (Záróra kettőkor.)

EL NE FELEJTSEN vásárlásainál a DEBRECZENI UJSÁG-ra hivatkozni.

Levelezés

Pali! Mindenkinek kellemes ünnepeket. **Ö.**

Jobbmódú egyedülálló özvegy vagy elvált asszony ismeretségét keresi egy 28 éves fiatalember. Cím a kiadóban. 1717

Belőlendő állás nőknek

Nevelőnőt május 1-től felveszek. — Jelentkezni csütörtöktől Ferenc József-u. 16. — III. em. 2. 1731

Háztartási alkalmazottat keresek, aki hosszú bizonyítványnyal rendelkezik és perfektül tud főzni. — Batthyány-utca 9., utcai lakás. 1710

Kozmetikus tanulót azonnal felveszek. Kiss Böske, Svetits-palota. — (Piac-u. 43.) 1758

Gyermekszerető leány házilánynak felvétetik. Fischer, Teleki-u. 73. 1719

Belőlendő állás férfiaknak

Gyermektelen házaspár házmesternek május 1-re felvétetik. — Komlóssy-út 15. 1652

Gazdaságba május elsejére kisegítő gyakornokot keresek. — Legalább érettségi kell. Írásbeli ajánlat Fábrytanya, Konyársóstófürdő állomás küldendő. 1728

Fényképészsegédet felvesz Berzéki műterme 1697

Kiszolgáló kisasszonyt, ki irodai munkához is ért, felveszek. Írásbeli ajánlat személyesen adandó be. Berzéki fotoszaküzlete. Piac-utca 38. 1698

Vaskereskedősegédet azonnali belépésre keres Horváth Sándor, Hunyadi-utca 22. sz. 1762

Házmestert felveszek. Jelentkezés d. u. 3-ig Komlóssy-út 30. 1736

Kereskedelmi magyar levelezőt mielőbbre keresünk. — Ajánlatokat „Önálló" 610. jelígére a kiadóba. 1769

Bútorozott szoba

Két bútorozott szoba fürdőhasználattal kiadó. Szatmár-utca 7. („Meteorral" szemben.) 1726

Bútorozott szoba május elsejére kiadó. — Péterfia-utca 30., kapu alatt balra. 1452

Bútorozott szoba szépen berendezve kiadó. Baranyi-u. 32. 1706

Bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó magános úrnak vagy úrnőnek. Faragó 15. 1751

Utcai bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Püspöki palota, I. em. 38. 1740

Utcai különbejáratú, elegánsan bútorozott nagy szoba kiadó. Széchenyi-utca 29 219

Kiadó egy vagy két bútorozott szoba különkijárattal. — Piac-utca 77. I. em. 2. 1732

Kiadó lakás egyszobás

Utcai magas földszíntes tiszta szoba, különbejárattal üresen kiadó. Zöldfa-u. 9. sz. 1680

Pincelakás, padlósszoba, konyha, — fáskamara kiadó. Arad- vagy Munkács-utca 7. 1714

Kiadó egy szoba, konyha, spájz május 1-re. Ruyter-utca 72. 1690

Kiadó Szabolcs-u. 39. sz. családi ház. Értekezhetni Bezerédy-u. 38., Köntöskert. Ny.

Egy szoba, konyhás lakások elsejére kiadók. Mester-u. 20. sz. 1763

Egy szoba, konyha csendes udvarban kiadó Budai Ézsaiás uccából nyiló Tarr ucca 3. szám. 1761

Kiadó egyszobás lakás biztos fizetőnek. Cím: Széchényi-u. 57. sz. 1747

Rendelőnek alkalmas nagy utcai szoba előszobával kiadó. — Batthyány-u. 9. 1757

Egy utcai szoba, konyha május 1-re kiadó. Búsi-u. 4. 1735

Kétszobás

Utcai 2 szoba, előszoba garzonlakásnak vagy pincekonyhával augusztus 1-re kiadó. Lorántffy-u. 42. sz. 1645

Kétszobás egyszerű udvari lakás május egyre kiadó. — Bethlen-utca 50. szám alatt. 1694

Udvari kettő szobás, konyhás lakás május 1-re kiadó. Burgondia 9. 1700

Két szoba, konyha, speiz, fáskamara május 1-re kiadó. Péterfia 55. 1744

Két szoba, konyha, előszobás lakás keresztény családnak kiadó. Czegléd-u. 9. 1749

Kétszobás lakás májusra kiadó. — Varga-u. 10. 1739

Két- és egyszobás udvari lakás kiadó május 1-re. — Czegléd-u. 14. Ny.

ÁRVERÉS!

A Szepességi-utca felől 7 számú és a Nyugati-utca felől 8. számú házasingatlan a folyó évi április hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor a debreceni Járásbíróság árverési termében megtartandó árverésen el fog adatni.

904/1—1938.

RENDELET

A gyalogosan közlekedők testi épségének biztonsága és a templomi istentiszteletek csendjének biztosítása érdekében Debrecen sz. kir. város polgármesterének 33.134/1937. VI. sz. átiratában kifejezett állásfoglalására figyelemmel a 250.000/1929. B. M. sz. rendelet 31. §-ának 1. pontja alapján a Révész-téren a ref. kistemplom déli és nyugati oldalán elhúzódó úttesten a motorkerékpár és kerékpár átvonuló forgalmát eltiltom.

A tilalmazott területen fekvő házakhoz s üzletekhez törekvő vagy azokból kiinduló kerékpárosok e területen kerékpárjaikat tolni, kézen vezetni kötelesek.

E rendelkezés megszegése a 250.000—1929. B. M. sz. rendelet 119. §-a alapján 200 pengőig terjedhető, behajthatatlanság esetén 10 napig terjedhető elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntetendő kihágást képez.

A kihágások feletti bíráskodás 1. fokon a m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága, 2. fokon a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya, 3. fokon a m. kir. belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

Ezen rendelet a kihirdetést követő 8-ik napon lép életbe.

Debrecen, 1938 április hó 12-én. **Lám Dezső** főkapitányhelyettes, a r.-kapitányság vezetője.

15.200/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr 1938. évi 29.0000. számú rendelete folytán a **hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák, vitézségi éremtulajdonosok és tűzharcosok alábbi adókedvezményben részesülnek:**

1. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege az 50 pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30%-os, a II. járadékosztályú hadirokkantakat 20%-os, a III. és IV. osztályú hadirokkantakat, valamint vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat 10%-os,

2. amennyiben a terhükre kivetett földadó, házadó és általános kereseti adó együttes évi összege 50 P-nél nagyobb, de a 100 pengőt nem haladja túl, az I. járadékosztályú hadirokkantakat 30% os a II. járadékosztályos hadirokkantakat 20%-os, a III. járadékosztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokot 5%-os adómérséklés illeti meg.

Az adómérséklés kiterjed nemcsak a föld-, ház- és általános kereseti adók összegére, hanem az ezek után járó állami, törvényhatósági, és községi pótadókra is, a fent megjelölt mértékben.

Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapítása akként történik, hogy az arra igényt tartó hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, vitézségi éremtulajdonos, s tűzharcos ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet, 33. számú szobájában legkésőbb április hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja. Aki igazolványát április hó után mutatja be, annak adómérséklésre az igazolást követő évtől van igénye. Az igazolvány bemutatásával egyidejüleg adózó köteles arra is nyilatkozni, hogy mely községben (városban) van még adóelőírása, mert az igényjogosultságról a városi adóhivatalnak csak így lesz módjában az illetékes községi elöljáróságot (városi adóhivatalt) értesíteni. Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelenése előtt az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni.

Városi adóhivatal.

FÖLDHASZONBÉRI ÁRVERÉS

A református egyház tulajdonát képező a Fancsika 69, 70 és 71 szám alatti összesen 136 kh. tanyásbírtok egytagban avagy ezen bírtok két egyenlő részre elosztva, továbbá a Cuca düllőben fekvő 11 kh. tanyátlan föld f. évi április hó 23-án, d. e. 9 órakor az egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17. sz.) tartandó nyilvános árverésen f. évi október hó 1-től haszonbérbe adatnak. Az árverési és haszonbérleti szerződés feltételei a gazdasági hivatalban megtekinthetők. **Küldöttség.**

15.101/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter az 1938. évi 43.000. VIII. a. számú rendelete alapján a rokkantellátási adómentességhez való igényjogosultság utólag igazolható, s az igényjogosultak az igazolást követő évtől kezdve az 1927. évi 700. P. M. számú hivatalos összeállítás 2 §-ának 2. pontjában biztosított adómentességben részesítendők.

A rokkantellátási adó alól való mentesség az 1938. évre kivételesen abban az esetben is megállapítandó, ha az adózó az igényjogosultságot legkésőbb 1938. év május hó végéig igazolja.

Az adómérséklésre való igényjogosultság megállapítása akként történik, hogy az arra igényt tartó, és pedig csak hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva ilyen minőségét igazoló eredeti igazolványát és ennek másolatát a városi adóhivatal I. emelet, 33. számú szobájában legkésőbb május hó végéig bemutatja. A városi adóhivatal az eredeti igazolvány alapján a bemutatott másolatot hitelesíti és az eredeti igazolványt azonnal visszaadja.

Annak az igényjogosultnak, aki igazolványát fenti rendelet megjelenése előtt **az adóhivatalnál már bemutatta, az igazolványt nem kell újból bemutatni.**

Debrecen, 1938 március hó 31.

Városi adóhivatal.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala.
15.100/1938. aü.

HIRDETMÉNY

Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy a m. kir. Pénzügyminiszter úr az 1933. évi 52.700. VII. számú rendelete folytán azon adózók, akiknek négynél több gyermekük van, s a jövedelemadónak azon ok miatt nem alanyai, mert 1000 pengőt elérő tiszta jövedelmük nincs, illetve 25.000 pengőt elérő tiszta vagyonuk nincs, a terhükre előírt föld-, ház-, általános kereseti adó, valamint az ezek után járó állami, törvényhatósági és egyéb községi adókból az ötödik és azon felüli gyermekei után egyenként 5%-os adómérséklésben részesíttetnek. Az adómérséklés iránti igény megállapítása az érdekeltek bejelentése folytán történik meg.

Felhívja a városi adóhivatal az érdekelt adózókat arra, **hogy ez évi április hó végéig** adómérséklés iránti igényüket **a városi adóhivatalnál, I. emelet 33. számú szobában jelentsék be,** s ez alkalommal igazolják azt, hogy háztartásukban hány önálló keresettel nem bíró törvényes, törvényesített, mostoha, vagy örökbe fogadott gyermek, illetve unoka van. A bejelentés ezen körülmények írásbeli felsorolásával történik és a benyujtás alkalmával bejelentő-lappal igazolandó az a körülmény, hogy a bejelentővel egy háztartásban él és születési bizonyítvány, keresztelési jegy, vagy iskolai értesítővel a gyermek életben léte. Azok, akik fenti bejelentésnek április hó végéig eleget tesznek, az adómérséklési kedvezményben ez évi január hó 1-től számított egyévi időre részesülnek.

Városi adóhivatal.

Főszerkesztő: **Dr. Nagy Imre** Felelős szerkesztő: **Benyovszky Pál**
Felelős kiadó:
Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Ügyvezető igazgató:
Dr. Kólya Sándor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből szedett, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdőszavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű póstabélyegekben beküldhető. —

Kisipari hirdetések

ELŐRAJZOLÁS
Abrosz 30, falvédő 12, hokedi 10, esik 8, ing 6, monogram 2 fillér divatos mintákkal
VÉNUSZ
kézimunkaüzlet, CSAPÓ 41.
Rákóczi-piaccal szemben

JÉG-SZEKRÉNYEK
háztartáshoz, mindenféle nagyságú, kapható és megrendelhető. Használtat cserélek és javítok.
SIMON ISTVÁN
asztalos, PESTI-U. 67.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL!

KELLEMES SZÓRAKOZÁS!
Estélt olcsón és jól töltheti
ZSUGYELNÉNÁL
MIKLÓS-UTCA 53. SZ. alatt, hol Rácz Béla muzsikál.
(Záróra kettőkor.)

EL NE FELEJTSEN vásárlásainál a DEBRECZENI UJSÁG-ra hivatkozni.

Levelezés

Pali!
Mindenkinek kellemes ünnepeket. **Ö.**

Jobbmódú
egyedülálló özvegy vagy elvált asszony ismeretségét keresi egy 28 éves fiatalember. Cím a kiadóban. 1717

Betöltendő állás nőknek

Nevelőnőt
május 1-től felveszek. — Jelentkezni csütörtöktől Ferenc József-u. 16. — III. em. 2. 1731

Háztartási
alkalmazottat keresek, aki hosszú bizonyítványnyal rendelkezik és perfektül tud főzni. — Batthyány-utca 9., utcai lakás. 1710

Kozmetikus tanulót
azonnal felveszek. Kiss Böske, Svetits-palota. — (Piac-u. 43.) 1758

Gyermekszerető
leány házilánynak felvétetik. Fischer, Teleki-u. 73. 1719

Betöltendő állás férfiaknak

Gyermekteleu
házaspár házmesternek május 1-re felvétetik. — Komlóssy-út 15. 1652

Gazdaságba
május elsejére kisegítő gyakornokot keresek. — Legalább érettségi kell. Írásbeli ajánlat Fábrytanya, Konyársóstófürdő állomás küldendő. 1728

Fényképészsegédet
felvesz Berzéki műterme 1697

Kiszolgáló
kisasszonyt, ki irodai munkához is ért, felveszek. Írásbeli ajánlat személyesen adandó be. Berzéki fotoszaküzlete. Piac-utca 38. 1698

Vaskereskedősegédet
azonnali belépésre keres Horváth Sándor, Hunyadi-utca 22. sz. 1762

Házmestert
felveszek. Jelentkezés d. u. 3-ig Komlóssy-út 30. 1736

Kereskedelmi
magyar levelezőt mielőbbre keresünk. — Ajánlatokat „Önálló" 610. jelígére a kiadóba. 1769

Bútorozott szoba

Két bútorozott
szoba fürdőhasználattal kiadó. Szatmár-utca 7. („Meteorral" szemben.) 1726

Bútorozott szoba
május elsejére kiadó. — Péterfia-utca 30., kapu alatt balra. 1452

Bútorozott
szoba szépen berendezve kiadó. Baranyi-u. 32. 1706

Bútorozott
szoba fürdőszobahasználattal kiadó magános úrnak vagy úrnőnek. Faragó 15. 1751

Utcai
bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Püspöki palota, I. em. 38. 1740

Utcai
különbejáratú, elegánsan bútorozott nagy szoba kiadó. Széchenyi-utca 29 219

Kiadó
egy vagy két bútorozott szoba különkijárattal. — Piac-utca 77. I. em. 2. 1732

Kiadó lakás egyszobás

Utcai
magas földszíntes tiszta szoba, különbejárattal üresen kiadó. Zöldfa-u. 9. sz. 1680

Pincelakás,
padlósszoba, konyha, — fáskamara kiadó. Arad- vagy Munkács-utca 7. 1714

Kiadó
egy szoba, konyha, spájz május 1-re. Ruyter-utca 72. 1690

Kiadó
Szabolcs-u. 39. sz. családi ház. Értekezhetni Bezerédy-u. 38., Köntöskert. Ny.

Egy szoba,
konyhás lakások elsejére kiadók. Mester-u. 20. sz. 1763

Egy szoba,
konyha csendes udvarban kiadó Budai Ézsaiás uccából nyiló Tarr ucca 3. szám. 1761

Kiadó
egyszobás lakás biztos fizetőnek. Cím: Széchényi-u. 57. sz. 1747

Rendelőnek
alkalmas nagy utcai szoba előszobával kiadó. — Batthyány-u. 9. 1757

Egy
utcai szoba, konyha május 1-re kiadó. Búsi-u. 4. 1735

Kétszobás

Utcai
2 szoba, előszoba garzonlakásnak vagy pincekonyhával augusztus 1-re kiadó. Lorántffy-u. 42. sz. 1645

Kétszobás
egyszerű udvari lakás május egyre kiadó. — Bethlen-utca 50. szám alatt. 1694

Udvari
kettő szobás, konyhás lakás május 1-re kiadó. Burgondia 9. 1700

Két szoba,
konyha, spejz, fáskamara május 1-re kiadó. Péterfia 55. 1744

Két szoba,
konyha, előszobás lakás keresztény családnak kiadó. Czegléd-u. 9. 1749

Kétszobás
lakás májusra kiadó. — Varga-u. 10. 1739

Két.
és egyszobás udvari lakás kiadó május 1-re. — Czegléd-u. 14. Ny.

Paplanok
flanel takarók
lópokrócok
olcsón
Petriknél
Szent Anna-u. 5

Kétszobás
összkomfortos lakás május 1-re kiadó. Mester-utca 29. 1756

3 és többszobás

Négyszobás
komfortos, különkertes úrilakás májusra kiadó. Szent Anna 29. 1646

Háromszobás
komfortos lakás májusra kiadó, központihoz öt percnyire. Értekezni Poroszlay-út 71. 1665

Utcai
3 szobás lakás — előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségek — május 1-re kiadó. Csokonai-u. 44. sz. 1546

Kiadó
4 szoba üzlet, vagy raktár céljaira. Csapó-u. 10. az udvarban. Értekezhetni a háztulajdonossal u. o. 1099

Négyszobás
villa tartozékaival — augusztustól kiadó. Szatmár-utca 7. („Meteorral" szemben.) 1725

Háromszobás
utcai lakás, amely most van modernizálás alatt, parkettel, gázzal stb. májusra kiadó. Maróthy György-utca 21. Közel a piachoz. Értekezhetni és megtekinteni lehet kizárólag délután 1 és 2 óra között. 1693

Modern
udvar három-, illetve négyszobás lakás május 1-re kiadó. Megtekinthető 12 és 2 óra között. Cím a kiadóban. 1703

Háromszobás
komfortos földszinti lakás azonnal is kiadó. Hunyadi 17. 1693

Családi ház
kiadó, József kir. herceg ucca 18. Ugyanott eladó gyönyörű szalontükör és porszívógép stb. 1765

5—6 szobás
utcai lakás június 1-re kiadó. Kossuth-utca 45.

Ajánlat

Fűrészpor
olcsón kapható. Ihászfatelep, Pesti-u. 2. 1651

Mindenféle
építési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxitcement kapható a Debreceni Mükögyár rt. Fürdő-utca 2. sz. telepén. 1193

Egy
keveset használt hálószobabútor eladó. Tócóskert, Faiskola-u. 7/f. szám. 1768

Mindennemű
kézihimzést olcsón vállalok. Megkereséseket József kir. hg. 6. és Homok ucca 113. alá kérek. 1024

Mész,
cement, tégla, cserép, folyamkavics és -homok, fedéllemezek és szigetelő anyagok legolcsóbban: Székely és Csákinál, Ispotály-u. Telefon: 30—31. 1396

Szőlőkaró
hasított akácból kapható házhoz szállítva Vágó József tűzifakereskedésében, **Margit fürdőnél.** Telefon: 10—24. 1148

Akciószövet
métere 6.50 P, férfiruha 40 P Benyáts Ernőnél, Dégenfeld-tér. 1610

Épületbontásból
cserepek, lécek, deszkák, ajtók, ablakok, gerendák, terméskövek, sírkőmárványok, cserépkályha, öt miliméter vastagságú drótok, falkötővasak olcsón eladók. Méliusz-tér 2. szám.

Nyugágyak,
vendégágyak, kertiilócák, lócalábak, locsolók, permetezők, üstök, üstházak, edények, műlépek, fürdőkádak, — alpakka evőszerek, kések Nagy vasüzletében, Csapókanyar. 1708

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről felvilágosít. Fogad: Széchenyi 43. szám. 1701

50 kiló
házi zsír eladó. Rákóczi-utca 56. Á. 1.60 P. Ny.

Függönyt,
fehérneműt, kelengyét olcsón, ízlésesen készít Patakyné, Viola-u. 23. 1742

Illatszerszükségletét
Sinay Tibornál szerezze be. Batthyány-u. 17—19. 1735

Értesítés!
Boross Sándor asztalosmester műhelyét Karinthy-u. 7. alá helyezte. 1721

Oktatás

Zongoraórákat
adok akadémiai rendszer szerint kezdőknek és haladóknak. Jutányos tandíj. Kívánatra magyar nótákat is tanítok cigányosan, kíséretszerkesztéssel. Kossuth-u. 39 I. udvari lépcső, d. u. fél 2-től fél 4-ig. 134

Tanuljon
gyorsírást és gépírást a Naményi Gyorsíró és Gépíró Iskolában. Olcsó tandíj. Állami bizonyítvány. Külön esti tanfolyamok. — Beiratkozás egész nap az iskola helyiségében (Batthyány u. 11.) 1176

VÁRNAY
német-francia nyelviskola
május hó 1-ével gyermekek részére óvodaszerű német-francia nyelvű csoport-tanfolyamot nyit. — Beiratások és értekezés április 20-ig Debrecen, Varga-u. 41. sz. Május hó 1-én a tanfolyamok Rákóczi-utca 11. sz. alatt kezdődnek. 1358

Országos vásárok

Április 18-án, hétfőn: Törökszentmiklós (Szolnok), Verpelét Heves).

Április 19-én, kedden: Balatonlelle (Somogy), Borsodnádasd (Borsod), Büdszentmihály (Szabolcs), Csurgó (Somogy), Diósjenő (Nógrád), Heves (Heves), Hédervár (Győr), Mágocs (Baranya), Mihályi (Sopron), Magyarkeszi (Tolna), Mozsgó (Somogy), Nagyberki (Somogy), Nemeshetés (Zala), Ózd (Borsod), Solt (Pest), Somogyvár (Somogy), Szombathely (Vas), Tata (Komárom), Tatabánya (Komárom), Vajszló (Baranya).

Április 20-án, szerdán: Gölle (Somogy), Kunhegyes (Szolnok), Nagyrábé (Bihar), Rudabánya (Borsod), Solt (Pest), Siófok (Veszprém), Tata (Komárom), Zamba (Tolna).

Április 21-én, csütörtökön: Berettyóújfalu (Bihar), Dég (Veszprém), Erdőcsokonya (Somogy), Keszthely (Zala), Lövő (Sopron), Nagycenk (Sopron), Nagyléta (Bihar), Pacsa (Zala), Tiszaluc (Zemplén).

Április 22-én, pénteken: Derecske (Bihar), Komádi (Bihar), Kőröstarcsa (Békés), Szentes (Csongrád).

Április 24-én, vasárnap: Baja (Bács-Bodrog), Debrecen (Hajdú), Jászkisér (Szolnok), Nagykáta (Pest), Nagykőrös (Pest).

Nagyszepesen
a Pirosmagtáros tanyán, Pásztor J.-nál állami fedező mén van. Bármely időben lehet fedeztetni 6 P lefizetése ellenében. Ny.

Zománcozott
és olcsóbb asztali tűzhelyek legjutányosabban beszerezhetők. Árpád-tér 17. szám. Tűzhelyüzem. 977

100 drb.
málnatő 2.— P, futórózság —.30 fillér darabja. Sesztina-utca 4. 1737

Szőlőkaró
akácfából olcsón kapható. Sámsoni-út 4. 1767

Hangszer

Rádió
super Europavevő, százharmincöt pengő, permanens dynamikus hangszóróval. Cím a kiadóban. 1707

Bécsi
zongora, kellemes hangú, kereszthúros, eladó vagy bérbeadó. Honvéd-utca 16. szám. 1691

Kereslet

Jóállapotban
lévő sötétkék színű mély gyermekkocsit keresek. Címet a kiadóhivatalban kérem leadni. K

Sárga kocsit
keresek megvételre. Mester-u. 36. Ny.

Lakás-szoba kereslet

Különbejáratú
szobát fürdőszobával keres gimnáziumi tanár Simonyi-út környékén. Cím a kiadóban. 1701

Bútorozott
kisszobát keres esetleg ellátással keresztény családnál 23 éves fiatalember. Leveleket ármegjelöléssel „Otthon" jeligére a kiadóba. 1688

KÉTSZOBÁS,
konyhás, fürdőszobás lakást keres orvos május 1-re. Ajánlatokat ármegjelöléssel „35745. szám" jeligével a kiadóba kér. 1287

Augusztusra,
esetleg novemberre pontosan fizető tisztviselő 3—4 szobás modern földszintes, vagy elsőemeleti lakást keres lehetőleg villanyos megálló közelében. Ajánlatot „Tisztviselő" jeligére kérek. 1715

Élelmiszer ital

Húsvétra
jó bort a Gyöngyös—Visontai Szőlőgazdaság bor pincéjében vehet. Piac-utca 38. 1685

Zamatos
sajáttermésű újlétai boraim literenkénti eladása már 36 fillértől. Bethlen 44. 1686

Ujlétai
sajáttermésű Rizling, Dinka, Ezerjó, Zöldszilváni és Nemeskadar boraim árait az ünnepre mélyen leszállítottam. — Barna 10. 1176

Fajborok
ó és új magasfokúak alacsony áron. Blazsek termelő, Arany János 30. 1656

A húsvéti ünnepek
alkalmára Tokajhegyaljai fajborok legolcsóbb bevásárlási forrása. Ingyen kóstoló. — Hantos Elemér Tokajhegyaljai borkimérése, Miklós-utca 18. 1638

Autó-motor-kerékpár

Segédmotort
keresek megvételre. Herczeg-utca 19. 1340

Nőt
használt kerékpárt veszek. Arany János-utca 47. Keresztépület. 1267

Bérautónak
alkalmas kis adójú autó igen olcsón eladó. Vígkedvű Mihály-utca 10. 1694

Autó eladó!
Citroen 6 személyes, — Balilla 4 személyes. — Mindkettő kitűnő állapotban. Debrecen, István út 7. Polgár. 1713

Használt
autó és motorkerékpárok eladók. Szoboszlai, Széchenyi-u. 24. 1743

Morgán
autó olcsón eladó. Langer, Magoss György-tér 2. sz. 1765

Üzlet-műhely raktár

Étkezde
jómenetelű, eladó. Cím a kiadóban. 1715

Negyvenezer lakosú
hajdúvárosban ötven év óta fennálló sarok fűszerüzlet kiadó. Cím a kiadóban. 1403

Bútor

Empire
háló- és szalongarnitura, renaissance háló, ebédlő és szalon, íróasztal, jourasztalkák, lámpák, képek jutányosan eladók. Értekezni 10—12, 2—5. Szent Anna-utca 18. 1650

Használt
bútorok, varrógépek, kerékpárok, mindenféle ingóságok vétele és eladása. Csapó 49. 1183

Veszek
mindenféle használt bútort, irodaberendezést, varrógépet, üzletberendezést, páncélkasszát. — Hívásra jövök. Andrásko, Csapó 16. 1391

Modern
ebédlőbútor majdnem új állapotban eladó. Svetits bérház, III. lépcső, II. e. 9. sz. 1627

Eladó
egy szép pulitúros (antik) komót fejkötőtartóval. Nap-utca 20., 2-ik ajtó. 1645

Modern
új dióhálók olcsón eladók. Péterfia-utca 52. 1727

Modern
ebédlőbútor, — keveset használt, privát kézből eladó. Svetits-bérház III. lépcső, II. em. 9. 1699

Eladó
alig használt világos fél háló. Szegényházsor 30. Fekete.

Társ

Biztos
megélhetést biztosító üzlethez kevés tőkével betársulhat. „Tőkebefektetés" jeligére a kiadóba kérek. 1503

„Csendes társat"
130 h. bérletre, tehenészetbe 6—8 ezer pengővel keresek „Úriember" jeligére. 1754

10.000 P
havi készpénzforgalmat lebonyolító élelmiszerüzlethez készpénzzel vagy bankgaranciával rendelkező társat keresek. — „Rentábilis" jeligére kiadóba. 1741

Teljes ellátás

Kolléglum közelében
szépen bútorozott utcai szoba fürdőszobahasználattal, ellátással vagy anélkül kiadó. Hajó-u. 4. jobboldal. 1766

Gazdasági termények

Buza
és rozs eladó. Nyomtató-utca 9. Villanycsengő. 1696

Eladó föld

OLCSÓ HÁZHELYEK
a Luther- és Kuruc-utcák sarkán részletfizetésre is eladók. Felvilágosítást ad: dr. csányi FARKAS ATTILA ügyvéd, Werbőczy-utca 12. 1823

ELŐNYÖS FELTÉTELEKKEL
az egyetemmel szemben, dísztéren nagyjövőjű saroktelek kedvező fizetési feltételekkel eladó.
Cím a kiadóban. 1485

Vasutasok!
Kedvező feltételekkel, igen olcsóért megvehető az Egyletkert-utca 18. számú 300 négyszögöles telek. Van rajta két szép szoba és konyha. Az épület nem régi és tiszta kőépület. Kevés pénzzel és lakbértörlesztéssel megvehető. Bővebbet Arany János-u. 47. sz. keresztépület. 1066

Eladó
20 hold őszi kalászosokkal bevetve. Baranyi-utca 20. 1712

Vasutasok!
Olcsó alkalmi vétel, — Boldogkert, Csóka-utca 24. alatti ötszázhetvennégy négyszögöl körülkerített, megtrágyázott, beveteményezett nemes gyümölcsös, szőlővel, — nádas házacskával, kúttal stb. sürgősen igen olcsón eladó. 1705

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal DIENES JÓZSEF O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához, Debrecen, Bethlen-u. 21.

Samu János

OFB ENGEDÉLYES HIRDETÉSEI
Iroda áthelyezve Deák Ferenc-u. 7.

ELADÓ INGATLANOK:

Házak: Teleki-utca 10. számú 4 szobás úriház, Teleki-utca 25., mindkettő alkalmi vétel. Bercsényi-utca 105., Nyil-utca 126., Bajnok-utca 9., Óvoda-utca 19., Erzsébet-utca 55., Deák Ferenc-utcán 4 szobás úriház 18.000 P-ért, Szávai Gyula-utca 21., Károly Ferenc-utca 6. szám alatt szép úrivilla nagy telekkel, Andrássy-úton 860 □-öles villatelek, Andrássy-úton 2 szobás ház 600 □-öl területtel, Rásó Gyula-utca 19. szám alatt 1 hold prima szőlő jó lakással, Vilmos császár-úton villatelek. — **Földek:** feketén 45, 20. Kösűlyszegben 18, Szoboszlón 20 hold prima búzatermő. Homokon: 50, 36, 10, Halápon 32 hold, 15, Szabolcsban 200 hold prima birtok. Iroda: Deák Ferenc-utca 7.

Eladó állatok

Méhek
eladók kasokban és kaptárakban Töhötöm-u. 10 Köntöskert. B.

Hollandi
faj feketetarka 5 hónapos bikaborjú eladó. — Márton Kálmán-utca 52. Nyilastelepen. Telefón: 10—74. Ny.

Szt. Bernhardi
anya fiaival eladó. — Gillányi-utca 15. sz. 1677

Birtokbérlet

Nagycserén
36 katasztrális hold tanyásföld több esztendőre bérbeadó. Honvéd-utca 16. 1729

45 hold
tanyásbirtok haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Arany János-utca 33. 1695

Halápon
országút mellett 75 hold bérbeadó hosszabb időre. Cím a kiadóban. 1761

60 hold föld
kiadó, mázsa eladó. Budai Ézsaiás-utcából nyiló Tarr-utca 3. sz. 1760

Ingatlan

FELPARCELLÁZVA
eladók a macsi uradalom területéből

legjobb minőségű szántóföldek, a balmazujvárosi követut és vasútvonal mentén, Macs és Látóképi csárda vasútállomásoknál, a vevők tetszése szerinti kisebb-nagyobb darabokban. — Szükség esetén kedvező kölcsön is kapható. A parcellák mérnök által már ki vannak cövekelve és a helyszínen megtekinthetők. Bővebb felvilágosítás kapható Macson az uradalmi tisztartótól akár személyesen, akár a debreceni 23—02. számú telefonon. 1353

Eladó
Elepen (Czeglédy-féle birtokból) 48 holdas tanyásbirtok kedvező fizetési feltételek mellett. Alföldi Takarékpénztár Debrecenben. 1722

Kisszepesen
négy kilométerre 19 holdas tanya eladó. Vigkedvű Mihály-utca 45. 1668

Eladó házhely

Olcsó
házhelyek részletre ölenként kettőtől négy pengőig vágóhídi villamos végállomáshoz közel. — Bihari-utca 4. 1692

Újkertben,
Lehel-utca 3. szőllő házhelynek alkalmas, eladó. Honvéd-utca 16. 1730

Eladó ház

Családi ház
18 évig még adómentes, 448 négyszögöl telken, szőlő és gyümölcsössel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, speiz és padfeljáróval, alápincézve, jóvízű kúttal, részben teherátvállalással eladó. — Gróf Vecsey-utca 13. sz. Homokkert. 243

ELADÓ
Budai Ézsaiás-utca 51. számú 2 szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Forgalmas helyen,
a nagyállomás mellett, Késes-utca 16. számú ház három lakással és üzlethelyiség lakással, — mely kocsmának, vagy vendéglőnek igen alkalmas, villany, vízvezeték van, kevés pénzért megvehető. Az üzlethelyiség kocsmának kiadó. 369

Eladó
Török Bálint-utca 20. sz. ház. Értekezni dr. Szikszay ügyvédnél, Teleki-utca 98. szám. 1702

Salétrom-u. 12. és 24. sz.
házak kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Alföldi Takarékpénztár, Debrecenben. 1723

Eladó
adómentes ház kettőszobás és egyszobás lakással, piac közelében, Kút-utca 33. 1720

Balatoni villatelket vegyen
Balatongyöngyén

(Almádival van összeépülve.) Közvetlen Balatonpart, strandfürdő, műút és vasútállomás melettt, őserdő, parkok, villanyvilágitás, kellemes részletfizetés. Felvilágositást és képes tájékoztatót ad:

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája,
DEBRECEN, Werbőczy-u. 8

v. Magyar Általános Ingatlanbank Budapest, IV, Deák Ferenc-utca 17.

Eladók
városi, telepi, kertségi házak, tanyásföldek, ház helyek, konyhakertészeti földek, szőlők, havi részletre is. Betétekre magas betétkamatot ad a Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17. 1753

Bethlen-utca 47. sz.
ház eladó. Mitrovics és Mailáth ügyvédek, Szent Anna 10. 1380

Eladó
kettő szobás adómentes családi ház. Gróf Leiningen-utca 8. 1711

Homokkertben
ház, előnyös feltételek mellett, eladó. Értekezni Hatvan-u. 53. sz. Telefón: 15—12. 1040

Szép
családi ház, 2 szoba, előszoba, konyha, baromfiól és egyéb mellékhelyiségek, nagy kerttel, szőlővel eladó. Nógrádi Mátyás-utca 22. sz. Valóger mellett. 423

Adómentes
háromlakásos jól jövedelmező ház eladó reáliskolánál, Csokonai-utca 24. 1669

PIACI HÍREK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka kövér kilója	1.10—1.20	Kappan kg.	1.20—1.30
Liba, sovány darabja	4.00—5.00	Kis liba párja	1.40—1.80
Liba kövér kg	1.20—1.30	Kis csirke párja	0.28—0.32
Kacsa kövér, kilója	1.30—1.40	Kis kacsa párja	0.30—0.40
Tyúk párja	7.60—7.00	Jérce párja	3.00—1.20
Tyúk kg.	1.20—1.30	Csirke, rántani-való, párja	1.60—2.90
Csirke, sütnivaló párja	2.20—2.80	Tojás drb.	0.05—0.06
		Tojás kilója	1.15—1.20

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Dió kg.	0.90—1.00	Szilva kg.	1.40—1.60
Dióbél kg.	3.20—4.00	Narancs kg.	0.86—1.10
Nemes alma kilója	1.10—1.60	Citrom drb	0.07—0.10
		Füge kg.	1.00—1.40

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma kilója	0.36—0.40	Karalábé ide! darabja	0.16—0.20
Dughagyma kilója	0.95—1.00	Bab száraz kg	0.24—0.32
Fokhagyma kilója	0.30—0.36	Savanyú káposzta kilója	0.60—0.70
Burgonya, rózsa kilója	0.08—0.09	Spenót és sóska csomója	0.05—0.06
Burgonya, vegyes kg.	0.05—0.07	Cékla kg.	0.16—0.20
Retek drb.	0.02—0.03	Torma kg.	0.44—0.60
Petrezselyem kilója	1.00—1.20	Saláta feje	0.03—0.08
Sárgarépa kg.	0.30—0.40	Zöldhagyma csomója	0.05—0.06
		Gomba kg.	1.80—2.00
		Spárga kg.	1.30—1.40

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kg.	0.44	Rozskenyér kg.	0.26
Barna kg	0.36	Péksütemény drb	0.05
Félbarna kg.	0.40		

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 0-ás kg.	0.37	Rozsliszt kg.	0.32
Búzaliszt 2-es kg.	0.35	Búzaliszt 4-es kg.	0.32
Búzaliszt 00-ás kg.	0.38	Búzadara kg.	0.44
		Korpa kg.	0.15

Bakóczy László

INGATLANFORGALMI IRODÁJA, Werbőczy-u. 8.
Telefon 28-26. Járásbíróság mellett. Saját ház.

Eladó földek:
Ötszáz hold tiszaparti háromszázezerért.

Városhoz tizennégy kilométerre ötven hold tanyás, hét hold gyümölcsössel, három hold csemegeszőlővel.

Macson a Busi Bálint- és Deák István-tanyák között tizenöt hold tanyanélküli, legkitűnőbb fekete föld.

Elepen kövesút mellett 20 hold, Gazdasági Akadémia mellett 10 hold tanyás.

Nagycserén 10 hold búzatermő, Halápon tíz, tizenkettő, húsz és huszonnyolc holdas tanyásföldek.

Nagycserén vasúti megállónál harminchat hold tanyás huszenkettőezerért.

Eladó házak:

Hétezer pengőért: Epreskert 17., Kerekes Géza 12., Könyves Tóth Kálmán 7.

Hatezer pengőért: Hadházi 31/c, Kar 28., Bezerédi 20., Csillag 89, Székely 8, Nagy Pál 3, Diadal 15, Dobó 23, Kerekes Géza 25, Tőzsér 7, Bálint pap 3, Kút 114, Kisfaludi 3, Kis 10.

Ötezer pengőért: Homokkertben Ildikó 6, Árpád-tér 35, Kertész 2, Legányi 13, Cserei 13, István-út 4, Kender 23, István-út 56, Kis 11, Sebes 21, Tusnád 8, Mikepércsi-út 6, Szepesi 53, Árpa 5, Bégány 10, Rakovszki 41, Kar 44 és 11.

Négyezer pengőért: Kar 21, Százados 19, Oláh Károly 49, Mátyás király 55, Jánosi 58.

Háromezerötszázért: Emerich 20/b, Apponyi 26, Kuruc 72, Madách 11, Toldi 23/a, Honti 23/b.

Háromezerért: Kinizsi 94, Malvin 53, Vendég 37, Csap 38, Nagyszalonta 41, Bozzai 12. és Dévai 36. sarokház, Rigó 46, Kinizsi 48, Oláh Károly 53.

Kétezerötszázért: Báthori 42, Vasutisor 33, Balaton 63, Oláh Károly 52, Csendes 4.

Kétezerért: Monostorpályi-út 66.

Ezerhatszázért: Nagyszalonta 33.

Eladó telkek:
Simonyi-út elején balra Péchi 3, Dózsa 8, Viola 27, Köntösgátsor 19.

Hadházi-utca 28. szám alatti telkek. Szoboszlói-út 24. számú hét telek

A Bakóczy-iroda mintegy ezerhatszáz eladó ingatlan felett rendelkezik és így nincs az a kívánság, amit ki ne tudna elégíteni.

Eladó ingóság

Elsőrangú
fűszer- és rövidáruüzletberendezés, teljesen jókarban, sürgősen olcsón eladó. — Waldmann Rt. Piac-u. 41. udvarban. 1663

Fürdőkád
pléhből, fotelalakú, eladó. Simonyi-út 18. 1362

Önhajtós
jobbkezes betegkocsi eladó. Jókai-utca 12. utolsó lakás. Ugyanott egy kályha eladó. 1432

Deszkakerítés,
színek, irodberendezés, hordók, mérlegek stb. olcsó árban eladók. Ihász-telep, Pesti-u. 2. 1490

Eladó
új acéllemez, zománcos fürdőkád. Bukovszki-u. 41. fsz. 1. 1711

Fényképezőgép
eladó, alig használt Voigtländer Virtus, Skopar 1:3·5 fényerő 4·5x6 képnagyság. Megtekinthető délelőtt 10—12, délután 6—8. Cím a kiadóban. 1718

Cilinder
Singergép jutányosan eladó. Megtekinthető reggelenként Szepességi 30., jobbra. 1716

Fürdőszobaberendezés,
kombinált gázkályha, és fürdőkád eladó. Varga-utca 10. 1738

Villanymotor
5 lóerős, használt, erős menet gyártmány. Csapó 77. szám. 1709

Eladó
új sárga Eszterházy-tipusú kocsi. Mester-u. 36. Ny.

Tejeskocsi,
féderes, kulcsos szerszám bőristránggal egy lóra eladó. Teleki hatvanhat. 1675

Kirakatportál
eladó, falra szerelhető, 4/6 méter. Vitárius, Kossuth-u. 2. 1750

Különféle

Tenniszpálya
a dohánygyári dal- és sportegyesület telepén azonnal bérbe kiadó. — Értekezni a helyszínen a dal-sport gondnokánál. 1734

Cipők és ruhák
használtan jóállapotban eladó. Piac 77. I. em. 4. Dr. Széll. 1733

Tölgyfa
és fenyőfa üvegfalak, gyermekágy, — portálok olcsón eladók. Eötvös-utca 86. Telefon 17-97.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén.
Igazgató: Somogyi Gábor.
Művezető: Liptay András.

SZERKESZ
FERENC
TEL.: 21-9

(TRIANON

DEBRECZENI UJSÄG KÉPES HIRADÓJA

1938 ÁPRILIS 17.

Fizessen elő

a DEBRECZENI UJSÄG—HAJDUFÖLD-re!

Előfizetési ára egy hónapra 3 pengő.

Reményi Schneller pénzügyminiszter a képviselőházban beterjeszti az 1938/39. évi költségvetést.

Borsod—Gömör—Kishont i. e. vármegyék küldöttsége és a Nep vezetőségének tagjai koszorut helyeznek vitéz Gömbös Gyula sírjára névnapja alkalmából.

Zombory Moldovány Béla az iparrajziskola igazgatója ünnepi beszédet mond a Fővárosi Iparrajziskola 150 éves jubileumának ünnepi kiállításán. Jobbról balra báró Kruchina Károly min. oszt. főnök és Szendy Károly polgármester.

SZERKESZ
FERENC
TEL.: 21-0

(TRIANO

Ausztria népszavazással egyhangulag a Németbirodalomhoz való csatlakozás mellett döntött

Berlin ünnepli a népszavazás eredményét.

Hitler vezér és kancellár a bécsi városháza lépcsőin fogadja a tömeg üdvözlését.

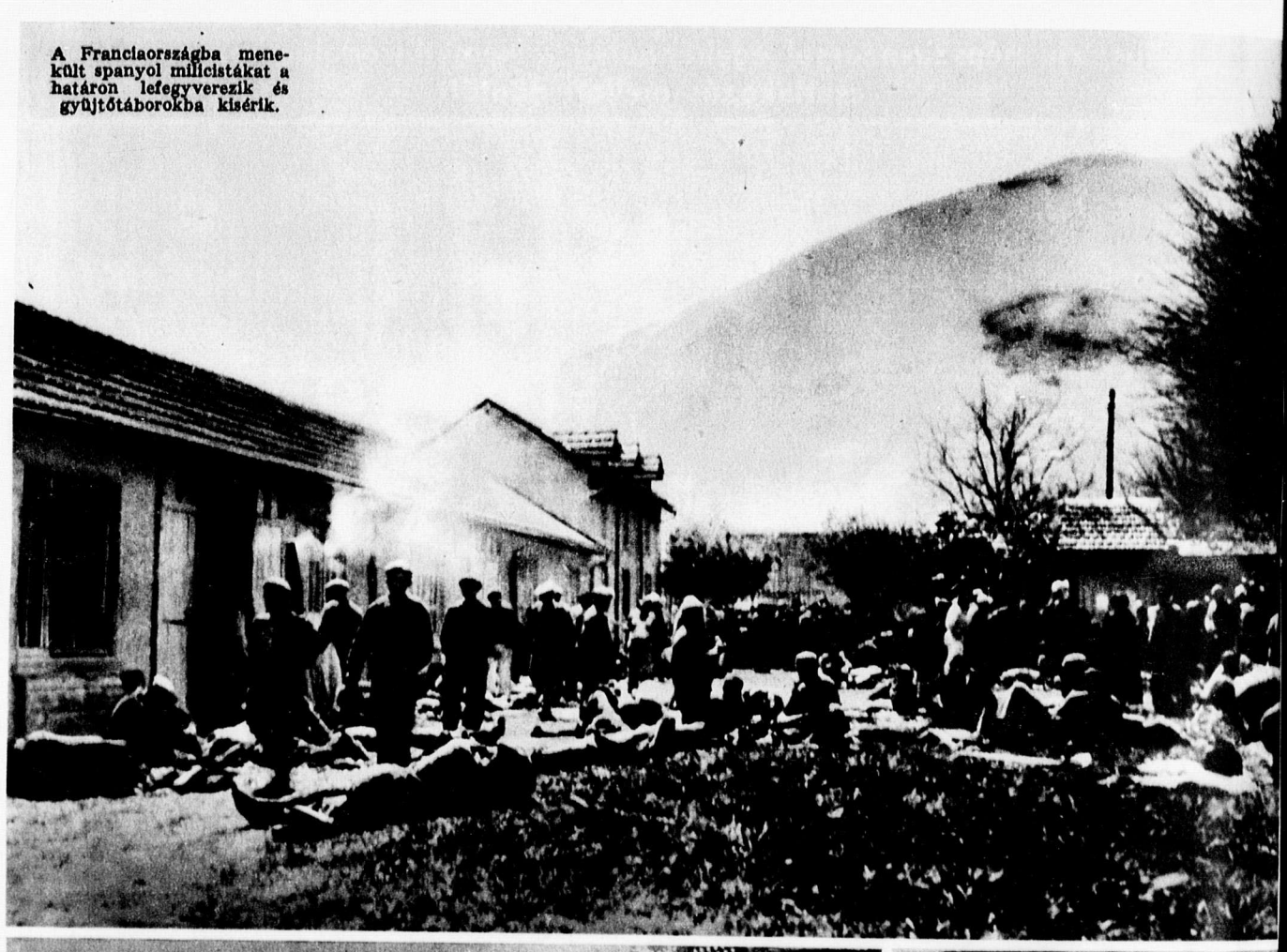

Hitler vezér és kancellár választási propagandaútján Salzburgban.

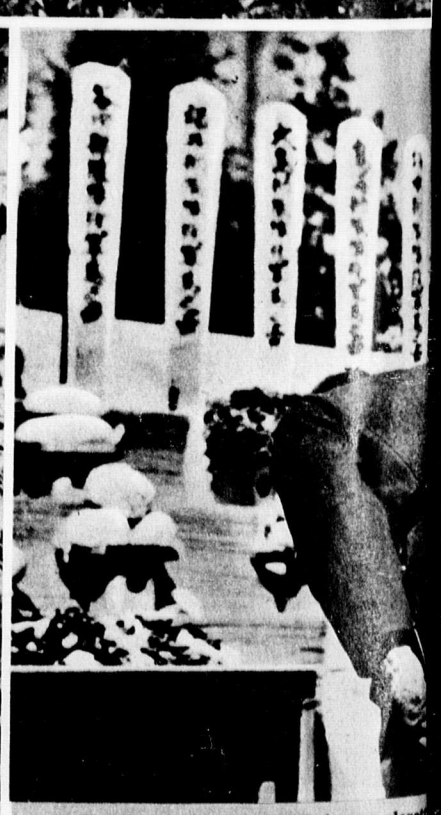
Hitler vezér és kancellár a berlini pályaudvar szavazóhelyiségében adja le szavazatát.

A Franciaországba menekült spanyol milicistákat a határon lefegyverezik és gyűjtőtáborokba kísérik.

Csengesoo kínai várost a japán repülőtámadás teljesen elpusztította.

Egy japán lovastiszt tiszteleg az elesett ellenének a temp

SZERKESZ
FERENC
TEL.: 21-0

(TRIANON

dier, az új francia mi-
terelnök interjút ad az
újságíróknak.

ellemének a csapei hősi halottak

Mexikóban elégetik az idegen vagyonokat és az idegen tőkét jelképező koporsót.
Ucesi jelenet a petróleumkutak lefoglalásának kihirdetésekor.

Hitler vezérkancellár az első kapavágást teszi az Ausztrián keresztülvezető nagy német birodalmi út építésének megkezdésénél.

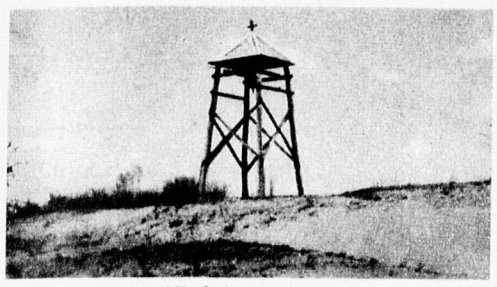

Az angol technikai iskolákon a repülőbomba szerkezetét és a hadviselés modern fegyvereit is tanrendbe vették.

A magyar-lett társaság alakuló közgyűlése Budapesten. Balról jobbra: Eyssen Tibor, Jelsovitzky Károly, Rolf Krause és Dáni Szabolcs

SZERKESZ
FERENC
TEL.: 21-9
(TRIANON

Harangláb helyettesíti ma még a templomtornyot . . .

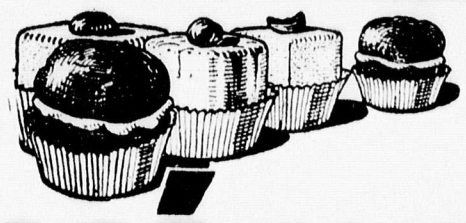

Futóhomok helyén épül fel a templom Szent István évében . . .

Egy tantermes, egy tanerős inárcsi iskola 113 tanulóval.

Lakodalom? avagy tor?
Ott a Váncza sütőpor!

VÁNCZA
SÜTŐPOR

187

A veszprémmegyei Gyulafirátóton nincs „egyke". Olasz Károly feleségével és tíz élő gyermekével.

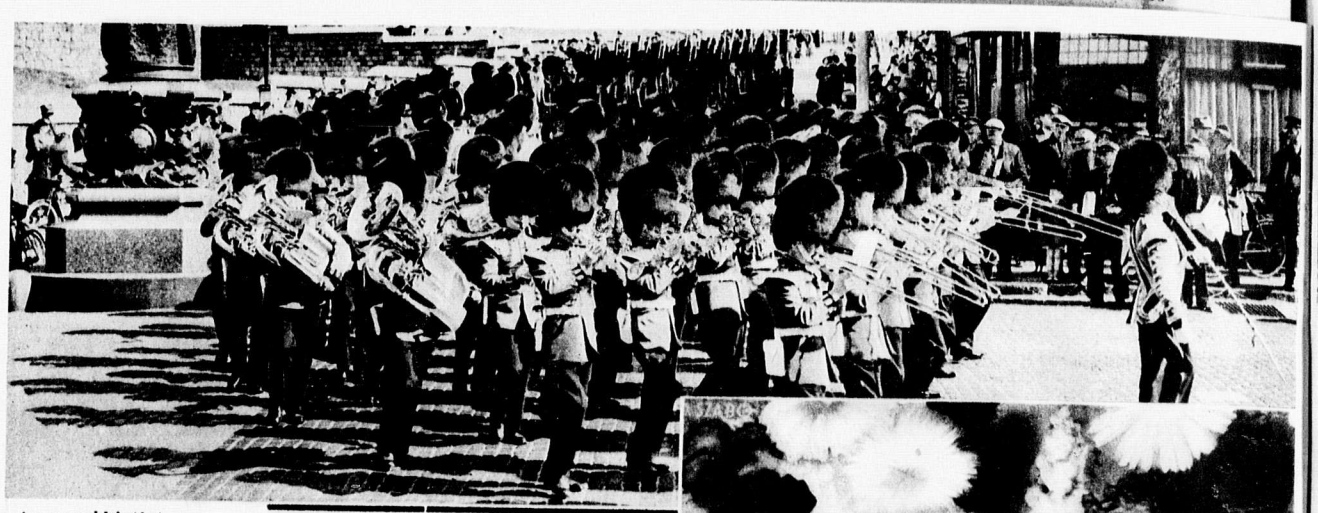
A békésvármegyei Általános Tanító Egyesület békéscsabai járáskörének gyülése.

Bolgár parasztok „Horo" tánca a bolgár husvét egyik kedves ünnepsége.

Paczolay György nagykőrösi ref. lelkész és skerlci Zatéralo Yvette esküvője. *(Lukács felv.)*

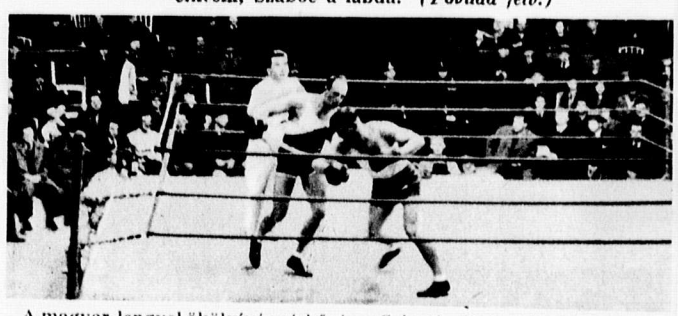

Az angol királyi gárda a windsori királyi kastélyból a londoni Buckingham palotába indul.

Rheumatikus fájdalmaknál, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, izületi- és tagfájdalmaknál, valamint meghűléses betegségeknél, gyorsan és biztosan hatnak a Togal-tabletták. Orvosok ezrei ajánlják a Togal-t, tehát Ön is bizalommal vásárolhatja. Tegyen még ma egy kisérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatású Togal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszertárban. P 1.60.

Ferencváros—Hungária futballmeccs eredménye (1:0). Dr Sárosi elkésik, Szabóé a labda. *(Pobuda felv.)*

A magyar-lengyel ökölvívó mérkőzésen Szigeti—Dobrobka küzdelme.

Virágzás utáni permetezéshez
Arzola—Darsin—Nosprasen
Agro Növényvédelmi Részv.-Társ.
Budapest, IV, Hajó ucca 2. szám

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. Budapest, mélynyomó körforgógépein.
Felelős szerkesztő és kiadó: Timáry Mihály.